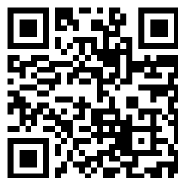
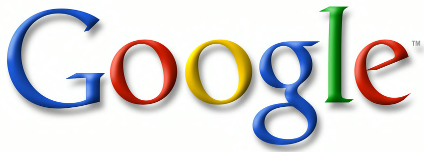

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN och HENRIK SCHÜCK

FÖRSTA BANDET

TEXT: I.

STOCKHOLM & UPSALA 1881—94.

Första bandets Innehåll:

Rättelser och tillägg till Första bandet:

S.	4,	r. 14	står:	τελα	läl:	τελος
»	9,	» 23	»	the*m*	»	the*m*[1]
»	»	nederst tillägg not:				[1]) Hdskr. then
»	32,	r. 14	står:	loffuen	»	loffuenn
»	50,	» »	»	27	»	26
»	119,	» 23	»	förgöra[2]	»	förgõra[2]
»	217,	» 1	»	mäniska	»	mänjska
»	323,	» 6	»	Elskogan	»	Elskogen

Till hvad ofvan å sid. 101 nämnts rörande våra principer för återgifvande af texten till Bröms Gyllenmärs visbok, må här läggas, dels att vi, enär handskriften själf har utsatt numrering å sina strofer, ansett oss icke böra ändra denna, äfven då den är uppenbart oriktig, såsom t ex. i n:r 12, str. 7, som rätteligen utgör tvänne strofer; dels att vi återgifvit handskriftens båda *s*-typer (*s* och ſ) med samma tecken (*s*) samt initialt *ff* och *f* båda med *f*.

Bandets innehåll:

Rättelser och tillägg till Första bandet:

S.	4,	r. 14	står:	*τελα*	läl: *τελος*
»	9,	» 23	»	the*m*	» the*m*[1]
»		» nederst tillägg not:			[1]) Hdskr. then
»	32,	r. 14	står:	loffuen	» loffuenn
»	50,	» »	»	27	» 26
»	119,	» 23	»	förgöra[2]	» förgöra[2]
»	217,	» 1	»	mäniska	» mänjska
«	323,	» 6	»	Elskogan	» Elskogen

Till hvad ofvan å sid. 101 nämnts rörande våra principer för återgifvandet af texten till Bröms Gyllenmärs visbok, må här läggas, dels att vi, enär handskriften själf har utsatt numrering å sina strofer, ansett oss icke böra ändra denna, äfven då den är uppenbart oriktig, såsom t. ex. i n:r 12, str. 7, som rätteligen utgör tvänne strofer; dels att vi återgifvit handskriftens båda *s*-typer (*s* och ſ) med samma tecken (*s*) samt initialt *ff* och *f* båda med *f*.

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH HENRIK SCHÜCK.

I. HARALD OLUFFSONS VISBOK.

STOCKHOLM, 1881.
KONGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Den visbok, som är bekant under namnet *Harald Oluffsons visbok*, förvaras bland Kongl. Bibliotekets handskrifna samlingar af Svensk vitterhet. Den är en tvär oktav, som tillhopa utgör 158 blad.

Handskriften börjar med fyra blad (aftrykta i Tillägg I) hvilka icke tillhöra den egentliga visboken. Af dessa äro de tre första i följd. Nedtill på första sidan står med gammal stil: »Johan Larson eger thenne bock». Det tredje slutar i första strofen af en dikt, och det fjärde börjar inuti ett annat poem. De två sista af dessa blad (mellan sid. 4 och 5 enligt nya pagineringen) funnos $^{29}/_{3}$ 1879 och inhäftades då i boken. Det första af dem innehåller följande, antagligen i början af detta århundrade gjorda anteckning: »Detta Msc. funnet i Hackås i Jemtland tillika med en afskrift af Upsala mötes beslut lärer vara från 1541 anC. å andra sidan A:o mundi 5543». På baksidan af samma blad finnes en anteckning, gjord af samma hand, som skrifvit texten, hvilken anteckning sannolikt legat till grund för den nyss anförda uppgiften: »Mit beskerm er *chris*tus dauidz son, er anno mundi 5543 in Janu.» Häraf tyckes framgå, att detta af de fyra bladen bestående fragment härrör från 1541.

Sedan börjar med sid. 5 (nya pagineringen) den egentliga visboken, som består af 85 blad. Den är ej defekt i början och har ej hängt tillsammans med de föregående fyra bladen, ty dess af skrifvaren verkstälda foliering börjar med A. Däremot fattas fol. D1 och D8. Arket E innehåller endast 6 blad, men har tydligen aldrig innehållit mera. G1 fattas, och af G4 är öfre hälften afrifven. Med arket G upphör den gamla folieringen, men därefter komma fyra fullständiga lägg med 8 blad i hvarje. Det sista lägget, innefattande sid. 171—174 (nya pagineringen), upptager blott två blad. På s. 114 (midt i H-arket) inträder en ny hand, med annan form på bokstäfverna, annan stafning och andra förkortningar. Åldern af denna visbok bestämmes af en anteckning å sid. 116, där årtalet 1572 skrifvits, tydligen samtidigt med texten. På sista bladet (sid. 174) står 1573. Handskriften härrör således sannolikt från dessa år.

Dessutom förekomma följande anteckningar, hvilka torde häntyda på någon ägare:

Sid. 58. H S M (i monogram).

Sid. 87. M K M D K * W D (i monogram).

Sid. 91. Harald Oluffson (skrifvit med annat bläck än texten).

Sid. 93. harald Oluffson (annat bläck än texten).
Sid. 102, 107, 109. M K M D H K (i monogram).
Sid. 119. B $^{M\ K}_{M\ H}$ (inuti ett stort initialt S, ej alldeles tydligt).
Sid. 130. M K D M H } (båda gångerna inuti slutornament).
Sid. 174. B $^{M}_{E}$ K

M på s. 174 skulle möjligen på grund af sin något ovanliga form kunna tydas såsom två M. De på s. 58, 87, 102, 107, 109 tecknade monogrammen stå på för initialer lemnade tomrum, härröra således icke från afskrifvarne, knappast från förste ägaren, i fall denne varit en annan än skrifvaren. Dessutom finnas några latinska och grekiska anteckningar såsom »Finis sev τελα» o. s. v.

Stilarne äro rediga och vackra, och skrifvarne ha vid hvarje styckes början lemnat plats för större initialer, hvilka äfven någon gång äro (af annan hand) utförda. I förväntan på dessa började han likväl ofta äfven i raden med den ifrågavarande bokstafven, som altså skulle komma att stå två gånger.

Efter sid. 174 följer ett nytt lägg (här aftrykt som Tillägg II) innefattande fyra blad (sid. 175—182 i nya pagineringen). Stilen är här en annan, mindre vårdad och handskriften börjar som det tyckes i slutet af en dikt. Sista sidan är svårläslig. Detta fragment är (sid. 175) dateradt »*anno* 81. 18 Janu.» och (sid. 181) »*anno* 81 then 20 feb.» Häraf vill det synas, som om dessa, 1581 skrifna blad, ej ursprungligen tillhört Harald Oluffsons visbok. På sid. 181 har afskrifvaren tecknat sitt namn, men i svårtydd chiffer.

Slutligen följer en annan visbok från 1700-talet med ny paginering. Den utgöres af 65 blad och är här icke aftrykt.

Aftrycket är så vidt möjligt bokstafstroget. Upplösta förkortningar, otydliga bokstäfver och rättade uppenbara skriffel utmärkas med kursiv; initialerna utföras blott en gång. Parentes kring ett eller flere ord betyder, att de i handskriften äro öfverstrukna; hakar angifva, att de ord eller bokstäfver, kring hvilka de stå, äro i hdskr. uteglömda. Den enda förändring utgifvarne för öfrigt ansett sig böra företaga med texten, är att uppdela dikterna i verslinier. Dessutom hafva strofer och dikter numrerats. Slutligen har i ytterkanten inom klammer angifvits handskriftens pagina.

Vid korrekturläsningen hafva bliblioteksamanuenserna Lundell och Lind godhetsfullt lemnat sitt biträde, och stanna vi särskildt i förbindelse till den förre för många värdefulla råd och upplysningar.

1.

1 Whenn dagenn i går framlidenn åhr, [5]
thenn see wij alrigh mere,
enn framlidinn tidh hielper ingenn quidhe,
i thenne her tidh,
hure herre gudh will th*ett* må ganga.

2 Hoo kann thenn andre till wilies ware,
för falske klafferes tunge,
hann seger ther aff, han alrigh sågh
eller tenckte vppå,
all tingh wendher hann till th*ett* werste.

3 Jagh wander icke hwem thz är emotth,
antingenn mann eller qwinne,
iagh holler enn wen i mitth hierte så käer,
mere fier eller nähr,
iagh skall henne alrigh vndfalla. [6]

4 Ach klaffer, hwad tu äst wnd*er*ligh,
hwadh tu wiltt haffua förtuifflatt,
så mongtth glatth hierte gör tu oglatt
och skildtt them åtth,
som gerne wilie sammann bliffue.

5 Rådhe will iagh hwar ärligh vngersue*nn*,
som sigh will haffua förwaratth,

hann see alrigh tijtth som hiertatt ähr,
mere fier eller nähr,
thz actar så mongenn dåre.

Åhr honn vti th*ett* hwss tu äst, 6
blandh fruger och höweske quinner,
[7] tu kann well hennes tahll att få,
och henne nå,
thenn sköne Jomfrw atth winne. Finis.

2.

Vnderligh äst tu werdzens prijs, 1
ther offuer tå må iagh klage,
ty tu haff*ue*r giordt migh så stortt etth swek,
ther till så långe dage,
tu skilde migh frå minn wen så godh,
thenn migh löste helst hoss att ware,
gudh wett th*ett* war migh så storligh emotth,
iagh skulle min wen ombäre.

Klaga må iagh både dagh och natth, 2
wiste iagh migh någenn hugswale,
[8] ty iag skild*es* ifrå minn wenn så godh,
thenn migh löste helstt widh tahle,
ty görs migh tidenn ganske longh,
iagh kann th*ett* well besinne,
honn haff*ue*r mitth hierte lagt vdi tuång,
min hugh och alt mith sin*n*e.

Motte iagh leffue i 5000 åhr 3
och hwar thenn dagh mig till gl*ä*die,
enn slijkenn wenn iagh alrigh fåhr,
för änn honn kom*m*er sielff till städes,
th*ett* är och ingenn i werden till,
antingenn mann eller quinne,
som iagh minn hwgh före seije will,
eller huad mig kom*m*er i sin*n*etth.

4 Nu will iagh leffue widh ett sådantth modh, [9]
iagh actar min k*ä*rist snart att finne,
herre gudh måtte th*ett* minn glädie ware,
honn går mig sentth aff sinnedtt,
min kinner the blekne min mun och så,
iagh kann th*ett* well förnim*m*e,
och gudh som altingh haff*ue*r i woldh,
will iagh minn käreste befalla.

3.

1 Skogh och mark, både weder och wattn, [10]
the glädie sigh motth som*m*ersens tide,
mitth hierte sigh retth alrigh glädie kann,
hwad hielper th*ett* iagh nu quider,
ty är iagh som enn lithenn hind,
som speler för andre små hunder,
så opte thå löper minn hugh om kringh,
hure iagh the*nn* klaffere må vmgånge.

2 Ehwarest tuå wenner tilsammenn komme,
the spele medh terninger hwite,
then ene hann tapper, then andre hann winner, [11]
theris meningh the sielffue well wette,
the snacke till sam*m*enn aff hiertans grundh,
Crist giffue all falsk hierte wore brende,
som haffue tuå tunger vti enn munn,
the kunne så mongenn ma*nn* skemme.

3 Nu är iagh fattigh doch äron rijck,
medh min lycke leter iagh migh åttnöije,
ty rikdom achtas för lechtt och lärdh,
ändoch th*ett* eij skulle så ware,
menn gonge migh om rikedom hure herre gudh hann will, [12]
medenn iagh haffuer heder och äre,
gudh skilie mig ifrå thenn klaffere,
thett är min högeligh begäre.

Ett aff the trä i skogenn äre, 4
haff*ue*r iagh ransakatt medh lister,
nu haffuer iagh funetf thenn wenn som iagh haffuer kähr,
hennes dygd iagh alrigh för wiste,
vti th*ett* trä bygger iag minn idh,
änn henne thett sielffuer behager,
[13] honn skencker migh bådhe glädie och frögd,
therföre iagh hen*n*e begerer.

4.

Thett war konung waldemars sönner, 1
the wore twå rosenne blom*m*er,
och the ginge sigh till dannemarck,
och wun*n*e ther seger och frome,
så wunne the sin fadher vtaff sine boijor.

The ginge sigh till dannemark, 2
altt vti th*ett* fiskere lägre,
så ginge the sigh i fiskere bodhe,
och bytte ther om sine kläder,
så wunne the sinn fad*er* vtaff sine boijor.

[14] Och the ginge sigh i konnungens gårdh, 3
altt inn för konungen att stånda,
herre loffuenn tuå fiskere sönner,
att fiskie vtth för edre lande,
så wunne the honom —

Swarade danske dröttningenn, 4
hon swarade för altt sitt rijke,
i ärenn konung waldemars sönner,
i ärenn honom bådhe så lijke,
så wun*n*e —

Hörenn i danske dröttningh, 5
i torenn oss icke så hädhe,
wij äre tua fattige fiskere sönner,
th*ett* synes well på wåre klädher,
så wunne —

6 Och hörenn i danske dröttning [15]
i oss icke retth kenne,
wij wandade icke konung waldemar
hann wore i eldenn brender,
så wunne.

7 The ginge sigh till siögestrand,
the satthe sigh nidh till att bethe,
the toge fram skafftaffuell aff gull,
och begynte till att leke.

8 Thett war och enn fiskere,
hann war them eij myckitt hwll,
th*ett* pläger icke ware fiskere sedh,
atth leke skafftaffuell aff gull,
så wunne the honom.

9 Och thett åhr icke th*ett* rödhe gull, [16]
änn ty tigh tyckes så,
th*ett* är och then blanke messingh,
och solenn honn skijnn ther på,
s. wun*n*e.

10 The toge skreppen altt på sinn baak,
och pijkstaffuen i sine hender,
så ginge the sigh vti stadenom inn,
att ingen man the*m* kende.

11 The ginge sigh till smidie,
och toghe Järnstänger till låne,
så bruthe the kull then starcke mwuur,
som lenge hadhe ståndhett vdi skåne,
så wunne.

12 Och ropade yngste broderenn, [17]
her liggie wår skepp för lande,
i kom*m*enn her vtth min käre fader,
om i gittenn ride ell*er* gånge,
s. w.

Hörenn i minn käre sönner, 13
iagh orkar icke ride eller gånge,
iagh haff*ue*r her legatt i femtenn åhr,
och waritt konnungens fånge.

The toge honom vppå sinn baak, 14
the bore honom nidh för lijdhe,
the bore honom 15 walske mile,
för ann them lyste att hwille,
så wunne the honom.

[18] Och th*ett* war konnung Waldemar, 15
hann hörde the hester gny,
i leggenn migh nidh min käre sönner,
i tagenn till att fly,
s. w.

Och th*ett* skall aldrigh spöries, 16
aff frwger eller Jomfrwr till hyss,
att wi skole för femte*n* danske hoffmenn,
altt både ryme och fly.

Så droge the vth sinn godhe swerdh, 17
the glem*m*ede som gullett th*ett* röde,
så woge the femtenn danske hoffmenn,
att blodenn ran them till döde,
så wunne the honom.

[19] Och tack haffue konnung waldemars sönner, 18
hwar finner mann theris lijke,
the torde hempte sinn fader igenn,
altt vtaff dannemarckz rijke,
så wunne the sinn fader vtaff sine böijer.

5. [20]

1 O som*m*ar tu kom*m*er medh myckenn dygd,
medh örter och så medh ähre,
med löff och gräss och foglesong,
änn gläder iag migh tess mere,
enär iagh kom*m*er ther minn käriste hon ähr,
och iagh henne seer,
tå yppes min glädie tess mere.

2 Minn glädie honn yppes, mong tusend foldh,
När iag minn kärist kann finne,
honn haff*ue*r migh löst aff all minn tuångh,
thenn ädele och dygdesamme pijge,
Crist giffue henne både glädie och frogd, [21]
för myckenn dygd,
för hwar thet sinnett iagh tencker på henne.

3 Honn haffuer sinn hugh altt till migh wendtt,
mitth hierte haff*ue*r honn i göme,
th*ett* är vdi migh så hårdelige spentt,
altt som th*ett* låge i glöde,
ehwad th*ett* är mere natth eller dagh,
hwar iagh fram fahr,
honn gåss migh alldrigh aff glömme.

4 Eenn Crone aff gull så well besatt,
medh perler och ädele stener,
medh rubinner och demanter klare, [22]
thenn höffues minn käriste att bäre,
för hennes dygdh och ödmiukhett,
honn haffuer migh betedtt,
enn fattigh karls lijke låther honn sigh ware.

5 Menn klaffere tu äst så vnd*er*lig enn gäst
tu pläger både wanke och fare,

the ärlige pijger the tenkie well th*ett*,
the wette well huadh the skole göre,
gudh gijffue thenn klaff*e*r både laster och skam,
hwar hann fahr fram,
som wenskap emillenn tua wen*n*er will förmene.

Jagh kann int*ett* mere seije ther till, 6
[23] honn är minn hierteligh käre,
hennes troo tienere iagh wara will,
thenn stundh iagh i werdenn monne ware,
gudh giffue henne glädie och mycken lust,
och sallighett, (effter dödenn enn ewigh glädie)
som gerne till sam*m*enn wille ware.

Jtt troffast hierte aff all minn machtt, 7
skall eder till redhe ware,
th*ett* haffuenn i förskyltt aff all eder achtt
i ärenn minn hiertheligh käre,
[24] (thett lerer sigh sielfftt) iagh vnner eder well,
stor ångesth slår migh snartth i hiäll,
iagh kann eij frånn eder ware.

Thenn kärlighett som i haffuen till migh, 8
haffuer oss till sam*m*ann bunditt,
såå kom*m*er klafferenn medh sitt swek,
och will han haffua wunnitt,
menn wachte tigh för hans falskhett och swe*c*k,
statth hårdtt emotth, och segh (fast neij)
letth troskap haffua wun*n*itt.

Ostadighett hwad gör tu nu, 9
hwij will tu migh försencke,
[25] like som tu hadhe aldrigh kentth till migh,
så will tu migh fördrenke
o hiertans twång, (wersens store motthgång)
bådhe dagh och natth görs migh så långh,
hoo kan migh thenn glädie mere sendhe.

6.

1 Stoor hiertans frogdh, så margelundh,
är migh nu kom*m*itt i sinnett,
attällska enn wenn aff hiertans gru*n*dh,
mitth hopp ståhr altt till henne,
hennes låther och lemp*er* the fölle henne well
ther till hennes tuctige tale,
ehuar honn är, mitth hierte är ther,
hon kan migh bäst hugsuale.

2 Ett skönnere wijff iagh alrigh förnam [26]
th*ett* seger iagh eder försanne,
mitt hierte iagh henne full wäll änn,
thenn sköneste ross iblandh alle,
honn licknas widh thenn morgenn stierne,
thenn prijs bähr honn allene,
iagh holler henne i mitth hierte så khär
thett kann migh ingen förmene.

3 Hennes skönne ansicte och frinteligheett,
th*ett* är offuer alle måtte,
wille hon sigh holla tuchteligh,
aldrig iagh henne förlåter,
retth stadigh wenskap vtann all swick, [27]
skall hon aff migh befinne,
iagh haffuer henne i mitth hierte så kähr
thenn stundh thett lijffuetth kann winna.

4 Thett sidste sinnett, wij skildoms åtth
th*ett* drager migh well till minnes,
iagh togh henne så liufflig altt i minn fampn,
medh tucht och fagertt sinne,

---

[1]) Sinnett är i hs. genomstruket och med yngre hand öfverskrifvet stund.

mongh kärlighettz thale mig torde hugswale,
gaff honn migh tå tilkenne,
ehwar honn ähr, mere fier eller nähr, 1
[28] iagh skall henne aldrigh förglömme.

7.

O ädell skönn tuchtigh, och dygdeligh
frintelig trofast och ärentrijck,
så är thenn ther migh haffuer loffdtt och sagtt, 2
att holla medh sam*me* aff all hennes achtt,
hennes tro tienere, iagh wara will,
iu lenger och mehr haff*ue*r hon mitth hierte i woldh,
för alle ty önsker iagh henne lyckenn,
well hund*re*de måhll tusend faldh.

[29] Honn är thenn ther migh kann glädien sende,
och all minn sorgh bortt frånn migh wendhe
medh hennes förnufft, och frintelige tale, 3
kan hon mitth hierte best hugswale
ty är mitth hierthe ganske kymberfultt,
för ädell steenn och guldh
haffuer iagh henne kähr, för vtann swek,
Cristt glädie hennes hierte euinnerligh.

Thett sidste sinnett iagh henne sågh,
wij skildoms åtth medh suck och grått,
[30] honn loffuede migh wenskap medh hand och mun,
iagh giorde och så i sam*m*e stundh,
ty will iagh holla hwadh iagh henne haffuer Jätth,
hennes liufflige drett,
will iagh Jdeligh häre,
hon är för alle skönne Jomfrur enn ähre.

finis finita
ende.

8.

1 Jagh actar migh byggia ett feste, [31]
altth på så lönligenn stijgh,
th*ett* war eij för mitth beste,
att werdenn gick migh eij medh,
mann skhär aldrigh gotth hwete
ther klinten hann är sådh,
th*ett* skall så herre gudh wette,
th*ett* war så ille th*ett* skedde,
att iagh fann på th*ett* orådh.

2 The graffuer the ähre vthskorne,
watnetth löper ther fast vth,
thenn sorgh som iagh haffuer buritth,
th*ett* wett thenn alzmectige gudh,
iagh troor th*ett* i mitth sinne [32]
thenn broun hon är eij starck,
th*ett* kann mann och befinne,
th*ett* Slott*ett* är gotth att winne,
som bygtt är medh kakellwerk.

3 Thett Slottett later iagh nederfalle, /
etth annett haffuer iagh vptencktt,
th*ett* är fulkompnatt medh alle,
ther är och int*ett* förgåtth,
huarken medh murer eller planker,
ther fheler och icke enn theen
th*ett* tror iagh i minn tanke,
thenn suennenn skall lenge att banke,
alltth för änn hann slipp*er* ther inn.

4 The äre så monge som bryte,
och löpe ther sedenn iffra, [33]
th*ett* skall enn annenn åthniutta
som ther ward*er* gripenn wedh,
th*ett* skall så lijthett lönes,
mann gömmer vnd*er* snöö,

th*ett* kann mann well befinne,
ner snöön tager till atth rinna,
thå fåhr mann th*ett* att see.

Hoo som sinn ärendh skall rijdha, 5
hann rijde sigh vp i landh,
hann skall sigh så granttb förware,
altt hwem hann tager i handh,
och hoo som ägg skall köpe,
[34] hann wetth eij hwadh han fåhr,
ingenn will iagh berope,
th*ett* är fast bettre att löpe,
änn illa för skadhann stå.

The klaffere äre så monge, 6
som herre gudh giffue them wee,
th*ett* hörde iagh wara spått för långe,
både winter och Som*m*ersens tijdh,
hwadh skole wij klaffere kalle,
wij seije alle så,
th*ett* är fulkompnett medh alle,
th*ett* trä är snartt vdi falle,
som hwar man hugger vppå.
finis.

9.

[35] Iagh will edher seije nye mere, 1
willenn i mig retth förstå,
i room tå war enn herre,
en greff*ue* iagh seije må
hann war mild*er* och meetig
dygdesam och båldh,
till thenn helge graff hann sigh loffuede,
effter äre och ridder skapp.

Hans hustru honn sigh förfärede 2
honn togh the*n* greffuenn i fampn,
gudh nåde mig ädelige herre,

i ärenn minn ächte mann,
att i skolenn ifrån mig skilias,
epter ähre och ridder skapp,
i haffuen doch hwadh i willenn, [36]
ägor och rikedomer nogh

3 Medh tuchtt hann till henne sade,
gudh spare[1] tigh karsk och sundh,
iag will tigh alt slätth befalla,
retth nu i thenne her stundh,
altt så drogh hann ifrå henne,
longtt bortt i fremende landh,
stoor sorg till honom wende,
bleff fongenn i hårda bandh,

4 Sitth fengzle kunde hann eij wijke,
thett war hans störste klage,
i plogenn drog hann ijdkeligenn,
fast mehr änn åhr och dagh,
hann ledh stoor nödh och hunger,
war honom en stoor sodhtt, [37]
thenn greffuen gick för konnungenn,
föll neder för hans fodtt,

5 Konnungenn swarede medh snille,
tigh hielper icke th*ett*,
om tu änn daglige wille,
falle för migh nidh,
medh mindre att änn så wore,
thijnn hustru kome till migh,
skulle tu frelst*er* warde,
th*ett* seger iag wisseligh,

6 Stoor sorg moste mann höre,
th*ett* klag*er* thenn ädele herre,
läter iagh min hustru hijtth fahre,
så mister honn sinn ähre,

[1]) Spare är i hdskr. genomstruket och vnne öfverskrifvet.

[38] skall iagh och qwarre bliffue
doch koster th*ett* mitth lijff,
ther om tå will iagh skriffue,
epter mitth wenne wijff,

Ther war enn mann i gården, 7
som hade fonger i göme,
medh honom förlickte sigh greff*uen*
loffuede honom store löönn,
att hann skulle bortt rijde,
medh breffuenn som hann skreff,
och bidie hans hustru låte sigh lijdhe,
kom*m*a och frelse hanns lijff,

Thett budskap lätth sigh wellwilleligh finne, 8
fahre öffuer th*ett* wilde haaff,
[39] i room fann hann thenn quinne,
breffuett hann henne gaff,
honn kunde th*ett* sielffuer lässe,
then ädele quinne smuck,
förstodh sinn herres wesende,
hen*n*es hierte bedroffuedtt wardtt,

Honn skreff ett breff tilbake, 9
ganske snelleligh
i th*ett* monde honn klage,
att th*ett* war omöijeligh,
enn quinne skulle fare,
öffuer th*ett* store wattnn,
gull, sölff, will honn ey spare,
altt för sinn herre och mann,

Thett budskap sigh fast skyndadhe, 10
[40] att fahre hem till land,
i sorg stodh tå thenn quinne,
godh rådh honn tå på fann,
enn kappe lätth honn sigh skäre,
enn munker wara lijk
th*ett* giorde honn för sinn herre,
letth kronne rake sigh,

11 Honn kunde lässe och skriffue,
medh lekh och degligh spell,
på harper och på giger
kunde honn leke well,
them hengde hon på sinn sijde,
samptt lutann thenn honn förde
effter budskap monde honn rijde,
som till hennes herre fohr, [41]

12 Så fore the medh ähre,
off*ue*r haff*ue*t vnd*er*ligh,
honn begynte till hoffuere,
hwar ma*n* tå vndrade sig,
th*ett* budskap honn well kende
som greffuenn hade vtsendtt,
menn han kende icke henne,
hennes kläder the wore forwendtt,

13 Thett budskap fick i sinnedtt
och sade till munkenn så,
herre willenn i penninger win*n*e,
mig heem i fölgenn thå,
altt inn till kon*n*ungens rijke,
ther haffuenn i stoor fordeell,
han löner eder rijkeligenn, [42]
giff*ue*r eder hwadh i haff*ue* willen,

14 Budhskap lett th*ett* eij bliffue
vtan sadhe till munkenn medh machtt,
herre willenn i medh migh rijde,
som i tilförne haffue sagtt,
the fore öffuer grönne heedher,
öffuer berg och diupe dahll,
thenn frunn i munke kläder,
kom in för konnungens sahll,

15 Konnungenn kom i gangenn,
medh ståtth och hörde till,
honn wartt ganske well vnfongen

medh hennes strenge spell,
[43] honn lätth sin harpe ther klinge,
samptt lutann thenn honn förde,
the hedninger monde springe,
sådantth the aldrig hörde,

The satte thenn munkenn till diske, 16
och hade honom myckitt kähr,
bore fram willdbrådh och steckte fiske,
bewiste honom tuchtt och ähre,
tå thenn fruunn th*ett* förnam,
tenckte hon i sitt moodh,
att honn war så well kom*m*en
minn saak bliffuer well godh,

Honn slogh vppå sinn harpe, 17
medh lust och degligh sång,
[44] th*ett* kann hwar mann well merkie,
att th*ett* i pallasett klang,
th*ett* ledh så fast åtth quelle,
mann skulle till sengenne gå,
the hedninger hade stoor glädie,
greffuen fick tidender thå,

Hans hustru icke kunde
fara så longenn wägh, 18
bortt i frem*m*ende lande,
honn fructade sigh,
att honn sinn ähre skulle miste,
och kom*m*e i sorgh och nödh,
thenn greffuen tenckte förwisse,
her moste iagh bliffue dödh,

Thenn fruunn hon war på Slottetth 19
[45] inn till thenn andre dagh,
greffuen hon förnimme motthe,
th*ett* war hennes störste klage,
så gick honn vth på tinnerne

ganske hemeligh
greffuenn honn monde förnim*me*,
i plogenn ther hann drogh

20 Wthij thenn sam*me* stunde,
greetth honn bitterligh,
honn honom ey hielpe kunde
th*ett* klagede honn iemmerligh,
och wille honom gerne frelse,
aff hugh och all hennes achtt,
fyre wecker war honn på Slott*ett*,
för änn honn ther orloff badh, [46]

21 Thenn munkenn will man löne,
och löne honom fulwell,
here fram en gyllenne krone
enn seck medh gyllenne full,
tager th*ett* min ädele herre,
i försmånn th*ett* ey,
munkenn th*ett* ey begärad*e*
min ordh seije ther till ney,

22 Munkenn sade medh ähre,
iagh begerer ey sådane såldh,
enn gåffue will iagh begäre,
ey silffuer ey röde gull,
ey heller om ädele stener,
eller om annor pråll,
men om enn menniskie allene, [47]
som vtth för plogen gåhr,

23 Konnungenn strax tå sade,
i skolenn honom gerne få,
lätt greffuenn ifrå plogenn taga,
och inn för konnungenn gå,
och honom tå strax nådde,
och tackede ödmiukeligh,
thenn honom hade frelst aff wådhe,
th*enn* spellmann ypperligh

Thenn fruenn i tuå dagar, 24
stodh wedh thett wilde haaff,
greffuenn hann wille draghe
inn till thenn helge graff,
effter hann icke mere hadhe,
gårdh huss folk eller landh,
[48] halp honom igenn wår herre,
aff sorgh och all hans wande

Thenn greffuenn kom heem gångende 25
sågh vtth barmherteligh,
hans hustru honn honom vnnfångede,
medh tuett och ganske kährlek,
iagh haffuer eder tilskriffuitt,
låtitt eder minn nödh förstå,
i haffuenn doch hemme bliffuitt,
sågenn migh gerne waritth dödh,

Thenn fruenn strax tå swaradhe 26
herre th*ett* är wäll så,
i migh tilskriffuitth hade,
låt*ett* migh eder nödh förstå,
att i ångre skullen
[49] ädele herre mijnn,
budskap iagh ey troo wille,
iagh fructade äronn mijnn,

Thå greffuenn war heem komenn, 27
altt på thenn andre dagh,
monde hans wenner komme,
begynte alle klage,
öffuer hans hustru och sadhe,
medh wrede alle snartt,
att honn bortt faritt hade,
doch wiste th*ett* ingenn hwartt,

Thenn ädele fruenn medh Jemmer, 28
stegh strax vp ifrå bordh,
och gick vti sinn kam*m*er,

och talede ey ett ordh,
kappan hon sigh i kläddhe
togh lutenn och harpenn godh, [50]
thenn hengde honn på sinn sidhe,
som honn för kon*n*ungenn stodh,

29 Medh tuctth och degligett sinne,
honn inn genom dörenne tredde,
och helsede them ther inne,
såsom widh bordett såte,
thenn greffuen sade medh ähre,
ner hann thenn munkenn förnam
welkommenn minn käre herre,
i löstenn mitt vnge lijff

30 Jagh haffuer eder tagitt
herre thett är well så,
för plogenn haffuenn i dragitt,
för konnungenn sågenn i migh stå, [51]
migh ganske ödmiukeligenn,
falle för honom nidh,
kon*n*ungen monde tå seije,
tagh fongenn och gak i fridh

31 När greffuens wenner th*ett* hördhe,
the finge ett stortt omodh,
och stode strax vpp ifrå bordett,
och fölle thenn fruenn till fodtth,
och sade nåde*g*e fruge,
förlåter oss tenne saack,
så warde och monge belugne,
änn nu i ten*n*e her dagh,

finis Ende

10.

[52] Herre off*u* [1] 1
— — — — — — — — — — — —

[53] — — — — — — — — — — — — 2
— — iagh th*ett* förskyllet aff tigh,
falskheetth [2] tw slemme frucht*t*,

Jagh geffuer altt sammens vti gudz skön 3
hwadh hielper mig th*ett* iagh nu qwidher,
gudh nåde migh fattigh vngerswenn,
iagh saler och enn annen rijdher,
th*ett* war mijnn egenn skull och brist,
att iagh ey stegh vdi salenn först,
medhenn gongerenn hann stodh så stille,

[54] Fahr well, fahr well, min förloratth wenn, 4
huru swekfull monde tu wara,
iblandh tusende finnes nepligenn enn,
som trohetth kann retth besinne,
Jagh seger i sanningh och will bestå,
att Jomfrur finnes nu ganske få,
som trofast hierte kunne' retth att haffue,

finis ende

[55]

11.

Ther stonder enn lindh för sunnan åå, 1
Thär bär blomster så båldh,
honn skyler sinn grenner frå frost och snö,
thenn winter så kåldh,
th*ett* wåller migh thenn ene som iag haff*ue*r kärast offuer alle

[1]) Utgör kustod (till fol. D1, som saknas) å en blank sida, öfverst på hvilken af annan, föga skrifvan hand skrifvits: herre öffwer herren benådhe[?] migh fatige wnger swen.

[2]) Kanske: o falskheetth sammanskrifna.

2 Ther inne tå siunge the nectergaler
the fogler så små,
änn siunger thenn mere som mindre förmå,
thenn lindenn skall få,
th*ett* waller migh then ene — [56]

3 Thenn falkenn grå hann bygger ther på,
medh alle sinn machtt,
till att fördriffue the andre små fogler,
th*ett* haff*ue*r hann i achtt,
t. w.

4 Thenn lille spa*r*ffhök, som falkenn haffuer tientt,
i blomster så grönn,
hann haff*ue*r th*ett* i achtt att fonge then lindenn,
i tienstelön,
t w.

5 Wore th*ett* icke för falkens wredhe,
willen i migh troo,
en sliken lindh löster migh tilbidie,
och hoss henne boo,
t w. m. t. e. [57]

6 Thett är icke lindh ty iagh så queder,
willenn i migh troo,
th*ett* är enn stålz Jomfru, mitth hierte gläder,
crist giffue henne roo,
th*ett* waller migh then ene,

7 Wille honn vtsleckie thenn brinnende loge,
som honn haffuer vptendtt,
alrigh tå wille iagh henne öffuer giffue,
ty liffuett bliff*ue*r ändtth,
th*ett* waller migh then ene som iagh haff*ue*r kärest öffuer alle,

finis finita ende

12.

[58] J fordom tijdh war iagh kähr och kendh 1
blandh fruger och Jomfrur vtwaldh,
nu är minn lycke fast annorlundh om wendtt,
honn haffuer sigh ey epter
honn haffuer enn annann fast kärer änn migh,
ty ingenn kann tiene tuå herrer well,
thenn ene mann elsker thenn andre försmå,
ty går iagh ther platt ifrå,

J vnge seller geffuer her vppå grann achtt, 2
låter eder icke bedrage,
[59] aff the quinfolk, som eder epter stå medh[1] machtt,
swarer them icke altt th*ett* the fråge,
mann skall ey förmyckitt the qwinnor troo,
the haffue bedragett mongh mann för änn nu,
thett i dagh är liufftt, i morgenn är lett,
th*ett* gör theres ostadighett,

The locke för tigh och siunge, 3
lijke som the hade tigh kähr,
medh theres falske tunge,
th*ett* är ey annatt änn flerdh,
lijke som mann gör the wilfogler små,
mann locker till tess mann kann them nå,
så snartt mann them bekommitth hahr
[60] slår mann them platt till döde,

Adde adde haff mongh tusendh godh natth, 4
iagh passer ey mere på tigh,
så liuffligh tager iagh wtaff minn hatt,
altt före tinn Jomfru dom,
iagh sköter retth intedtt medre på tigh,
på tigh giffuer iagh slätt ingenn achtt,
adde haff mongh tusendh godh natth,

finis.

---

[1]) I handskr. skrifvet två gånger.

13.

1 Her wronge ridher till tinge [61]
medh lundenn medh dragenn,
han wille så gerne bryta sin retth,
men enn fogell siunger i skogenn,

2 Swarade bondenn för tinghe stodh
m. l. m. d.
en stålz margrethe haffuer giortt hoor,
men en fogell siunger i skogenn

3 Her wronge hann wartt så illa wredh
medh lunde*n* medh dragenn,
ther bleknede gräsett på iordenne wedh,
m. e. f. s. i. s.

4 Her wronge han rider i sinn moders gårdh, [62]
m. l. m. d.
vthe hans moder honn för honom ståhr,
m. e. f. s. i skogenn

5 J warenn welkom*m*enn kär Sonnen minn
medh l. m. d.
hwadh tidtt är spordtt på tingome*nn* dinn
men e. f. s. i [s]kogenn,

6 Thett är fatt och sportt på tingomenn minn,
medh lunden medh dragenn
stålz margrete haffuer låt*ett* giordtt hoor,
men e. f. s. i skogen

7 Minn käre Sonn i talenn icke så
medh lunden m*edh* dragenn,
enn fattig meniskie är snartt lugenn vppå, [63]
m. e. f. s. i. skogenn,

8 Her wronge hann ridher i sinn egenn gårdh
medh l. m. d.
vthe stolz margrete honn för honom står,
men e. f. s. i skogenn,

J warenn welkomenn käre herre min 9
medh l. m. d.
hwi låtenn i icke settie hesten i stall
men enn fogell siunger i skogenn,

Jagh skall ridhe migh söder om by 10
medh lundenn medh dragenn,
till att köpe migh gull och perlor så dyr,
men en fogell s. i skogenn,

[64] Huadh skolenn i medh gull och perler så[1] dyr 11
medh lunden medh dragenn,
iagh skall kläde migh enn preste frille för ty,
m. e. f. s. i skogen

Her wronge hann rider sigh söder om by 12
medh lundenn medh dragenn,
ther mötte hono*m*[2] her hindrick prester i ty,
m. e. f. s. i skogenn,

Her hindrik hann rider i her wronges gårdh 13
medh lunden medh dragenn,
vthe stolz margrete hon motth honom går,
m. e. f. s. i skogenn

J ridenn nu her hindrick snarlige bortt 14
medh lun-[3] — — — — —
— — — — — — — — — — —

[65] Her wronge hann klapper på dorenn medh fingerne små, 15
medh lunden medh dragen,
J ståndenn vp stolz margrete, låtenn låss iffrå,
m. e. f. s. i s.

Jagh haffuer så ondtt i huffuedhtt och handh, 16
medh lundenn medh dragenn,
iagh gitter ey låte låsenn bortt frånn,
m. e. f. s. i skogenn.[4]

---

[1]) Står i hdskr. i slutet på en rad och upprepadt i början på nästa.
[2]) Hdskr. har honon.
[3]) Utgör kustod till fol. D8, som saknas.
[4]) Står i hdskr. skongen.

17 Her wronge hann sparnn på dörenn medh sporadenn fodtt
medh lundenn medh dragenn,
the nagler ruke stolz margrete emotth,
m. e. f. s. i skogen

18 Her wronge rycker vth sinn brune brandh
medh lundenn medh dragenn,
hann högh aff her hindrick huffuedtt och högre handh, [66]
men e. f. s. i skogen

19 Her wrånge togh stålz margrete i gålle låck,
medh lundenn medh dragenn,
hann hugg hen*n*es huffuedh aff wedh senge ståck,
men e. f. s. i skogenn

20 Crist giffue iagh hade stålz margrete igenn,
medh lundenn medh dragenn,
iagh gåffue altt gull i werdenn är till,
m. e. f. s. i skogenn

21 Jagh seger th*ett* icke aff hiertett ändoch,
medh lundenn medh dragenn,
så skall huar enn hora och hor kar gå,
menn enn fogell siunger i skogenn,
finis ende

14.

1 Her pädher hann ridher sigh söder vnder öö, [67]
feste hann litenn kirstinn honn war icke möö,
thenn addelige rooss

2 Hann feste stolz kirstinn hann förde henne heem,
ridder och swenner the ginge henne igen,
thenn äddelig r.

3 The satte stolz kirstinn på högen hest,
ridder och swenner the ginge henne nest
thenn adelige rooss

[68[The ledde stolz kirstinn i her peders gårdh, 4
vthe hans moder honn för henne står,
then*n*,

The satte stolz kirstinn i brudhe ben*c*k 5
ridder och swenner, the bore för hen*n*e skenck,[1]

Thett lider fast åth qwellemåhll, 6
stolz kirstin honn wille till sengenne gå
t. e. r.

The ledde stolz kirstinn i brudhe hwss, 7
ridder och swenner the bore före liuss,
t. e. r.

The ledde stolz kirstinn i brudehusett inn, 8
stolz kirstinn hon bleckner om sin kinn,

[69] Bråtth kom bodenn för her pedher inn, 9
stolz kirstinn honn födde så lit*ett* kindh
t. e. r.

Her pedher hann sprang öffuer brede bordh, 10
miödenn och winetth epter hono*m*[2] foor,
t. e. r.

Her peder han gonger i brudehusett in, 11
hwilkenn är fader åtth litenn små kindh,
t. e. r.

Kon*n*ungenn åtte en sonn så båldh, 12
han[3] brötth min buhr, han togh mig medh woldh,

Her Peder hann saler sin gångere grå, 13
och så rider hann i konnungens gårdh,
t. e. r.

---

[1]) Huruvida omkvädet är antydt eller icke, beror vanligen på om det fått rum på raden eller ej.
[2]) Hdskr. har honon.
[3]) I hdskr. skrifvet två gånger, i slutet af en och början af nästa rad.

14 J sittenn her konnung öff*ue*r bredhe bordh, [70]
hure giordenn i motth stolz kirstinn i fiordh,

15 Her peder, her peder tu ecthe titt wiff,
tigh giffuer iagh gull och samsings öö,
t. e. r.

16 Jagh passer ey på gull eller samsings öö,
fast heller såge iagh litenn kirstin wore, möö
thenn ädelige rosenn
finis

15.

1 The wore tu ädele konnunge barn, [71]
the loffuede hwar annan sinn troo,
älskogh och enn godh wilie,
hann them till sammenn drogh,

2 Hörenn i min skönne Jomfru,
hure skall iagh till edher att komma,
ther falle så starke ström*me*r,
emillenn ed*er* och migh,

3 J klädenn aff eder klädenn,
J sem*m*en altth medh eder handh,
iagh tender vp liuss i lyctonne,
ther i skollenn komme J landh,

4 Ther stodh och enn ondh menniskie, [72]
honn lyddes altth ther vppå,
thenn wenskap skall iagh åttskilie,
thenn stundh iagh leffue må,

5 Scham få och thenn menniskie,
som herre gudh giffue henne skam,
som slecte vtth liuss i lyctonne,
ther konnungens Sonn ept*er* samm,

Jnn kom och enn litenn smådrengh, 6
hann staddes widh brede bordhe,
så snell war han i tungonne,
så well förer hann sinn ordh,

J sittienn her fruger och Jomfrur 7
J söm*m*enn altt om i må,
Jagh sågh så ädeligtt konnunge barnn
att siunke i bålienn blå,

[73] Alle tå såthe the sköne Jomfrur, 8
the loge altth vnder sinn skinn,
förvtann then ädble konnunge dotter,
hon felte tåhrer aff kinn,

Ach minn käre moder, 9
J loffuen mig till siögestrandh gå,
weck vp tinn yngste brodher,
och hann skall medh tigh gå,

Minn Brodher hann är så litenn, 10
hann förståhr sigh så litett ther på,
han rycker vp rosser och lilier,
som vth medh wägen stå,

Honn gonger sigh (till siögest) så söriend*e* 11
altt till thenn siögestrandh,
ther fann honn på then fiskiere,
altth ther hann fiskede i landh,

Hörenn i minn käre fiskiere, 12
[74] altth hwadh iagh spör eder åtth,
sågenn i någett konnunge barnn,
att siunke i bolienn blå,

Fiskedh haffuer iagh i allan natth 13
widh landett altt medh minn glijp,
Jagh fan så ädeligtt konnunge barnn,
th*ett* war sigh så wenne lichtt,

14 Honn ströck gulbondett aff sin arm, [75]
gulringenn aff sinn handh,
th*ett* giffuer honn thenn fiskierenn,
till etth åminnelse båndh,

15 Honn togh lijkett i sinn fampnn,
honn sprang medh honom i siönn,
i seijenn thett for minn fader,
iagh kom*m*er rett alrigh hehm,

16 J seijenn th*ett* för minn fader,
i beden honom haffue ingenn harm,
så sencte honn sigh i siönn nidh,
altt på then hertigens arm

17 J seijenn godh natth minn modher
i bedenn henne haffue ingenn qwidhe,
så sencte honn sigh i siönn nijdh, [76]
altth hooss thenn hertigens sidhe,

18 Scham få och thenn menniskie,
som herre gudh giffue henne skam,
som förrådde theres vnge lijff
helst tu ädelige konnunghe barnn

16.

1 Frw margrete ständer i högelofts swale, [77]
medh ähre,
honn seer the brudhmenn altt hwarest the fare,
så älsker enn mann sinn egenn hierteligh käre,

2 The löffte frw margrete på högenn hest,
medh ähre,
sielffuer her päd*er* hann ridher henne nest,
S. e. e. *m*. s. e. h. käre,

När som the ko*m*me i grönen lundh 3
medh äre,
[78] ther beddes frw margreta hwila enn stundh,
så ä. e. man s. e. h. k.

Och hwartt görs tigh thenn sadell så trongh, 4
m*edh* äre,
eller görs tigh thenn *wägen*[1] så long,
s. ä. e. m. s. e. h k.

Änn icke görs migh thenn sadell så trong, 5
m*edh* äre,
fast mere görs migh thenn wägenn så longh,
s. ä. e. m. s. e. h. k.

När som the kom*m*e i grönen lundh 6
medh äre,
ther födde frw margrete sinn barnenn thw,
s. ä. e. m. s. e. h. k.

[79] Och höre tu frw margrete käre syst*er* minn, 7
m*edh* äre,
änn hwadh skall tw göre aff små barnen dinn,
s. ä. e. m. s. e. h. k

Och för änn frw margrete hadhe halfftaladh th*ett* ordh, 8
m*edh* äre,
för lågh silkes tiell på gröne iordh,
s. ä. e. m. *etc.*

Th*ett* ene legger iagh millann mosse och steenn, 9
m*edh* äre,
änn sielff bähr iagh både ångest och meenn,
s. älsker *etc.*

[80] Th*ett* andre legger iagh millen mosser och tårff, 10
medh äre,
och sielff bär iagh bådhe ångest och sårgh,
s. ä. e. m. s. e. h k.

[1] Hdskr. har wage*n*.

11 Her boor enn hwstru altt vth medh åå,
medh äre,
honn fostrer well vp wår barnen små,
så älsker enn mann sin egen hiertelig käre,

12 Och tw giffuer henne titt rödhe gull skrijnn,
m*edh* äre,
Och iagh giffuer henne gångarenn minn,
så älsker enn mann sinn *etc.*

13 The löffte frw margrete på högenn hest,
m*edh* äre,
och sielffuer her päder hann rijder henne nest, [81]
så älsker en man sinn *etc.*

14 Så rijdher hann på sinn moders gårdh,
medh äre,
och vthe hans moder honn för honom står,
så älsker enn mann sinn egen *etc.*

15 Och hörer tw her päder kär son*n*en minn,
m*edh* äre,
hwi förer tw så bleke brudenn tinn,
så älsker enn man sin egenn hiertelig käre,

16 Ty förer iagh bleke brudhen mi*nn*
m*edh* äre,
hon sörier fast effter moderenn sinn
så älsker enn man sinn egen hierteligh käre,

17 The ledde frw margrette vdi stugunne inn, [82]
m*edh* äre,
och sielffuer her päder hann bär för henne spell,
så älsker enn mann sinn *etc.*

18 The satte frw margrete i brudhe benck,
m*edh* äre,
och sielffuer her päder han bar för henne skenck,
så älsker en mann sinn egen,

The ledde frw margrete J brudehwss, 19
medh äre,
änn sielffuer her päder han bar för henne liuss,
så älsker enn man *etc.*

Årligh om morgonen th*ett* dager war liuss 20
medh äre,
så gonger hans moders i brude huss,
så älsker enn mann sinn egenn *etc.*

[83] Och höre tw har päder kär sonnen minn, 21
medh äre,
hwij ligger dragitt swerdh millann brudhenn och tigh,
så älsker enn mann,

Ty ligger dragitt swerdh millen brudhenn och migh, 22
medh ärhe,
siw wicker skall honn soffue hoss migh möö,
så älsker enn mann sinn egenn hierteligh käre
finis:

17.

[84] Her boor enn Jomfru på wårtth landh,
trödh Jordenn,
honn ähr sigh så bedell grann, 1
menn honn boor innann grönn skogenn,

Honn will alrigh äge mann,
trodh Jordenn,
för wthann thenn swennen som flyge kann, 2
men honn bor in*n*en grönn skogenn,

Thett sporde enn swenn på hanelandh,[1]
trödh Jordenn,
thenn Jomfrwnn war sigh så bedell grann, 3
menn honn bor innann grön skogenn,[2]

---

1) Hdskr. har **hane**, (komma troligen i st. f. bindestreck) i slutet af en rad, **landh** i början af nästa.

2) I hdskr. står **skogegenn**,

4 Swennenn åtte gwlringenn fem, [85]
trodh Jordenn,
hann later sigh göre winger aff them,
menn honn boor innann grön skogenn,

5 Swennenn åtte gwlnystenn,
trodh Jordenn,
hann låter sinne winger feste,
menn hon boor innann grönn skogenn,

6 Swennen flög offuer rosenn skogh,
trodh Jordenn,
ther andre fogler the hwile vppå,
menn honn bor innen grönn[1] skogenn,

7 Swennenn flögh sig offuer haff,
trodh Jordenn,
ther andre fogler flyge vdi kwaff
menn honn boor innann grönn skogenn, [86]

8 Swennenn sattes på lilie qwist
trodh Jordenn,
hann siunger så fagertt om Jesum Crist
menn honn bor innann grönn skogenn

9[2] Swennenn flögh sig better fram,
trodh Jordenn,
han siunger så fagertt om thenn helge andh,
men honn bor innan grönn[1] skogen

10 Swennenn flög sig better fram,
trodh Jordenn,
så lenge hann sompnade i Jomfrunnes fampnn,
men honn bor innan grönn skogenn,

AMEN

---

[1]) I hadskr. står gronn.

[2]) Versen 9 står i hdskr. efter 10 men föres genom ett märke till sin plats.

18.

[87] O gwdh iagh på tigh tencker, 1
i ten*n*e sorgh iagh bähr,
minn motthgång migh vpwecker,
om thenn migh är fast kähr,
iagh gerne worre henne när,
och gudh tu weest minn wilie,
att iag frånn hen*n*e ey skilier,
vtann tinn wilie så är,

Skall iag frånn henne skilies, 2
för falske klafferes skull,
aff wende minn kärlige godh wilie,
thenn mig är aff hiertedtt hull,
o criste giff tinne nådh,
[88] att iag må stadigh bliff*ue*,
minn sorg toligh lijde,
effter titt guddoms rådh,

Hwadh tw herre Crist haffuer vp funnitt, 3
vtaff titt gwdoms werck,
och medh[1] kerlek bundett,
genom tinn gwdom starck,
e hwadh tw och så,
migh haff*ue*r vntt allene,
will menniskior migh förmene,
och titt werk nederslå,

Menn Cristus tw äst allenna, 4
thenn som sådantt förstår,
och theres onde mening,
kann tw well nederslå,
[89] effter titth egitth behagh,
till tess tu them om wender,

[1] Skrifvet i slutet af en rad och upprepadt i början af nästa.

att the sigh motthe bekenne,
sigh synde motth tin lagh,

5 Ändoch iag migh bekenner,
mottgång haffue förtientt,
titt kors iagh gerna drager,
för mina synders skull,
epter titt behag,
till tess tu wiltt omwende,
minn sorgh till enn godh ende,
och hielpa mig aff nödh,

6 På tigh iagh mig förlåter,
vthi min mottgångh stoor,
och tigh i sorg åkaller,
aff mundh, hierta, och modh,
iag troor thett och well skeer,
att tu wiltt migh beware,
från klafferens falske snare,
och alle mine fienders spee, [90]

7 Mijnn sorg will iag nu endhe,
medh thenne min nye dichtt,
och giffua gudi tilkenne,
minn sorg och store plichtt,
thenn iagh nu hemlig bär,
för klafferens falske tunge,
ther the migh icke wnne,
hwadh gudh migh haffuer beskärtth,

8 Menn tack ware tu Jesu Criste,
som migh bewarar well,
för alla skammelige brister,
som migh achta wtann skääll, [91]
thenn helige andh och så,
hann hielper migh igenom gå,
chwadh som helst migh bers vppå,
atth iagh vti dygdenn må ståå,

finis finita
ENDA:

19.

[92] Jagh kann besinne och retth förnim*me*, 1
i thenne minn store krankhett,
att ingenn hann sitter thenn andre så när,
hann aff hans siuckdoom wetth,
iagh kann migh för ingen klage,
ty werdenn gåss mig emotth
vti thenne minn store plåge,
gudh vnne migh snarlige bootth,

Sorg och siuckdom bådhe, 2
herre gudh hann kenne th*ett*,
the twinge mig offuer all måtthe,
mitth liff stunder till wee,
vthann gudh[1] — — — .
— — — — — — — — —

— — — — — — — — — 3
[93] ther skall ingenn lijta vppå,
the gå enn mann ifrånn hender,
ner honom kom*m*er mottgångh vppå,
vtann Cristus wille thett om wänndhe,
och losse minn longe tråå,
tå finge minn siell enn godh ennde,
ther troor iagh stadheligh vppå.

20.

[94] Thett war rijke Girmundh Smedh, 1
hann rijdher i prestens gårdh,
vthe prestens dotter,
sweptt i Sabbell och mâll,
iagh will giffue tigh rådenn till, tu ridh icke tijdtt,

J Ståndenn her prestens dott*er* 2
sweptt i sabbell och mårdh,

[1]) Kustod till fol G1, som saknas.

eder tå acter iagh gilie,
ehuru minn måll kann gå,
J w r t r g

3 Tw är så kålligh om tin mun,
och kimigh om tinn beenn,
tw gå thig i möllnere dam, [95]
och twette tigh well reenn,
iag will råde tig rådenn godh, tu ridh icke tijdtt

4 Är iagh kållig om minn munn,
och kimigh om minn beenn,
th*ett* kann hende enn morgenstundh,
thenn hådenn kom*m*er tig heem,
iagh will giffue tigh rådenn tijll tu ridh icke,

5 Thett war rijke Girmundh smedh
hann sporde sinn moder till rådhe,
prestens dott*er* i odenn siö,
honn spotter mig och häder,
iagh will giffue tigh rådenn till, tu rijdh retth intedtt tijdtt,

6 Tw tagh tigh enn skreppe, [96]
och sielff gör tu tigh enn pijck,
tagh tw tigh enn gonge piltt,
som wijser tigh weghen titt,
J w r t r t

7 Thett war rijke Germundh smedh,
hann gånger i prestens gårdh,
vthe prestens dott*er*
honn för honom står,
J w g t r t t r i t

8 J Ståndenn her prestens dotter
sweptt i Sabbell och mårdh,
willenn i låne mig hwss i natth,
enn fattig mann som pellegrijm går,
iag will giffue tig rådenn till tu r i t

Hwadann ästu kom*m*enn, 9
och hwar lågh[1] — — —

[97] — — — — — natth, 10
— — — aff segne*n* dinn
J w — — — — — —

Jagh är enn fattig pellegrijm, 11
iagh gonger om landh och tigger,
får iag bålster och blöija,
iagh wander eij hwar iag ligger,
J w g t,

Thett war rike Girmundh Smedh 12
han gonger så lätt öffuer tilie,
så går hann i Jomfrunes seng,
medh begges teres godh wilie,

[98][2] — — — — — — — — 13
— — — — — — — —

21.

— — rd . . S . . . n — 1
i skogenn,
skiuter tu diur och skiuter tu råå,
som gull bärer vnder sine boger,

Skiuter tu diur och skiut*er* tu råå 2
i skogenn,
then salige hindenn lätt tu gå,
som gull bärer vnd*er* sine boger,

[99] Swennenn rijdher i rosenn lundh 3
i skogenn,
ther speller enn hindh altt för hans hundh,
som gull bärer vnd*er* sine boger,

[1]) Kustod till fol. G4, hvaraf öfre hälften saknas.
[2]) På den afrifna delen af s. 98 har säkerligen stått blott en vers.

4 Ther speler enn hindh altt för hans hwndh
i skogenn,
Suennen han sinn båge bendhe,
som gull bärer vnd*er* sine boger,

5 Swennenn hann sin båga bende
i skogen,
the hwasse strålenn hann vtthsendhe,
menn gull bärer honn vnd*er* sine boger,

6 The hwasse strålenn som hann skötth
i skogenn, [100]
thenn salige hindenn skadann nötth,
men gull bärer honn under sine boger,

7 Swennenn kaster bortt hanskerne små
i skogenn,
och sielffuer hann then hindenn flår,
som gull bär vnder sine boge,

8 Swennen kaster sinn knijff i iordh
i skogenn,
nu haff*ue*r iag glömtt minn moders ordh,
men gull bärer honn vnd*er* sine boger,

9 Hann flådde i hennes nacke
i skoge*n*,
ther fann hann sinn systers gull locke,
menn gull bärer honn vnd*er* sinee boge,

10 Hann flådde i hennes brÿste [101]
i skogenn
ther fann hann sinn systers gull kiste,
menn gull bärer honn vnd*er* sine boge,

11 Hann flådde i hennes bringe
i skogen
ther fann hann sinn systers gulringe,
som gull bärer vnd*er* sine boge,

Ther faller rijm altt vtth medh åå, 12
i skogenn,
sell är thenn Swenn godh lycke kan få,
menn gull bärer honn vnd*er* sine boge,

Tranun flyger högtt i skyn 13
i skogen
[102] säll är thenn suenn olycko kann fly,
men gull berer honn vnd*er* sine, boge,

A M. E N,

22.

Enn ondh tunge hon haff*ue*r framgång, 1
så långer är hen*n*es ålder,
honn gör migh dagar och netter så lång,
medh drawell lögnn och skualder,
honn haffuer thett för enn ondann sedh,
ehuar honn seer tuå talas wedh,
medh snak eller blide enne,
hon seger han soff*ue*r hoss henne

[103] Wille nu hwar mann tenckie medh sigh, 2
thenn gamble medh thenn vnge,
tå taladhe ingenn ille om migh,
hann hade well tandh för tunge,
tu brukar ther om medh machtt och sijnn,
tu orkar ther till medh all tinn wijn,
tu wiltt mitth samwett wille,
och minn äre förspille,

Ärann är migh altingz kär, 3
tu wiltt th*ett* lijtett achta,
tencker tu ther på huad th*ett* är,
tu talade stundum sacta,
seije nu huar som seije will,

ther[1] iag icke kom*m*er till, [104]
thett skall migh ingenn fortaga,
iagh skiuther min skäll till laga.

4 *Ä*rann th*ett* är liggiande *fä*[2],
th*ett* kann mann icke mista,
honn licknas widh th*ett* bärande trä,
som bär både blomster och quister,
tu haffuer eij tinn tungo i mak,
tu låter henne löpa på minn back,
tu wiltt th*ett* trä förmena,
th*ett* må eij bäre sine grene,

5 Wore thenn sorgenn migh allenn
th*ett* wore mig well till måtthe,
herrer och furster ridder och swenner, [105]
tu gör them lijke såte,
frur och Jomfrur, och howiske quinnor,
tu later them löpe på tinn tunge,
west tu tigh sielff nu qwitte,
tu skulle icke enn annan smitte,

6 Crist vnne mig thenn lögnn win*n*e,
iagh haffuer minn skapare så kär,
ingenn skall annadtt befinne,
medh migh, änn som medh heder och äre,
tu styr[3] tin tunge tu flyr titt sinne,
att spott*ett* icke kom*m*er hem till dine,
tigh till skam och myckenn hådh,
som iagh ther gudh om badh, [106]

7 (Så heij iagh wetth enn Jomfru
så höwisk och båldh
C*r*ist giffue honn wore vti mitt)[4]

---

[1]) Ändradt till thet; nästa ord öfversuddadt med en bläckplump, och under båda orden är af annan hand med samma bläck som ändringen skrifvet mig nu.

[2]) I hdskr. står få.

[3]) I hdskr. först skrifvet syr, med ett t senare insatt mellan s och y.

[4]) Återstående delen af sidan upptages af senare med annan hand skrifna sentenser om förtal. Längst ned finnes kustod till nästa sida. (H-arket).

23.

[107] The örter the äre vtsprungne, 1
vdi markenne så margefåldh,
iagh wetth så höweskenn Jomfru,
minn gl*ä*die haffuer honn i wåldh,

Honn kann mig mere glädie 2
änn altt th*ett* i werdenn är till,
m*edh* bassuner och trwmmeter
och andhre godh wågenn spell,

När honn sigh till migh wender, 3
sinn ögonn honn till migh slår,
aff glädie kann iagh eij tale,
och all minn lönlig sorg förgåttz

[108] Jagh tager henne vti minn fampnn 4
iagh kryster henne till mitt bryste,
iagh reddes eij för falske klaffere,
och eij för theres lister,

The tidender fick iagh så brådeligh, 5
wij skullom skilias åtth,
th*ett* wetth så gudh fader i himelrick,
th*ett* giorde mig intedtt gåtth,

Honn wecknades nedh till iordenn, 6
iagh mente honn skulle retth döö,
iagh tenckte mitth hierte skulle briste,
alrigh war iagh i storre nödh,

O herre gudh fader i him*m*elenn, 7
altt medh sinn ängle skar,
beffaller iagh min kärist i wåldh,
[109] ehwar iagh i fre*m*mende landh fram faar,

AMEN

24.

1 Swennenn haffuer enn Jomfrw kähr,
saff hwgenn och altt sitth sinne,
hann tencker på henne bådhe dagh och natth,
ehwarest hann henne skall finne,
ther honn wille sielff wara mijnn,

2 Honn haffuer sigh enn annenn troloffuedtt,
thett gör mitth hierte stoor qwidhe,
tw sale nu migh thenn gongerenn grå,
till henne tå lyst*er* migh rijdhe,
ther honn wille sielff wara mijnn,

3 Hann rijdher sigh för Jomfrune bwr,
ther wecterenn inne wakar, [110]
hann taladhe till hono*m* så blijdheligh,
hann swarade th*ett* beste hann kundhe
ther honn wille sielff ware mijnn,

4 Tigh giffuer iagh minn kappe blå,
fodredh medh Sabbell skinne,
och will tu bäre minn budh i dagh
för fruger och Jomfrur inne,
t h. w s w m

5 Tw behaltt nu sielff tinn kappe blåå,
fodredh medh Sabbell skinne,
och well bär iagh tinn budh i dagh,
för frwger och Jomfrur inne,

6 Wecterenn går i stugunne inn,
han stadd*es* för bredhe bordhe,
så snell war hann i tungenne,
så well förer hann sinn ordh, [111]
t h. w s w m.

Här holler enn vngerswenn för wår portt, 7
hans hester äre apalle grå,
och hwar thenn suen hann haffuer medh sigh
the haffue blangtt harnisk vppå,
ther honn wille sielff wara minn

Här holler enn wnger swenn för wår portt 8
hans klädenn äre idelige gröne,
och hwar thenn hoffmann hann haffuer medh sigh,
the lycknes motth ridderenne sköne,
t h. w. s. w m.

J tagenn wtaff mitth hwffuedh gull, 9
i hwiffuenn mitth hwite änne,
[112] är th*ett* thenn swenn som migh haffuer kär,
att hann migh icke kenner,

Jnnkom falkenn Albrecttso*n* [1] 10
gullringer hade hann om händer,
herre gudh signe tin ögonn tw,
så gladeligh iagh them kender,
t h. w s. w,

Hann togh och thenn stållz Jomfru, 11
hann lyffte henne på gångerenn grå,
och så redhe the iffra norie heem,
så lustige wore the hådhe,

Th*ett* war och thenn lille smådreng, 12
hann gaff sigh ingenn hwijle,
och änn rider hann om enn Sommer natth,
well femtenn walske mijle,
ther honn wille sielff wara mij*nn* [2],

[113] J Sittenn her Jöns käre herre mijn 13
i drickenn bådhe miödh och wijnn,
falken Albregtson foor till nårie,
och förde bortth feste mö minn,

---

[1]) Hdskr. har Albrecttsom.
[2]) Hdskr. har mijle.

14 Och fare wij till nårie,
then lilie wandh att hemtha,
och alrigh få wij henne mö igenn
thett må wij retth alrigh wente,
ther honn wille sielff wara mijnn
finis,

25.[1]

1 Inthet wetth iagh så dyrt att wara, [114]
aff werldzens tingh, som trohet och ähre,
ij fordom tidh ledh mångher ma*n* stor nödh,
för trohett och ähre som nu äre worden dödh
æn är th*ett* betre *medh* ähran döö
en ståå för falske klaffer bådhe bleck och rödh.

2 Om natten nær som iagh skall rolig*en* soffua
tå tencker iagh påå trohett och loffuan
then som migh loffuer ij min ögo*n* så best
ha*n* suiker migh påå baken alt som först
me*n* th*en* som låther huar man förstå sin gru*n*dh,
ha*n* suiker sig sielffua*n* så margheluudh.

3 Alles mans tungho skal ma*n* iche tro, [115]
en falsk[er][2] wen och en hughorm the ära lika godh
the tala migh ij min øgon gotth,
the föllia migh påå baken alt bådhe medh håån och spååth,
en spors th*ett* wæl huars iagh far fram
och thå falske klaffer bådhe last och skam.

4 Herre gudh han nådhe migh för sorgh och för quidhe
en time görs migh lenger en andra tre,
nær andra glædias sigh m*edh* wenner och medh frender
thå bedröffnas iagh ij sorghen thes lenghre
æn må gudh göra migh lyckan såå godh,
och radha mina sorger ångest och botth.

[1]) Här vidtager en ny handstil (midt i H-arket).
[2]) Hdskr. har falsk- i slutet af en rad.

Herre gudh han nådhe th*e*n som lycka*n* hon görs wredh, 5
hon setter en ma*n* såå snart aff sin ledh,
[116] the fara wille som foglar wnder sky
som vetta sigh huarken boo ell*e*r by,
O, gudh tu æst nu frelser min
til tigh setter iagh bådhe hop och sinn.

Sandhetth och trohett äre driffne aff by 6
the seia sigh willia aff landett bortfly,
och rettuisan ho*n* fast effter th*e*m lethar
the skillias åth alt påå en willendhe hedhe,
iagh tror the finnas aldrigh mer ige*n*
th*ett* seg*er* iag för huar och en troghen wen.
finis

27.

[117] Alle tingh på iordenne 1
mödha oss och tuingha,
ære doch wndersolene
fåfengh mö och ringha,
som e*n* röck wårt leffuerne är,
kan her snart försuinna
werlden som wij haffuo*m* kär
gör oss allo*m* blindha.

Øgha hierta hugh och sin 2
äre obehendighe
ij th*ett* godha mörk och blindh
til th*ett* wrångha wendher
inghen drager ij hiertat in
thetta wårt ælendhe,
hiulett löper snart om kringh
döden är alles endhe.

Armer ma*n* och mykin nödh, 3
segh migh tina tanckar
huart will tu medh gullet rödh
thett tu sa*m*an sanckar,

menar tu th*ett* är ey nödh
ett föruarat anckar
ney när tu skall hedan döö
ett annat byte wankar.

4 Sielen iffrå tinom krop, [118]
in til pinan lendher,
alt titt godz och sa*m*an lop,
byta tina frender,
matckar ätha köttet wp,
senor ben och tendh*e*r,
th*e*r tu sette til titt hop,
går ij en annars hender.

5 Hustrun och tin kära barn,
först m*edh* sorghe*n* skenker,
iffrå sinom gråtth och harm,
in til glædien lenctar,
hustrun tager en anna*n* man,
th*e*n tu aldrigh kendhe
alt th*ett* godha bruker han,
som tu henne skenckte.

6 Barnen som tigh woro kär,
tagha gullet rödha,
aff th*e*m est tu snarligha hær,
förglömt m*edh* th*em*[?] dödha,
gledies m*edh* th*e*n som glader är,
wtan sorgh och mödha,
aff th*ett* godz och pe*nninge*r
haff*ua* the sin födho.

7 Will tu reth att wara klock [119]
och th*ett* godha læra,
haffuer tu iu altidh nogh,
nær tu kan tigh födha
haff ij allom tino*m* folck
spar tin hedh*e*r och ähre,
Christi ordh och Salomons bock
giffue oss th*e*n lære. Ame*n*

27.

Stor ångest thå måtte iagh bæra 1
ty görs migh tidhen så långh,
alt effter min hiertans kæra
tå ligger mit hierta ij stoor tuångh
iagh tor migh ey wppenbare,
ty klaffer äro må*n*ghe till
för th*e*m bär iagh stor fare
the taghe så mykit till ware,
min glædie föruenda will.

Vore iche för falske klaffers tungho 2
min glädie föruenda will,
th*e*n ena th*e*n iagh gott vnnar,
ij werl[den][1] huar honn är till,
aff hugh och alt mit sinne
[120] th*e*r skull hon fast lithe wppå,
hon skall ey annat befinna,
trofast hierta aff alt mit sinne,
th*e*n stundh iagh leffua må.

Motte iagh m*edh* min kärest att tala, 3
mitt hierta alt effter henne trår,
til henne står all min bægere*n*,
sedan iagh henne forst at sågh,
alt för hennes tuckt och ähre,
troskap så mårghe fall,
hon skal ey annat befinna
trofast hierta aff alt mitt sinne,
min glædie haffuer hon ij vold.

Ty will iagh min kärest ey öffuer giffua 4
för falske klaffers suick,
wi måste til sa*mm*ans bliffua,
m*edh* semio och kärleck,
m*edh* tro motte iagh henne befinna,

---

[1]) Hdskr. har werl- i slutet af en rad.

huarest hon ij verlden *ä*r till,
migh hoppas till gudh allena,
mina tanckar skall ingen formene,
*lå*th[1] seia ho som seia will.

5 Th*ett* senste som wij skildoms åth,
th*ett* war medh glædie och stor frögdh,
troffast hierta läth hon migh befinna, [121]
ij dagh och mångha*n* tidh,
iagh reddes ey för klaffarens tale,
iagh biudh*er* henne godh natt,
iagh will henne gudh befalla,
hann kan oss best hugsuala,
gudh giffue wij finnoms bråth. *τελως*

28.

1 All weldzens pris hon snart forgåår,
nær lyckan will sigh wendhe,
ty ast tu wijs tu ey åthrar,
för myckit till henne lendha,
itt ögnablick wendh*er* ho*n* sigh,
och går iffrå tigh,
så får tin stolth*ett* ændhe.

2 Nær werlden gånger tigh alt som bæst,
thest heller will hon tigh suika,
som löff och rör toll inghe*n* blæst,
huart wedret will sigh wijke,
ty tenck wppå, huadh tu skall fåå,
nær tigh går iffrå
tin gl*ä*die och håff*u*or rike.

3 Dieffulen werlden och tin krop
the göra tigh altidh wåndha,
om tu setter til th*em* titt hop, [122]
the suike tigh må*n*ghe lundhe,

[1]) Hdskr. har kanske läth.

m*edh* syndzens list, natturligh brist,
för siellennes kost
ty skall tu them hårdt mott ståndha.

Redhes tu gudh, som tigh haffuer skafft, 4
tå kan tigh inghe*n* fördriffue,
och halt hans budh aff all hans krafft,
g*u*dz rike tå får tu erffua,
m*edh* slicke hoffuerk slår tu till mark
th*e*n dieffull stark,
som will tin siell förderffue.

Ey ær th*e*n till tigh skadha må, 5
nær tu tigh gudh befaller,
om kropen iffrå tigh går,
Gudz nådh tin´ siell beholler,
forgengeligh är werldzens suik
tin siell euigh
hon leffuer för wtan åldh*e*r.

Aff chr*ist*i mundh ärh th*ett* sagt 6
för kroppen haff ey stoor mödhe,
til himmelrik giff först all tin[1] act,
tu får well kl*ä*dhe och födha,
giff act wppå, the foglar små,
som alzinth*et* såå,
gudh giffuer th*e*m doch sin födhe.

[123] Såå äst tu påå werlden her, 7
aldrigh för wta*n* stor wådhe,
the kemper tre, som förre (åth) sacht är,
the wille tin siel förrådhe,
emott theres woldh, tagh tronnes sköldh,
so*m* är såå boldh,
th*e*r till giffue gudh oss sina nådh*e*r, Ame*n*.

Deficile est dominis pariter seruire duobus
fide Deo & curis cætera liber age

[1]) Mellan all och tin är ett oläsligt, kort ord utstruket.

29.

1 Blomstrens fruckt hon snart spridher sigh wth,
blandh örther och andra små grener,
aff huilkenn en fruckt ther wexer en quist,
then iagh ij mitt hierta menar
hon gror alt innan then lijdhen[1]
men vo[re][2] hon planthat ij rosen gårdh,
tå stodhe hon iche ij Jordhen sàå hårt
bland tistil och torne,
honn kann sigh ey wthspridhe. [124]

2 Jagh plantedt then ross, alt effter mit sin,
ij fegerste sommorzens grödhe,
then rossen hon tuingas bådhe dagh och natt,
medh sinckdom och sàå medh mödhe,
hon kann ey roser ath bære,
then ædele Ross wprunnin är,
thett skeer well om sidher hon roser bær,
then rosendhe quist,
hon är min hiertelig käre.

3 Rosen hon gror ij rosendhe gårdh,
the ståå bådhe huithe och rödhe,
så är min kärest, bland fruger och mør,
hon må mit hierta sàå mödha,
thett iagh dagligha befinner,
om dagen feller iagh för henne tårer,
om natten sorgher mith hierta så såre,
thå iagh henne ey seer
ta må mitt hierte att brinna.

4 Min gudh som all tingh haffuer ij wold,
och alt thett som iorden kann bäre, [125]
han hielpe min kärest, huar hon är,
och göme begges wår ähre,
iagh tor henne ey vppenbare.

[1]) Hdskr. tyckes ha lydhen.
[2]) Hdskr. har vo- i slutet af raden.

för alle Jungfrur, är hon migh kär,
etth kronath ·M· hennes bockstaff är,
hennes fagre sinne
tuinger migh retth til dödhen.

Jagh haffuer bådhe ij Suerghe och Norghe faritth 5
badhe wegar och willa stighar,
min kärest ganger aldrigh wtaff min hugh,
huadh mera iagh ganger ell*e*r ridh*e*r,
th*ett* må iagh wel wthydha,
honn haffuer migh ij sitt hierta såå kär,
migh tyckte th*e*n daghe*n* wore åhr
ij fremmandhe landh,
ty må iagh suårligha quidha.

Lenctadhe iagh så innerligh 6
alt hem til landh att fara,
th*ett* war th*e*n första tiende*n* iagh fick,
min kærest monde siuck att wara,
iagh kundhe huarke*n* leka ell*e*r lee,
[126] th*e*n dagh iagh fick henne iche see,
sa yppades min sorgh thes mer,
for hennes skuldh,
bär iagh kinner blæke.

Th*ett* war min meste sorgh och quidhe 7
iagh skole til skolstugon gonghe,
så sellan iagh min kärest feck see
ty giordes migh dager så långhe,
iagh kundhe bådhe læsa och skriffua,
för ælskogh bär iagh stort omack,
iagh reddes för tall wppå min back,
migh bespottadhe så monghe,
Christ giffue min käreste vel at gångha.

Alle the som thetta kundhe förstå, 8
hennes nampn th*ett* kallas itth kronath ·M·
hans nampn th*ett* kallas ith kronat ·B·
som wijsan haffuer dictat och rimath,

min ordh iagh omnenda will,
herre gudh hielp ij nödh och fahre,
och ware wår sköldh nær wij skolom döö, [127]
gudh fadher och son,
han giffue wårth mall enn godh ende. finis

30.

1 Jagh gick migh ij then fegerste ørthegårdh,
ther yppadhes migh quedha en wijsa,
ther fan iagh en ross alt øffuer en ross,
mit hierta kan hon wel lise
så lönligh.

2 Jagh togh then rosen alt wthi min fampn,
iagh tröste henne til mit bröst,
för gångest migh bådhe ångest och sorgh,
som iagh then rosen kyste
så lönligh.

3 Then rosen sågh sigh wp igen
medh ögon blidhe och klare,
thett will iagh idher seije for sanningh och tro,
min tienst skal idher redhe ware,
så lönligh.

4 Jagh wett wel huarest then rosenn honn ståår,
hon ståndher millan bergh och stenar, [128]
ther ligger så mångh slem orm omkringh,
för them bær iagh stor mödhe,
så l:

5 Jagh wet well huarest thett tredh thett ståndher,
thett stånder millan bergh och dalar,
så offta iagh kommer min kärest ij hugh,
såå fångher mit hierta hugsuale
s l

Thett är iche ross ty iagh så quedh*er*, 6
iagh kann th*ett* ey lenger att döllia,
th*ett* är en såå hoffuesken Jungfru,
mitt hierta kan ho*n* wel glædie
så l*ö*n:

Hören ij min hierteligh kære, 7
ij sorghe*n* nu iche så suåre,
hos idh*er* wil iagh ware bådhe natt och dagh,
min k*ä*rest skolen ij ware
så lönligh.

Thet stånder en ross alt öffuer en ross, 8
[129] enn ross øffuer alle lilier,
th*en* är och [ey][1] ij werlden til,
som migh och mi*n* kärest åtth skillier
såå lönligh τελως

31.

Ortherne gro och solen skijn, 1
marken får en duale
dagge*n* driffuer aff himmele*n* nidh
øffuer bergh och diupa dalar.

Huad skal iagh g*ö*ra[2] aff min wen 2
iagh får ey m*edh* ho*no*m tale,
iagh ælskar hono*m* wæl och holler honom kær,
ehuar hon wthi werlde*n* kan finnas.

Jagh lockar min kærest alt wnder itt tre, 3
th*er* roser och lilier mo*n*dhe ware,
ehuarest hon är ij werlden til
hon är min hierteligh käre.

Then som haffuer enn fulgod wen, 4
en och iche flere,

[1]) Saknas i hdskr., men kräfves både af meter och mening.
[2]) Hdskr. har gora.

ha*n* ælske honom wel, och haffue ho*no*m kär
så yppas theris glædie thes mer. [130]

5 Æplet th*ett* hengher såå högt ij trædh,
th*ett* stundh*er* til iordh*en* att falla,
th*en* som bliffuer suiken aff sin käre godh wen,
såå bliffuer ha*n* wel suiken af andra.

6 Huilken som haffuer en fulgodh hest,
ha*n* lyster honom altid att ridhe,
ha*n* ridh*er* ho*no*m långt och giffuer ho*no*m småt,
så bliffuer han trött om sidh*er*.

7 För hadhe iagh trott att iordh*en* skulle rempne
och himmelen skule nidh*er*falle,
för æn iagh hadhe trott, th*en* ve*n* skole migh suike,
som iagh hadhe kærest øffuer alle.

32.

1 Leijnet löper[1] ij lunden
så well kröker th*ett* sin hals, [131]
ij ridhen bort her pedh*er* Pallasson
ij lækenn iche m*edh* migh såå falst,
så gled*er* ho*n* mig th*ett* blomst*er*.

2 J ridhen bort her pedh*er* palless*on*
ij ridhen till edh*ers* feste mö,
är idh*er* ödhe komma ige*n*,
wij finnoms wel söder wnder öö.
s g h m t b

3 Th*ett* werker ij mitt huffuudh
th*ett* suidh*er* wthi mitt bröst,
åtte iagh någo*n* fultroghen wen,
the budhe*n* tordhe bæra for min herre
så glæder hon mig th*ett* blomstret.

[1]) Hdskr. har loper.

Fram kom och th*e*n lith*e*n hoffdrengh 4
sin herra tie[nar][1] han wthi tro,
th*ett* skal min herra wetta fåå
th*e*n stundh iagh leffuer på Jordh
så gleder hon migh th*ett* blo*mstret*.

Hesten står ij stalle*n* 5
och han ær så spack,
[132] th*ett* kom aldrigh Betzell wthi hans mun,
och aldrigh sadhel påå back,
så g h

Och th*ett* war th*e*n lith*e*n hoffdrengh 6
han springer på gångarzens back
så ridh*e*r han 15 mylor weghz[2]
th*ett* war om en sommor dagh
så g h m th b.

Och mit påå garden th*e*r axlar han 7
skarlach och skin
så gånger ha*n* ij högheloffft
och ijn for her pedh*e*r pallasso*n* in
så g h m t b

J sitten her her Pedh*e*r Pallasso*n*, 8
ij dricken mödh wtaff horn
hema tå ligger edh*e*rs, festemö
hon årkar iche tala itth ordh
så gl. h m th b.

[133] J sitten hær her Peder pallaso*n*, 9
och dricken mödh och win,
hema tå ligger idh*e*rs festermö,
ij morgo*n* skal hon suepas innan lijnn
så g h m th*ett* blomst*e*r.

Th*ett* war her pedher palleson 10
han suartnadhe som en iordh,

[1]) Hndskr. har tie- i slutet af en rad.
[2]) z är skrifvet som det vanliga förkortningstecknet för -ett och edh.

th*ett* giffue gudh fadh*er* ij himmelrik
tu hade aldrigh tala itth ordh
så g h m t b

11 Th*ett* war her pedh*er* Pallasson
han springher påå gångarzens back,
så ridh*er* han 15 mylor wegh,
th*ett* och påå sa*mm*a dagh
sa g h m th*ett* b

12 Som the komo ij gröne lundh
th*er* hördhe the klockorna ringha,
th*ett* giffue gudh fadh*er* ij himmelrick
mitt hierta motte sönder at springha
sa g h m t b

13 Och hollen ij mina hestar,
alt som the vore bundne ij bandh, [134]
och th*ett* var her pedh*er* Palleso*n*
th*er* gaff han wp sin andh
så g h m th b

14 Otack haffue th*en* ælskogh
han war th*em* alt förstark
och iungfrun bleff dödh ij höghelofft,
och Suennen ij wildhe marck
sa g h m t b

15 Otack haffue th*en* ælskogh
han war th*em* alt för tungh,
och Jungfrun bleff dödh ij höghe lofft
och Suenne*n* ij gröne lundh,
så glæder ho*n* migh th*ett* Blomster[1] finis.

---

[1]) Öfver ordets senare del står förkortningstecken, men ingenting synes fattas.

33.

Frögdh bär iagh såå offta och marghe sinne, 1
iagh klagher för idh*er*,
mit hierta th*ett* suidh*er*,
min alt so*m* hierteligh kære,
idh*er* munn ar rödh
edhra kinner ähra bleke
iagh mines widh ho*no*m så gierna.

[135] Pris må ij blandh frugher och Junghfruer att beræ, 2
ij tencken wppå,
ij sadhe*n* såå,
iagh skole idh*er* wen att ware,
th*ett* haffuen ij förglömt,
att th*ett* är nu så hendt,
th*ett* är min daglighe quidhe.

Alt ij th*en* stundh iagh bæst att måtte, 3
iagh tencker å idh*er*
så innerligh,
wij wore tuå wenner så såthe,
th*ett* hadhe iagh aldrigh trott,
th*ett* skulle såå skedh,
ij skolen migh såå plat öff*ue*rgiff*ua*

Nu willen ij migh inge*n* kærleck[1] sendha, 4
ij wette*n* th*ett* well,
th*ett* war oskell,
att låtha sigh så illa bortuenda,
th*ett* hadhe iagh iche trott,
th*ett* skole såå gåått,
th*ett* skole migh någon tidh hendha,

Nu wil iagh migh iffrå werlden giffua 5
och tiena gudh wår herra,
m*edh* all min mackt,

[1]) Hdskr. har kanske kærleek.

then stundh iagh måå leffua,
thett hadhe iagh iche trott,
thett skole wara såå bråtth,
ij skole migh så öffuer giffue finis seu τελος[1]

34.

1 Thett migh nu spaddes, thett iagh nu aldrigh troddhe [136]
en lönligh ælskogh wthi mitt hierta grodde.

2 Jagh lade sadhell på gångare grå ij tima,
så ridher iagh til allt som kärest mina.

3 Wegen war långh så gröne wore the ængia,
iagh kom ey for min kærest war gången til sengia.

4 Wegen war långh så gröna wore the wolla,
iagh kom ey for min kærest war sompnat medh allo.

5 Jagh ladhe min handh på Jungfrunes bröst ij tima
huadh soffuen eller waken ij alt som käresten mina.

6 Jiche iagh soffuer och iche iagh wakar iag ligger ij sengenne mina,
iagh wenter effter min kærest god ven så lenghe.

7 Hon är huitt och hon är rödh ij kinner,
hon är en spegel iblandh andra höffueske quinnor.

8 Hon är litthen och hon är woxen till motte, [137]
tack haffue then Suennen en sådanna Jungfru åtthe.

9 Hon är lithen och hon är woxen till laghe,
tack hafffue then Suennen en sådanna Jungfru hade[2]. finis

---

[1]) Ordet slutar med ett tecken som förmodligen är identiskt med förkortningen för ος i äldre grekiskt tryck.

[2]) Först skrifvet åtthe, men detta är genomstruket och hade (senare) öfverskrifvet.

35.

Frughan sitter ij lofftet 1
och lærer hon sina mör,
och somligha lærer hon silke att spinna
och somligha veffua gullet rödh,
men nu sorger th*e*n th*e*r sigh haff*ue*r actat glædia.

Somligha lærer hon silke att spinna 2
och somligha weffua guld ladh,
förvta*n* stalsen Elseborgh
ma*n* finner henne siellan gladh
me*n* nu s t t s h a g.

Thett war stalse*n* Elensborgh 3
ho*n* giordhes om sina kinner såå bleck[1],
ho*n* wille inthet ij dansen gåå,
[138] och iche medh andra Junghfruer ij leck,
m nu s t t s h a g

Th*ett* spordhe her Laghe, 4
att stolsen Elensborgh mondhe sigh så giffue,
och bidh*e*r han sala sin gångare grå
til henne tå lyster hono*m* ridhe
m n s t t s h a g

Och th*ett* war Riddh*e*r Laghe 5
hann ridh*e*r wthi hennes gårdh,
och wthe stålsen Elensborgh
hon för ho*nom* ståår
men nu s t t s h a g

Ij ståndhen her stålsen Elensborgh 6
alt wndh*e*r skarlaka*n* och skin,
ij seghe*n* migh aff idh*e*r sorgh*e*r
fram nu förste sin
men nu sorgh*e*r th*e*n th*e*r sigh haffuer actat glædia

[1]) Eller möjligen bleck.

7 Jagh sorgher for min brodh*er*
han ligger ij salta*n* siöö,
och hema tå sitt*er* hans festermö
hon sorgher sigh til dödz[1]
m.

8 Jagh skötter[2] inth*ett* om tin brodh*er* [139]
och inth*ett* fregar iagh effter honom,
iagh spör idh*er* till th*ett* andra sin
ij seger migh idhra[3] sorgh*er* fram,
me*n* nu s t t s h a g.

9 Så hielpe migh Christ ij himmelrick
och så war fru wthi war Rike,
och hadhe ij kaisarens dotter ij wold
ij vore well hennes like
men nu.

10 Jagh skötter inth*ett* om kaisarens dott*er*
och inth*ett* fregar iagh effter (hono*m*) henne,
iagh spör idh*er* til th*ett* tridhie sin
ij giffue migh idh*er* sorgh til kenne,
m n s

11 En dagh war iagh wthgånge*n*
iffrå alle mina quinnor
th*er* kom en Riddare ridandhe,
min glædhie mo*n*dhe ha*n* forspilla
me*n* nu sor

12 Niyo riddare hadhe hann medh sigh, [140]
och alle ij riddare like,
och sielff war hann the*n* tiyondhe
min ähre mo*n*dhe hann besuike
m nu s.

---

[1]) Hdskr. har dodz.
[2]) Hdskr. har skotter.
[3]) Hdskr. har förkortningstecken öfver andra stafvelsen, ehuru intet tyckes saknas.

Och wore the Riddare 9 13
som idhers bur wp brøtt,
tå war iagh th*e*n 10
som idhers ähre åtth nött
m.

Th*ett* war Ridh*er* Laghe 14
han tagher henne ij sin fampn,
han gaff henne th*ett* rödhe gull,
th*er* til (til) ett frue nampn,
me*n* [nu] gleder th*e*n th*er* sigh haffuer actat söria

Och the drucko theres brollop 15
alt bådhe m*edh* glædie och gamma*n*
och til hopa thå leffdhe the wnghe tu
the hadhe stor glædie til samma*n*
me*n* nu glæder th*e*n th*er* sigh so*m* haff*ue*r acta sor.

τελος

36.

[141][1] Bondhen åtte en oxe, 1
och han war fuluell woxe*n*
me*n* oxen dansar ij pansare*n*.

Och bondh*e*n kördhe sitt fæ ij hagha 2
och greffe*n* wille ha*n* oxen tagha
me*n* vxe*n* dan:

Och greffuen talar til suenner tuå, 3
huru skole wij th*e*n oxen fåå,
me*n* ox.

Och ey må wij th*e*n oxe*n* fåå, 4
wij haffuo*m* inth*et* bandet leggia hono*m* wppå
me o d ij p

[1]) Denna sida är i hdskr. (senare) öfverstruken med ett snedt öfver sidan gående streck.

5 Greffuen war iche så bandegrann,
ha*n* kastar guld ringh*er* och silbelte fram
men oxen

6 Greffuen fattar ij oxens horn,
så legger han hono*m* bandet wppå
me*n* oxe*n* dansar ij pansare*n*.

7 Och min kære greffue tu bint iche så hårdh, [142]
iagh haffuer iche actat löpa bort
me*n* o:

8 Greffuen löser wp bandhe
och vxen springh*er* vthur ha*n*dhen
men oxen dans.

9 Oxen skump*er* badhe mossar och dy
och effter lop*er* greffuen ij silket ny,
me*n*

10 Oxen danser bådhe dalar och lundh*er*,
silbeltet och 100 mark[1] ij enn pungh
me*n* ox

11 Th*ett* lidher fast atth quelle
och en kom oxen gångandhe hem
me*n* ox

12 Tu war well komme*n* käre oxe bleck
æn haff*ue*r tu ståått en harda*n* leck,
me*n* oxen dansar ij pansare*n*.

13 Thett kan iagh see påå titt horne bandh, [143]
alt haffuer tu warit ij greffuens handh
me*n*.

14 Och arla om morgone*n* th*e*n dage*n* wart lius,
och tå war bondhe*n* att tinget fuus
me*n*.

---

[1]) I hdskr. uttrykt med förkortningstecken.

Och ey fåå mina hestar stå på stall, 15
och ey så min boskap gåå ij wall
me*n* oxe*n*.

Min k*ä*re[1] bondhe tu klagha iche så hårt, 16
men tacka gudh för the*n* dell tu haffuer fäät,
me*n* oxen dansar ij pansaren,

τελος Θεῷ δοξα

37.

[144] Betydh*er* euinnerligh 1
mitt hierta th*ett* brinner så innerligh,
aff ælskogz glædie och hiertans kärlighett,
så offta görer sorge*n* the rödha kinner bleck,
aff alle störste sorghe*n* tå är th*ett* en
att skillias iffrå sin hierteligh käre godh we*n*
the wetta iche nær the finnas ath*er* ige*n*,
the hadhe iche mer til gamma*n*
en tenckia påå nær the wore til samma*n*,
th*er* the så liuffligha toghes wthi fampn,
the gleddes alt mott th*e*n långhe trå,
huilket thera th*ett* andra först see kundhe fåå

Rett hiertans kärleck ho th*e*n begynna will 2
och ha*n* skal haffua (list) lycko och fulgodh lempe th*er* til,
e huarest tu kommer ibland fruger och Jungfruer in,
[145] tu fögha tin o[r]dh medh tuckt och fagher (skin,) sin,
ret hiertans kärlighet han anfalla*n*dhe är,
tu faller til th*e*n ena tu haffuer ij hiertat kär,
tu skal och ey strax settia henne nær,
tu sett tigh till th*e*n th*er* lengest sitt*er* iffrå,
til th*e*n andhra tu gör och såå,
så lenghe tu kant th*e*n piga lith*e*n nå,
som tu tå kärest ij hiertat haffua will,
m*edh* ful god lyst och lempa tu öffua tin wågen spell.

[1]) Hdskr. har kare.

3 Iblandh annor ordh tu tala henne till,
tu segh henne kærest ij hiertat haffua will,
tu merck hennes tall och hennes ögnalått,
ty offta merker ögnalått huad ij hiertat är,
pröff*uer* hon tigh m*edh* margfalligh konst,
alt ij tin ordh tu war bådhe stadigh och fast,
ty offta kommer droppa*n* hollet på en sten
th*ett* waller han kommer så offta ige*n*,
tu gör och såå tu war ey seen, [146]
tu loffua henne gott för vtan men,
kan tu doch winna th*en* lilie gren,
tu segh th*ett* iche för tin granne th*ett* tu will vetha allen

4 Klochett och snilhett är offta quinnors list,
hon lath*er* sigh offta wara wredh hon seger tu faar m*edh* tuist
ty läth tigh iche förfæras som musen löper ij glugh,
ty th*ett* är iche stort træ som fall*er* ij första hugh,
th*ett* skep ligger o[c]h bidh*er* som iche kan blås*a*[1] medh,
så lenghe th*ett* får sitt willia*n*dhe wedh*er*,
nær th*en* stundh tigh hendha kan,
iagh rådh*er* tigh tu bliffuer en ma*n*,
lätth hono*m* tappa som förre wan,
låss hon wara wredh hon tagh*er* tigh well ann,
fulld well wett iagh th*en* sa*mm*a suen
som så mykit tordhe vågha alt for sin käre godh wen. [147

5 Gierna plegar th*ett* wara så,
ma*n* wore offta hoss sin wen han kan hono*m* inth*et* nå,
ty wacta tigh well,
huem tu befall*er* titt tall,
att tu iche kommer ij ryckte ell*er* något qual,
ty mänghe acte effter ens annors ordhemått
och mongh*er* effter ens annors ögna låtth,
wthi titt tall tu haff full gått mått,
ty th*en* ene vil th*en* andra gecka,
hann kenner wel huadh hans hierta liker,
för uara tigh well bådhe fier och när,
ty mångh*er* tencker om en anna*n* alt som ha*n* sielff*ue*r är

[1]) Hdskr. har blåså.

Thenck och war ey medh huar man kått, 6
ty offta plegar komma grått effter kika lått,
foruara tigh well för falske[1] klaffers list
han roser sigh han suiker tigh så gierna
th*ett* segh*er* iagh tigh föruist,
[148] han låth*er* sigh aff wara mykitt from
han seger sigh wara th*e*r han aldhrigh kom,
kringh om sin handh slåår han sin want,
tro migh förty iagh segh*er* tigh sant,
will tu iche tro så tagh mi*n* pant,
I lågan dör tagh aff tin hatt
far well min hierteligh k*ä*re[2] godh ven haff tusend godh natth.

Throdh thett wnder tin foott som ey kan wara tin ijdh[3] 7
tu flygh iche för högtt, flygh och iche hell*e*r försitt
ty mottan är ij allom tingho*m* bæst,
ty wacta tigh well huem tu tagher til gest,
flygh*er* tu wnder sole*n* tu brenner tina wingar
aff högh huus plegar man bene*n* sönder springha,
[149] ont är ij træcken holla sin hest,
Ses[4] och Sincka[4] the äro migh nest
es och duus som en gammal hest,
quater och troia the äro best,
ij matteligh tingh är ælskogh best,
som mestare*n* han[5] beskriffuer th*ett* finnes alt m*edh* godh dygd.

τελως

1) Hdskr. har förfalske.
2) Hdskr. har kare.
3) Hdskr. tycks ha ydh.
4) S är osäkert.
5) Hdskr. har han- i slutet af en rad.

38.

1 Jagh wett well huarest th*e*n suenne*n* han är
han haffuer en Jungfru wthi sitt hierta såå kär,
aff huge*n* och sitt sinne,
hon är th*ett* well werdh ibland alle quinnor.

2 Suennen han gånger för muren att stå,
han wiste så grant huarest th*e*n wectar han lågh
han rop*er* til hono*m* han badh hono*m* medh sigh tale,
wille*n* ij thet göra mitt hierta kundhe*n* ij hughsuale.

3 Tu ridh*er* så nær tu lydh*er* th*er* wppå, [150]
huru iagh vthi hornnet (th*ett*) leka må
the foglar the siungha och frögda sigh
th*ett* dage*n* skall komma.

4 Såå staderligh actar han til sin wen,
iffrå*n* alle sine höffme*n* ridh*er* han alle*n*,
alt til sin wen han holler ij hiertat så kär,
ha*n* haffuer henne loffuat ha*n* wille he*nn*e ald*rig* vndfalla

5 I sengen*n*e sattes the bådhe tu,
th*e*n vnger suen och then stålte[1] sköne Jungfru,
the lagho th*er* så lenghe,
the fructadhe att daghen skulle komma.

6 Then wectare*n* begynte en wijsa och quadh
th*ett* hö*r*dhe th*e*n suenne*n* wthi lofftet lågh,
ij soffuen iche alt för lenghe,
th*e*n solen ho*n* skijn off*ue*r mark och gröne ængiar.

7 Then Jungfru lätt wp ett litth*et* windelagh [151]
fick hon see solen öffuer marken såå clar,
th*ett* är iche dag*er* th*ett* är th[e]n wectarens williæ
han haffuer oss actat bådhen wnghe tu åtskillia

---

1) I hdskr. skrifvit öfver nästa ord.

Suennen tagher Jungfrun wthi sin fampn til sigh, 8
then rike herre Christ befaller iagh tigh,
som oss haffuer actat att göma,
för allan ·k· som wij haffuom bådhe ij lönne finis

39[1].

Johaij iagh ridher migh för lybeske broo, 1
medh biornskinsstöffler[2] och bedragna skor,
wij[3] galom men hönsen wthridha.

Johaij iagh gick ij husett in 2
the supo blagarn och nystadhe vellingh,
wij galom.

[152] Johaij krymplingen danser och dumben han quadh 3
thenn blindhe han weffuer gulladh
wij galom.

Johaij hær grisar wår fåår her lamba wår suin 4
kycklingen dijr han modren sin
wij g.

Johaij her folla en höna hær warp en mær 5
thett war så illa tu wast ey nær
wij

Johaij geddan bitter gresset ij grönbacken 6
haren han går påå haffzens grund
vij g.

---

1) De två första stroferna äro i hdskr. öfverstrukna med ett fint, snedt öfver sidan gående streck.

2) Hdskr. har ursprungligen haft bockskinusstöffler, męn ock är öfverstruket, och öfver raden har i dess ställe (troligen af samma hand) skrifvits iorn.

3) Hdskr. har wy.

7 Johaij meshatte*n* går th*e*r och skeer was
tordyffele*n* han drager dynghe las
wij

8 Johaij wlffuen sitter påå kyrkekamb
duffuan bitt*er* badhe får och lamb
wij

9 Johaij fingerloss leker på gigone [153]
Basseloss (nask) naskar på pigine
wij gala

10 Johaij hær står en wngh och murar lär,
huadh haffuen ij nogh ell*er* wille*n* ij mer,
wij galo*m* me*n* h vthridha fin*is*

40.

1 Rijdhare*n* ridh*er* wthi en lundh så gröne
ther fan han ståndande en Jungfru fager och sköne,
min sköne Jungfru huadh gör tu hær,
lyster tigh roser och lilier plocke,
hon logh såå hierteligh

2 Min hugh och all min ganska williæ,
står iche til någo*n* ross ell*er* grön lilie,
fast mykitt mer til en vngersuen
att snacka[1] m*edh* ho*no*m ij blomster æng
h l s

3 Så lenghe stäår suenne*n* och tencker th*e*r wppå, [154]
tack haffue th*e*n Jungfrun en suen tordhe suara så,
suennen tagher Jungfrun wthi sin fampn,
Christ giffue wij wore vthi en wpredh sengh
hon logh såå hierteligh

[1]) Hdskr. har icke snacka.

Suennen tagher Jungfrun wthi sin fampn til sigh, 8
th*e*n rike herre Christ befaller iagh tigh,
som oss haffuer actat att göma,
för alla*n* ·k· som wij haffuo*m* bådhe ij lön*n*e finis

39[1].

Johaij iagh ridh*e*r migh för lybeske broo, 1
medh biornskinsstöffler[2] och bedragna skor,
w*ij*[3] galom me*n* hönsen wthridha.

Johaij iagh gick ij husett in 2
the supo blagarn och nystadhe vellingh,
wij galo*m*.

[152] Johaij krymplinge*n* danser och dumben han quadh 3
th*e*nn blindhe ha*n* weffuer gulladh
wij galo*m*.

Johaij hær grisar wår fåår her lamba wår suin 4
kycklinge*n* dijr han modren sin
wij g.

Johaij her folla en höna hær warp en mær 5
th*ett* war så illa tu wast ey nær
wij

Johaij geddan bitt*er* gresset ij grönbacke*n* 6
hare*n* han går påå haffzens grund
vij g.

---

[1]) De två första stroferna äro i hdskr. öfverstrukna med ett fint, snedt öfver sidan gående streck.

[2]) Hdskr. har ursprungligen haft bockskinusstöffler, men ock är öfverstruket, och öfver raden har i dess ställe (troligen af samma hand) skrifvits iorn.

[3]) Hdskr. har wy.

7 Johaij mesbatte*n* går th*e*r och skeer was
tordyffele*n* han drager dynghe las
wij

8 Johaij wlffuen sitter påå kyrkekamb
duffuan bitt*er* badhe får och lamb
wij

9 Johaij fingerloss leker på gigone [153]
Basseloss (nask) naskar på pigine
wij gala

10 Johaij hær står en wngh och murar lär,
huadh haffuen ij nogh ell*er* wille*n* ij mer,
wij galo*m* me*n* h vthridha fin*is*

40.

1 Rijdhare*n* ridh*er* wthi en lundh så gröne
ther fan han ståndande en Jungfru fager och sköne,
min sköne Jungfru huadh gör tu hær,
lyster tigh roser och lilier plocke,
hon logh såå hierteligh

2 Min hugh och all min ganska williæ,
står iche til någo*n* ross ell*e*r grön lilie,
fast mykitt mer til en vngersuen
att snacka[1] m*edh* ho*no*m ij blomster æng
h l s

3 Så lenghe ståår suenne*n* och tencker th*er* wppå, [154]
tack haffue th*e*n Jungfrun en suen tordhe suara så,
suennen tagher Jungfrun wthi sin fampn,
Christ giffue wij wore vthi en wpredh sengh
hon logh såå hierteligh

[1]) Hdskr. har icke snacka.

Ij bindhe*n* idh*er* hest alt[1] medh (alt) för gyllendhe myller 4
såå gåå wij wnder th*e*n lile grön lindh att huile,
wtaff th*e*n lindhe*n* togh han en quist,
och til th*e*n Jungfru fick ha*n* stor lust
h

Och wnger suen spenner aff sporrar och Jungfru*n* dragher aff skor, 5
och huem haffuer hört huru wnger suen han logh,
th*ett* hördhes alt på så longh en ledh
att wnger suen war gladh och iche wredh
h l s h.

Och nær the kommo til silkes sengh att ståndha 6
th[e]r kom hennes modh*er* medh alt som längste stå[n]ghe,
[155] och min k*ä*re[2] dotter huad gör tu här
är thetta afftо*n*gonge*n* tin
hon græt såå bitterligh.

Och Jungfrun ledh nödh och mykit tuånghe 7
at hon skulle slitta wp th*e*n långhe stånghe,
och wnger sue*n* springer wppa sin hest
han lätth th*e*m nappas som the kundhe beest
hon gret s hi.

Och min k*ä*re[2] modh[e]r tu slå migh iche så illa, 8
iagh giordhe alt som th*e*n vnger suen wille,
min willie war så godh som hans
och min kære modh*er* giff migh e*n* man
ho*n* g så b.

Jagh ligger alt om th*e*n winters nat så kalla 10
iag kan ey soffua för en hösen gala,
iagh fryser iagh skelff*ue*r fatigha möö,
th*ett* wet wist gud iagh lidher stor nöd
giff ma*n* ij chri*sti* nampn finis

---

[1]) Skrifvet öfver raden, troligen af samma hand men med annat bläck.

[2]) Hdskr. har kare.

41.

1 Elementer fyre, [156]
the äro elskogh*en* så dyre
bådhe wendha och holla ij stadh,
mott himmelens tingh
the löpa sigh om kringh,
lät hungro*n*[1] giffua
the haffua sigh went
bådhe från och till,
m*edh* ælskogz glædie frögh och spell,
mot sorgh och klaffarens nijtt[2].

2 Rich herskap att alt tiena
medh trohett iag th*ett* menar,
th*ett* haffuer warit min ijdh,
nær[?] iagh hoss th*em* nær,
the hollo migh ful kär
the tedde migh sin anlete blijdh
me*n* claffarens tunghe
ho*n* haffuer förnent,
Christ giffue ho*n* wore skemdt
och iffrå migh went.

3 Jordhe gooss och gårdar
th*em* haffuer iagh för tært [157]
thes rijkare är iagh ey,
pen*ninga*r och håffuer
gulld sölff och theres werdh,
iagh klæghar för leckt o[ch] lærdh,
för hadhe iagh huars mans hull,
nær min taska war
aff pen*ninga*r gåår full,
alt bådhe silffuer och gull.

---

1) Sista stafvelsen osäker.
2) Hdskr. tycks ha nytt.

Christ giffue migh lijff och lycko, 4
iagh fåår well theres tyckio,
och theras wenskap ige*n*
och nær sanninge*n* kommer til röne,
löngh ær ey werdh enn böna,
iagh actar ey klaffarens mun,
iagh skiuter mi*n* skull till laghen
och så[1] retth *ä*hre[2] och dygdh
äre en vegh såå slett,
th*ett* plegar wara he*nn*es sett.

Kåthi[?] tu kroker alt titt som är 5
och stundom gör tu såå,
nær lögnare*n* söker
så går ho*no*m saker iffrån
[158] th*ett* är ey werldennes retth,
tappa ij kanna
tappa ij krus,
såå wille wij dricka
ij fullan duus
til thes dag*er* görs liuss.

Ho migh finner ij th*e*n glædie 6
th*er* äro wij wnghe tu
och th*ett* är hennes lagh,
ty hata migh fisken ij flodhe*n*
foglen och diuren i skoghen,
iagh låth*er* skott huggha ett hugh,
mot fisken glijp mott foglen diur skott,
och spiut Ryck wp slåå
löst lätt hunderna löpa ij lunde*n*
wij äre wthi gått beholld finis

---

[1]) Skrifvet öfver raden, men af samma hand.
[2]) Hdskr. har ahre.

42.

1 En aff mine wenner [159]
Jagh haffuer ij hiertat såå kär,
iagh kan henne aldrigh förglöme
huad hon är mer fier ell*er* nær

2 Mitt hierta th*ett* brinner såå innerligh
så såre måndhe th*ett* blödha,
alt för min ve*n* besynnerligh
th*en* sorgh tuinghar migh till dödhen

3 Well äro (migh) alle oskeligh diur
som inth*ett* förstånd haffua,
gudh nådhe migh arme wngersuenn
iagh sörger så margha motte.

4 Mitt hierta th*ett* så innerligh
som logandhe eldh ij kärlighett,
pine och bekymmer, th*ett* tuinghar mitt sinne
och hogh för alle käyresten mine. [160]

5 Nu wett iagh th*ett* ij sanne,
som iagh haffuer hört[1] aff seias,
så hårdhe äre kärlighe tin bondin
th*er* the haff*u*a och stor mackt

6 The kundhe ett hierta tuingha
m*edh* theres hårde bandh
th*ett* pröffuer badhe ma*n* och quinna,
thett sæger iagh påå min sanne.

7 Th*ett* siste iagh min kärcst att sågh,
hennes kinner the wore rosendhe rödhe,
hon ladhe mitt (ij) hierta ij stora atrå
för henne bär iagh stor mödhe.

[1]) Hdskr. har hort.

Hennes öghon äro klare som karbuncher stenar 8
hennes hår som gullet rödha
[161] anlete haffuer hon som stiernor ij sky
ty bär iagh för henne stor mödhe.

Signe henne gudh fadher ij himmelrick 9
then iagh så haffuer kär,
henne kan iagh aldrigh förglöme
endogh hon är ey migh nær.

Hon kan well låssa min långha åtrå[1] 10
och så min långha pina,
medh fingher och hender sina
the ära badhe minck och små.

Inghen aff werldzens quinnor, 11
som iagh hört aff säghes
kunde migh then sorgh betemme[?][2],
som iagh haffuer lenghe hafft.

Mitt hierta thett är sönder skurit 12
[162] wtaff en pine så strack,
thett haffuer iagh lenghe buritt
alt för enn Jungfru så karsk.[3]

Fremier iagh min williæ 13
som iagh haffuer lenghe hafft,[4]
så skal oss inghen åttskilliæ
för wtan dödzens[5] krafft.[6]

---

1) Hdskr. har åtra.

2) Endast bet.. är säkert; resten otydligt; öfver ordet stå två streckar såsom förkortningstecken.

3) Här skall tydligen denna strof sluta, ehuru hdskr. har karsk fremier på samma rad.

4) Uppenbarligen oriktigt har hdskr. hafft., hvarefter ny strof börjar med Så.

5) Hdskr. har dodzens.

6) Här skall tydligen denna strof sluta, ehuru hdskr. har krafft i slutet af en rad ock ty i början af nästa utan angifvande af strofskilnad.

14 *T*y wil iagh henne prise,
bådhe nu och alla stund
om henne queder iagh en visa,
alt vtaff hiertans[1] grundh.

15 O död tu äst såå vnderligh en gest,
när som tu will komma
alt for ho*no*m bär iagh fara mest
så (star) starke äre hans domar.

16 Tu kan tuå wenner ått skillia,
som aldrigh finnes mere,
wij skolom tigh alle bort föllia[2],
tu haffuer så geckat flere. finis τελως [163]

43.

1 Wijter fröst th*ett* kommer m*edh* ijs
& horor hyemalis,
sommor och blomster th*ett* kommer m*edh* pris
& decor estiualis
the glædie sigh mott sommorsens tijdh*er*,
tam vario decore,
förvtan th*en* ena migh görs oblidh
præ nimio dolore

2 Nu är komme*n* th*en* lystighe tid,
quo flores floreantur,
marken giörs grön och solen giörs blidh
& silue floriantur
th*ett* glæder sigh bådhe foghell och diur
Estatis in dulcore,
th*er* til bådhe pighor och stålte Jungfruer
earum*que* amore.

[1]) Hdskr. har vtaffnhiertans.
[2]) Hdskr. har follia.

Jagh haffuer fååt så lönligh en sotth 3
[164] quem nolo promulgare,
th*e*n fick iagh ij skoghe ij går,
du*m* iui spaciari,
ey är th*e*n mester ij werlden till,
q*ui* cura*m* medicabit
för vta*n* th*e*n ene om hon så will
hæc sola me sanabit.

Nu åhr komme*n* th*e*n lekia kan 4
& morbum suffocare,
th*er* til haffuer bådhe mackt och sin,
& me sanabit
förvta*n* th*e*n ene vill nu rådha migh bott,
vaticino p*ro*lato
tå bliffuer iagh vtaff sorgen lost,
furore duplicato

Min kärest hon bor på högt itt bergh 5
q*ui* culmen hab*et* litis,
och til th*ett* huus tå ligger en bro,
de gemmis margarit*is*
iag stegh migh wp iagh gick th*er* in
progrediens ad illa*m*
hon togh mig så kärligh wthi sin (famffn) fampn
pie palpabit maxillas

[165] Ij waren wellkommen käre herre min, 6
spes mea sanitatis,
ij skole*n* dricka th*ett* klara win,
de cornib*us* auratis,
hon lade migh vthi en silkes sengh
carbunculis opressum,
th*er* soff iagh så söttelig på hennes arm
diei post regressum. finis seu *τελως*

44.

1 Iagh stodh migh wp enn morgo*n*,
alt påå så lönligen stadh,
iagh hördhe[1] alt huad ij sorghen,
alt huru enn stolz Jungfruu badh,
sin hiertans käre godh wenn,
ty ha*n* wille frå henne fara
och aldrigh ko*mm*a ige*n*

2 Hon spordhe honom åth medh quidhe,
så ynkeligh war hennes lätth, [166]
e huadh the skola samma*n* bliffua
ell*er* endeligh skillias åth,
th*ett* war thet honn nödigt wille att see,
huarföre badh hon såå innerligh,
att låssa sin hiertans wee.

3 Hon drogh ho*no*m th*ett* til minnes,
som hann hadhe före sagt,
och straffadhe th*ett* ij sitt sinne,
ty ordhen förtoghe sinn mackt,
thett wille honn haffua såå fast,
som han hadhe henne loffuat
at bliffua så wtan last.

4 Huar är th*e*n sa*mm*a kärleck
tu sadhe migh till medh tro,
migh syntes tigh vara ærligh
ty lyste migh nær tigh boo,
men nu will tu suika migh,
ty thett gåår[2] aldrigh aff mith hierta,
th*ett* iagh haffuer ælskat tigh.

---

[1] Hdskr. har horde.

[2]) r har i hdskr. här samma utseende som förkortningstecknet för *-ett* och *-edh*.

[167] Mitth wæsendhe mondhe sigh såå falla, 5
att iagh nu skall hedan fly,
och öffuer giffua idh*er* medh allo,
och draga geno*m* land och by,
långh duall, gör migh stor quall,
farer vel min sköne Jungfru,
her medh ændhe wij wårt tall.

Huadh går tigh nu[1] til mene, 6
alt medan tigh hastar såå,
och låth*er* migh allena,
th*en* sorgh och ångest wppå,
Bliff man enn tidh nær migh,
huadh deell som tigh helst fælar
will iagh wpfylla tigh.

Min hiertans käre Jungfru 7
thett kan nu iche ske,
huadh iagh thett lenger drögde,
thett wore mit hierta stort wee,
nær wij skolom skillias åth,
om iagh tigh s*e*dan hadhe
tu leffde medh sorgh och gråth

[168] Skall thett æn såå wara, 8
att tu skall fly aff landh,
såå will iagh medh tigh fara,
ehuru migh gåår ij handh
antinge*n* illa ell*er* wæll,
ehuadh tu will migh thett neka
gör tu migh inge*n* skäell.

Tenck påå min hiertans käre, 9
om thett så ginghe till,
thet wore en stor oähra,
att bruka så fafe*n*gt spell,
th*er* öffuer wore stoor skam,

[1]) Skrifvet öfver raden.

ty om wij såå åtth föÌldes,
tå [1] slupo wij aldrigh fram.

10 Titt folck th*ett* skole oss quælia,
och göra oss mykin bångh,
skole ma*n* sin ähra såå sellia,
thett wore enn hiertans tuångh,
min hierteligh kär haff thett fördragh
ty tigh och alt titt sleckte
wore thett itth skadha tagh.

11 Skona titt godha ryckte, [169]
som tigh bör haffua kär,
ty skammen skall ma*n* fructa
thett är hon mykit werdh,
så reck migh nu thin huithe handh,
haff tack för tin godha willia,
gudh losse titt sorghebandh.

12 Mongh tingh tu giffuer före
th*er* tu [2] migh medh hielpa will,
som iagh kan well atth höra,
och inth*et* orkar th*er* till.
allena will tu Suike migh
thett G A A m h
t i h æ t [3]

13 Thett lætt tu ey åtth stundhe
som tu nu faller wppå
ty thett kan ingalunda,
effter tin willia gå
tagh tigh nu itth annat sin,
wij moste nu åtthskillias
tu reck migh handen tinn. [170]

14 Ær thett tin tro och willia
tu haffuer migh til sagt,

[1]) Skrifvet öfver ett i raden utstruket wij.
[2]) Skrifvet öfver raden.
[3]) Jfr de två sista raderna i strof 4.

att inge*n* oss skole åtthskillia
wta*n* döden medh sin krafft,
wee migh th*en* tidh och stundh,
at iagh så skole bedragas
vtaff tin falska fundh.

Läth aff th*en* sa*m*ma klaghe 15
och ynkeligh sorgh och grått,
torka aff tin hiertans tårer
och fåå tigh en betre låtth,
thett kan dogh litth*ett* förslåå,
han finnes well ij thenne her stadh,
th*en* lösa ka*n* edh*er*s tuång

We migh th*en* stundh och time 16
th*er* tu bleff migh såå kär,
nu kan iagh well besinna
[171] och merkia ho tu är
thett kundhe iagh aldrigh före att tro,
han finne[s] ey ij we*r*lden til
mit hierta kan komma ij roo,

Såå will iagh lidha döden, 17
rätth alt nu medh enn hast,
och skillia migh frå th*en* wåndha,
th*en* migh nu quælier så fast,
ty bidh*er* iagh tigh wta*n* falsk
att m*edh* tin brune brandh,
skill migh iffrå huffudh och halz.

Will tu nu öffuer uegha, 18
tin brist så well som min
tå moste tu ey så trægha
wår skillnad*h* påå thenne tidh.
thett tu wta*n* all skæel,
talar och begerer
ty må tu farha weel.

[172] Thette och annat mere 19
thett höght wore tala om,

war wår wedhr tala,
rett like påå thette[1] rum,
ther medh the hasteligh skildes åtth,
och hann for bort medh sorghen
och hon stodh quar *medh* gråtth.

20 Huadh thet nu haffuer innebära
ælskogh bådhe stor och små,
må man nogh att lära,
nær man giffuer ackt wppå.
thett är och en fafengh ijdh
medh fare och bekymmer
ij ælskogh dröie sin tidh.

21 Thett är thett iagh nu menar
och welbesinna kan,
atth ælskogh medh sin grener,
förderffuer mongen quinna och man
han är en gest såå hesk,
ij forstanne är han söther
widh endan är han bæsk.

22 Hans börian är well ringha, [173]
thet kan man wæll atth see,
nær han tager til att tuinghe
han gör bådhe sorgh och wee,
thet är hans andra odygd,
att månghe Erlighe Jungfrur
kommer hann påå skam och blygd.

23 Hær loffuas tro och ähre
medh taslan och mykin list,
huar seger then andra sin begeren
att holla wtan all brist,
thett doch ey annat ær ænn flerdh,
som nöden tå tuingher
then tro är inthet werdh.

---

[1]) Hdskr. har thett- i slutet af en rad och te i början af nästa.

Såå kan ma*n* besynna 24
alt wthi ælskog spell,
bland m*ä*n[1] ell*e*r quinnor,
att k*ä*rleck[2] och tro är til,
thett werre ey ware må
nær sorg*ēn* til seger
och n*ö*d*en*[3] kommer wppå.

[174] Ty will iagh rådha, 25
eho thett wara kann
att han för slikan wådha,
sigh waçtar som enn man,
huar finner man större tuångh,
æn ælskogzens bekymmer
th*e*n dagh och natt giors långh.

Herre Mild och blijdh
hielp alle sorghefulle hierta altidh amen amen[4].

---

[1]) Hdskr. har man.
[2]) Hdskr. har karleck.
[3]) Hdskr. node*n*.
[4]) Dessa två rader äro skrifna med annat bläck och, som det förefaller, annan stil än det föregående.

Tillägg I.

Johan Larsons bok.

1.

1 — — — — — — — — — — — —
— — — hono*m* æn [1]
for midnatz tidh.

2 Thett war ey ridder, thett war theres Suenner,
som stigo then mur,
ma*n* skulle them prisa, medh höffueske wijsor
J bland Ridder och fruer,
S: M:[1] ij acte*n* ider æn,
för the[2] danskes natur.

3 The satte wp blijdor, påå alla sijdor,
bådhe skerm och skragha,
the låthe herrer, och thett war werre,
medh dagtingan bortagha,
S: M: the må thett æn,
högligha klagha.

4 The fatigha Swenner, the wore öff*u*er ena,
the stride medh tro,
the warde then stadh, som K: Karl them badh,
til land och siöö,
S: M: J wacten idh*e*r æn
som ij Suerghe boo.

---

1) Jfr stroferna 9, 15 och 22.
2) Skrifvet öfver raden.

The herrer the kommo til alzinge*n* froma 5
sedan fick thett werre lagh,
the gripo til semia, och mente sigh fremia,
och satte ij dagh.
S: M: ij wacten edh*er* æn
for effter slagh[1].

[2] Her Olaff Axelson, han Dagtingha Måån, 6
för Juncker Christiern,
the Swenske thå sågo, atth the dæner wplade,
både harnesk och Iern,
S: M: the ångrade thett ænn,
the toge iche til wern.

Her Magnus Green, han fructadhe för menn, 7
hwi dæner så klæddes,
Her Olaff fick swara, J torffuen ey fara,
[eller nogott redas][2]
S: M: J tenken thett æn,
nær ij h*ö*ren[3] thet quedas

Th*ett* ær konnungha sedh, när han tarffuar widh, 8
leggia harnesk wppå,
thett må well ske hans hoffme*n* the see,
the g*ö*ra[4] och så,
S: M: the fructade æn,
som blotte monde ståå.

The Suenske stride medh byssar och pilar, 9
medh harnesk och suerd,
[3] Danska manna ordh ähre werre ænn mordh,
the dagtinga medh flerd,
Swenske Me*n* ij vacten edh*er* æn,
för tocken *of*ferd

The Dener äro kloke, att föra Danabroka, 10
The ryggia sin b*r*eff,

---

1) Nederst på sidan står: Johan Larson eger thenne bock.
2) Här insatt efter andra hdskr.
3) Hdskr. har horen.
4) Hdskr. har gora.

som otro loffuade, Oähbra[1] dictade,
falskheten skreff,
S: M: ij tenken thett ænn,
hwad falskhete*n* bedreff.

11 Wij skolom bortfly, the fingo Wijsby,
med*h* dagtingan falsk,
the wore thes werdh, alt medh ith swerd,
städz öffuer theras hals,
S: M: ij tenken thet æn,
nær ij kome*n* til tals.

12 Jagh wil th*ett* tro, huad Swe*n*ske me*n* seia,
the blijffua th*er* widh,
the plega inge*n* Suika, höffuiske fatighe ell*er* rika,
thett är god sedh,
S: M: ij vacte*n* edh*er* æn,
thet rader iagh edh*er*

13 Wåra med ähra slagne, wåra werior borttagne,
både skip och wergi*or*,
th*ett* see för gudh kärt, th*ett* war inthett wert,
the dener monde sweria
S: M: ij låth*er* edh*er* ey æn,
en anna*n* tidh sueria

14 Dæners tro är bortgiffuin, på paper skriffuit.
besiglat medh wax,
vtan the åth*er* fåå, the toge oss iffrå
hon aldrigh åter togh.
S: M: beholla henne æn
till domedagh.

15 Tro är innelyct, påå paper tryckt,
widhlagt så stark,
the få he*nn*e ige*n* aff Suenske men,
för otalighe tusend mark,
Suenska Men, beholla henne æn,
påå ett papers ark.

[1]) Hdskr. har O ähra.

Betre är Döö I eldenn th*e*n rödha, 16
æn ährolös leffua,
tron sattes ij pant, the sade ij sant,
the suora ganska riffua[1],
S: M: ij wacten edh*e*r æn,
för breff the skriff*ua*

[4 a] Tro giffuer brödh, falskh*ett* odödh, 17
som nw giorde the,
the monde oss swijka, Gottland bortwijka,
så m*å*nde[2] the skee,
S: M: ij skolen edh*e*r ænn,
fulwell om see,

Danska manna ord, mest wthi herre hoff, 18
skall ma*n* fåå bæra,
the föra en strima, ganska illa the rima,
the haff*ua* henne k*ä*re[3],
S: M: wacte*n* edh[e]r æn,
edh*e*r hoglige ähra.

The wille oss tuingha, och niderbuga, 19
och holla oss för wrack,
the göra oss wånda, til watn och lande,
för inge*n* wår sack,
S: M: ij wacte*n* edh*e*r ænn,
för tocket omack.

Herrar och förstar, både minsta och största, 20
både Ridder (och suenner)[4]
Böndher och Bokarla, både sent och årla,
ij hollen öff*ue*r ena,
S: M: ij wacte*n* edh*e*r æn
och warer ey sena,

---

1) r är osäkert.
2) Hdskr har mande.
3) Hdskr har kare.
4) Synbarligen är först så skrifvet, därefter och utstruket samt suenner ändradt till Böndher.

21 Werier edhert landh, med weriande handh [4 b]
som dæner willia tagha,
Gud giffue oss frid, som wij tarffuom wid,
ij wåra lijfzdagar,
S: M: ij låten *i*dh*e*r æn,
öffuer ena draga

22 Scorpio plegar lekra, medh tungone smekra,
medh stierten att stingha,
så göra the danske thett gud them wanske,
alt nær the dagtingha,
Suenske men, ij wacten edh*e*r æn,
the willia edh*e*r tuingha

Jacob. 3.

Men retferdighetennes fruckt, warder såd ij frid, them som frid holla[1].

— ——

Mit beskerm ær *Chris*tus dauidz so*n*, er a*nn*o mundi 5543 in Janu.[2]

2.

1 Jag wet et Blomster så lustigt och fint
thet mon mig wel behaga,
thett Blomster ælskar iagh aff hiertat hugh och sin,
vtan all skijn,
offuer andr[3] — —

---

1) Samma stil och bläck som föregående visa.
2) Samma stil och bläck som följande visa.
3) Utgör kustod till ett följande blad.

3.

[4 c][1] — — — — — — — 1
enthen medh ord ell*er* tale,
thet gör mig iemmerdale,
mit hierta är iemmer fult.

Hon är trofast för alla, 2
kan best mitt hierta hugsuala,
hon är så dygdeful,
hennes skönhet kan ingen aff skriffua,
och iagh thet aldrig wth seia
ty th*ett* migh omoeligit är.

Jag motte iche medh henne tale, 3
tå wij åthskildes både,
thett gör mith hierta stort wee,
the*n* skildzmesso migh aldrig aff hiertat gåår,
skole iagh leffua ij tusend år,
ty thet migh omögelige är.

[4 d] O gud som all tingh m*å*nde[2] radhe, 4
will tw hugsuala oss både,
att wij motte finnas glade,
tu æst then thet kan göra,
enær thett är tin willie,
O herre iagh bed*er* tigh.

---

[1]) Om detta fragment hör till sammans med det föregående, må tillsvidare lemnas oafgjordt. Om handen möjligen är den samma, så tillhör dock skriften synbarligen ej alldeles samma tid.

[2]) Hdskr. har mande.

5 Nw är thenne wijsan til ende,
Gud oss sina nåder sende,
att wij må leffua så euinnerligh,
hoss gudh att bliffua,
och euigt hoss honom leffua,
thet euigha liffuet fåå.

A
M N
E

Tillägg II.

Nils Larsons bok?[1]

1.

[175] årlig war thet om morgonen
thet Solen hon skijn så wijdhe,
thett war sköne fru margrete,
hon lyster medh herren wtridhe,
the lecte al then dagen uth[2].

2.

Jag haffuer så lenghe ståndit, 1
och ståår wthi sorgh och gråt,
Jag mente min kæreste hade migh forgættet
och inthett tenck påå migh

Hwij skole iagh idher förgæta, 2
min högsta tröst setter iag till edher,
den stund iag må leffua,
är idher min tienst beredht

[176] Hon war en gång wth gången, 3
som en Jungfru stolt,
aff guld bær hon en Crone,
wppå sitt gåla hår

---

[1]) Huruvida den Nils Larson, som skrifvit sitt namn å handskriftens s. 182, varit bokens ägare eller blott dess afskrifvare eller möjligen intetdera, är naturligtvis omöjligt att afgöra. Jfr not 3 å s. 98 här nedan.

[2]) Här följer en annotation: (Anno 17) anno 81. 18 Janu hær vankade mykin solskin.

4 Eder tienare så will iag ware,
vthi sijste ænde*n* mi*n*,
och will iag en gång för idh*e*r dö,
och lida en pino swår.

5 Och skils iagh frå idh*e*r medh liffuett,
så blijffuer mit hierta hos idh*e*r,
iag will idh*e*r aldrig förgætta
vid idh*e*rs adelin

6 Thett första han henne trycktte,
så fryntelig wid sijtt bryst,
th*e*r fan han stor lust och glædie
aff all sin hiertans tröst

7 Han wende sig til henne,
han kyste hen*n*e wid sijn mund,
och så gik han frå henne,
vthi the*n* sa*mm*a stund

8 Den wijsan är wthsungin [177]
far well haff tusende godh natt,
gudh förlåte alle falske tunghe,
the haffua så mykit på mig sagt
finis.

3.

1 Jag wett well huad thett är ij min hugh,
medan mig såå swåra bedröffuas,
min hierteligh kære iag gissa må,
ho*n* fast wthi mine tankar röres

2 Mine tankar the spritte sig wth så widhe,
rådhe gud huru mi*n* kærest må like,
om hon ey hade tagit ij sinnett sijtt,
att iag skole henne beswike

Hwilket iag aldrigh tencte æn, 3
[178] och skall ræett aldrigh spörias[1],
att haffua ij hugh föracta then wenn,
som ij min*n*e tankar well röres.

Hennes bockstaff är ij mit hierta fast, 4
then bockstaff hon til migh sende,
Jag holl*er* mig til henne som iag kan bast[2],
alt sedan iag he*nn*e först kende.

Hennes Bockstaff frempt[3] och ypperst ståår, 5
then ij fast effterlethe,
och dubbelt th*er* emillan gåår,
nu veten i well huad hon hetth*er*

Nær iag henne iche see att fåår 6
och inthett aff he*nn*e spörier,
mit hierta tå sig inthett förmå,
vtan för henne så innerligh och innerlig röres. finis[4].

4.

[179] Mitt hierta thett är medh sorg belagt, 1
th*er* till är iag bedröffuat,
lust och glædie är borta iffrå mig
och hoppett är migh ödhe,
O Rike Christ thett klag*er* iag för tigh,
om iagh all frögd motte ombæra[5],
thett gör migh mit hierta wee[6],

Tolamod månne egitt wara, 2
söria må iagh både dagh och natt
then allerskönestc, Jag haffuer ij mit hierta hafft kär,

---

1) Hdskr. har sporias.
2) Hdskr. har troligen icke bæst.
3) Hdskr. har möjligen frompt. Sannolikt åsyftas väl dock fremst.
4) Nederst på sidan står: mykit solskin.
5) b är osäkert.
6) Här är med annan hand senare tillskrifvet: fader wår som äst i himblenn helgat warde dit nam.

hon haff*ue*r mig nu förlåtit,
thet är allena falske klaffers skulld,
hwar gud th*ett* iche vil hemnes,
tå blijff*ue*r ho*n* mig aldrig huld[1].

3 Then dagh haffuer iag tilforende leffuat, [180]
iag haff*ue*r warit aff frögdom rik,
ett friere hierta war aldrig till
thett læth iag betyckie migh,
men nu är iag förlåte*n* aff then ganska werld,
mit hierta är igeno*m* stungit
alt medh itth sörghe swerdh,

4 Thett iag så swåra bedröffuat är,
thett är allene he*nn*es skuld,
om hon sigh rett betenkie will,
honn motte vel wara mig huld,
och kunde thett vtan döde*n*[2] skee,
mit hierta iag wille lata wth skæra,
och låtha thett inna*n* besee

5 Hwart iag mig wiker ell*er* wender,
we mig iag arme man,
the mig så lenge för wenner haff*ue*r varit[3]
the see mig nu ræett alz inth*et* ahn, [181]
nu är mitth hierta wthi sorg beklempt,
then mig ij min nödh skole frösta,
han haff*ue*r mig förglömpt

6 Falska tunghor the hatta migh,
gudh giffue the wille omuenda sig,
medh frögder iag mig allena
thett kan mig inghen förmena,

---

[1]) Med annan hand är tillskrifvet nederst å sidan: Mitt hierta thett är medh sorg belagt th*er* till är iag.

[2]) Hdskr. har dode*n*.

[3]) Med samma hand som å förra sidan är här tillskrifvet nederst å sidan: Thet iag så swåra bedröffuat är thett är the

söria må iag bådhe dag och natt,
thett haff*ue*r then falske klaffer giort,
thett haff*ue*r han mig på[1] bracht.

Tiden är mig h..[?]... alt förkort att mera s ther före befall*er* iagh idh*er* nu och altid ij gudhz hend*er* ha*n* hielpe o[c]h al[t]id beuare idh*er* addi in[2] h s[2]

[182] Herre hoo skall euinnerligh
Min wenligh helsan för sant m*edh* gudh allmechttigh nw och alltidh till [?] för end [?] widare .... [?] .... i gören uel os
Min wenligh helsan för sant medh gudh allmechtti
Lars nil[3]

... [?] ... iagh en morgenn vpå en ... [?] .... myken grått ok sårger . .

Nils Larson

---

[1]) Hdskr. har pa.
[2]) Osäkert.
[3]) För Nilsson?

Tryckfel:

Sid. 4, rad. 14 *står* τελα *läs* τελος
» 50 » 14 » 27. » 26.

1.

Een skön wisa. 1

1 Har Pädhar går på gården,
krusat haf*uer* han håår,
gåår han för sin föster mor,
lären i migh godh rådh,
mädh siön tager så månghen.

2 Jnthe skalt tu på landhet döö,
eÿ heller blifua slaghen i krÿ,
vachta tigh vell för bölian blå
hun krencker titt ongha lif.
m: s:

3 Snechan ligher på landhet,
gräset vndher henne gror,
then ther icke af landhet [1] drager,
tienar icke sin herre i tro,
med s.

4 När som the komme sigh mit på sundh,
bölian bordhe at slå,
kan skreftha sigh för sin stÿreman,
han kunne eÿ presten nåå.

5 Thet var tå har pedhar,
han faller på sin knä,
och så gorde han sit skrefter måll,
alt för tet segel trä,
med siön tager så mongen [2].

[1]) Hdskr. har lan dhet.
[2]) De två sista bokstäfverna otydliga.

[1 b] Röfuat hafuer iagh kiörcker, 6
klåstter hafuer iagh brent,
så mången är then stolziungfru
iagh hafver med ordhen krengt,
m. s. t. s. m.

Läckat hafuer iagh encker[1], 7
suecket hafuer iagh möö,
thet kom aldri vthi minn hugh
iagh skolle på siön dödh,
med siön tager så mång

Kommer här noghen till landet 8
min mödher spörgh efter migh,
sigh iag tienar på frammande land,
så sörgher hun inthe migh,
m s t

Kommer här noghen till landhe, 9
min Fästemöö spörgh efter migh,
sigh iagh legher på hafzens grund
om hun vil giftha sigh.
m. s. t. s. m.

Finis τελως Endhe
Gudh oss sin nådhe sendhe.

BRENTIUS OLAI
Gÿllen märs.[2]

---

[1]) Bokstafven e osäker.

[2]) Härefter fattas fyra blad, som enligt det i slutet af hdskr. förekommande registret innehållit fyra visor: O herre frelss mig och dööm min (fol. 2), Jagh arma bedröfvadhe barn (fol. 2), Jntit i verdena så dÿrebart är (fol. 4), Vÿ tacke tig o herre christ (fol. 5). Nederst till höger på s. 1 b står Jagh (öfverensstämmande med början på s. 6) öfverstruket och däröfver skrifvet Then.

2.[1]

En löstigh Wisa. 6

1 Jagh will megh herren gudh lofva,
som alla mina sÿndher bär,
af troo och all förmåghan,
til honom mitt hiarta står,
hans Nampn tå vill iagh skrifva,
och (bära) bära in till min dödh,
han kan min sÿndh för drifua,
och frelsa migh af all nödh.

2 Gudh lathe migh thet lära,
thet iagh eÿ sielfver kan,
hans nampn bör hedher och ära,
vtaf bådhe quinna och man,
gudh gifue migh thet i sinne,
at tiena min Frelsare godh,
huat heller iagh är vthe eller inne
han stÿrcke mitt sorghefulle modh.

3 Han licknas vedh solan klara,
som skin öffuer verdhen all,
hans nådh är vpenbare,
iagh gifuer migh honom i volldh,
han kan min sÿndh vtt slöckia,
thet haf*uer* iagh funit medh migh,
min tienst vill iagh tigh reckia,
o iesu thet lofuar iagh tigh. [6 b]

4 Alle änglar och himmilske skare,
the tiena tigh ganska när,
på tit budh tagha the vara,
och göra huat tigh är kiärt,
gudh sate tig af nådhe,

[1]) Ursprungligen utgjorde denna visa hdskr:s n:r 6; se noten å föreg. sida.

allt medh sin högra handh,
och badh tigh stÿra och rådha,
titt folk öffuer all landh.

När iagh mondhe mot tigh brÿta,
medh tancker gerninghar eller ordh,
så lath migh tin pina åt nÿtia.
för migh tu follest hafuer gort,
iagh bedher tigh för tin undher,
tu var migh inthe vredh,
iagh sÿndar i alla stundher,
mina sÿnder göra migh ledh.

Jagh är i sÿndh unfånghen,
af min modher thet är vist,
i sÿndhen hafuer iagh gånghet,
tÿ må iagh vara tÿst,
min brist vill tu för låtha,
som machten haf*uer* i våldh,
iagh är nu stadher i våde,
7 alt bådhe till lif ock siäll.

Nu flÿr iagh till tin nådhe,
och gifuer migh tigh i våldh,
tu moste öff*uer* migh rådha,
alt bådhe till vatn och landh,
then stundh iagh är i lifve,
iagh tröster migh vedh tin kraft,
hos tigh lÿster migh blifua,
till tig står all min acht.

Så lenghe iagh skall nu varda,
på thenne versens öö,
af tigh vil iagh begära,
at mina sÿndher måtte bört döö,
thet sker alt med tin pino,
och medh tin heligh andh,
när han med nådher sina,
han för nÿar vårt hiartha och andh.

9 O iesu morghen stierna,
tu alt som sötast lucht,
iagh vil tigh prisa så gerna,
o tu min vels*i*ngnadhe [1] frucht,
min sach tu väll nämner,
när iagh för domen står,
som guldh och ädla stenar,
och lekamen som solen klar.

0 O iesu liffsens herre, [7b
huat iagh tigh nu badh,
at tu ville hos migh vara,
så våre mit hiartha glat,
och gif migh nådher tina,
när iagh aff somna skall,
Frels migh från helfvets pino,
för migh i himmelens sall,

Amen. Finis.

3.

1 Suenden han lecker skafftauel öf*uer* bordh,
den sommer långhe dag,
dätt gordhe han för then stolsiunghfru [2],
som honom bäst behaga,
nu länges migh till min iungfru.

2 Mit uppå media gårdhen,
där axla han sin skin,
och så går han uthi frustufun in [3],
för foster modher sin,
nu länges migh till min.

---

[1]) Hdskr. har velsngnadhe.
[2]) Hdskr. har möjligen -fro.
[3]) I hdskr. öfversuddadt, möjligen oafsiktligt.

Hören i och kiära foster modher,
i läreu migh godh rådh,
alt huru iagh skall then stolziungfru få,
8 För uthan spåt och hån,
nu lenghes migh till min iungfru

Lät tu tigh ädligha håfklädhe skära,
i roser och lelior,
och tu spar icke det rödha [1] gull,
gör iungfruan til vilie.
nu lenges m.

Lät tu tigh ädligha klädher skära,
lät springha tin häst,
och ther tu ser frugher och iungfruer ridha,
thit ridher tu alra helst.

Hiorthen han löper i haghan,
han kastar sin ben,
och huilken som skall sigh en iungfru trolofua,
han vardhar icke sen,
nu lenghes migh till min

Hiorthen han spelar i haghan,
han kröcker sin halz,
och huar tu findher en fultro ven,
tu vardhar honom icke falsk.
nu len:

τελως Finis Endhe
gud oss sin nådhe sendhe.
Amen.

---

[1]) Hdskr. har rodha.

4.

En löstig wisa. [8 b]

1 Aldri så iagh blomstret groo,
om sommerens tidh,
alth sedha*n* iagh sågh i dansen trådha,
så vent itt vif

2 Herre christ gifue at i voren min,
iagh vil edher ära öff*uer* alla them,
som solen öfuer skin.

3 Welen i migh ära öff*uer* alle tem
som solen öff*uer* skin,
i ride*n* vthi min Fadhers gårdh,
och beden om migh.

4 Jagh haff*uer* warit i edhers fadhers gårdh,
han sadhe migh neÿ,
skön iungfru tagher orloff vtaf edher sielf,
och fölier bort migh,

5 Tagher iagh orlof vtaf migh sielf
och fölier bort tigh,
och när som vÿ komme på frammandhe landh,
så suicker tu migh.

6 Edher sätier iagh min högre handh, 9
i panthe,
at thet kom aldri vthi min hugh
eller tanka,

7 Setia vil iagh edher min högra han,
i vadhe,
at thet kom aldri vthi min hugh
eller tale.

Ty huilcken som kastar en sten i vatn,
han siuncker ther ner,
och huilcken som mister sin fultro ven,
han bleckuar ter uedh,

Huilcken som kastar en sten i vatn,
han siuncker til grundh,
och huilken som mister sin fultro ven,
hans iartha görs tungh.

τελως finis ende.

5.

Alla mina sorgher,
trådher iagh undher min Fott,
thes mera iagh nu sörgher,
thes mindre är min bott,
thet haff*uer* iagh bådhe hört och sport,
at sorghen är then varsta sött
lät sorgen fara.

[9 b] Jagh haller thet för en dåre,
som vidha fördhe sin ordh,
thet kostar hans hedher och ära,
ehuar han sether öff*uer* bordh,
thet iagh tencker mädhan iagh tigher,
thet ingen effther migh segher
lät sorgen Fara.

Jagh skall lära skrifua,
i varden ther iagh är,
anghest och sorgh fördrifua,
bådhe Fierran och när,
itt hiartha som är dygdhe fylt,
ther är bätre än sölf[1] och guldh.
lät s. f.

---

1) Hdskr. har solf.

4 Tu skalt tigh vel betenckia,
när huem tu sether tigh nedh,
han achthar tigh falskeligh senckia,
thet är så klafarens sedh,
månghen reckia till migh sin halz,
hans hiart*a*[1] tencker doch inthe falst.
läts. f.

5 Huar klafaren ser en pigha,
snakia vedh en suen,
han haf*uer* så m*ö*cket[2] at sigha,
han segher hun sofuer hos dhen,
velle huar man tenckia medh siagh,
så taladhe inge*n* illa om migh.
låt sorghen fara

6 Huar korpen ser en åthel, 10
begÿnnar han kloncka,
när klafvaren ser tu såtta,
begÿnnar han stanck*a*[3],
För skal klafvarens hiartha bresta
för än iagh skall min kiaraste mistha,
lät sorghen fara

7 Herre christ signe hennas vngha liff,
och så hennas godha blo,
ehuar hun är i vardhen till,
hun är mig althi godh,
ehuar hun är hun tencker på migh,
(så) hielphe migh gudh så gör iagh ighen,
lät sorghen fara.

τελως.
Finis Endhe.

---

[1]) Hdskr. har hiart med ett streck öfver t (i slutet af raden).
[2]) Hdskr. har mocket.
[3]) Hdskr. har snarast stanckæ, ehuru æ annars ej förekommer.

6.

Min ungdoms tidh skall endas nu, 1
min glädhe och min sorgh,
min Fatigha siel ifrå mit lif,
och til en annan borgh,
min lifztidh eÿ lengher vara må,
ty hun är suagh och mosthe gå,
alt så en enda[1] Få.

Hun mosthe fara sin vegh så långh, 2
min siel i frå mit lif,
[10b] mit lifz sorgh fult i grafven laght[2],
ifrå then verzligh kif,
alth som thet aldri varit har,
och aldri mera ko*m*ma så,
sin modhers lif i frå.

Far vel o verdh, Far vel o verdh, 3
iagh mosthe förlåtha tigh,
när[3] tigh haf*uer* eÿ tröst mär[4],
iagh loster ifrå tigh,
frå tigh mosthe iagh skilias nu,
ighen leghas min öghen tu,
thet klaghar iagh än nu.

Eÿ klaghar at iagh skelias skall, 4
Från sköna verdhen nu,
allena mit hiartha sorgha fulth,
för en skön Junghfru,
eländigh iagh förlåthen är,
för then migh är af hiarthat kiär,
för then iagh sorghen bär.

---

[1]) Sista bokstafven otydlig i hdskr.
[2]) t är mycket otydligt och därför osäkert (i slutet af raden).
[3]) Hdskr. har kanske når.
[4]) Hdskr. har snarast æ med två prickar öfver.

5 Hun är migh härsk utaf all min skul, 11
thet klaghar iagh gudh allena
doch är iagh henne af hiarthat hul,
Gudh vetth vel huem iagh menar,
om henne faller then sorghen till,
at iagh kommer i dössens v.. [1],
eller hun för glädhen sin.

6 Thenna visa iagh dichtat har,
när iagh skilies från er,
iagh beder edher haf*uer* vel i acht,
huat i senast medh migh,
ett troghet hiartha migh lofuat har,
och trösta migh så vpenbar,
som iagh edher eghen war.

7 Gudh lathe edher lefua karsk och sundh,
ther före min stolsiungfru,
thet önskar iagh edher af hiartans grundh,
till förut så vel som nu,
gudh lathe migh eÿ betre Fä,
än althi troligha önska så,
iagh skelies nu her ifrå.

τελως Finis endhe,
gudh oss sin nådhe sendhe
amen.

Brems olzon är mit nampn,
migh till hedher och inghen skam,
thet nampnet blef migh i dopet gifuet,
och sedhan i lifzens bock in skrefet [2].

[1]) resten af ordet utsuddad; öfver raden är, troligen af samma hand, skrifvet vo.
[2]) Hdskr. har möjligen -it.

7.

[11b] O lönligh sorgh huat tu äst tungh, 1
huat tu äst tungh att bära,
tÿ *görss*[1] migh tidhen och stundhen så långh,
för gudh skall iagh migh klagha.

Mit hiartha haff*uer* sigh en ven vt valth, 2
i vardhen huar hun kan wara,
i ordh och tall tå är hun from,
till hendhe står all[2] min begäran.

The Falske klafvare gå ther om, 3
the vela oss bådhe åtskielia,
iagh hopas till gudh i himmelrick,
thet sker alt ef*ter* hans wilie.

Tÿ verdhen är Ful medh falsckhet[3] och sueck, 4
thet haf*uer* iagh offta förnummit,
så vel i blan fatigh, som i blandh rick,
huar skal mandh en troghen ven Finna.

12 Tÿ thet är inghen i verdhen till, 5
som vet (hu..[4]) af[5] sorgen klaghan,
för vthan then so*m* henne bär,
hun tuinghar honnom näther och daghar.

Jagh är alth som en lithen fughel, 6
som seter på lelie quisthe,
så långht i frå bÿ, så högt vndher skÿ,
gudh nådhe then sin macka bort mesther.

---

[1]) Hdskr. gorss.
[2]) Utsuddadt och därför osäkert.
[3]) s är osäkert.
[4]) De två sista bokstäfverna osäkra i följd af öfverstrykningen.
[5]) Skrifvet, troligen af samma hand, öfver raden i högra kanten af det öfverstrukna hu..

7 Jagh är alth som en lithen Fisk,
som semmer på hafsens grundhe,
när andra små fiskar gå till leckz
så ÿpas min sorgh marghe lunde.

8.

En skön wisa.

1 Loff ära och pris
ske gudh i euighet,
som först skapthe man
och sedhan quinna,
och gaf tem till samman

2 Aff adams reben,
skapte gudh en iungfru ren
och sådhe til them så,
i skolen bådhe tuå [12b]
Eff*ter* huar annen stå.

3 Rett aff en san kerleck,
och så gudz frucktan medh,
skall man sigh til giffua,
och samman lefua,
eff*ter* gudz ordh och lägh.

4 Så som et kiöt och blodh,
efther gudz velie godh,
medh möcken fromma,
medh barn och blomma,
wthi all arlighet.

5 Gudh skeckie det så,
at iagh tå kunne få,
medh ära och dygh,

thenn hiartans frögh,
mit Hiartha är till högdh[1].

Vthi allen stundh, 6
och rät af hiartans grundh,
vil iagh latha see,
och henne bethe,
min hiartans kerlighet.

Thet gudh för ser, 7
det veserligha sker,
och är thet teras velie,
13 kan inghen åt skelia,
huem gudh thel fogha well.

Mit vppå thet bergh, 8
fick iagh en hiartans sorgh,
Tÿ migh blef vpenbar,
hure hanlat var,
thet bant mit hiarta hart

Vndher ÿpen skÿ, 9
alth vthan för bÿ,
skref[2] begez (vårt) theras[3] nampn,
med eghen håndh,
thet sågh både quinna och man.

Nu är thet *gåth*[4], 10
som iagh hadhe icke trot,
tÿ iagh försan
achtar blifva tin man,
och hiartans besthe ven.

Deth är en hiartans gråt, 11
at vÿ skole skelias åt,

[1]) h är osäkert. Möjligen har hdskr. här t.
[2]) Hdskr. har möjligen skrif.
[3]) Skrifvet öfver det utstrukna vårt.
[4]) Hdskr. har gath eller möjligen gotth.

som velia tel samman,
medh lust och gamman,
at elska huar an*n*an.

12 Stor hemligh sorgh iagh bär,
för edher min hiarteligh kiär
i thet som är vist,
iagh hafver edher mest,
thet vet vel iesum christ.

13 Om verdhen än [1] så stor, [13b]
omvendes medh et ordh,
skal iagh aldri
för gätha tigh,
för tin benegenhet.

14 Nu endas thet så,
thet skolen i för stå,
thet iagh förvest,
befaler edher christ,
för vta*n* noghen lest.

τελως. Finis Ände

[1]) Skrifvet öfver raden ock, som det tyckes, med annat bläck.

9.

En löstigh visa.

Begåfuat medh all dygdh, 1
ästu min hiartans kiära,
tu äst och all min frögh,
titt iufligha omgenghe,
önskar iagh hos migh så lenghe,
mit hiartha är till bögdh[1].

Af suchan och af[2] träncktan stor, 2
mit hiartha aff stor plågha,
uthi min leckamen bor,
medh elendeghet betaghen,
medh kerligh[3] änslan slaghen,
ther till mit hiartha trår[4].

O at thet mothe ske, 3
at vÿ klafvarens tungha,
till hopa finghe se,
Att han bespotten[5] finghe,
14 och så mädh blÿgdh afginghe,
sigh sielf till skam och we.

Rÿgha doch icke tigh, 4
halt Fast[6] ten tro och lofuen,
som tu haf*uer* lofuat migh,
then kierligh som iagh dragher,
och iagh nu för tigh klagar,
vell iagh röia för tigh.

---

[1]) Hdskr. har bogdh.
[2]) Utsuddadt.
[3]) Hdskr. har möjligtvis kerlegh.
[4]) Osäkert. Ordet har af skrifvaren utsuddats och sedan ånyo ditskrifvits.
[5]) Hdskr. har be spotten.
[6]) Hdskr. har falst.

5 Bespotten är migh bendt,
af falska klafvarens tungha,
i titt nampn är vtsendt,
tin ära ther medh förringhar.
och vår omgenge för mindrar,
som förr vart fast vp tendt.

6 Räck hit till migh tin handh,
och låt så klafvarens tungha,
flÿ till et annat landh,
drÿf klafvaren till rögha,
så vele vÿ vÿdare bögha,
et arlighet echten skapt stån

7 Jagh nu icke lengher kan,
lata migh vppe holla,
thet seger iagh för sandt,
Jungfrugher medh möcke*n* ära,
veth iagh och så vel flere[1], [14 b]
titt iagh till lendha kan,

8 Lät vara tigh afsagt,
tenck aldri på vårt tal,
som vÿ till förre hafva haft,
iagh hafver sat migh före,
vår kerligh förgöra[2]
och plat vardha bort lagt.

9 Så vet iagh lickvel endock,
ehuar vÿ ses eller möthes,
eller huar vÿ finnes åt,
huar andra skole vÿ ära,
som andra hiartans kiära,
bevisa vår tienst endock.

---

1) Hdskr. velflere.
2) Hdskr. förgora.

Nu och i allan tidh.
vil iagh hafua befalat.
min söster gud fadher blidh.
och thet vel iagh sendha
och anner stez til lendha.
ty verdhen är Fast vidh.

τέλος Finis Endhe
gudh oss sin nådhe sendhe.
Amen.

10.

En skön Mörghen och Afthen visa at siungha vti nödh och Farlighet.

O Gudh ske lof till Euigh tidh, 1
för sin godhet och nådhe,
som hafuer migh medh största flit,
i dagh bevarat frå våde.

Nu bedher iagh tigh aff hiartans grundh, 2
o himmelske herre och fadher,
at Tu i nath och allan stundh,
vele min beskermare vara.

Från sÿndh och sorgh, frå olöcka och Fara, 3
frå alt ondt migh kan hendha,
tin hellighe engel bevara (bevara) migh,
tin helighe andhe mig sendhe.

Regera mit hiartha hugh och sindh, 4
lat inghen migh frå tigh skilia,
at iagh på gudz fruchtan legher vin
och altidh fölier tin vilie.

5 Huat heller iagh är, till landh eller vatn,
i hus eller uthan före, [15 b]
halt migh fast vedh tin högra håndh,
mot [1] tina fiendher suara.

6 Stat them emot medh veldig mach[t],
som migh velle undertröckia,
all min förtröstningh är på tigh laght,
o herre gif rådh och löcka.

7 När tu äst min och iagh är tin,
huat kan migh sedhan skadha,
titt helgha ordh är trösthen min,
mot alla som migh [2] vela hatha.

8 Min ära, velfardh, siel [3] och lif,
iagh troligha tigh befaler,
Fria migh från vpro tuist och kif,
frå k[l]afvare och ondha rå gefuare.

9 Gif migh ifrå verdhen en saligh afgångh, 16
när min tid är till städhes,
at iagh skal vandra then vegh så trångh,
hielp migh till himmerickes glädhie.

0 Thet bedher iagh tigh i iesu nampn,
För christi skul allena,
gudh vendhe migh altingh till beste och gangh,
alt effter sin gudomeligh Welie
Amen.

---

[1]) Efter mot ett utstruket oläsligt ord (i slutet af raden).
[2]) Efter migh är ett ord utsuddadt.
[3]) Hdskr. fiel.

11.

Mit hop och tröst och all min lit. 1
sether iagh till gudh min herre,
han hielper migh veserlig altidh,
at inghen skall migh förfära,
bevara migh o herre mildeligh[1],
at löckan eÿ görs migh oblidh,
min hiartans anghers iagh klaghar.

Tola modh och sanningh lat altidh hos migh boo, 2
lät migh icke vara vt slothen,
at iagh i verdhen må lefva medh roo,
för ondha mennerskors dicktan
i min ongdom hafver iagh förståt
[16 b] at klafvare vnna migh inthe gott
för them migh bevara o herre.

Ögna vener gudh migh bevara ifrå, 3
i blandh falske finnas månghe,
the som tagha vedh huar mans sötha rådh,
hans hiartha görs veserligha bånghe,
stilla skall ens mans tungha stå,
och inghen tala ont vppå,
eÿ heller för föra sin näsštha.

N*á*r[2] någher giör en annar got, 4
sine oven till vilie,
ther öffver mosthe han lidha sp*á*t[3],
the velia them åtskelia,
thenn som blifver suecken af then han trodhe best,
then sorghen honom dagheligh[4] quelgh
som blifver suecken af vener.

Om huar man velle betencka medh sigh, 5
och inghen godh nampn förkrenckia,

---

1) Kanske mildiligh.
2) Möjligen när.
3) Hdskr. spat.
4) Eller daghiligh.

vthan latha huar och en blifva medh fredh
som löckan kan sigh skenckia, 17
tÿ inghen kan tieckias allom vel,
eboru han i verdhen lefver medh skel,
thet hafver iagh vel förnummet.

6 Än kan lÿckan snart omvendha sigh,
alt efter som gud vill hafvat,
i frå morghen intel afften stundh,
kan thet sigh så till dragha,
en tidh var iagh af glädhen rick,
men nu haff*uer* verdhen suecket migh,
gudh är min tröst allena.

7 A*l*sköns[1] rådh[2] visbet och fridh,
kan inghen sin olöckia besinna,
huat gudh för ser, i allan stund,
kan inghen ofver vinna,
lär vel at dö är konsten bäst
begÿndelsen och till endhen vist,
gudh gifue oss en saligh Endhe.

8 Påck är then menniska i verden till,
som sin nästha inthe gott vnner,
teras vpsåt skall eÿ fram gå,
tÿ gudh vel eÿ[3] så haf*ua*[4],
tÿ rådher iagh huar och en [17 b]
gör inthe mer en han vill hafva gort igen,
tÿ gudh thet alti strafvar.

9 Söck först efft*er* then evigha gläde*n*,
som tigh kan bäst hu*g*svala,
så lenghe tu i verdhen (lefvat haf*uer*) äst,
tit hop til gud alti hafva[5],

[1]) Hdskr tyckes snarare ha assköns.
[2]) De två första bokstäfverna i ordet efteråt rättade eller förtydligade.
[3]) Hdskr. veleÿ.
[4]) Hdskr. har det vanliga förkortningstecknet för uer (i radens slut).
[5]) äst... hafva är skrifvet dels öfver raden, dels i marginalen

o helighe andhe gör migh biståndh,
och hielp migh i min yttersta stundh,
min siel iagh Gudhi befalar.
Amen.

12.

I öster recke ther legher itt slot, 1
så ganska vel bevarat,
medh sölfver och thet rödh guld, thet ::
medh malmesten bebundet.

Ther inne legher en ungher suen. 2
alt på sin halser fånghen,
30 alnar undher then iordh, under ::
blan ormar och th*e*t långher.

Hans fadher för then herren gick, 3
[18 b] gif migh löss then Fanghen,
trÿ hundrade gÿllen gifve vÿ tigh gefve ::
then fånghen moste lös gångha.

Trÿ hundradhe gÿllan eÿ hielpa må, 4
then fånghen mosthe till dhöda,
alt för then gulkiädan han dragher[1] på sin halz, på ::
hun är af gullet thet rödha.

Om han dragher gulki*ä*da[2] på sin halz, 5
then hafver han sielf betalat,
thet var en stolziungfru then honom gaf, then ::
hun finis i öster ricke.

The ledhe then svennen på plassen ut, 6
thet suerdhet moste han lidha,
o mester kiär o mester godh,
tu lat migh nu få tala,

[1]) Hdskr. handragher.
[2]) Hdskr. gulkiada.

alt fören iagh dör af tenna vard, af :|:
iagh ser henne aldri mera.

7 Hans fadher för then rethen stodh,
hans hiarta mosthe brestha,
o sonen min o sonen kiär,
tin dödhen[1] skall iagh eft*er* tigh vreckia, [18 b]
(o fader min), o fadher min o fader kär,
min dödh skolen i icke efter migh vreckia,
thet komer min siel til[2] stor pino til stor :|:
mit lif will eÿ lengher reckia.

8 Jnthet sörgher iagh mit ongha lif,
eÿ heller mina kinder the rödhe
fast mera sörgher iag min hiarteligh kiär :|:
hun sörgher sigh vest till dödha.

9 Spörgh tu huem tenna visa quädher[3],
som tigh så vel monde lÿdha,
thet gordhe the tre iungfruger[4] små, iungfru :|:
the vendhe sigh till öster ricke.

τελως Finis Ände.
Amen.

13.

1 Medh sorgh är iagh bedröffuat,
och lefuer vthi stor nödh,
min sorgh migh dagheligha pröfvar,
och skÿndhar in till min död,
al versens glädhe är hendh,
och till en annan bort sendh,
huar aff skall man sigh frögdha, 19
när alt är så förvendht,

---

1) Hdskr. dodhen (n otydligt).
2) Öfverstruket, men tydligen i senare tid.
3) Hdskr. har möjligen quådher.
4) -ger är tillskrifvet i marginalen.

Ähran hendhe för suara, 2
thet är then besta dÿgdh,
hoo henne lather fara,
han kommer på skam och blÿgdh,
thät rådher iagh huar och en,
han holler sin lofven ren,
bådhe nu och i alla stundher,
gås honom vel i gen.

Om thet än sigh så henna kan, 3
at iagh skall skelias frå tigh,
för huem skal iagh migh trösta,
när iagh tig icke seer,
skön edelin och from,
skön dÿgdhesam och *renn*,
tu har[1] mit hiartha vmfånghet,
mit endha hiartha korn

När iagh vppå tigh tencker, 4
och iagh tigh icke ser,
mit hiarta till tigh trencktar,
och migh then sorghen sker,
tu äst min hiartans tröst,
ther tel min svckande röst,
[19 b] löss migh utaf then våndhen
som legher undher mit Bröst.

När iagh till tig*h* kommer 5
och iagh skall talla vedh tigh,
mitt hiartha är bebånghet,
och inthe måll i migh,
thet voller tu allen,
som är så dÿgdhi och skön,
tu haf*uer* mit hiarta omfånghet,
för andra iungfrugher skön.

När som tu på gatan går, 6
så ser iagh på tin gångh,

[1] I stället för r är senare med annat bläck skrifvet f*uer*.

min hugh och sinne till tigh står,
thet gör mit hiartha bångh,
saligh then modher var,
som födhe et so dhant Barn,
löcksaligh mondhe iagh wara,
få sofua på tin arm.

7 Hår haf*uer* hun som spunnct guldh,
thet hun på hufuet bär
ther till är hun så dÿghe full
som then morghen skär,
alt medh sit klara sken,
christ gifue allra kärasthe min,
altidh hoss edher wara,
thet vore nu vellien min.

8 När iagh en ven vptencker,
ten iagh vel medh äran omgå,
så äre så månghe the klafvare,
so*m* vela thet inthe så,
O gudh tu hör min Bön,
låt klafvare*n* få sin lön,
som migh så falske ärç,
vpenbar och i lön.

9 Tu war nu migh så troghen,
min alt som hiartelig kiär,
iagh skall wara redhe boghen,
gör migh thet samma i ghen,
Fast uerdhen är undherligh,
så suick tu aldri migh,
in till min siste endhe,
förg*ä*ther[1] iagh aldri tigh

10 Tu Far nu well min k*ä*raste[2],
haf monghen tusandh godh nat,

[1]) Hdskr. förgather.
[2]) Hdskr. karaste.

som såndhkorn äre på hafsens grundh,
och skerner på himmelen sat,
alt medh sit klara sken,
christ gifue alra k*ä*rasthe[1] min,
altidh hoz edher vara,
thet vore nu velien min.
Amen

τέλος Finis Endhe,
Gudh oss sin nåde sende.

14.

[20 b] **En liten Kiempa visa.**

Burman holler för Stadhen ut, 1
han lather sin sk*ö*ldhen[2] skinna,
stat vp israel konungh,
tu gif migh döther tina,
holger dans*k*[3] han vant seger af burma*n*.

Konunghen går för stadhen ut, 2
han skiuther sin hat för enne,
huadhan äst tu storman kommen,
medhan tigh inghen kenner,
h: d: H: U: S: A: B:

Jagh är kommen af spåra lan, 3
ther haf*uer* iagh mina frendher,
förr än iagh dragher af staden ut,
tu skalt lära migh kenna.

Jagh vill migh Berådha, 4
medh alla mina frendher,
tredie dagh om quelle,
vil iagh tigh bodhen sendha,
h: d:

[1]) Hdskr. ckarasthe.
[2]) Hdskr. skoldhen.
[3]) Hdskr. dans.

5 Burman ridher af stadhen ut,
han ridher i fullan dus,
han kastar en sten på stadhen igen
var stor som it baste hus,
h d.

6 Jungfrun hun tagher sit gul och söllf, 21
hun bindher thet i klut,
så går hun till fånga hus,
och löser then fånghen ut,
h d:

7 Jungfrun ropar öff*uer* fånghahus,
högt öff*uer* alla fångha,
suara migh holgerdh danske,
om tu orckar noghet gångha.
h. d. h.

8 Lithet orckar iagh krÿpa
och [1] halfve mindre gångha,
här haf*uer* iagh leghat i fämtan år,
och varit eders fadhers fånghe.
h d.

9 Här haf*uer* iagh leghat i fämta*n* år,
och på the hårdhe linar,
tale medh migh min stolz iungfru,
huat edher står till mena.
holgerdh dansck.

10 Här är kommet burmans nampn,
och nampn öff*uer* alla kempa,
han vill min fadher af landhet drifua
och migh ohederligh hentha.
holger dansck han v: s. a. B;

11 Jnthe skall han edher ohederligh hentha, [21 b]
han är icke edher like,

[1]) Efter och äro ett par bokstäfver af skrifvaren utsuddade.

hans modher är ett haftroll,
hun legher för öster ricke.
h. d.

Jagh skall seia edher af burman, 1
och af burmans vexter,
hann är fämtan alnar högh
öfuan sadhel och hesther.
h. d.

Mera skall iagh segha af burman, 1
af burmans suerd thet långha,
thet är fämtan alna*r*[1] långt,
emellan oden och tångheu,
h. dansk.

Hadhe iagh hest och hadhe iagh tÿ, 1
och tÿ öff*uer* alla måtho,
tå skolle iagh ridha en dust i dagh,
för iungfruen lifvet at vågha.
h. d. h. v:

Jagh skall gifua edher klädhe nÿ, 1
och helst af the besthe,
22 och ther till gifuer iagh edher besl och tÿ,
och så sadhel och hester.
h.

Burman holler för stadhen ut, 1
han ser sigh ut her vester,
se hit iungfru gloria,
huru fagher iagh holler på hester.
h. d. h. u.

Tu är inthe möcket vacker at se, 1
tin kiortel han är huiter,
tin näsa är tre alnar långh,
tu äst en skråpucke licker.
h. d.

[1]) Hdskr. har alnan.

18 Burman holler för staden ut,
han lather sin rompa kröcka,
iagh fruchtar för holger danske,
han skal och alla försöcka[1]
h. d.

19 Thet första dust the samman ginghe,
så ginge te samma*n* med hendher,
hestarnar ginge t*i*ll[2] marcken,
och glafven ginge söndher.
h d h v s a B

20 Holgerdh dragher sin Brune brådh,
han glem*mr*[3] som gulet thet rödha,
så hugher han burmans hufve af, [22 b]
så blodet ran honom till dödha.
h. d.

21 Holgerdh ridher för stadhen vp,
han lather sin sköldhe*n*[4] skina
stat vp israel konungh,
tu gif migh dotter tina.
h d. h v s A B

22 Holgerdh går i stufvan in,
ter skonghar i huaria telia,
stat vp israel konungh,
segh migh af tin velie.
h. d. h V s A B

23 Jagh hafver icke dotter mer än en,
och hun är gifven man*n*e
kan tu henne för burman fry,
så går hun tigh till handha.
h d.

---

1) Hdskr. försocka eller försacka.
2) Hdskr. tyckes ha tll.
3) De två sista bokstäfverna nästan otydbara.
4) Hdskr. sköldhe.

Vÿ hafve leckt en leck i dagh, 24
han sto icke möcket[1] lenghe,
vÿ hafue leckt en leck i dagh,
alt som tuå raske[2] hof drengha.
h d.

τελως Finis Endhe.

15.

23 **En skön morgen visa.**

Den singnadhe dagh som nÿ nu see, 1
nedh till oss aff himmelen kommen,
gudh lÿuser för oss iu lengher och mer,
oss alla till glädie och fromma,
Gudh lathe oss ske i dagh,
huarken last skam Eller wåndha.

Den signadhe dagh, then signadhe tidh, 2
wår herres födhesle timma,
tå kom ther it lius aff himmelen nedh,
så wit öffuer verden at skina,
dhet liuss för oss euinnerligh,
nu och föruthan all endha.

Gudh fadher son och then helghe andh, 3
medh alla sina Engla skara,
bevara oss i dagh och alla stundh,
för alskons diefuelsens snara,
för allan then avendh han till oss bär
vår skäll[3] och lif till fara.

Thet kors wår herre han för oss bar, 4
[23 b] för våra sÿndher och icke för sina,
thet sether han i dagh emällan[4] diefuelen och migh,

[1]) Hdskr. mocket
[2]) Skrifvet, något öfver raden, i stället för ett utsuddadt ord.
[3]) ll skrifvet med senare bläck i stället för ett ursprungligt r.
[4]) Hdskr. emallan.

iag menar gudhz verdogha pina,
thet blodh ner på korsset randh,
thet slöcker ut syndherna mina.

Wäre alla the trä i vardhen är,
löf gräss och såndkorn på hafzens grundh,
hadhe thet mål och kunne talla,
och siungha medh engla stemmer,
tå kunne the aldri till fôllest lofva,
Jesum marie son then rene.

Then lelle fughel han flygher så h*ö*gt[1],
och vederet blåss undher[2] hans vinghar.
thet är så ondt medh lithen macht,
mot h*ö*gha[3] bergh at springha,
the str*ö*mmar[4] the rinna så frögdeligh
vp undher the grö*nne*[5] lidher.

Daghen hann är aldrigh så långh
at aften må vy ey venta
när lifuet thet endas medh dödsens tuangh, 24
huem thet vel retelig betenckia,
wy bäres af hus, och grafuen giörs trångh,
oss fölier inghen annan ändhe.

Då gifue thet gudh wy hadhe så tient,
i verdhen så vel till måto,
i tronen at wy gudhs son hadhe kent,
så wy meste icke gudhs nådhe
n*ä*r vardhen hafuer oss barn till[6] vendh,
at vy tå få en evi glädhe.

När wy skall till värdt fädernesland,
och skelias frå thenna ellende,

---

[1]) Hdskr. hogt.
[2]) De fyra sista bokstäfverna suddiga.
[3]) Hdskr. hogha.
[4]) Hdskr. strommar.
[5]) De tre sista bokstäfverna otydliga.
[6]) Hdskr. barntill.

tå lefrerar iagh min siäl i handh,
i himmelens glädhe at senda,
gudh fadher son och then helghe andh,
han gifve vårt måll en godh Endhe.

τελος Finis Endhe,
Gudh oss sin nådhe sendhe.

16.

Gratias eller Tacksegelse
effter måltidh.

[24 b] Herre christ wÿ tigh nu prise,
tin fatighe barn ochså,
som oss så vel haffuer spisat,
tin rundhet till oss gå,
mädh klädhe och lifsens födho,
at wÿ icke leges ödhe,
så stor tin mildhet är.

Allt gott wÿ aff tigh hafue,
o mildhe iesu christ,
marchfoldigh är tin gåfuo,
tu undhe oss lifsens fuldh [1],
medh sundhet närningh, och löcke,
Alt efther titt goda tÿcke,
tÿ tacke wÿ tigh För vÿst.

När wÿ äre gladhe och mäthe,
ut aff tin rundha lån
så vele wÿ tigh eÿ förgätha,
anamma thet aff tin handh,
wÿ vele tigh prisa och ära,
tu äst christus vår herre
vår endaste frelserman.

---

[1]) ul osäkra.

Skenck oss tin helghe andhes nådhe, 25
at han må hos oss boo,
bevara oss frå all vådhe,
giff oss en stadigh tro,
bevara oss herre i lifvet,
ock sedhan os [1] hemmericket giffue
en evigh glädhe och roo.

17.

Ψalm 14.

1 Loffsiu[n]gher herran, loffsiungher herran,
Tÿ han är fast blidher,
thet är[2] ret koslighet gudh lofua alla tidher, gudh lofua
alla tidher,
iuflighet är hans lof vit at utspridha,
lofsiungher herren lofsiungher herren.

2 Siungher till samman, siunger :|:
vår herres loff visa,
Låt[3] oss wår Gudh medh sångh och harper prisa, medh :|:
Tÿ han är stor mechtigh högh aff vishett
L s h, L. s. h.

3 Han kan sin himmel, han :/:
medh tiock moln beteckia, [25 b]
och rengh öffuer Jorden vidha vt streckia :|:
och greset aff the törre bergh vpveckia.
L: s: h: L: s: h:

4 Then alle kiöthe :|:
ut spisar sin födha,
och fänaden sit fodher uthan mödho, sit :|:
och korpungemen som ropa i sin öde:
L: s: h: L: s: h:

[1]) Synbarligen senare tillskrifvit mellan de angränsande orden.
[2]) Skrifvet öfver raden, troligen af samma hand.
[3]) I hdskr. kanske Lät.

J manna starcke, :|: 5
och i starcke[1] hestar,
wår gudh then mechtighe sig eÿ förlustar, tenn :|:
han hafver lust till them honom fruchta
L: s: h: L: s: h:

Tacher herranom :|: 6
wår gudh then godhe,
lifsens kella flÿther medh ÿmpni flödhe, flyter ::
aff hans hiarta all kreatur till gode.
L: s: h: L: s: h:

O iesu christe :|: 7
tu gudz son then sanne,
Gif tin nådh allom christnom till samman, allom ::
at the titt nampn evinnerligh prise Ammen
L: s: h: L: s: h:

18.

26 En kort Extract öff*uer* then stora löcka och seger vinningh som Kong CHRISTIAN then IIII i Suerig*e*[2] vunit haf*uer*.
undher the noter, frÿgda[3] tigh tu christi Brudh.

O danmarck hör och marck, 1
prisa gud medh stemne starck,
som har gifuit tin kong och herre,
sådana pusser at läre,
der med han i desse tide,
Bedrägeligen kan stridhe.

Jagh thet förtelia wel, 2
tu norge hör och till,
tå skal tit hiarta tuina,
titt samvit[4] skall och pina,

[1]) Sista bokstafven otydlig.
[2]) Hdskr. tyckes ha Suerigt.
[3]) Hdskr. har ursprungligen haft frÿga, men i stället för -a har med yngre bläck skrifvits -da.
[4]) Hdskr. sam vit.

aff then olÿcka och vådhe,
som hengher öffver edher bådhe,

3 Then tredie mai skön,
ther skogen sto så grön,
reser tin kongh och herre, 3 mai
för kalmar medh vanära,
gudz ordningh han förkastar,
sin nästa han antastar.

4 De som i staden boo,
menthe setia, i roo,
de som på slåttet vore,
slet ingen fara bore, [26 b]
tå slogz leger vidhe,
O kalmar[1] vedh tin sidhe,

5 Påå sin och tiugende dagh,
förr togh thet eÿ lagh, 27
då monde han staden vinna, mai
doch föge silke spinna,
Kasper minlitz har tet förgätit,
Melchior Rantzou sit brödh vpätet.

6 Suenske tå rÿster sigh,
och kommer sterckeligh,
then Jÿthe vill han giesta,
medh fan*a*[2] och springende hesta,
Jÿthens Brock hun bäfwar,
ther han sågh fanerna suäfva.

7 Tå suensken thet blef war,
huat inthen i skölden bar,
tå satte han till medh alle, 22
Jÿten monde och utfalle, iuni
Luckas krabbes rygh han knackar,
alle Jÿtar komme eÿ tilbake.

1) Hdskr. ckalmar.
2) Hdskr. tycks snarast ha fann.

Then suenske slår sin tielt, 8
brede vedh iÿthen i felt,
lath sigh beskansta och grafua,
togh nogra iÿtar af dagha,
tå fick iÿten annat sinne,
och blef i transiret inne.

27 Ther tomlade mången helt[1], 9
J skÿrmÿssel och telt,
mången tet förskrächte,
som inte hadhe lärd ut fechte,
the luneborger vitnes börd bäre,
ther skontes(huarcken)eÿ knecht eller herre.

17 Den suenske flux förtröt, 10
iuli at iuten skulle sofva så söd,
innan stadsens murer,
et streck han honom aflurar,
vndsatte staden med knechthe,
som vel kunne stridhe och fechte.

Huilka kördhe iuthen ut, 11
först medh lodh och krud,
och sedan med eldhen hin rödhe,
mongen iÿthe då monde blödha,
mängen hol iÿthe togz tå aff dagha,
öfver huilket galgerna klagha.

När then suenske omsidher sågh, 12
at iÿthen i transiret lagh,
och aldrÿ velle lenger ut fara,
än stöcken kunde honom försuara,
tå tenckte han i sit sinne,
nÿ moste noget annat på finna,

[27 b] Rÿchte så vp der ifrå, 13
24 inten han frögdades då,
iuli mente te skulle rÿgge med alle,

[1]) Hdskr. möjligen hilt.

hela landet skulle honom tillfalla,
män han fick annat at veta,
te ännu effter iÿten leta.

14 Endoch kalmarnes slåt,
i medel tidh blef förrådt, 3
gönom lÿfter skencker och edar, Agu.
Öland tock och sådant veder,
tÿ iÿtens vapn och veria, 11 ag
är lofva livga och sueria. usti

15 Så tackar man lickvel gudh,
at mången iÿte hud,
är sedan speckt och färgat,
med blod af bÿsse och veria,
förudhan the helest[1] hafva fallet,
af frÿser, braher, och galler.

16 Här till är tett så gåt,
mången sin dödh hafuer fått,
som här är för långt at nämna,
tå fins vel som tem kenna,
anders christenson skulle hos varit,
och sodant sielf förfarit.

17 Tu edle tÿska blodh, 28
tin löcka hafuer eÿ heller varit god,
at tu och för sodanna iutha,
tit blodh så skulle utgiutha,
tagh tigh än nu till vara,
lät iÿthen stå sin eghen fara.

18 Huem nu i danmarck är,
J noriet fiern ock när,
af frÿgh må han vel springa,
och latha sin lofsångh klingha,
för tette tackka[2] wår herre,
och altid venta verre.

---

[1]) Hdskr. har kanske hllest.
[2]) tack- i slutet af en, ka i början af en annan rad.

Tacka och så tin kongh godh, 19
som haf*uer* törst ef*ter* tit blod,
han hadhe vel thet kunne spara,
ther han ville fredhsam vara
vor herre honom vel löner,
om tu bruckar ret tina böner.

Thet är en väf vp sat, 20
han lÿcktas inte bråt,
innan han kommer till endhe,
blifver månghen arm och elendigh,
mongh faderlös barn lära quida,
mång enckia motgang lidha.

[28 b]

Men tette vore mitt rådh, 21
bedh gudh om sin heliga nådh,
tin koningz hiarta at vendha,
så kommer dette til[1] ende,
ellest moste han niderslå utföre,
som han med lagh vel kan göra,[2]

Amen J Jesunampn, [22]
gudh hielpe oss vidare fram,
som gerna fredh vele hafva,
te ofredige tagha af dagha,
tit nampn ske evigh ära,
tu kallas fredsens[3] herre.

τελως Finis Ende[4]

---

[1]) Skrifvet öfver raden, med samma bläck som det öfriga.
[2]) Hdskr. har ingen antydan om, att en strof här slutar och en ny begynner, hvilket dock tydligen är fallet.
[3]) Kanske fredhens; sista bokstafven utsuddad.
[4]) Detta ord skrifvet med yngre bläck.

19.

1 Jagh är elendigh födh,
mit lif ther vthi för öd,
ther före må iagh klagha,
at iagh i mina vngha daghar,
alt så skulle vara en fånghe,
aff elskogz hårda båndhe.

2 Sitter iagh heller står,
ligger heller går,
ären i för migh i tanckar,
mitt hiarta till edher vanckar,
när iagh är stader J sömnen, 29
Ären i för migh i drömen.

3 Ther före min ädla sten,
gör migh thet samma igen,
i migh inthe för glömme,
mitt hiarta i wel gömme,
göre i migh thet till ära,
eÿ mer iagh will begära.

4 Ther före min stolz iungfru
på migh i tencken nu,
migh sielf vill iagh edher gifva,
edher eghen vill iagh blifua,
och Aldri ifrå edher vicka,
velen i migh icke suicka.

5 Som solen öff*uer* går,
the andre stierner små,
så öff*uer* gå i tem alle,
ehure the sigh kalla,
i dÿgdh hedher och Ära,
i tucht och herligha sedher.

Öfver andra örter grön 6
bären i en dÿgdh så skön,
edher tuch[t] och godha sinne,
kan iagh altidh för nemna,
till trohet och ära,
står all edher beg*ä*ran [1],

Vel vp mit rosen bladh, 7
[29 b] görer edher lustigh och gladh,
aff hugh och alt edher sinne,
skule i vel förnimma,
edher wil iag elska och Ara,
alt för min hiartans kiära.

Nu skole wÿ skelias Ått, 8
som iagh haf*uer* förståt,
vthi stor glädhe och gamman,
gudh hielpe oss snart till samman,
gud oss nu vel bevare,
ifrå al sorg och fare.

τελως Finis endhe.
Gud oss sin ande sende.

20.

Mitt hiarta bekömrat är, 1
för the*n* sorgh iagh dagligh bär,
för eder min hiartans kära,
then iagh vell nögt ombära,
then stora sorg och mödho,
hun tuingar migh vist till dödha.

Edher hafver iagh så kiär, 2
öffuer them i verdhen är,
mit hiarta haf*uer* i till at gömma,
iag kan edher aldri för glömma,

[1]) Hdskr. begaran.

iag löster hos edher blifva,
i kunnen min sorgh för drifva.

3 Alt som en örtegårdsengh[1], 30
som är medh roser bemängd,
så lather edher blifva,
medh ord och tuchtigt sinne,
en sodan iungfru bör ära,
aff sin hiartans kiära.

4 Edher ansi[c]hte[2] är dägligt och täckt,
thet haf*uer* mit hiarta vp veckt,
till edher i alla stundher,
medh kierleck margha lundhe,
iagh kan edher eÿ öff*uer* gifva,
then stundh iagh är i lifve[3].

5 Then kierlick iagh till edher bär,
ther öff*uer* gudh vitne är,
som kan allez hiarta ransaka,
bådhe the som sofva och vacka,
höre i min hiartans kiära,
thet är minn hiartans beg*ä*ran[4].

6 Kunne thet vthan dödhen ske,
mit hiarta latha edher bese,
och latha thet vp skära,
för edher min hiartans kiära,
tå finghe i för nimma,
huat kierleck som ther bor inne.

7 Thet blifver stor sorgh och gråt, [30 b]
när wÿ skole skelias åt,
iagh skal allena blifva,
medh stor angest och quidhe,

---

[1]) Hdskr. örte gård sengh.
[2]) Hdskr. ansihte eller snarare ansehte.
[3]) Hdskr. ilifve.
[4]) Hdskr. har begaran.

gudh stÿrcke mit stora elende,
och gifve min sorgh en godh endhe.

Jagh haf*uer* en bön till edher,
och ganska kierligha bedher,
at i vele migh hugsuala,
för än i frå migh faren,
nu medh thet aldra forsta,
iagh kunne der med blifva tröstat.
Finis Ende.

21.

Jagh uetth en så uacker[1] apelagordh,
en apelagordh,
han är så vel medh roser bevålt
om sommeren.

Han Är kringhmurat alt som et kloster, alt :|:
ther vexa inne så mongha små blomster, om som:

31 Ther vexer inne bådhe sadhel och lindh, både :|:
Ther spelar inne bådhe hiort och hin, om som.

Ther vexer icke gräs alt vtan löck, alt vtan :|:
ther siungher icke fughel alt utan göck, o: s:

Ther vexer inne the telninger små :|:
och ther siungher inne the nechtergaler tuå[1],

Ther rinner icke vat[2] alt vtan vin, alt :|:
i tencken på mig aldra käraste min, om somere*n*[3].

Thett är ingen visa lel iagh så quedher, :|:
thet är en stolz iungfru mit hjarta så glädher. om sommeren.

τελως Endhe
gud oss sin nåde sendhe.

---

1) Här är ett litet ord, troligen en, fullständigt utplånadt.
2) Skriffel för vatn? Eller neutrum af våt?
3) Hdskr. somere.

22.

1 Till tigh aff hiartans grunde,
i min nödh ropar iagh
tet Är nu tid och stundher,
herre min bön up tagh,
vp lat tin mildha öron,
när iagh ropar till tigh, [31 b]
verdigs migh nådeligh höre,
ehuat som felar migh.

2 Tÿ om tu efft*er* skulle,
min sack nu dömma så,
hoo blifuer tå befunnen,
som kan för tigh bestå,
endoch tu äst barmh*a*rtigh,
till wredhe är möcket sen,
huar man gör sigh botfardigh,
frå sÿndhen huar och en

3 Min tro och hop iagh steller,
in på gudz helgha ordh,
ehuat min sack nu huelfver,
alt in på tenne hiordh,
min siel på gudh achtar,
alti på honom ser,
såsom then vächtar vacher,
när daghen sigh beter

4 Jsrael på then herren,
mit hop tu sent och vendt,
hans nådh är när och fierran,
och allastedz bekendt [1], 32
i honom Är all helsa,
i hans barmhertighet,

---

[1]) Hdskr. har be i slutet af raden och kendt såsom kustod, men ändock bekendt i början af nästa rad.

israel vel han frelsa,
frå synd och farlighet.

τελως Finis. Ende.

23.

O huilket är et lögstigt tingh,
huilket Är nu mera,
iungfru födhe sonen sindh,
thet var medh stor Ära, thet war medh stor Ära,
licka såsom fickenträ,
fickon plåghe bära,
medh stor herlighhet[1],
Naturen allena,
Är ingen till mena,
iungfru födhe rene,
gudz thens högstes son.

Verden är så gräseligh,
sigh aff gudi för varivat,
ett blomster så lösteligh,
är af gudi föruarfuat, :|:
och aff iungfru beskermat,
hela verden förordnat,
till storlecke dom,
Naturen alle: &c.

Jcke kunne mannenom,
sig mera vphögia,
icke heller gud dommen,
[32 b] sigh mera nebögha, :|:
öffuer himblar höia,
gönom thetta ståndh,
Naturen allena
Är ingen till mena,

---

1) Hdskr. har herligh i slutet af en rad och het i början af nästa.

iungfru födhe rene,
gudz thens högstes son.

τελως Finis.
endhe.

24.

Alle tingh på iordenne,
mödhar oss och tuinghar,
är alt under solen
fåfengt slempt och ringha,
som en röck vårt lefverne Är,
kan h*er*[1] snart försuinna,
verden som wÿ hafve kiär,
gör os alle blindhe.

Ögha hiarta hugh och sin,
äre obehendeligh,
til thet godha mört och blindh,
til thet[2] vrångha venda[3],
inge*n*[4] dragher i hiartat in,
thetta her elendi,
iulet löper snart om kring,
dödhen är alles ändhe.

Arme man af möcken nödh,
segh migh af tina tanckar,
huat vilt tu mäd gullet rödh,
som tu samma sanckar,
menar tu thet vore i nödh, 33
it för*k*or*att*[5] anckar[6]
näi när tu skal hädan dö,
annat bÿthe vanckar,

[1]) Hdskr. tyckes ha har.
[2]) Skrifvet öfver raden.
[3]) da osäkert (möjligen felskrifning med korrektur).
[4]) Skrifvet i marginalen.
[5]) De två sista bokstäfverna mycket osäkra; äfven k otydligt.
[6]) Hela denna rad är skrifven i marginalen.

Och siälan ifrå tinom krop,
in til pinan lender,
alt thet godha tu samman drogh,
bÿtha tina frendher,
marken äter kiöthet vp,
så när som ben och tendher,
til thet tu satte alt tit hop,
går i annors hendher.

Hustrun och tin kiäre barn,
först mäd sorghen skenckte,
och sedhan mäd gråt och har*m*
in til glädhan ländher,
hustrun taghar en annan man,
then tu aldri tenckte
alt thet godha bruckar han
som tu henne skenckte.

Barnen som tigh vore kiär,
tagha gullit rödha,
af tem äst tu snarligha,
förglömd [1] mäd the dödha,
the glädas mäd them som glada är,
vthan sorgh och mödha,
[33 b] af tin godz och peninghar,
hafva the sin födho.

Kan tu [2] resligha vara klock,
och thet godha lära,
kan tu alti hafva nock,
när tu tigh kan nära,
haf i allom tinom hugh,
spar tin heder och ära,
christi ordh och salmons bock,
gifver oss then läran.

Amen.

---

1) Hdskr. tycks ha förglomd.
2) Hdskr. kantu.

25.

När löff[1] och gräs på ma*r*cken gror,
planteras mädh örthen then gröna,
så går iag[2] medh min hiarteligh kär,
min hiartans iungfru then skönna.

Är thet sant i hafve migh kiär,
ther om iagh inte tuiflar,
så gör iagh edher thet samma i gen,
så lenghe gudh migh spar lif*uet*

Tu tagh tigh en ven, tu haf honom kiär,
af hugh och alt titt sinne, 34
om thet vore tigh möielighet,
tu i döden för honom ginghe.

Wÿ gå oss i rosenlundh,
mädh frögdh och möcken gläde,
thet mondhe vara stor hiartans sorgh
then iungfru skulle migh quälia,

Jt sorghefult hiarta mädh angist och[3] quidha,
som inge*n* man kan hielpa,
thet mondhe wara[4] stor hiartans sorgh,
then iungfru skulle migh skelp*a*.

Ade Adhi mångh tusandh godh nat,
thenna visa haf*uer* en ende,
hun Är vtaf mitt hiartha sent,
min stols iungfru til håndha.

[1]) Hdskr. loff.
[2]) Hdskr. gåriag.
[3]) Först skrifvet ock.
[4]) De tre första bokstäfverna osäkra.

26.

En uisa när slagit sto vidh stångha brodh.

Loffuit will iagh begära,
för edher en lithen visa at quäda
alt som är sket för snimman.

[34 b] Man skrifuer 9. 10 fäm hundrade år,
8. 9. 10 som war nu tå,
thet mondhe en krisman, frå pålan komma,
alt ef*ter* thet suenska blodhet ståndha,
dock sigh til lithen fromma.

När hartighen fick the tiende höra,
så lät han sigh hastigt redhe göra,
han mondhe lata Bref vtskrifva,
til rÿthar til knecktar huar mening mandh,
som skulle försvara vart fädhernes landh,
nu geller för nödhen at stridha.

När hartighen fick sin krismacht[1] samman,
så dragher han vthi östergölandh,
han velle mädh konungh Matz tala,
han önskar honum godh dagh och löcke,
ther til mångh tusandh ståteligh stöcke,
suergis kruna mädh parseler alle.

35 Heduckar mädh sin starcka macht,
the röckthe frå stäborgh[2] om en nat,
the hadhe achtat vasstena elendha,
alt the tÿgha icke så langt,
sit lägher mondhe the vedh linköpingh slå,
theras sinne står alt til thet varsta.

---

[1]) kris- står i slutet af en rad, och omedelbart efter s, öfver bindestrecken står en (eller två) bokstaf (-stäfver), kanske öfverstruken (-kna).
[2]) stä- är skrifvet öfver raden i stället för ett öfverstruket ord, som tycks ha varit steke- och som slutat raden.

Emellan stångha bro, och linköpis hus,
ther achta the slöcka hans försteligha lius,
men trona fick then annat at göra,
emellan stånghabro och lilla stångh,
ther gordhe hartighen väghen trångh,
måndaghen för sanckthe meckaelz dagh,
v*e*dh linckÖping sto thet marckeligh slagh,
som mångha ther af vetha segha.

The t*ro*mer the låtha tromelan tromelan,
faller an faller an,
the tromer, the bösser the sigh icke försumma,
Bus Bus, Bus bus,
heduckar in i thet quarna hus, [35b]
the hade sig ach[t]at ther göm*m*a.

Heduckar the finghe sin hat i håndh,
the necka the bocka för suenske män,
och fredhen vele vÿ tegha,
i går vore vÿ så näse vis,
i dagh hadhe vÿ tapat bådhe ära och pris,
våra stalbrödher i marcken legha,
så mondhe gudh lÿckan anuenda.

J danmarck är iagh födh och boren,
i suergit är min klädhe skoren,
min ära vil iagh bekenna,
tol bockabin*n*are är mit nampn,
som thenna här visan hafver komit på gängh,
ehuem hun komer til håndha,
Amen

τελως Finis Endhe.
Gudh oss sin nådhe sendhe,

B: O: G: M:

27.

36 **En lithen wisa.**

Stor sorgh tå mondhe iagh bära,
vthi min vngdoms tid,
alt för then iungfru kiära,
hun är en iungfru så blid,
gudh gifve then sorgh en godh endhe,
som hårdh och långsam är,
til huem skal iag migh vendha,
vthan til then iungfrukiär,

Som lindhan sin grenar vth virckar,
i marcken ther hun står,
så är och thens iungfruns dÿgdher,
vtsprunghen år frå år,
gudh gefve then iungfru må ståndha[1],
i lof och ära stor,
vp vexua vthan våndha,
lefua lenghe och stånda i flo.

Stor sorgh och bekömmer,
som iagh för then iungfru bär,
kiärlecken i mitt hiartha brenner,
uit inghen i verdhen är,
som dufvan til quisten flÿgher,
[36 b] ther hun skal huila sin fot,
min sorgh kan then iungfrun bort drifva,
min sorgh hun får väl Bot.

Som solen i verdhen lÿser,
fast mer än månen gör,
så uil iagh then iungfrun beprisa,
iagh våndhar icke huem thet spör,

[1]) Hdskr. stån dha.

hun är en roos[1] öff*uer* alla,
sachmodÿgh dÿgdha[2] (och) rick,
gudh vil iagh henne befala,
bådhe nu och til evigh tidh,

5 På then iungfru vil iagh tenckia,
then stundh iagh lefva må,
om gudh vil migh löckan skencka,
och alt kan vel til[3] ghå,
så vil iagh vågha mädh allo,
mit gos och lif ther til,
gudh vil iagh henne befala
tÿ iagh henne elska vil.

6 The klafvare vela kul rif*va*[4]
thet iagh vp bÿgha vil, 37
så vil iagh the klafvar*e* för drifva,
gudh hielpe migh ther til,
gudh gifve then vägh en ende,
som länghsam är til at gå
gudh migh sin nådhe sendhe,
och låthe then iungfru vel må

τελως Ende.

---

1) Skrifvet, med yngre bläck, öfver ett öfverstruket dygdh.
2) ha med yngre bläck. Ursprungligen har kanske stått dÿgdhig och rick.
3) I slutet af en rad.
4) I slutet af raden.

28.

En Andeligh visa.

Jagh för tigh o gudh klaghar, 1
min sÿndh och skröpeli*gh*et,
then iagh här timmelegha[1] dragher, dragher,
gudh stÿrcke min äländihet.

O verdh som månghen d*å*rer, 2
tu äst så vnderligh,
tÿ f*ä*ller[2] iagh nu tårar, tårar,
tu haf*uer* besueket migh,

Nu vil iagh öff*uer* gifva mäd alle, 3
al versens falska list,
och migh til christum holla holla,
han frelser migh af min brest.

[37 b] Alt thet min gudh vil unna, 4
inghen förmena ka*n*,
mit hop i alla stundher, stundher,
står til min frelser man.

Stat Bÿ o helghe andhe, 5
och var os allom blidh,
at vÿ i troni må ståndha, ståndha,
och glädias til euigh tidh[3].

På tigh iagh migh förlåther, 6
tu helgha trefoldihet,
vptagh migh til nådher åther, Åther,
och gif migh en euigh fredh.

---

[1]) Före det andra m finnes en och öfver detsamma två små runda bläckplumpar, som vid första anblicken försvåra läsningen.
[2]) Hdskr. faller.
[3]) Hdskr. euightidh.

Enär man vil besinna,
huat verdhen haf*uer* mädh sigh,
tå kan man eÿ an*n*at för nimma, eller befinna,
än bedröfvelse i ál tidh.

Then stundh vÿ vore bebunden,
mädh sÿnsens hårdhe[1] båndh, 38
hafver christus then öfuer vunnit, bebundit,
mädh sine kraftighe handh.

Rätferdighet fredh och nådhe,
kommer af iesu christ,
then oss alt got vil rådha, rådha,
thet troo för vthan al list.

J gudhi står al vår gläde
som är vår salihet[2],
tÿ lather oss honom tilbidia, knäböia,
och ära i evihet[3].
Amen.

29[4].

En iungfru mädh dÿgdher klara,
iagh gärna begära vil,
vele i then samma vara,
suara migh kära söster ther til.

Kunne mit suar vel behagha,
iagh Bedher af hiartans grund,
vÿ vele ther om tala och lagha,
en annan tidh och stundh.

---

[1]) Kustod hårde.
[2]) Hdskr. sali het.
[3]) Hdskr. evi het.
[4]) Här vidtar nytt bläck.

Rät kärlighet hugh och sinne, 3
haf*uer* iagh til edher fåt,
[38 b] aldri skole i annat befinna,
än i dödhen af hiartat got.

All tingh står i guds händher, 4
huat skal iagh suara ther til,
then sackan in til honom ländher,
thet sker om han så vil.

J sanningh må thet så vara, 5
som i nu hafva sagt,
dock må i frit här til suara,
thet står vel vthi edher mach[t].

Ransacka vil iagh och begrundha, 6
och höra mina frendhers rådh,
och ther imot inghalunda
iagh kan eller g*ö*ra[1] må.

Kristus min herre allena, 7
han lathe migh nu[2] för stå,
huat i vtaf hiartat mene,
antinghan[3] til eller frå.

J stån fast ef*ter* at vetha, 8
huat vthi mit sinne Är,
ther efther må i edher rätha,
iagh haf*uer* edher för alla kär.

39 Hafver gudh thet så laghat, 9
til pris sit helgha nampn,
så blifver eÿ mångh år, eller daghar,
för än iagh tagher edher i fangh,

---

[1]) Hdskr. gora.
[2]) Skrifvet öfver raden.
[3]) Hdskr. an tinghan.

När iagh skal väl begrunda,
och suara huad migh sÿnes lickt,
så sker thet ingalunda,
för än vener haf*uer* thet samptÿckt.

Befalom oss vthi guds hendher,
min kära söster mädh flit,
han helper them til en godh endhe
som til ho*n*nom setia sin lit

O gudh af sina nådhe,
han bevara[1] oss til lif och siel,
för skadha och allan vådhe,
och lathe vårt vpsåt gå vel.

Amen τελως Finis Endhe

30.

1 Jagh wet så däÿligh en ross,
är huit som lelie bladh,
så oftha iagh på henne mondhe tencka,
så görs[2] mit hiarta gladh.

2 Hennas[3] lifligha fackter och sinne, [39 b]
är som en nachtergal sångh,
mit hiarta (thet) är lustigt och frögdar sigh,
vtaf slickt liufligh klangh.

3 Som solen skin öff*uer* alla,
är hun som en purpur klar,
gudh lathe henne aldri söria,
vthan altÿ vara gladh,

---

1) Hdskr. be vara.
2) Hdskr. gors.
3) Kustod hännas.

Gudh lathe them til sam*m*an komma,
som gärna til samman vela vara,
sigh sielf til gangh och g*o*dhe,
och gudh til lof och ära.

Gudh lathe them til sam*m*an lefva,
vthi guds ära och pris,
och sedan eff*ter* theta lifvet,
besetia paradis.
Amen *τελως* Finis Endhe.

31.

40 All tingh står i gudhs hende*r*,
min löcka kan megh inghen förmena,
han löser migh aff thet hårdha båndh,
och tröster migh arme elendhe,
gudh som al tingh haf*uer* i våldh,
som kan bådhe stÿra och rådha,
han löser migh af thet hårdha båndh,
och löser migh af thenna vådhe.

Thet voller then vän som iagh haf*uer* set, 2
then iagh haf*uer* kiärast öff*uer* alla,
krist gifve han vore bådhe gröm och ledh,
så kunne min sorgh för falla,
iag kan inthe öff*uer* honom klagha,
han gordhe migh aldri emot,
hans godha ordh haf*uer* migh bedraghet,
tÿ är iagh honom så tro.

Kunne iagh hafua förborgat, 3
så mÿcket gåt iagh honom undher [1],

[1]) Hdskr. un dher.

thett är migh till stora sorgher,
så månghen thet marcka kundhe[1],
huat vela the tå seia,
vÿ hafve huar annan så kär, [40 b]
wÿ äre väl huar annors licka
slicht haf*uer* man h*ö*rt[2] förr.

4 Jagh segher än nu som iagh sadhe för,
gudh slå honom af mit sinne,
än dock han är möcken ära vardh,
hans licke iagh inthe kan finna,
säie huat the sägha vele
iagh passer ther inthe oppå,
tr*o*s[3] noghen arligh menniska,
skall annat än arlighe*t* för stå.
Amen Finis Endhe.

32.

1 Jagh wett migh en örtt bådhe dägheligh och skön,
hun ståndhar i lundhen fagher och grön,
alt för then vinther kål,
skÿlar hun sin bla så bål,
hennas dÿgdher äre marfaldighet,
för Andra Är hun däeli,
tÿ elskas hun Aff mig.

2 Hun haff*uer* en dÿgdh som iagh för telia vil,
hun gör mit hiarta, som vin och strengha spel,
At hiartat rörer sig,
när hun nalkas til[4] migh, 41

[1]) Hdskr. kun dhe.
[2]) Hdskr. hort.
[3]) Hdskr. kanske snarare tras.
[4]) Skrifvet öfver raden.

krist gifve at hun til vexa kan,
vthi trohet, thet fasta båndh,
blif tro min lelievan.

SÅ tror iagh för sanningh vist,
At iagh bekommer then leliequist,
til min hiartans sundhet,
mädh et sådant beskedh,
At iagh henne förmera kan,
ther til hielp migh o helghe Andh,
gör migh et gåt biståndh.

Jagh nu eÿ lengher dölia kan,
vthan tilkenna gifua försan,
thet Är en iungfru skön,
som iagh elskar i lön [1],
christ gifue At hun för öckas kan,
och på min gårdh spassera an,
thet önskar iagh försan.

Thet första iagh hennas ögon mondhe se,
Aff kiärligh strax met hiarta mondhe lee,
strax vendhe iagh migh til,
mädh [2] elskogs kiärligs spel,
[41 b] och gorde mädh henne et forbundh [3],
som hollas skal Aff hiartans grundh,
hos migh i allan [4] stund.

Nu vil iagh thet besluthа så,
christ gifve at thet så blifva må,
mädhan iagh Är karsk och sundh,
och vÿ Äre bådhe ungh,
så önskar iagh henne mångh tusan godh nat,

---

1) Hdskr. ilön.
2) Hdskr. madh.
3) Hdskr. for bundh.
4) Hdskr. iallan.

ther mädh iagh löfther[1] vppå min hat,
Far vel min leliebladh.
Amen.

33.

Kan tu min beste .ven,
så snart Af lönligh kärlek
vpholla venligh igen
met hela lif thett snart förgås,
om tin gunst eÿ lengher på står,
tÿ lidher iagh stor nödh.

Ach hure lösteli,
hafuer tin ordh migh bedraghet, 42
i huilket iagh förlother migh,
iagh trodhe tu hadhe inghen kiärare än migh,
men nu förnimmer iag annat Af tigh,
tin otro tui*n*ghar migh.

Regerat mädh trogit sin,
haf*uer* tu för modat,
alt gåt mädh trohet tin,
tit falska hiarta migh skendeligha lastar
haf*uer* tit modh et annat kast
tÿ blefs tu inthe min.

J frå tin lofven stor,
haf*uer* tit modh så fallet
som lenghe sto i flodh,
män thet haf*uer* iagh mig bedrägeligha gort,
som iagh för står och haf*uer* sport,
o otro tonger sot

[1]) Hdskr. löf ther.

[42 b] Nock iagh om löckan bedher,
thet vare migh en fri Andhe,
gudh vnne then retta tidh,
lät fara huat inthe blifva vil,
moders barn är många til,
hoo vet först angrar sigh.

Tu hafuer et sådant sin,
alt för ögon lather tu fara in
så var thet och sket mädh migh,
när iagh var fierran ifrå tigh,
tÿ blefz tu inthe min.

Adÿ mång tusan godh nat,
är thenna visan songhen,
Alt mädhan til sammasat,
för gäter tu migh,
för skiuter iagh tigh,
alt som i velen så må thet nu bli,
far vel min hiarteligh kär.

Amen. τελως Finis

34.

43 Bebunden är iagh mädh sorgher,
af versens stora oskeck,
the klafvara äre så månghe :|:
the hafva min sorgh vp väckt.

Rät huat iagh mondhe begrunda,
i thenne sorgheligh vardh,
dåck kan iagh ingha lundha :|:
afstella theras löngh och stora flärdh.

Jt slåt thet är bebundhet
mädh plancker och hardan mur,
så är iag mädh sorghen bebundhen, :|:
iag arma kreatur.

Thar iagh kunne vndhvika,[1]
klafvaren then grömme gäst,[1]
tå skulle iag Aldri besuicka :|:
then ven iag unthe bäst.

Alt som harkranckan siungghcr,[1]
när[2] hun vil dricka tit blodh,
så infligh är klafuarens tunga :|: [43 b]
hun Ar tigh aldri godh.

Ja en falsk tungha,
hun licknas vedh en basalisck,
hoo honom i n*ä*thet[3] griper,
han fånghar en skadeligh fisck,

Ögna vener the Äre Fast månghe,
iag kan icke hafua them nämpt,
gudh gifve tem ve och våndha, :|:
så mångha hafva the för wendt.

När iag en ven vptenckher,
then iag vil mädh Äran vmgå,
så komma the mädh suincker, :|:
At komma mig then ifrå.

Så kan iag eÿ bäter besinna
än älska Ära och dÿgdh,
och slå then klafvar wedh kindha, :|:
och iag får lust och frÿgdh.

[1]) Kommat med yngre bläck.
[2]) Hdskr. har här ett komma, uppenbart oriktigt.
[3]) Hdskr. nathet.

44 Dåck ske gudh lof pris och ära,
som menneskan (så) haf*uer* så skapt,
at the hafva huar annan så kiära, :|:
far wel haf tusan godh nat.

τελως Finis Endhe.

35.

O herre gudh af himmelrick,
gif oss nådh til at prissa tig
och sätia al var tro ther til,
at tu äst bådhe godh och mildh.

O iesu christ som mandom tock
lat oss alti komma i hugh
tin betra dödh och rene ord,
i them vÿ äre salighe gordt.

O helig and gif oss tit råd,
at vÿ [1] aldri gå af tit rådh,
vardigas vare [2] vårt biståndh,
gudh fadher, son, och then helghe andh.
Amen

---

[1]) Orden »helig .... vÿ» äro skrifna öfver raden. Ursprungligen hade här upprepats början af föregående strof »o iesu .... lat os», hvilka ord sedan öfverstrukits.

[2]) -e med yngre bläck.

36.

Jag wet uäll huar then suende*n* han Är [44 b]
han haf*uer* Ena höfviska iungfru så kär,
han haf*uer* henne kiär af hughen och så sin*ne*
I waren vel kommen alla k*ä*raste[3] min,
hoss edher löster mig at blifua. * * * * * *

Min hiarteligh kiärast huat wÿ våre gladh
när vÿ mötes åt på så lönli st*a*[4],
när iag edher af hiarta b*a*dh[5]
wi mågom och så vara i hughen och gladh,
och alla våra sorger förglömma.

Thet wi för huar annan seÿe,
inghen vår ordh förrer,
ther kom*m*er en man så illa fram,
klafvaren sether så när,
han seÿer sig en ven vara,
ther han inghen Är,
tua vener vil han åt skielia.

Then en fultro ven hafuer,
thet är och En stor sorgh,
när han honom mister, 45
han får honom sint bott,
han licknas uid then fughel,
som haf*uer* sin macka mist,
han flÿgher vthi lunden,
han sitter sig på quist,
han sorgher sig sielf til döda.

---

1) Hdskr. karaste.
2) Hdskr. stå, men pricken öfver å är kanske ditsatt med yngre bläck.
3) Hdskr. bädh.

Thet haf*uer* iag hört,
thet haf*uer* iag sport,
at huar och en skal suara
til thet han haf*uer* giort,
then arlighen gör han garfveli suarar,
så rådher iag huar och en,
taghe sig vel til vara,
så kommer inghen til fara.

Am: Finis.

37.

Vack up aff sÿnden tu christendom[1],
om tu vil saligh vara,
har kommer gudhs son, han säther sin dom,
han gör på vardheu en endhe,
vÿ vethe oss huarken tidh eller stundh,
tÿ bedie vÿ gud om sin nådhe

[45 b] Alt som en iungeldh kom*m*er fulsnart,
för alla mennerskogs ögon,
så kommer gudz son til dommen snart,
sin barn wil han til sig kalla.
the godhe kallar han til glädhe och frögdh[2],
the ondo vil han[2] evi for dömma.

På dommadag ther tendhes en eld så stor,
för gudhs anlete klara,
ther efther kommer så ÿnckelighet mordh,
som wÿ skule få at h*ö*ra[3],

---

1) Hdskr. christen dom.
2) frögdh .... han ifylda med yngre bläck.
3) Hdskr. hora.

så mångha skule grätha och iemra sigh,
så mångha blifva evigh för döm*da*[1],

4 När engelen hafuer oss alla fram fört,
wÿ skole för dommen at ståndha,
så skefther gudh oss i parther tuå,
sin barn vil han til sig kalla
the godhe kallar han til glädhe och frÿgdh 46
the ondhe vil han evigh fördömma.

5 I gången här in i[2] (mina) alle gudhs barn,
himmelricket skole i arfva
heli, helig, til evi tidh[3] tidh,
heli föruthan al endhe,
gudh fadher ske lof pris hedher och Ära,
som oss ville til sigh kalla,
hans enda son, theslickas och så,
wÿ siunghe af hiartat Amen
Amen.

38[4].

1 Jagh hadhe aldrigh till förne thengt,
kiärlicken skulle mit hiarta så kr*ä*ngt,
som nu Är sket för nogra år,
Ach kiärlighet huat Tu Äst suår,
christ gifve thu varadhe i tusan År.

---

[1]) Hdskr. döma, en felskrifning möjligen framkallad af slutorden i v. 2 och 4.
[2]) Med yngre bläck.
[3]) Hdskr. evitidh.
[4]) Här vidtar nytt bläck.

[46 b] Måtte iag altidh få vara hoss tigh,
bätre ville iag aldri önska migh,
Tå skulle iag tagha tig i min famgn[1],
och vil thet siäia på min san,
christ giffve tu vore min *ä*chta[2] man.

Thet måtte vara stor sorg och ve,
när vÿ then ÿnckan få at see,
klafvara lägia tå ther til,
oväner brucka tå sit speel,
christ vethe huem lÿehan faller till.

Thet motthe vara stor sorg och gråt,
när vÿ bådhe skulle skilias åt,
som hafve huar annan i hiarthat så kiär,
motte iag altid få vara tig när,
thet våre mig aff hiartat kiärt,

Måtte iag lefva så godher en dagh,
thet motte komma til så g*å*t[3] lagh,
vÿ motte bådhe til samman komma,
47 älska huar annan aff lust och gamman,
thet siäie vÿ nu aff hiartat Amen.
Finis.

39.

Florens hadhe Fru margretha kiär,
och kiärast aff alt sit sin*n*e,
han tencker på henne bådhe nat och dag,
alt huru han skulle hen*n*e vinna,
i h*a*fven[4] thet väl hört, at florens bär sorgen för henne.

[1]) Så!
[2]) Hdskr. achta.
[3]) Hdskr. kanske gät.
[4]) Hdskr. ihafven med ändringar i ha.

Her herman han fäste fru margretha,
och florens henne miste,
så suara tå söria the onghe tu,
som fvghel på lilie quiste[1],
J. h. t. v. h.

Thet var om en helig söndag,
och om the helighe thidher,
fru margreta lät sala sin gånghare grå,
til kiörckan ville hun ridha.
J. h. t. v. h. A. f. b.

Thet var sköne fru margretha,
hun kom i rosen lund,
ther möthe henne Florens benedi son, [47 b]
alt i then samma stund
J h t v h. A F h s f h.

Florens helsade fru margreta,
och tock henne i sin fangh,
förlåther edher gudh sköne fru margretha,
i gefven edher en annan man,

Min fadher och modher the gåfvo mig bort,
och så mina erligha frendher,
thet var aldri mäd min vilie giort,
at iag kom edher frå håndha.

Min fadher och modher the gåfvo mig bort,
och så mina frender flere,
rät tå kom gläden aff mit bryst,
han kom ther aldrigh mera.
J. h. t. v. h. A. f. B.

Hören i sköne fru margretha,
huat iag spiör edher til råda,

[1] Hdskr. kanske quistt.

alt om iag slår her herman i biäll,
velen i mig sedhan ågha.

Neÿ neÿ Florens benidi son
48 thet sker aldri mäd min vilie,
then samme gudh, oss til hopha haff*uer* foghat,
han kan oss bätre åt skilia,
J h t v h. A F b s f.

Hören i florens benidi son,
i talen inthe så länghe,
här holler mina iungfrugher fäm,
alt i the gröne ängha,
J h t v h A F b s f h.

Jag befaler edher gudh fadher i himmel rick,
alt bådhe til wackta och gömma,
thet sker lick väl huat gudh vil,
ändoch thet dröier lä*n*ghe,
J h t v h.

Faren väl sköne fru margretha,
hafven tack för edher omgenghe,
huat gud för ser, thet viserligha sker,
endoch thet dröier länghe.
J. h. t.

Thet var ståltheu fru margretha,
hun kom frå kiörckan hem,
thet var then gamble her herman,
han går henne siälf i ghen.
J h t v h a F b s f h.

[48 b] H*ören*[1] i sköne fru margretha,
huÿ äre edher *ö*ghon[2] så rödha,

---

[1]) Hdskr. Horen (kustod hören).
[2]) Hdskr. oghon.

huat heller hafven i florens set,
eller i hafve spurt edher fadher dödh.
J. h. t. v.

Jag haff*uer* varit ved kiörcken i dag
florens haf*uer* iag eÿ funnet,
vädere*t* thet bläste mig så hårt emot,
tÿ haffva min öghon runnet
J. h. t.

Giordhe iag icke för edher fadher skul,
och så edher erlighe frender
för al then ÿncka iag på edher seer,
iag sendhe edher florens i hendher,
J. h. t v h A. F. b. s. f. h.

In kom tå en lithen smådrängh,
han stades för bredhe bord,
här är en hiort i vår haghe vart[1],
han giör oss m*ö*cket[2] ondt.
J. h.

Vt går gamble her herrema*n*
han achtar then hiorten skiutha,
str*å*len[3] han vendhe sig om igen 49
hans hiartha sondher brÿther.
J. h t

Thet var sköna fru margreta,
hun lather the klåcker ringha,
thet var florens benedison,
han lather sina hester springha.
J. h. t. v. h.

Thet var florens Benedison,
han bedher sala sina hester,

[1]) De två sista bokstäfverna något osäkra (vid radens slut).
[2]) Hdskr. mocket.
[3]) Hdskr. strälen (kustod strålen).

iag vil ridha i her hermans gård,
fru margretha hemma giästa.
J. h.

Thet var florens benidison,
han rider i fru margretans gård,
vthe står sköne fru margreta,
hun är väl sueept i måll.
J. h. t. v. h.

J ståndhen här sköne fru margreta
i ären väl sveept i skin,
velen i låna mig huss i nat,
och vara aldra kiäraste min.
J. h. t. v. h. A.

Hören i florens benidi son,
i stigen af edher bester,
gå i edher i stufvan in,
i ären inghen framader gester.
J h. t. v. h. a. f. b s. f. h.

[49 b] Så redde the til bröllop,
vthi the daghar blidhe,
och brölops stämna the satte[1] [ut]
alt om en månas tidhe
i h t v h

Nu lefver florens benidi son,
för vthan sorgh och quedha[2],
nu sofver han så gladelig,
ved sköne fru margretas sidha.
J h t v h.

---

[1]) Hdskr., har satte i slutet af en rad.
[2]) Möjligen quidha, med pricken öfver i bortglömd.

26 Nu lefver florens benidi son,
förvthan anghest och harm,
och nu soffver han så gladeli,
på sköna fru margretas Arm.
J hafven thet väl hört, at florens bär sorghen för henne.

Amen. Finis

40.

1 Här standar en linndher sÿndan för åå,
bär blomster så båll,
hun siul*ar* sina grenar för frost och sniö,
then vinther så kål,
thet valler mig then ena som iag haff*uer* kiärast öff*uer* alla.

2 Ther siungher inne the nachtergaler tuå, 50
the fuglar så små,
än siungher then mer, som mer för må,
then gudh vil iag får.
T v m t ena

3 Then falcken grå, han bÿgger ther vppå,
mäd al sin mackt,
han vil fördrifva the andre små fugla
thet är i hans acht,
T. v. m. t. e. s.

4 Giordhe iag icke för falckens vrede
vele i mig tro,
så skulle iag bÿgga vppå then redhe,
och boo mäd roo.
thet. v. m. t. e. s. i. h k

Thet är icke lind ändoch iag så qu*ä*dher[1],
velen i migh tro,
thet är en stolz iungfru mit hiarta[2] så glädher,
christ gifve henne roo,

Velle hun vt slöckia then brenande logha,
som hun hafver vp tendt
tå vil iag henne min kiärleck gifva,
til lifvet blifver ändt,
thet våller mig then ena som iag haf*uer* ki*ä*rast[3] öff*uer* alla.

τελως Ende.

41.

[50 b] Hierteligh migh nu frögdas,
j tenne sommers tidh,
All meniskens blodh Förnÿess,
Tÿ mädh möcken wällust,
giffver liarckian mångha hierteligha sänghar,
Alt mäd sit liuffligha skall,
lustigt the fuglar siungha,
Ther til Fru necktergall.

Then giööck alt mädh sit skriandhe,
gör lustigh alle man,
en afftan gåå spasseradhe,
vppå then grönne wall,
spassera til kålle brundhar,
plägher man i thenne tidh,

1) Hdskr. quadher.
2) Skrifvet öfver raden, där ett misskrifvet iungfru utstrukits.
3) Hdskr. kiarast.

ther hörer man frögdh och vndher,
bådhe fiärran bret och vidt.

Thet grönskass i *t*he skoghar,
the trä blomstrass och så,
i marcken växer sköne roser,
bådhe stora och små,
en ört växer i the gardhar,
hether För gät eÿ[1] min,
huilcken then ädhel ört vårdhar, 51
hun giör godh ögho*n*skin[2].

En ört växer i the engier,
then kallass volgemut,
then brucka the sköne Jungfrugher,
så och andre örther godh,
The huithe och rödhe roser,
holler man i stor Ära,
peninghar kan man ther aff lösa,
sköne kransar ther aff at giöra.

Then örthen Ju lengher Ju kiärare
mig Altid varet har,
huem kan mig then för vägra,
hun växer dock vppenbar,
iag haffver thet väl förnummet,
huat thenna ört för må,
och hennas dÿgd befunnet,
ther hun beskrefven står.

Om morghonen i then daggen gå,
the iungfrugher vt at bese,
huar the sköne blommer måndhe stå
och i therass hiarta lee,
sköne kransar the ther aff beredha,
och skencka theras godhe vän,

[1]) Skrifvet öfver raden.
[2]) Hdskr. har ögho*n* i slutet af en rad, skin i början af nästa.

[51 b] the haffva huar annan väll·i minne,
thu tarf eÿ frågha huem.

Therföre prisar iag thenne sommer,
tÿ han är lofvandhess värt,
som offtha bortthagher bekömmer,
som vthi hiarthat ähr,
then tidh velle vÿ fulbringha,
mäd glädie och möcken roo,
at gudh velle oss haffva i minne,
när wÿ honom ther om troo.
Amen.

42.

Ach veness mäd tin ackt, 1
huat tu hafver stor mackt,
til at vendha, [1]
til kiärleckhet vptendha,
aless hiarta mädh en fart.

Nu faller migh thet an, 2
huat (elsk) elskogh Är försan,
huru mångens mans hiartha,
til (til [2]) kiärlighet försmacktha,
vp väcker han försan,

Då kiärleckhet kommer in, 3
i hiartat hug och sin,
då giörss mig hång,
mit hiartha för tuångt [3],
til min vt valthe vän.

---

[1]) Detta komma är i hdskr. oriktigt anbragt efter nästa ord (til), som i hdskr. kommit att stå i slutet af en rad.
[2]) Osäkert.
[3]) Med af skrifvaren gjord rättelse i u.

Rät som thet trä,
herlighet begåfvat Är 52
mäd sin Frucht,
så är hun vthi tuckt,
min rosen lilie quist.

All hiartanss begär,
til tuchtighet Är,
vthi sinne och modh,
så herlig och god,
min hiartans bäste vän.

Såsom et blomster,
mäd herligha konsther,
haff*uer* hun vthi sig,
ganska prÿdhelig,
til henne mit hiartha står.

På iordhen för san,
bekiäner iag för huar man,
eÿ[1] noghen tid kan finnass,
däghlighare quinna,
i verdhen födhass fram.

Emädhan iag lefva må,
är min hiartanss åtrå,
mäd henne at lidha,
glädhe och quidha,
til dödhen skelgh oss åt.

Thet önskar iag för vist,
aff herranom iesu christ,
kundhe thet så lagha,
hun ville mig behagha,
at hun blefuo min.

Rådha vel iag huar man,
som tror på gudh försan, [52 b]

[1]) Skrifvet öfver raden.

mädh dÿgdh och Ära,
ecktenskap för mera,
gudi til loff och priss.

J herranss mildha hånd, 11
iag befaler til vattn och land,
min hiartanss ki*ä*ra[1],
mäd dÿgd och Ära,
gud bevara oss för san.

Finis Endhe.

B. G. M.

43.

Ændoch iag arm och eländigh ähr, 1
it stadighet sinne mit hiarta bär
thär af frögdhass (iag) mig allena,
ehuat gåt gudh mig vnna vill,
thet kan mig inghen för mena.

The falskhe tunghor hatha mig, 2
iag hoppass the skollhe om venda sigh,
thet skhe alt eff*ter* gudhz vilie
then grophen the fö*rr* en anna*n*[2] grafva,
then falla the vthi[3] sielfva (inne[4]).

Och v*o*re falska tunghor än fler*a* 3
53 ehuru the sig tå skulle för mera,
och gudh aff sina nådhe,
til honom säther iag all min lit,
han stÿrer för mig och rådhe,
bådhe nu och i al tidh.

---

1) Hdskr. kiara.
2) Skrifvet i marginalen.
3) Skrifvet öfver raden med annat bläck.
4) Osäkert.

4 Then thenna visan haf*uer* vth sänt,
hoss sköne iungfrugher är han väll kiänd,
han h*a*ller en iungfru i sit hiartha så kiär
bådhe nu och i[1] alla thidher.

5 Han siungher oss thettha och andhre fler,
gudh bevare alla iungfrugerss Ähra,
gudh trösthe alla arligha personer,
som möcken bedröfvelse mosthe lidha,
och möcken sorgh off*uer* vinna.

6 Tÿ tackar iagh bådhe dagh och nat,
och bedher min gudh som mig haf*ucr* skapt,
tÿ skall iag mäd honom mig trösta,
thet valler at iag ickhe orckar lidha,
g*u*dh trösthe alla bedröfvadhe hiarta.

7 J draghen hädhan iag vet icke huart, [53 b]
huat låten i mig[2] til thet sistha quar,
ther mäd iag mig kan trösta,
et troffast hiartha och et stadigt sin,
thet låther iag Edher til thett sista.

8 Jagh takar edher ödmiuckelig,
thet samma skolen i hafva aff mig,
et troghet hiartha och sinne,
mädhan iag i verdhen lefva må,
skolen i eÿ annat befinna.

9 Ændoch iag Är så sorie full,
thet är den falske klafarenss skull
som mäd munden möcket lofvar,
hoss tem fins inghen stadighet,
the göra enthe annat än bedragha.

10 O herr*e* thet är min högsthe begär, 54
at tu mig altid ifrå ten väär,

[1]) Senare tillskrifvet mellan och och alla.
[2]) Hdskr. imig.

hielpen nedher sendhe,
hugsuala[1] alla bedröfvadhe hiartha,
och gifve sackhen en godh ende.

44.

Biuren han vestass effter sin natur,
aldra mäst vthi vildane flodher,
tÿ är honom skoghen bådhe besk och suår,
och vatnet hanss vän så godher,
när sommeren begÿnness, så bära the änghar sina roser.

Frögdhafulle Äre the fuglar småå,
sÿnnerlig om sommerenss tidher,
the latha sig befinna mäd sorgh och så,
när thet fast åt vintheren lidher,
när sommeren begÿnnes *så*[2] bära the.

Så frögdass mit hiarta och så marghe[3] lund,
thet niödas iag för edher vppenbara,
huar som iagh hälst edher seer,
aff hiartanss grund önskar iag eder kiärast At vara.

Mÿcket Är thet som mit hiarta lickar til,
[54 b] doch bådhen mäd hedher och Ära,
fast heller iag hoss edher vara vel,
til edher står all min begäran.
n. s. b s b t ä s r

Den finss aldri i verden til,
som mig kan seia til endha,
huru gerna iag mäd edher tala *vil*,
min sorg kunden i bort vendha.

---

1) Hdskr. hug suala.
2) Med af skrifvaren gjord rättelse i s (från f?).
3) I slutet af en rad.

6 Erlighet tal ära och dÿgdh,
hun haffuer mit hiarta vp väckt,
til edher tå skall min hiartanss frögd
haffva kiär om thet är edher täckt
när sommeren begynness, så bära the ängher sina roser.

τελως.

45.

1 Jagh will edher quädha[1] och lätha Förstå,
om Fäm besÿnnerlig stÿcke,
der man sieg icke skall drista vppå,
och giöra huat honom sielf tÿckess,
i hafven thet väll hört, at suendhen ridher lustigt til hofva.

2 Thet första thet ähr så snart om vänt, 55
som är medh store herra hÿllest,
the äre tina väner, och tigh väll kiänna,
så länghe terass vilie giörss fÿllest.
J. h. t. v. h. A. s. r. l. t. h.

3 Thet andra thet är it rosen fariat klädhe,
thes faria hun varar icke länghe,
thet tredie Är aprilss vädher,
thet plägher sig hastig om vendha,
J h t v h.

4 Thet Fiärdhe thet Är itt kårten spel,
som man pläier dubbel at nämpna,
när man förlåther sig mäst ther vppå,
så thagher thet sellan en god endhe.
J h t

---

[1]) Hdskr. quadha.

Thet fämpthe thet Är om quinfolckz kiärleck,
en dock iagh menar icke alla,
thi loffva vndher tider en vngher suän gåt,
män stunnom plägher the m*o*t falla.
i hafve*n* t v h A s r l t h.

[55b] Nu vet iag en vngher suen bäter än J,
eff*ter* honom tå lÿster mig bidha,
Tå vet iag en iungfru fast skönare än J,
til henne tå lÿster mig ridha.
J h t v h A

Far väll Far väll min sköne iungfru,
haf*uer* tack för edhers kiärligha vmg*e*nghe,
hadh*e* thet varet aff gudhi beskärt,
thet hadhe väl varat längher.
J hafven thet väl hört At suendhen ridher lusti til hoffva.

τελος Finis Endhe.

46.

J ståfft och såndh och suarta mull,
mit leckament är införe och slaghet omkull,
mit sken Är plat försuonn*e*t,
Aff iord och stoft iag skapat var,
iag thet så lithet i hiartat bår,
mit timmeligha liff är öff*uer* vunnet.

56 Mit huss Är mörck min sängh Är trång,
Eia huat dödhe*n* han Är gröm,
rät som en skugghe alla mina dhaghar the fara,
som iag i thenne verdhen mondhe haffva,
doch Är min glädie At iag skal vp stå ighen,
och leffva mäd christum gudhz fadherz son.

Tÿ menneskian Är aff quinna födh,
Eia huat hun Är snart förödh,
rät som et blomster hun förfaller,
mäd oroo lÿcktaz hennas åller,
the chrestne sofva vthi gudhz hand,
män christum siälf vår frelserman,
skal them vpväckia mäd samma krop,
at när the stå aff[1] Jordhen vp,
skola the för vthan dössenz vee,
alltid hanss heligha an[si]chtthe see.

Æra vare gudh vår fadher kiär [56 b]
sampt christuss som vår frälsare Är,
theslickass och then helighe andh,
vår sanne tröster man,
som oss giffver rät troo och giör bestånd,
Att när vÿ dödh från all versenss vandha,
befale vÿ tig gudh bådhe liff och andha,
Amen ske alt så,
at ther Är inghen Ändhe på.

Finis.

47.

Then största glädie i werden Ähr,
är mäd sin kiäraste tala,
mäd ära och dÿgd mäd glädie och frÿgd,
förvthan all sueck,
then andra til villie at vara.

Thet vil iagh rådha huar fagher vngher suän,
som sig v*i*l haffva förvarat,
han ser icke tit som hiartat haff*uer* kiärt. 57
antingen fiär eller när,
thet achtar så mänge*n* dåra.

[1]) Efter aff ett ord (eller ett par bokstäfver) i hdskr. utstruket.

Then daghen i går fram leden Är,
then see vÿ aldri mera,
en lith*en* tidh, hiälper ingh*en* quid,
i thenne här tidh,
J huat thett helst kan vara.

När iagh hennass breff och skrifvelse får,
så får min sorgh en god endhe,
när iag henne seer, mit hiarta thet leer,
förgååss alt mit wee,
christ lathe mig henne bekom*ma*.

Om tu äst i thet samma huss,
som hun siälff ähr inne,
tu kan så väll hennass tal fåå,
och henne väl nåå,
then ädeligha dÿgdesamma[1] quinna.

Huem kan then andra til vilie vara,
för falske klafaress tunga,
the siäia thän aff thet aldri skal gå,
heller tenckte vppå,
the hafva så ont i sinne.

[57 b] Jagh våndhar eÿ huem thet är emot,
antinghen man heller quinna,
iag haffver henne i mit hiarta så kiärt,
som til[2] borligit är,
thet kan mig ingen förmena.

τελως Finis Endhe.

B G M

---

1) Hdskr. har dÿgde i slutet af en rad och samma i början af den nästa.

2) Efter til är någonting utsuddadt.

48.

Kan tu min uän rät tenckia vppå,
alt huat som glädess mig,
tÿ tidhen hun sig ställer så,
at iag skall ägia tig,
tÿ tu Äst mig skiängt,
Aff väner väl betänckt[1],
tÿ skal tin eghen ära,
vara tig oförkrengt,

Anderss iagh eÿ tenckia kan,
tin velie än vardher godh,
kommer thet noghet annat An,
förråder tu menlöst blodh,
Tÿ tu Äst migh kiär,
Ehuar iag stader Är,
J skogh[2] och marcker ödhe,
iag omsorg för tigh bär.

Rent hiarta vthan aria list,
För tig min bäste vän, 58
vil iag bära och haffva vist,
gör mig Thet samma igen,
mit hiarta thet Är spänt,
aff kiärleck til tig vänt
mäd glödandess skoott och pilar,
mit hiarta gönom ränt.

J all ting är måtan godh,
pläger varda it gammalt ord,
män kiärlecken haff*uer* et annat modh,
som månghen slår til iordh,

[1]) Hdskr. betanckt.
[2]) Hdskr. Jskogh.

iag fruchtar thet och så,
at thet mig off*uer* går,
gönom[1] falske klafaress tungha,
om i falle mig ifrån.

Nat och dagh iag tencker vppå,
och haff*uer* ingen roo,
alt huru iag skall edher få,
mäd äran hoss edher boo,
ändoch iag icke vet,
igönom huat medhel heller sät,
vÿ skol*om*[2] til samman komma,
Them androm oförment.

[58 b] Kiärlig hiärta iag dragha vil,
then stund iag leffva må,
och inthe achta klaffarenss spel,
huat the lägia til heller (i)fråå,
vthan hålla mig fast til tigh,
som väner[3] skängthe[3] migh,
fast mig igönom misgånghar,
tagher iag inghen annan vägh.

Röness tu mig illa ighen,
för sådan kiärlighet min,
ther öff*uer* sig iammer ståck och sten,
beklagha hårdhet[4] tin,
iag beklaghar fast,
at iag[3] mäd sådan hast,
mit vngha liff skal endha,
för sådan venerss last.

Nu skall iag dragha aff thetta[5] landh,
tÿ tidhen segher så til,

---

[1]) Hdskr. gonom.
[2]) Hdskr. snarast skolem.
[3]) Skrifvet i stället för någonting utsuddadt.
[4]) Hdskr. hård het.
[5]) Hdskr. thettta.

kom mig i hug huar tu[1] far fram,
thet samma iag göra vil,
Tÿ tu Äst bliffven min,
och iag skall vara tin,
i nödh och allan-fara,
Aff hiartha hugh och sinn.

59

Kiärlighen bant min högra hand,
at iag ther på giffva vil,
at iag skall hädan fara mäd tig,
för suara tig ther till,
min eghen tröst,
mit hiarta vthi mit bröst,
vthan tig är ingen i verden,
mit hiarta kan göra lust.

Så önskar iag edher min hiartans kiär,
altidh förvthan spät,
ära och dÿgdh, aff hiartanss grundh,
til thess vÿ finness åt,
min bäste vän,
far nu här mädh väll,
haff mig i hugh och tanckar,
bådh morgon och så quäll.

τελως

49.

Then vinthers nat bådhe kåll och långh,
ther ÿpass min höielighe quidhe,
huar est man finner sin fultro vän,
alt bådhe mäd dÿgd och (och) ära,
iag går för borg, mäd mÿcken sorgh,
bedröfvat aff alt mit sinne,
iag bedher tig väc*k*tar så innerlig [59 b]
hielp mig then sorg At vinna.

[1]) tu f med yngre bläck ofvanpå någonting annat. Af de ursprungliga bokstäfverna urskiljas blott några få streck.

O väcktar godh tu var migh troo,
för nummet haff*uer* tu mit talle,
och kan tu mig noghon godh råå,
iag vel tig hög*e*ligha ähra,
min gåfva skall vara För tig ospardh,
lät mig troskap finna,
tin rickedom skall iag göra så stor,
tu skall för små vacka mur och tinna.

Then väcktar går sig himmeligh bårt,
han klappar på dörren mäd *li*ste[1],
i ståndhen edher vp min stålthen iungfru,
i lathen mig in til edher,
edher glädie sig ÿpass vill,
för öckess så månghe lundh*e*,
här håller en vngher suän för vår port,
hanss glädie hafven i vållet.

O veckter godh för vara tin ordh,
tit tal haf tu i förvarningh[2],
then suänen legher mig i hiartat så när,
tÿ bär iag dagheligh fara,
han är ifrå mig så lång en ledh,
thet får iag dagheligh röna,
o väcktare godh för vara tin ordh,
rickilig vel iag tigh löna.

Then väcktare bleff i hoghen så vredh,
hau begÿnthe til at tuia,
iag haff*uer* edher tient så mången godh dagh,
iag plägher eÿ för edher liugha,
i achten then gest, som i kundhen bäst,
om i velle rät besinna,
ach iungfru godh varen vedh godh tröst,
godh råd velen vÿ på finna,

Samman komme the onghe tu,
alt vthe then samma stunde

1) Pricken öfver i uteglömd.
2) Hdskr. för varningh.

mäd glädie och frÿgd, och mÿckin dÿgdh,
therass sorgh blef öff*uer* vvnde*n*
et frönteligbet tal begÿnthe the tå,
som ingben mästar kan beskrifva, [60 b]
mäd lust och frögdh, och mÿcke*n* dÿgdh,
them lÿsthe til samman at blifva.

7 Then vackther hoff vp en visa han quadh,
thet hördhess öfver bergh och dalar,
är här noghon frammat gäst,
som rädhess för dagsenss fara,
han ackta sig väll som han kan bäst,
vel han sig rät besinna [1],
försofver han sig, tå gäller thet mig,
bådhe goss liff hedher och Ära.

8 Then iungfru fick en hiartanss sorgh,
vppå then vnghe suänss arma,
hennass rödhe kindher the blecknadhe,
der öff*uer* sig gudh förbarma,
o väckthare godh hui beropar tu m*i*gh [2],
thet kan tig så litit fromma,
then vintherss nat är icke half framgånghen,
sedan vÿ tilsamman kommo.

9 Then Jungfru lät vp itt fönster vt sågh, 61
hun gordhe thet för vtan all gam*m*an [3],
hun sågh then morgenstierna [4] vpgå,
som sken öff*uer* verden all samman,
min kiäraste godhe vän, iag befaler edher christ,
then daghen sken liuss öff*uer* alla,
ehuar som iag helst i verden Är till,
skall iag edher aldri vmfalla.

τε[λ]ως Finis Endhe.

---

[1]) I hdskr. kanske först skrifvet befinna.
[2]) Pricken öfver i uteglömd.
[3]) m har i hdskr. fått ett streck för mycket (utom förkortningstecken ofvantill).
[4]) Hdskr. morgen stierna (på två rader).

50.

O som*m*er tu kommer mädh myÿcken frögdh,
mäd örther och så mäd grödhe,
mäd frögd och så mäd fugle sångh,
tÿ glädher iagh mig thess mera,
ehuar iagh kommer ther min kiärast hun Ar,
och iag henne seer,
thess mer tå ÿppass min glädhie.

Min glädhie han ÿppass mångh tusan falt,
huar iagh min kiärast må finna,
iagh haf*uer* henne i mit hiarta så kiär,
[61 b] huar hun Är vthe eller inne,
christ giffve hen*n*e bådhe glädhe och frögdh,
för myÿcken dÿgdh,
för huar then stundh iagh tenckher på henne.

En krona aff gull så väll besat,
mäd parler och ädla stenar,
som är rubiner och demanther klara,
önskar iag min kiäraste at bära,
för hen*n*as dÿgdh och kiärlighet,
hun haf*uer* mig betet,
hun må väl vara min hiartanss kiära.

O klafare huat tu äst underligh,
tu haf*uer* så myÿcket at göra,
ehuar tu ser tuå talas vedh,
vel tu til thet versta fram föra,
christ gifve the klafvara, bådhe lasther och skam,
huar the fara fram,
som vänskap emellom tuå vener vela för mena.

62 Jagh kan icke mer om hen*n*e quädha, 5
hun Är min hiartanss kiära,

iag önskar henne bådhe glädhe och frögdh,
huar hun är när heller *fiär*[1],
hennass bockstaf står skrefvet i a b c d,
thet iag väll vet,
christ signe hennass lif för vthan vånde.

Finis Endhe.

51.

Sckog och marck nädher och vatn,
the glädiass mot somerenss tidher,
mit hiertha thet sig aldrigh glädiass kan,
huat hielper thett iag quider,
tÿ är iag som en villandhe[2] hiort,
som spelar för raske hundhar,
så månghe lund löper min hug om kringh,
huru iag skall klafare öffver vindha.

Jt aff the trä i skoghen stå,
haffuer iag ransackat mäd leste,
en slickan vän iag aldri fan,
Jag aff honom aldri veste, [62 b]
vthi hennas grena bögher iag redhe,
om hun thet ellest[3] behaghar,
iag skencker hende min glädhe och frögdh,
thet samma iag aff henne begärar.

Ehuar tuå väner sammakomma,
the kasta mäd terninghar huite,
then ena han tapar, then andre han vinner,
the vetha väl af huarss anners sinne,

---

1) Hdskr. fiar.
2) Hdskr. villan dhe.
3) Före ellest är någonting utsuddadt, möjligen he.

the snacka så mÿcket aff hiartanss grund,
christ gefve alla falska tungher vore brendha,
som hafva tuå tungor[1] i en mun,
the kunna en man så snart skäma.

E[2] är iagh fatighe doch mäd äran rick,
mäd min licke må iag mig åt niöia,
63 ändoch mackten går för konsten *vt*[3],
doch skall thet eÿ så vara,
tÿ gånghe mig om rickedom som herr*en* gud vill,
til gud seter iag min begära,
iag tackar gud fadher i himmel rick,
för iag haf*uer* hedher och Ära.

τε[λ]ως

52.

O kiäreste uelle i migh höra,
thenne lelle och lustige sång,
then vel iag edher kungöra,
lather tidhen icke görass edher lång,
huar kiärleken tuå väner kan binda,
mäd sina margfaldilig bånd,
thet inghen kan öffver vinna,
om thet icke sie[l]ft försuenner,
vthan dödhen som alt öff*uer* vinna kan.

Lather edher min hierteligh kiära,
icke misfalla sådant,
thet iag edher på minner,
huru oss Är vthan alt tröt,
och skall aldri hoss mig fin*n*as
at iag skall loffva noghon möö,

---

[1]) Skrifvet ofvanpå ett utsuddadt ord eller en bläckplump; de två sista bokstäfverna hopflutna.
[2]) Mellan E och är en utsuddad bläckplump.
[3]) Möjligen röt.

At kiärlecken hoss mig försvin*n*er, [63 b]
men vera mit hiarta bebinder,
eller vel iag blifva dödh.

3 Väl kan thet månghen mena,
som sig loffvar en lillie gren,
och monde sin villie begära,
och göra henne sorg och men,
när han haffver främiat sin vilie,
så är hun af honom förlåthen,
han monde hennes ära för spella,
och all hennass v*ä*lferd[1] försnella,
och blifver sedan all manss hatt.

4 Fruckt*er* edher icke ther före,
min lelia och rosen vän,
iag vel thet aldri göra,
tÿ the få sellan en godh löön,
som enss ära monde för kräncka,
the*n*[2] han hafver lofvat mäd troo,
män mera vel iag betencka[3],
min ära och lofven skencka,
mäd glädie hoss huar annen boo.

5 Här mäd vel iag stadfästa, 64
eder min hiertelig kiär,
vnde min gud som är then bäste,
när iag kom*m*er edher så när,
at inghen mig skall behagha,
aff alle the i verdhen är,
vthan edher som iag bevacker,
vt vällier til min ächta macka,
eder altid at blifva när.

6 O kunne iag af min gud önska,
när iag kommer edher i hug,

[1]) Hdskr. valferd.
[2]) Kanske först skrifvet thet.
[3]) Hdskr. har be- i slutet af en rad och betencka i början af den nästa.

hoss edher min hiert*e*lig kiäre,
då finghe mit hiarta roo,
vÿ finghe lecka mäd gamman,
och brucka godh lustig spel,
gud gifve vÿ komme till samman,
och lefva mäd glädie och gamman,
gud gifve sin nåd der til.

Lather edher icke förföra,
min endeste l*i*llie gren,
[64 b] om klafara edher thet vela göra,
tå *får*[1] mit hiarta stort men,
iag vel thet aldri förventha,
så lenghe iag i verde*n*[2] är,
men mera aff hiartat bekenn*a*,
eders kiärleck mit hierta vptende,
huat iag är fiärran eller när.

God velligh latha the sig finna, 8
och äre benägne mäd,
vår kiärleck at förspilla,
och gerna så begå thet,
tuå vener skulle åt skilias,
som hafva huar andra kiär,
the vela thet gerna förspella,
om thet finghe efter therass vilie,
tuå vener theras begär,

Edher lofvar iag på min ära, 9
förvthan all argha list,
i ären min hiartanss kiära,
in skrefven vthi mit bröst,
och skall inghen thet för venda,
mäd möcket klaferi,
men eder iag vest beken*ne*r
mäd thenna visa iagh edher sender,
at elska til evig tidh.

---

1) Hdskr. far.
2) Hdskr. verder.

Rät så monde iag begära,
aff edher min troghen vän,
i icke låte eder förföra,
men elsken mig allen,
tÿ om iag annat befinner,
thet iag aldri kan tro,
tå monde vär kiärlek försuinna,
th*et* kunne i sielf befinna,
och kommer i möcken oroo.

Så är thet och min förmaning,
på edher pigelig dÿgdh,
at i bekennen rät sanning,
thet är eder inghen blÿgd,
om i noghen annan hafve loffvat,
vthan mig at hafva kiär,
thet är väl mången som monde,
sig tuå eller tre trolofva,
och får så en ond endhe

τελως Finis Ende.

Brems Gÿllen märs Är mit nampn,
mig til heder och ingen skam,
thet nampn blef mig i dopet gifvet,
och så i lifsens bock in skrefvet.

53.

1 Hiartans värck och kiärlighet, [65 b]
huat tu äst suår och tung,
mit hiarta br*i*nner så innerligh,
för en iungfru fagher och ungh,

2 Dagh och nat iag haff*uer* inghen roo,
alt för thet väna vÿff,
vill hun icke loffva mig sin troo,
förgåss mit vngha lif,

Hennass kindher äre rödhe, 3
liufliga som rosen bladh,
gudh lathe henne aldri söria,
vthan altid vara gladh.

På iorden kan hun altid så gånga,
såsom thet ville bråå,
inghen svän kan iagha fangha,
vthan hun vel mäd honom gåå.

Ther om haff*uer* iag beflithat mig,
alt bådhe nat och dagh,
alt huru iag skall then iungfru få
vthi m*i*t diura hagh.

66 Mitt hiarta är til henne vänt, 6
och all min hug och sin,
så lenge iag haf*uer* henne tient,
haf*uer* hun varet ki*ä*raste[1] min.

Mig hoppass iag skall then sam*m*e blifva, 7
hua*r*s hugher licker åt,
om gud vel mig henne gifva,
för öckess mit liff ther aff.

Min tro är til iesum christ, 8
gudz fadherz enda son,
han lathe mig henne bekomma vest,
then gröne lellia[2] (quist.) sköön[3].

Jag önskar henne mång tusan god nat, 9
tÿ hun är min bäste ven,
iag tencker på henne bådhe dag och nat,
hun gör mig thet samma igen.

---

[1]) Hdskr. kiaraste.
[2]) Sista bokstafven med annat bläck i stället för ursprungligt -e.
[3]) Med annat bläck.

0 Nu är thenna visan songhen,
som i nu hafve hört,
hans hiarta i kiärleck har brunnet,
som tenne visa har vp tenckt.

Amen. Finis Endhe.

54.

1 Huru vill thett migh lÿckas, [66 b]
när iag tig ombära skall,
mit hiarta går i stÿcke,
iag önskar mig dödhen öff*uer* all,
skön arlig och from,
min hiartanss enda korn,
Tu haff*uer* mit hiarta vnfångit,
från tig iag eÿ vicka kan.

2 Altid iag på tigh thäncker,
huart ögnableck och stund,
så svåra mit hiarta tränektar,
eff*ter* tig så marghe lund,
min ross och lelie gren,
på tig iag täncker allen,
Tig aldri öffver gifver,
then stund iag må leffva.

3 När iag om natten skall soffva,
tÿckess mig iag Är hoss tig,
när iag igen vp vacknar,
finner iag inghen hoss mig,
mit hiarta bedr*ö*fvass[1] tå,
när iag tig tencker vppå,
tu haff*uer* mit hiarta vnfångit, 67
frå tig iag eÿ vicka må.

---

[1]) Hdskr. bedrofvass.

När iagh skall skrifva eller deckta,
heller huart iag monde gå,
tÿckess mig tit blidha ansechte,
altid för migh stå,
när iag tin däielighet beskodhar,
så ÿppes min glädie mångelund,
tu hafuer mit hiarta vnfångit
mit enda hiarta korn [1].

Man ser på gröna hedhe,
mångha herligha blomster stå,
så väl äre the beklädhe,
stor lust bär iag ther aff,
tu öff*uer* går them så vitt,
mäd all tin däilighet[2],
om tu våre min eghen,
så blefve mit hiarta glat,

Tin gång är öff*uer* måto,
som en påfughel skön,
når tu spaserar öff*uer* gator,
så står iag offta i lön[3],
på tig gifver iag gran acht,
både i räng och snö,
[67b] inghen so*r*g skulle mig anfächta,
om iag tig kunne fåå.

Såsom solen är tin ögon klar,
hoss tig är lust och glädie,
thet är iag blefven var,
tu äst min ädelsten,
vore iag hoss tig allen,
ingen sorg skolle mig tuingha,
(vthan) vthan frögdass förvthan men.

---

[1]) Denna rad är i hdskr. skrifven ofvanför den ursprungliga, hvilken utraderats.
[2]) Hdskr. däilig het.
[3]) Hdskr. ilön.

Jag bedher tig för san,
ädelig iungfru fin,
förbida tu mig et år,
aldra kiäraste blifver tu min,
v*e*l gud lagha så,
at iag tig mäd äran kan få,
ingen i thenne verden,
oss bådhe åtsk*e*lia må.

Om gud thet vel så hafua,
att wÿ skolle skeliass åt,
och lida then betra[1] dödh,
af thenne versens armot,
så skole vÿ bådhe tuå,
lägiass vthi en graf,
ther vthi samman huila,
alt in til domma dagh,

Jag bedher väner och frändher, 68
aldra ki*ä*raste[2] tina och min,
at the oss icke affglömm*e*,
så snart aff therass sin,
vthan lägie på vår graf en sten,
och skrifva ther på thetta rim,
här vnder leg*er*[3] begrafne,
tuå väner vthan falskhet och men.

Nämpna vel iag eÿ,
then te*n*na visan gordhe,
en iungfru hade han kiär,
på henne han altid Tänkte,
antinghan hun är fjärran eller när,
hanss hiarta begÿnte lee,
när han thenna visan skref,

---

[1]) t ofvanpå ett förut skrifvet d(?).
[2]) Hdskr. kiaraste.
[3]) Först tyckes hafva stått legia, ändradt med samma hand.

en stolss iungfru så skön,
gud gifve honom löcka ther till.

Finis.

55.

Inte veth iag så dÿrt at vara,
aff verssenss ting, som trohet och Ära,
i fordom tid led månghen man stor nöd,
för trohet och Ära, the äre nu vorden dödh,
Än är thet bätre mäd äran vara döö,
[68b] Än stå för falske klafara bleck och *r*öö.

Om natten när iag skall roligha såfva,
så tencker iag mäst på trohet och lofven,
then mig i min öghon talar alt som bäst,
han suicker mig på backen som aldra mest
hoo som later huar man för ståå sin grund,
han blifver suecken så margelun.

Alles mans tungor skall man icke tro
en falsk ven och en hugorm[1] äre både licka god,
the tala för min öghon så gåt,
och suicka mig på backen mäd h*å*n[2] och spåt,
än sp*ö*rs[3] thet väl huar (han) iag far fram,
än få the falske klafare både last och skam.

Herre gud han nåde mig för sorg och ve,
69 en timme g*ö*rs[4] mig lenger an andra vare tre,
när andra glädia sig
tå sorger iag thess lenger,
o iesu tu var nu min tröst så godh,
till tig sätter iag alt mit sinne och modh.

---

1) u ofvanpå ett förut skrifvet g.
2) Hdskr. tyckes snarast ha han.
3) Hdskr. spors.
4) Hdskr. gors.

5 Herre g*u*dh nåde ten lÿckan giör vredh,
hun säter en vnger suän så langt aff sin l*e*dh,
the fara ville som fugh*e*l vndher skÿ,
the vetha sig huarcken lägher eller bÿ.

6 Sanhet[1] och trohet äre drifne af bÿ,
och seia sig vela aff landet bort flÿ,
rätvisan[2] ef*ter* tem letar,
och fråghar grant huar hun finner them ighen,
the skil*des*s åt på en villande hee,
iag rädes te finnas her aldri mer,
thet seger iag för huar och en min vän[3]

Finis Endhe.

56[4].

1 Medh dauid må iagh klagha, [69 b]
Att iag mine ongdomss daghar,
Mäd mÿcken fel och brest,
så och mäd sÿndher mångha,
haff*uer* latit hedhan gångha,
*m*eskundha Tig herre christ.

2 Nu kan iag thet förstandha,
Att iag mäd krop och andha,
haffver förvarfvat mig,
gudz vredhe medh sÿndher mina,
samptz helfvitz qual och pina,
Thet klagar iag gud för tigh.

---

[1]) Hdskr. san het.
[2]) Hdskr. rät visan.
[3]) Hdskr. van.
[4]) Med annat bläck och något olika stil står öfver denna dikt skrifvet: Andherss Andersson Broddd*er*ÿ (eller Broddd*ev*ÿ) och mellan rad 3 och 4 i strof 2: d(*hen*) 27 (eller 21?) november.

J Thenne verssens elendhe,
(eh) ehuart iag vil mig vendha,
så är mig inghen fredh,
min sẏndh som blodhet rödha,
hun vill mig slå till dödha,
och senckia til h*e*lfitit[1] nedh.

70 Christhe tu Ädla krona,
för sẏndhen mig förskona,
rädha min siäl Aff nödh,
betenck tin stora nådhe,
frelss mig aff sẏnssens vådhe,
och frå dhen evighe dödh.

O edle lifsens herre,
hör min hiertanss begären,
mit hiartanss mörck fördrif,
du hafver mig från dödhen taghet,
och mäd stor vndher draghet,
vthaff min modherss liff.

Lät tig o gudh[2] förbarma,
vthöff*uer* mig vsle och arma,
för mig min herre och gudh,
til tit brolop tu vilt göra,
på tit bärg mäd stor ära,
din kiäre vtvalde brudh.

Ach att iag kundhe öffver vinda,
min fiendhe och så förnimma,
vthi mig en lefvandhess tro,
min gudh min gudh hure lenghe,
skal ånges siälan trängha,
och sorg i hiarthat boo.

[70 b] Vtan tu mig ville sendha,
tin hielp i min elendhe,

1) Hdskr. möjligen hil-.
2) Hdskr. ogudh.

så är iag licka såå,
som fåår i blandh ulfvar mångha,
när herdhen Är bort gånghen,
kan thet sig eÿ b*e*stå.

Så var nu gladh medh allo,
och herran gudh på kalla,
min siäl mäd al tin acht,
J gudh frögdas min andha,
så kommer mig til håndha,
thet han mig haffver til sagt.

Kan mig än noghet henda,
Aff den*n*e verds elendhe,
tit ans*ich*te[1] til mig vendt,
at iag kan tolig vara,
vthi den nödh och fara,
som iag siälf haffver för tientt.

Rättferdighet låt falla,
*e*mott mina brester alla,
och emot ten stora skull,
som iag på mig monde dragha,
vthi mine vngdoms dagar,
min gudh tu var mig hull.

Och tenck vppå tina nådhe, 71
när mig nalckas then vådhe,
som then leckammelighe dödh,
til fförer menniskor alla,
lät mig eÿ segerlöss falla,
hielp mig min herre söött.

Keÿsare och k*o*nunghar alla,
låther edher väll befalla,
Att prisa herrans namp*n*,
Tÿ edher macht och Ära,
Jaa Cronan som i bären,
ståår allt i herrans håndh

[1]) Hdskr. anschite (l. anschtte?).

Vt seÿa kan eÿ heller tenckia,
then nådh som gudh vill skiänckia,
then som mäd hiartha och mundh,
gudh altid prisa och Ära,
thet vÿ aff christo läre,
och schrifftenes fasta grundh,

Salighet frögd och Ära,
skall thett och then hembära,
som gudh fruchtar för san,
der före vil iag vtsiungha,
Aff hiartans mun och Tungha,
din priss al tidh Amen.

τελως Finis Endhe.
Brems Gÿllen Märs.

57.

[71 b] Jesus. Jsaÿæ Cap 9.

Alla chrisne frögda sigh,
aff hiartanss ödmiuckhet,
tÿ en iungfru haff*uer* födt,
all vår salighet,
Jesus frelserman,
han Är vordhen vår siälaTröst,
och haffver alla återlöst,
J thetta nÿa År.

Krafft.

Alla frumma lärare,
behålla nÿårs gåfvor,
Krafft til at lära rätt,
och dela christi håffvor,
döpelsen och herrans bordh,
och födha christi klena hiordh,

mäd gudhz krafft och rena ord,
J thetta nÿa Åhr.

Hielte.

3 All gudhfruchtigh[1] öffverhet,
beholla Hielthen dÿra,
At han mäd lÿcko och godh[2] råd,
må landh och ricke stÿra
holla fred[3] (*Ofred*) och skaffva rätt,
thet versligha sverdhet bära,
gud til lof och Ära,
i thetta nÿa Åhr.

Rååd. 72

4 Rickzsenns rådh och embettz männ,
alla lagmän fromma,
borgmästere och rådmän,
the skola råd bekomma,
Hög*ste*[4] Rådh gif godh[2] rådh,
gif the*m*[5] dina heligha nådh,
och var mäd dem i råd och dådh,
J thetta nÿa Åhr.

Euighe fadher.

5 Effvighe fadher ähra,
alla fadher[6] fromma,
som gud haff*ver* ärat,
mäd liffz frucht barn och blomma,
Efuig fader, fadher kiär,
lät them bära fadhers nampn,

[1]) Hdskr. gudh fruchtigh.
[2]) Hdskr. möjligen gödh.
[3]) fred skrifvet i marginalen, men hit hänvisadt.
[4]) Hdskr. har förkortningstecken (efter g) samt te skrifvet öfver detta.
[5]) Hdskr. then.
[6]) Väl skriffel för fädher.

tig til loff och sig til gagnn,
i dhetta nÿa Åhr.

Fredförste.

Fredhförsthen hedrar,
huar och en from quinna,
som i huset blÿgdsam ähr,
mäd tucht och ödmiuckt sinne,
Fredhforsthe gif them fredh,
at the må i fredh och roo,
man och quinna samman boo,
i thetta nÿa Åhr.

[72 b]

Barnn.

Barn giff vårom barnn,
som all stån förmera,
en herranss-skenck och gåffvo,
gudz ricke och til Ära,
Eia Barnn kiäre barn,
var tu mädh våra menlösa barn,
och vachta then från satans garn,
i thetta nÿa [Åhr][1].

Sonn.

Sonen varder gifven,
våra söner kiära,
the som vndher tuchtan riss,
vpfödhes til gudz ähro,
Eia Sonn kiäre sonn,
gif then nåd och andha,
at växia tig til håndha,
J thetta nÿa[2] år.

---

1) I hdskr. slutar raden med nÿa längst ut i högra kanten.
2) Hdskr. nia.

Vnderligh.

9 Thiensthe folck och legehionn,
the som i trohet tiena,
herren gudh i h*ögs*te[1] trone,
han skal och them väl löna,
Vnderligh huar för sig,
så at tiena her i tro,
J himmelen fåå evig roo,
J thetta nÿa Åhr.

Emanuel. 73

10 Alla bedröfvadhe hiartha,
samvethe och sinne,
the som hafva sorg och vee,
the skola här trösthen finna,
Emanuel gudh mäd oss,
han tröster alla bedröfvadhe,
och stÿrcker hiartanss sorg och vee,
J thetta nÿa Åhr.

11 O heligha trefaldhighet,
som rickeligha dhelar,
mäd tin arma christhenhet,
at ingom nÿår felar,
tig til lof ära och priss,
beskÿdha mäd tin högra hand,
dÿn christhenhet vthi a*ll* land
J dhetta nÿa Åhr.

Endhe.
B. G. M.

---

[1]) Hdskr. har hog med förkortningstecken (efter g) samt te skrifvet öfver detta.

58.

Enn hind hadhe iag grepit,
vthi then gröne våll, :|:
huilken gud vnne henne lifvit
in til then iungfru båll.
huilken gud. &c.

Hun sitter vthi rosenlund,
rädess för the falske råå, :|:
thet gör mit hiertha bånghe,
mer än iag seia måå.
thet gör mit :|:

Tro arlighet och vpräcktighet,
ter til stor hiartans åtrå, :|:
skal finnas hos mig visserlig,
then stund iag lefva måå,
skal finnas hoss mig visserlig, :|:

59.

[73 b] En lithenn visa thet ähr,
iagh tencker på edher min hiartans kiär,
iag bedher i velhe mig lÿdha,
huru i skolen lefva vil iag vtt tÿdha,
thet skall edher väll beprÿdha.

Först skolen i frucktha den rickhe christ,
så kunne i vnflÿ all argha list,
som och kan snarligha påkom*ma*

hoo thetta gor han lefver mäd fromma,
lÿdher mig min rosen blomma.

3 Rät hiärtans dÿgd och läran ther näst,
som prÿdher en iungfru aldrabäst,
mäd tucht och faghert sinne,
hoo thetta gör skall äran vinna,
thet skolen i siälf för nim*m*a.

4 Gull sölf och rickedommar stor,
the hielpa så lenghe the stå i flor,
när lÿckan begÿnner sigh[1] vendha, 74
full snart skola the hedan skringra,
mäd sorg och mÿcken quida.

5 Elskeligh kiära min ful trogen ven
vachther edher för högferdh then ondhe gren,
aff huilket all last mondhe komma,
hun förgifver så mången mäd sin galla,
bådhe suener och iungfrugher alla.

6 Til ödmiuck vendher edher sinne och modh,
och lather henne i hiartat boo,
the gamble skolha i Ära,
så månde gud i sin budhordh lära,
och kröneckan vitniss[2] bördh bära.

7 Och när edher nalckas en drucken man,
så biudher honom icke om nathen quar,
han kan edher ära förspilla,
om i thet gören faren i illa,
och gå på vänghen villa.

8 Emädhan i ären fagher och ungh,
så lärer konsten hun är eÿ tung,

[1]) sig i slutet af en sida, och sigh i början af nästa.
[2]) Hdskr. vit niss.

mäd huilket i kunden edher glädhe förmera,
både edher och eder frender flere.

[74 b] Hastelig lÿckan vender sit spel,
hun gierna mäd stierten stingha vill,
hun vender sit hiul mäd liste,
gud nåde then som thet skall fresta,
och så sina godha daghar mista.

J skolen vara bådhe klock och viss, 10
så giffva the edher bådhe loff och priss,
i skolen förståndhelig tala
mäd fremat folck vil iag befalla,
mäd glädens tid them förhala.

Klafarens selskap skolen i vnd flÿ, 11
the föra så gerna skualler i bÿ,
them skal gud hårdelig tuingha,
sit falska tal de låtha klingha,
som ormar de lickväl stingha.

Suicker och inghen som edher tror väll, 12
tÿ sorghen honom hårdelig quäl,
then som blifver suecken aff vener,
tÿ falskhet och suick alz inte tienar,
blan iungfrughe och suener.

75 Dömmer och straf inghen man[1], 13
som verdhen på vlÿcka komma kan,
vÿ äre mennesker alla,
hoo sig eÿ vachtar han kan snarligha falla,
tÿ verden hun dårar så många.

Om edher tÿcker tidhen vara för lång[2], 14
i säghen mig thet på thenna här gångh,

[1]) Hdskr. inghenman.
[2]) Hdskr. förlång.

huat sÿnes edher om min lära,
velen i vara min hiartans kiära,
iag vil edher elska och Ära.

5 Then iungfru suarade försickterli så,
huru skall iag thet ressligh förstå,
at i sådhan ordh fram fören,
huat thet betÿdher så lather mig höra,
om iag kan idher vilie göra.

6 Then suendhen suaradhe mäd tucht och mod,
gud vare mig så evinnerli godh,
i ären min rosen lilia,
hoo är tå then oss vil åt skilia,
förvthan thet är gudz vilie.

7 Emädhan iag *lefuer* i verdhen her, [75 b]
iag tencker på edher min hiartans kiär,
iag kan edher aldri förglöma,
gudh som är viss han skall ther om dömma,
sielf vil iag mig inthe beröma.

8 Rådha vil iag edher aff hiartans grund,
betencker *e*dher väl i allan stund,
om iag må v*a*ra[1] edher licke,
iag vil edher aldri suicka,
så sant hielp mig christ then ricke.

τελως Finis. Endh[e].

---

[1]) Hdskr. kanske vära.

60.

Jagh war bedröffvat och ville gerna lära,
huru iag skulle vinna en iungfru mäd Ära,
ach kunne iagh then iungfrun vinna.

Tÿ gick iag hastelig på en engh så grön,
ther mötte mig en iungfru hun var full skön,
ach kunne iag min iungfru på finna.

76 Then iungfrun var venus then ädheli gudhinna[1],
iag var fast gladh iag fan en sådan quinna,
hun kunne mig om elskogh på minna.

Mädh liufligh ordh tala hun mig strax til,
en iungfru mig tÿckess (at) tu hafva vil,
iag vil tig lära henne på finna.

Först skalt tu gå vthi frustufvan in,
mäd höfvelig sedher och tucktigt sin,
om tu vilt en iungfru ther vinna.

Ther vacktha tigh väll för groft tal och snack,
hoss höfviske iungfrugher finner tu eÿ tack,
ther mäd kan tu them icke vinna.

Helsa them alle mäd höfvisk ordh och sedh,
achta väl huilken sin öghon slår nedh,
ach kunne tu then iungfrun vinna.

Skodha väll om hennass kindher blifva röödh,
mäd dÿgdh och ära begåfvat är then möö,
ach kunne tu then iungfru vinna.

---

[1]) Hdskr. gudh inna.

9 Mädh henne när tu en lithen stund har talt, [76 b]
kan tu väl förnimma huat hun haf*uer* falt,
suårt Är en tuckti iungfru påfinna.

0 När tu mäd henne sitter off*uer* bord,
achta mäd flit om hun ler åt huart ordh,
så kan tu hennas dÿgdher besin*n*a.

1 Dv leck mäd henne skack vartafvelspel,
om tu vilt förnimma andra slika fell,
lät iungfrun i förstone vinna.

2 At iungfrun tapar skalt tu sedan lagha,
marck grant huru thet henne vil behagha,
tin klockhet kan hun eÿ besinna.

3 När lyckan löper mäd eller hun löper mott,
kan tu förstå om hun ther til vet bott,
spel förrådher iungfrunes sinne.

4 Ther emellan skenck in och henne til drick,
tu verdher förnimmandes mer om hennas skick,
vin förrådher iungfrunes sinne.

5 Brodherskap dricka tu *i*cke förglöm,
sedhan må tu henne förkunna tin dröm, 77
tin kiärleck lät henne förnim*m*a.

6 Om hun sig väl i thenna pröfning står,
lÿckan är tig (tig) godh om tu then iungfrun får,
hun blifver en dÿgdelig quinna.

7 Sådant rådhe venus och sedhan försuan,
iag antock thet råd och mig gick väl i håndh,
thetta huar vngher suen besinnar.

τελως Finis Ende.

61.

Stoor sorgh och hiartans quidha,
J verdhen ther hun Är,
mit hiarta stor sorg lidher,
altför min hiartans kiär,
then sorg tuinghar mig til dödha,
bekenner iag försan,
om hun mig (eÿ) aff thenna nödhe*n*
eÿ[1] snarligha hielpha kan.

Jnghen kan iag befinna,
i noghen stadh eller bÿ,
huarken man eller quinna,
som mig kan Trösten flÿ,
för vthan hun allena,
i verdhen ther hun Är,
i vethe väl huem iag menar,
min altsom hiartans kiär,

[77 b] Christ gifve at i velle,
min hiarta*ns* bäste vän,
sorghen ifrå mig skilia,
och gifve mig frögdh ighen,.
thet kunne J lätheligh göra,
min altsom hiartans kiär
om i mäd dÿgdh och Ära,
godh kiärleck til mig bär,

Lät mig trohet befinna,
min hiarttans bästhe vän,
aldrigh skalt tu för*n*im*ma*[2],
falskhet eller sueck hoss mig,
then stundh iag är i lifve,
bekenner iag försan,

[1]) Senare inskrifvet i stället för det raderade och med förkortningstecken öfver e ersatta slut-n i nödhen.
[2]) förn- i stället för något utraderadt.

tå skall inghen blifva,
så kiär som tu äst mig.

Jnghen skall oss åtskilia,
vthan gudh i himmelrick,
om thet så är edher vilie,
för vthan falskhet och sueck,
then stundh iag är i lifve[1]
bekenner iag för vist,
tå skall ingen blifva,
så kiär som tu mig äst[2].

Jag vil tig gudh befala,
min hiartans bäste vän,
then iag och skall åkalla,
mäd böner innerligh,
O gudh tu mig nu trösthe,
och gif mig frögdh ighen, 78
i mit sorghefulle brösthe,
far väll min bästhe vän.

Aff en vngersuen decktat,
thenne visa om nathetidh,
hun är begÿnt och lÿcktat,
förän sol gick vp så blidh,
iag önskar aff gudh fadher,
iag vore min vän så när,
iag finghe henne i famp[n] tagha,
far väll min hiartans kiär

τελως Finis Endhe.

---

1) Hdskr. ilifve.
2) mig äst i stället för något utraderadt.

62.

Skamell boor på tÿdöön,
han är både rick och kått,
så karske åtthe han söner fäm,
the tuå bore sig illa åt,
fördÿ trådher Ebbe skammeson så månghen stigh vill.

The tre the äre dödhe,
the tuå the lefva ighän,
thet må iag för saning säia,
the våre tuå raske hofmän.
f.

Thet var Ebbe skameson,
han later sala sina hästar,
iag vil ridha mig vndher öö,
iungfru lucia löster mig gästa.
fördÿ trådher E. sk. s. m. s.

[78 b] Thet var Ebbe skameson,
han rider i iungfru luciæ gårdh,
thet var iungfru lucia lella,
hun vthe för honom står.
f.

Höre i iungfru lucia lella,
vele j vara min vänthe,
så lenghe iag tiänar i konghens gårdh,
och seer huat thet kan ränta.
f. T. E. S. s.

Edher vel iag bidha i åta år,
ef*ter* bäghes vår godhe vilie,

inghen mäniska i verdhen til,
oss bådhe skall åt skelia.
f. T E. sks s. m. st. w.

7 Ebbe tienar i konghens gårdh,
han lather sig hofklädher skära,
himma siter lucia lella,
hun achtar sin tro och Ära.
f T E sk. s. m. s w.

Thet var her pädhar Ebes brodher,
han lather sala sina hästar,
iag vil ridha mig vndher öö,
iungfru lucia lella at gästa.
f. T E sk. s m stj vil

9 Thet var her pedhar ebbes brodher,
han ridher i iungfru lucias gårdh,
thet var iungfru lucia lella,
hun var väll sueept i mårdh.
f t E.

10 J setten[1] här iungfru lucia lella, 79
och sẏdh på Ebbes klädher,
Ebbe han Tiänar i konghens gårdh,
han edher bådhe spåtter och hädher.
f. T. e. sk. s.

11 Suaradhe iungfru lucia lella,
och henne raan tårar på kinn,
och aldrigh hadhe iag aff ebbe förmodat,
spåtta noghen stolz iungfru,
f. t E. sk.

12 Hören i iungfru lucia lella,
vele i vara min fästhe möö,

[1]) Kustod sitten.

så sant hielpe mig gudh i himmelrick[1],
at Ebbe min brodher Är döödh.

Ær thet sant i säien för mig, 1
att Ebbe Edher brodher Är dödh,
så hielpe mig gudh i himmelrick[1]
iag blifver edher fästhe mö.
f. T E sk. s. m. s. w.

Thet var vnghe her pädhar, 1
han lather sit bröllop boo,
thet var Ebbe skame son,
han lather sina hästar skoo.
Fördÿ träder E. sk. s m. s v.

Thet var Ebbe skameson 15
han ridher i iungfru luciæ gård,
thet var iungfru lucia lella,
hun var väl sueppt i mård

[79 b] Thet var Ebbe skameson, 16
han gångar i stufvan in,
thet var iungfru lucia lella,
hun blecknar om sin kindh.

Somligha bådhe honom sitia vppå stolar, 17
och somligha vppå bänckar,
thet var her pädhar hans brodher,
han badh honom för brudhan skänckia.

Ebbe han skänckte then långhe dag, 18
alt thär til liusen brunno,
huar then gång han på brudhan sågh,
så suåra hans ögon runno.

---

[1]) Hdskr. himmel rick.

9 Thet lidher så fast åt aftonen,
och hälst til siängia måll,
thet var iungfru lucia lella,
hun skulle till sängha gåå.
F t. E. sk. s m. s w.

0 Thet var Ebbe skame son,
han gick för högha loftz[1] broo,
minnes i iungfru lucia lella,
när i lofva mig edher troo,

1 All then tro iag hafver edher lofvat
then haf*uer* her pädhar edher brodher,
alla the daghar iag lefva måå,
skall iag vara edher för modher.

2 Jag badh Edher icke til[2] modher,
och icke til min suära,
iag badh edher til min fästemöö,
och til min hiarthelig kiära.
f. d. t E sk. s. m. s. w.

3 Thet var Ebbe skameson,
han sit suärd vth drogh,
thet var iungfru lucia l*e*lla,
hun för hans föther dodh.

4 Thet var ebbe skamme son,
han gångar i stufvan in,
draghet hadhe han suärdhet sit,
vnder skarlackan skin.
fördÿ T. E sk. s. m. s v.

5 Nu hafver Iag fult tin brudh i sängh,
och hun skall inthe dröm*m*a,
hör tu her pädhar brodher min,
iag skall tig inthe glömma.
F t e s. s.

[1]) Ordet skrifvet i stället för något utraderadt.
[2]) til skrifvet öfver raden.

Thet var ebbe skameson,
han sit suär[1] vth drogh,
thet var hær pär hans brodher,
han för hans föter doodh.
f. d.

Så höögh han J hiäll sin fadher,
och handhan aff sin modher,
huart thet barn i stufvan var,
the finghe aff ebbe såren blodigh.
för dẏ trådher ebbe skameson så mången stẏ vill.

Ende.

63.

[80 b] Såsom förlånghe,
aff vise män är spåt,
Är thet hoss månge,
i thenna vår tidh gååt,
thet iag beklaghar,
trohet eẏ behaghar,
kiärleckz glöö,
haar ledhet nödh,
Aff falskhet slaghen dödh.

Trohet är öödhe,
som föör var vppenbar,
dẏgdh och Ära dödhe,
som tå baneret bar,
then dẏgd försuarar,
och trohet bevarar,
lidher spee,
åt honom lee,
huar man som honom see.

---

[1]) I slutet af raden.

3 Jnghen nu tencker,
huat trohet inne bär,
och huat hun skencker,
them henne hafva kiär,
stor beröm och Ära,
huem kan mer begära,
mera kan,
hun eÿ försan,
begåfwa noghen man.

4 Æran förskothen,
och trohet drefven aff,
kiärleck skepbruthen
vthi thet grömma haaf,
thet klagha vngha,
sådant gambla siu*n*ga,
ödhelagt, 81
är kiärleckz packt,
trohet är i föracht[1].

5 Rickedom man klaghar,
sampt versens voll och macht,
allom nu behaghar,
män dÿgdh är ödhe lagdt,
hoo är som fråghar,
om man dÿgdher ågher,
m*ö*cket[2] mer,
som åftast skeer.
om man har *ä*ghor[3] fleer.

6 När man betracktar,
och skodhar versens loop,
och nogha achtar,
huem verdhen höier vp,
then som orät pröfvar,
och sig altidh öffvar,

[1]) Hdskr. för acht.
[2]) Hdskr. mocket.
[3]) Hdskr. möjligen åghor. Före detta ord någon bokstaf utsuddad.

vthi sueck,
mott arm och rick,
och flere laster slick.

Ach stodhe kiärleck,
så nu som föör i floor,
och holles trohet,
i acht och ära stoor,
måtte man begära,
lifvet lenghe bära,
män för vänt,
och slät affhänt,
är slickt och obekiändt,

Signel then skööna, 8
[81 b] all kiärleckz Trogne figur,
trohet monde röna,
när hun vp brände sin bur,
sig mäd huar quinna,
som ther tå var inne,
för trohett,
aff habor teet,
är thet aff henne skett

Jcke mindre troghen, 9
var starcke habor i nödh,
som var redeboghen,
för trohet lidha dödh,
för än han ville rögha,
sit förbun så trÿgga,
rep och gren,
för sin tro vän,
vtstå, var han eÿ seen.

Önskandes vore, 10
en sådan kiärleckz glöö,
at huar man bore,
i lust och alsköns nödh,
såsom habor starcke,

signil lät bemarckia [1],
af hedning,
en sådan ting
berömes verden kringh.

11 Beröm och Ära
inghen förvägra kan,
bör *iv* habor bära,
vthaf bådhe quinna och man, 82
som vthi sit sinne,
fast hadhe slutat inne,
heller gåå
till stÿcker småå,
än sit förbun aff ståå.

12 Lathe huar sig röra,
aff sådan kiärleckz glöö,
och eÿ för föra,
aff elin tienste möö,
then som vel bekom*ma*
sin godhe vän mäd fromma,
elin möö,
sampt redar röö,
fördrifve aff sitt bröö.

13 Aff theras fvndher,
skeer oftha åther kast,
troo brÿtes sönder,
som föör var starck och fast,
tÿ vil iag råda,
at fördrifva bådhe,
ällest är,
tinn tross begär,
fåfä*ng*, som tu bär.

14 Där aff må lära,
bådhe quinna och man,

[1]) Hdskr. lätbemarckia.

trohet holla i ära,
som moghligt vara kan,
när tu löng får höra,
slå redar röö ved öra,
så går tigh,
alt lÿckelig,
i hånd tro visserligh.

τελως Finis Endhe.

64.

[82 b] Vthi tin store vredhe,
för min sÿnd stÿgh och ledhe,
strafva mig icke gudh,
tin grömhet all til licka,
lätt herre ifrå migh vicka,
aff näfsten ledh mig vth.

Tin nådhe lätt mig skina,
Aff stora kranckhet mina,
gör mig helbredh och sundh,
tÿ iagh Är suagh o herre,
min ben större och smerre,
förskräckias i all stundh.

Min siäll bedröfvass suåra,
aff anghest feller iagh tåra,
mit hiarta brestha må,
lät thet eÿ längher vara,
at iag i sådhan fara,
mosthe här tuingas så.

Vent tigh om herre kiäre, 4
titt helgha nampn till Ära,

frelsa min siäll aff nödh,
för tin nådhe och mildhet, 83
hielp mig nu vthi stilhet,
ifrå then evighe dödh.

5 Tÿ om tu mig förkastar,
och dödhen migh antastar,
huar blif*uer* tå titt loff,
tÿ hoo vell tig tå prisa,
och tacksamhet bevisa,
när man Är lagt i graff.

6 Hela natten iag suckar,
sörgher buger och buckar,
ÿnckeligh Är min lått,
iag angsläss och så svåra,
at iagh mäd mina tårar,
hela min sängh gör vått.

7 Mit ansickte förfaller,
aff sorgh såsom aff åldher,
förandras mädh en hast,
fiendhe*n* thett orsack*ar*,
som städhes om mig vacker,
och mig förf*ö*lier[1] fast.

8 Vicker tÿranner alla,
som så till hopa h*a*lla,
at göra migh mottståndh.
tÿ gudh migh haf*uer* bönhört, [83 b]
min sack och siälfver vthfört,
mäd sin mäcktigha hånd.

9 Min gråt iemmer och klagha,
lätt herren sigh behagha,
beviste migh sin nådh,

[1] Hdskr. förfolier.

haff*uer* migh mer för Ärat,
Än iag haffver begärat,
mer än iagh honom badh.

Tÿ skemme sigh Till licka, 1
fienderna och wicka,
förskräckie sigh Thär till,
wändhe huar mäd sin macka,
mäd skam och blÿgdh tillbacka,
gudh thet så hafva well.

τελως Finis Endhe.

65.

Ach hiartans sorgh och tränckta*n* stor,
mit hiarta bekiömras fast,
then kiärleck som i mit hiarta boor,
vill iagh vthsäia mädh hast,
Thät År en hiartans vän för wist,
som iag älskar vthan list,
ther till hielp herre christ.

84 Trohet År min högre handh,
then sträckier iag til tigh,
thet sägher iag på saning min,
och svärgh vppå min gudh,
mit eghet lif, när iag tigh ser,
thet frögdhar sigh och hiartat leer,
förgåt hon mig beter.

Thet kom aldrig i mit sin,
Att älska noghen wän,
thet sägher iagh på saningh min,
för vthan tigh allen,
itt trofast hiarta iag altidh bär,

thet vet och tror min hiartans kiär,
huat hun Är fiär eller när.

4 När i för nemme min kiärleck stor,
lather mig ighen förstå,
then kiärleck i edher hiarta boor,
at iagh thet vetha får,
edher velie god och trogna sin,
skall iag vthi mit hiartans skrin,
for vara och gömma in.

5 Här mäd vil iag beslutha så, [84 b]
thenne enfaldighe säng,
min hiartans kiär i veta må,
at tiden giörs mig lång,
Ade Ade förgätt eÿ mig,
thet giör iag eÿ heller tigh
för brester hiartat i migh.

τελως Finis Ende.

66.

1 Blandh tistel mon vp gåå,
en ört mäd liufligh lucktan,
then iag väll prisa må,
ther växer hoss,
en ädhel ross,
then och drifver sin koss,
tistel och törnegren,
mäd sine kraft och dÿgdher,
såsom och klare sken.

2 Then *ört*[1] är dÿgdhe rick,
så och then rosen väna,

---

[1] Hdskr. ort.

fåå äre thessom lick,
så from och godh,
i sinne och modh,
så och aff ädhel blodh,
vändligh i tall och ordh,
väll then sådana roser,
bekommer till sit bordh.

Endoch tisthel mädh fart,
vill them offtast förqnäfia,
thet har dock inghen Art,
vthan mäd dÿgdh,
och hiartans frÿgd,
nedh lägia them *t*ill blÿgd,
the blomstrass och mäd frÿgdh,
til slicka örther sköne,
står alt mit hiarta bögdt.

Fast the Än öff*uer*våll,
aff tistel och törne lidha,
så och then vinther kåll,
theras anlop,
taga the vp,
vthi itt stadigt hop,
the mena thet och så,
mäd tidhen öff*uer* vinna,
och sedhan glädhie fåå.

Adhe sniöhuithe ross,
så och tu ört så (grö) gröne,
gudh vare edher hoss,
en vngher man
i edher fangn
önskar iag nu för san,
doch lick väl icke så,
i mig ther mäd för gathen,
och slät af hiartat slåå.

Amen.

67.

1 Aff hiartans trofast grund, [85 b]
haf*uer* iag mig vt valt,
en iungfru skönn och vngh,
til henne Är,
all min begär,
bådhe fiärran och när,
hun frögdar mig altidh,
hun skall min eghen blifva,
frå nu och til evig tidh.

2 Nu herre hör min sack,
om iag är hoss tig bönhörd[1],
haf ther mäd eÿ fördragh,
tÿ tu väl vet,
all min beskett,
hoss'tig är alt beret,
thet står alt i tin håndh,
är hun mig aff tig besk*ä*rat[2],
v*i*cker hun eÿ från min håndh.

3 Der af iag trösther mig,
och alt mit hiarta böier,
til edher mäd al flit,
edher lÿfthe iag vet,
thet är nu sket,
som iag haf*uer*[3] begärt, 86
min lit til edher Är,
hoss edher mit lif at enda,
står all min hiartans begär.

---

1) Hdskr. bön hörd.
2) Hdskr. beskarat.
3) Kustod hafver.

Rent hiarta iag bekom,
then stun iag edhert lÿfthe,
och lofven förekom,
stor glädhe iag bar,
ehuar iag war,
mit hiarta frögdas thär aff,
thet iag och altidh gör,
hoss edher iag förmodhar,
alt gott så nu som föör,

En är än nu min bön,
i edher aldri af vendhen,
frå mig min iungfru sköön,
iag bedher än,
min bästhe vän,
iag edher thet samma ighen,
bevisa och göra vill,
så lenghe gudh mig helsan,
och lifvet spar ther til.

Ade min bästhe vän,
iag edher gudh befaler,
[86 b] giör mig thet samma ighen,
mång tusan god nat,
min högste skat,
tag thetta eÿ til för acht,
nu och i allan tid,
af edher iag förmodar,
i svicken aldri mig.

Finis Ende.

68.

1 Mit hiarta är bedröfvat hart,
thet våller tu allena,
näst gudh tu mig förloss[a] kan,
och migh vthaff min vånda,
thet voller thet som förre är sagt,
iag elskar tigh aff all min acht,
iag elskar tig för alle.

2 För alle the meneskor på verden boo,
så mânghe som the Äre,
så lefver han icke som iag vell troo,
för tig min hiartans kiära,
förgäther tu mig, så för glöm*m*er gudh tigh,
thet skall iag bedha innerligh
aff hiarta hugh och sinne.

3 Om mig velle bedia en konungz son, 87
så velle iag honom försväria,
så täncker iag ther emot ighen,
en ann*a*n[1] skulle tå så varda
män nu haf*uer* tu eÿ gort thet siälf,
som tu aff en annan hafva vell,
tin falskhet haf*uer* iag för nummet.

4 Thina tanckar må vara vthan tuifvel,
at tu bekommer then ricke
män rickedommar fins eÿ hoss mig,
för äran iag inghen vel vicka,
goss och peninghar kan man väll fåå,
tel äran står all min åtrå,
tÿ äran går för alle.

---

[1]) Hdskr. annon; kanske för annor.

Huar kan en annor till villie vara,
för falske klafarens tunga,
theras tungha är huassare än pilar,
the kunne så mänghen beliugha,
herre gudh gifve the klafare fä ska*m*,
som bära theras bref så illa fram,
gud mig för them bevare.

[87 b] Jagh tackar tigh aff hiartans grund,
iag elskar tig för alle,
iu lengher iu kiärare i allan stund,
så monde tu mig bäst befala,
förlather tu mig så elendelig,
rät aldri öff*uer* gifver iag tig
så lenghe iag må lefva.

Nu är iag som the dufver små,
som sin macka bort meste,
the lefva i fänghelse och stor åtrå,
i glädhe the sig eÿ vela lÿsta,
så lenghe skall mit hiarta beholla sig,
thel thess iag mäd äran bekommer tig,
gud gifve thet sker mäd thet första.

Finis Ende.

69[1].

Christus som himmel och iordh haf*uer* skapt,
han lathe mig aldri blifva förtapt,
Att iag på thenne verdeness öö,
må hafva troon och gått samvet[2] när iag skall döö,
christ lathe thet altid skee,
christ :|:

---

1) Här vidtar nytt bläck.
2) Hdskr. sam vet.

1 Lööff och gräss thet står full väll, 88
om missommers tidh mäd full gååt skäll,
alt så giör itt troghet hiarta i nödh,
ther före man fächtar in till sin dödh,
christ lathe thet altidh skee,
christ lathe thet altidh skee.

2 När som iag hörer then harpan klingha,
aff lust och glädhie mit hiarta monde springha,
nu och så huar ènasthe dagh,
nu och så huar enasthe dagh,
christ late thet altidh skee.
christ lathe thet altidh skee.

τελως Finis

70.

1 Iagh stodh migh vp en morgon,
vppå så lönligh stadh,
iag hördhe så ynckeligh klagha,
huru en iungfru badh,
hun badh[1] sin kiärast godhe wän,
han velle i frå henne dragha,
och aldri komma ighen.

2 Hun spordhe honom till mäd quide [88 b]
så innerlig var hennass lått,
om vÿ skolle samman blifva,
heller enderligha skelias Ått,
hun velle thet nödiat see,
tÿ bad hun honom så gärna,
förlossa sin hiartans wee.

---

[1]) I slutet på en rad, hvarpå badh upprepas i början af nästa.

Hun drogh honom till thet minne,
thet han till förne hadhe sagt,
och strafva hans lösa sinne,
at han ther på skulle gifva acht,
hun ville thet hafva fast,
hui han haf*ucr* henne trolofvat,
och lefva vthan skam och last.

Huar Är then stora kiärleck,
i hafve till mig i troo,
mig sÿnthes tu var så herligh,
tÿ lÿste mig mäd tigh boo,
nu haf*uer* tu svecket mig,
thet går aldri af mit hiarta,
huru iag haf*uer* elskat tig.

89 Min villie må sig så stella, 5
iag skall aff landhet flÿ,
och öff*uer* gifva edher mäd allo,
och dragha aff land och bÿ,
stor angest går mig vppå,
höre i min stolss iungfru,
vart tall thet endass såå.

Huat går tigh till sinnet, 6
heller huÿ lenghess tigh så,
och låther tu mig blifva allena,
stor angest går migh vppå,
blifver en lithen tidh,
tienstachtig och ganska kiärli,
vill iag bevisa tigh.

Ach min hiartans kiära, 7
thet kan inghalunda skee,
om vÿ skole samman blifva,
så hafve vÿ sorg och vee,
ther mäd tå skelies vÿ ått

om edher goss for skringrass,
så hafve i sorg och grååt.

8 Skall thet så endeligh vara,
at tu skall flÿ aff landh,
då vill iag mäd tigh fara, [89 b]
ehurv oss går i hånd
antingan illa eller väll,
vill tu mig thet för mena,
giör tu mig stor oskäll[1].

9 J thören thet eÿ astunda,
thet Edher hugh faller vppå,
thet kan doch ingha lunda,
eftther edher villie gåå,
i räcken mig edher hånd,
hafve tack för edher godhe villie,
gudh löse vårt sorghe bånd.

10 Månge stÿcke i bäre förre,
som tu tig mäd hielpa vill,
som iag icke vill höra,
heller giärna lÿdha till,
i lathe mig när edher blifva,
så vill iag mäd edher fara,
så förlösse J all min quide.

11 Tencke på min hiartans kiära,
om thet så ginghe till,
thet våre oss stor oära,
at bedrifva så fåfängt spell, 90
som komme oss bådhe till skam,
om vÿ sk*o*lle så ått sk*i*llias,
så sloppe vÿ aldrigh fram.

[1]) Hdskr. o skäll (på två rader).

Thet folck skulle oss så qu*ä*lia[1], 12
och göra oss så mÿcket bång,
skulle man så sin ära sälia,
thet vore stor hiartans sorgh,
min vän J hafve thet fördragh,
bådhe edher och edher frändher,
vare thet till itt[2] behagh.

Skona titt godha rÿckte, 13
thet tigh böör hafva kiärt,
och skam skall man förtrÿcka,
tÿ thet Är mÿcket werdh,
iag bedher i thetta sin,
om vÿ skole Åt skelias,
så vachta wäll Äran tin.

Æhr här then samme kiärleck, 14
som i hafve migh till sagth,
att oss skulle inghen Att skelia,
[90b] vthan dödhen mäd sin krafft,
wee mig then sorghe stund,
iagh skulle så blifva bedraghen,
vtaff thin list och fund,

Nu vill iagh mig i dödhen skÿnda, 15
och skÿnda mig mäd all hast,
och skillia mig vedh then mödha,
then mig qu*e*lier[3] så fast,
iag bedher för vthan falst,
At i mäd then rödha brånd,
vele skelia mit hufve frå halss.

Iather aff edher ÿncke klagha, 16
edher ÿnck*e*lig sorg och [g]rått,
och törcken edher hiartans tårar
och få edher en annan lått,

---

[1]) Hdskr. qualia.
[2]) Ursprungligen skrifvet eÿ till, rättadt till till itt.
[3]) Hdskr. möjligen quilier.

thet kan doch lithet förslå,
then svän finss[1] wäll i verdhen,
som lösa kan edher Åtrå.

17 Vee mig then stund och tim*me*,
thet iag fick tigh så kiär
nu vet iag och kan besinna, 91
och marckia hoo tu Är,
thet iag hadhe Aldri trott,
then suän Är eÿ i werdhen till,
som migh kan noghen bott.

18 Villen i öff*uer* wägha,
edher brest så wäll som min,
så monde edher icke så tuingha,
att skÿla edher sin,
i mädhan i för vthan skäll,
talen och begären[2]
här mäd i faren v*ä*ll[3].

19 Thetta och annat mera,
thet långt vora[4] talat om,
kan iag i sanning förnimma,
i thenna timme och stund,
ther mäd the sk*e*ld*e*s åtț,
han drogh bort mäd[5] sorgher
och hun stodh ighen mäd gråt

20 Thet är nu thet iag menar,
och *w*äll besinna kan,
att elskogh mäd sina grenar,
fördrifver så monghen man,
han Är en gäst så hedsk, [91 b]
iförstone Är han söther,
vedh endheṅ ganska besk.

1) Hdskr. svänfinss.
2) Efter detta ord i hdskr. ett eller två ord öfverstrukna.
3) Hdskr. vall.
4) Kanske vara.
5) Hdskr. bortmäd.

Thet första han begÿnnar, 21
tå må väll huar man see,
när han begÿnnar tuingha,
gör han bådhe sorg och wee,
thet Är hanss största dÿgdh,
så mongen stolss iungfru,
haf*uer* kommit på skam och blÿgdh.

τελως Ende.

71.

Christ giffve mig lÿckan till gå, 1
then iagh aff hiartat menar,
thess lickass[1] min wän och så,
then iag aff hiartat röner,
o gudh[2] som meniskan haf*uer* kiär,
och war oss altid bådhe (altidh) när,
och hielpe then elende.

Erlig och from Ar b*a*ste rickdom, 2
92 then vÿ aff hiartat Åkalle,
gudh hielper oss west om wi thet troo,
och hielper bäst för alla,
när wy säthe wår troo ther till,
är han oss bådhe godh och mill,
och hielper all bedröffvadhe hiarta.

Så vett iag inghen annan råd, 3
wara oss bäther på fardhe,
än wÿ vele fölia vart gamla vpsått,

---

1) Hdskr. thess s lickass.
2) Hdskr. ogudh.

haffva huar andra i hiartat kiäre,
thin öghon är som en rubin,
then man pläger lägia mäd gull i skrin,
blan andra Ädheligh stena.

4 Hiartans tränektan och ängslan s*v*år,
haf*uer* mit hiarta slaghit,
thet slår mig til dödz och så till iordh,
thet hafva mina oväner vållet,
iag hoppass till gudh thet skall gåå fram,
när mina oväner komma på skam,
som thetta och alt annat hafva våll*at*.

τελως Finis.

72.

1 Jagh stodh vp en morghen såå hemligh, [92 b]
iag hördhe en röst så gräselig,
*h*an monde så ÿnckelig klagha,
o we mig arma kreatur,
huru stor tå Är min plågha.

2 Min iemmer Är större än nogen wet,
min pina hun är både *c*kåll och het,
som iag för sÿnden skall lidha,
som iag gud haf*uer* förtörnat mäd,
mig till stor sorg och quidhe.

3 Min synd Är bådhe mÿcken och stor,
o ve iag noghen tidh kom till iord,
iag kan thet nu bes*inna*,
hoo will mig wisa then rätte man,
ther iag må trösten finna.

Som iag then röst nu hörde vppå,
iag mig ther hädan monde gåå,
then sacken at för höra,
huar före then arma menniska,
monde sig så svåra kiära.

93 När iagh nu kom till then sam*me* stadh, 5
så sat en meniska ther och badh,
hun grät så ÿnckeligha,
och iämra sig öff*uer* sin stora nödh,
så svåra ÿnckeligha.

Jag sadhe huat våller tigh arme man, 6
at tu *i*cke aff låtha kan,
att gråtha och så klagha,
thu säg thet mig och döll thet eÿ,
huat är tin sorg och plågha.

Huat kan iag säia vth aff min nödh, 7
tÿ mig står före en evigh dödh,
för sÿndhen iag haf*uer* bedrefvet,
o we mig arme vsle man,
hure illa haf*uer* iag lefvet,

Ther näst mit samvit tuingar mig så, 8
aff sÿnder både stora och små,
iag kan them eÿ quit blifva,
gud gifve iag hadhe så godh en wän,
som mig godh råd ville giffva,

Jag haf*uer* varit hoss påven i rom, 9
[93 b] Jag war fast varre iag igen kom,
han wiste mig wäghen vrånge,
fast heller motte man hemma varit,
än dragha then v*ä*ghen[1] långe.

---

[1]) Hdskr. vaghen.

10 Jag war och hoss then helige graf,
ther näst och så till svinagar,
och andre städher flere,
iag vth rätta eÿ annat ther mäd[1],
än mina sÿnder förmera.

11 Ju mera iag mig mäd sådan ting,
bemöda och mäd[2] min eghen gerning,
at wela fÿllist göra,
thess verre och mit samvet blef,
welle migh till fördömmelse föra.

12 Jag sade till honom tu[3] hör väll till,
iag tig then rätte man visa will,
som tig kan trösten giffwa,
Jesvss christ then samme Är,
som gifver lifvet allena.

13 Jag haffver wäll hört noghet ther om,
iag hörde en annan lärdom,
iag skulle thet siälf förtiäna,
eller igönom en annan patron, 94
för varfva ricket allena,

14 Then samme patron Är iesus christ,
som ledh dödhen för oss wist,
halp oss aff satans ricke,
och inghen an*n*an ehoo han Är,
fins wara hanss licke.

15 Jag vill mig gifva till iesvm christ
tro han Är min salighet wist,
han will mig eÿ för låtha,
giff råd giff rådh o iesu christ,
vth hielp mig aff min vånd*h*a.

---

[1]) mäd skrifvet öfver raden.
[2]) Hdskr. och mäd och mäd.
[3]) tu skrifvet öfver raden.

Ja giärna will iag nu hielpa tigh 1
män hui bleff tu så lenghe frå mig,
thet monde mig svåra förtrÿta,
kom hitt kom hitt tu vsle man,
mina nådher skalt tu niuta,

Thins ögons tårar och ÿnckelig gråt, 17
will iagh aff strÿcka och törcka bort,
till inthet vill iag thet giöra,
och gifva tig sedhan alt thet iag haf*uer*,
i lifvit wil iag tig in föra.

Finis Ende.

73.

[94 b] Från gudh well iagh eÿ skeliäs, 1
tÿ han skelis eÿ från mig,
ledh mig eff*ter* tin wilie,
ifrån min wille stigh,
han räcker till mig sin hand,
både om affton och morgon,
will han mig wäll försöria,
wällsigna mit kall och stånd.

När menisklig hielp och nåde, 2
plat vthe och borte är[1],
tå hielper gud i wåde,
then honom haff*uer* kiär,
friar mig från sÿnd och last,
frelser i nöd och fara,
at iag må trÿgher wara,
thet tror iag vist och fast.

---

[1]) Hdskr. har ett komma äfven före är.

3 Jagh will altid för trösta,
på honom i min sorg,
tÿ han vet wäll mit bästa,
och är min faste borg,
mit lif min ande och siäll,
till honom allena iag sätter,
mina sacker han vth rätter,
och mig bewarar wäll.

4 Altidh skall man honom loffva,
både mäd hiärta och röst,
när wÿ vacke eller soffwe,
är han wår hielp och tröst,
then stund är salig för wist,
then wÿ på gud täncke,
oss eÿ i sÿnden säncke,
hielp oss herre iesu christ,

5 När wärden skall förbrenna,
mäd all sit pråll och prack[t],
alt gåt skall tå försvinna,
sampt herlighet[1] och macht,
när wÿ aff somne här,
varde wÿ mäd iord betäckte,
och aff gud vp väckte
när wÿ hafv[e] huilat ther.

6 Siälen blifver wäll för varat,
fört vthi abrahams skött,
lifvet vard*er*[2] för klarat,
och vthan sÿnd vårt kiött,
ganska herlighet och klart,
gudz barn arffvinghar kiäre,
lät tig icke förfära,
för satans list och art.

Finis

---

[1]) Hdskr. herlig het.
[2]) Hdskr. snarast -or eller -ar.

74.

[95 b] Christe min vngdoms enda Tröst,
på tig iag migh förlithar,
Tÿ kommer iag mäd ödmiuckhet,
mäd bönen mig beflitar,
förlått mig all min vngdomz fell,
din nåd tu mig förlänar,
strafva mig icke i huat deell,
som iag emott tig förtienar.

O gudh som mig bevarat har,
J från then första stunden,
som iag till verldenne födher war,
lätt mig o gud begrunda,
min vselhet och stora nöd,
Att iag Är stofft och aska,
Att iag då moste aff thenna öö,
När dödhen mig förraskar.

På gud Är bäst förlåta sig,
som på itt stadigt annckar,
J nöd kan han bäst frelsa mig,
vnndt mig thz hafva i tanckar,
iag bedher tig aff hiartans grundh,
Att tu min böön vptager,
96 Att prisa tigh medh hiarta och mun,
så går mig wäll i hendher.

Huatt kan en vngdom bätre ståå,
Än gud för ögon stella,
han kan wäll frelsa nöd ifråån,
Ehuru thet må gella,
thet holler iag mig stadigt wedh,

och tuiflar inga lunda,
att thet nu väll går när gud vill,
fast menneskor missvnna.

τελως

75.

1 Begÿnna vell iagh att prisa,
tig fader i himmelz tron,
och Jesvm christum thesslickas,
min enda frelserman,
och gud then helghe Ande,
som Är min tröster man,
i all min nöd och vånde,
som mig kan komma till hand.

2 Rättferdighe gud och herre,
hör min bedröfvade röst,
och drög icke så lenghe,
sänt mig tin hielp och tröst,
tÿ iag fast eff*ter* tig längtar,
som en hiort effter watnet rena, [96b]
och möcket effter tig tränцktar,
och Åstundar tin hielp Allena.

3 I alla werdenez tider,
haf*uer* man eÿ förstått,
noghon mäd alvar bedia,
och ohulpen ifrå tig gått,
hui skulle iag warda then förste,
som tu förskivtha will,
eff*ter* iag mäd trona beder,
och aff hiartatt lither tig till.

Tina nåde lätt mig finna, 4
then iag fast effter trår,
och hielp aff thenna pina,
för tin blodige såår,
tÿ iag mäd tårar klagar,
min svaghet Är så stor,
att iag *i*cke orckar dragha,
then svårda börda och oock.

Herre se till mina hiertans tåra, 5
som begärar tina nåd
som tu såg till maria,
ther hun ved tina fötter låg,
och som tu petruss tröstade,
när han försacka tig,
och som tu röfvaren frögdade,
så giör[1] nu nåd mäd mig.

97 Aff hiartat iag nu beder, 6
tigh som bäst wet min nöd,
Att tu mig wille regera,
för iesu christhi dödh,
mit hiarta och alla mina Tancka,
motte wara in på tig stält,
mit anslag och alla mina sa*k*her,
i tina hender befält,

All werzlig prackt och Ära, 7
lickt en naturlig sång,
then snarliga försvinner,
och kommer som en luthe klang,
o Att iag kunde betrackt[a],
och hafva min sack J acht,
och l*ä*tha thenna werde*n* fara,
mäd sit fåfängelig pracht.

---

1) Hdskr. sågiör.

8 När iag mäd flit betencker,
min iemmer och elendz tid,
så må iag then väll nämna,
en häftig kamp och strid,
tÿ beder iag tig o herre,
vth rusta mig mäd kraftt,
att iag motte säger winna,
emott all helvetz mackt.

9 Dv tig en fader kallar,
all nåd och barmhertighet[1],
dock svaga och blödige alle,
för saning iag thet wet, [97 b]
tv vill them tröst bevisa,
som hoppass allena på tig
efft*er* the på thenne werden,
ingen gläde förv*ä*nta[2] sig.

0 Hvi will iag dock så quida,
för timilig sorg och nöd,
tÿ iag är doch tin eghen,
ehuat iag lefver eller dör,
som tu haf*uer* mäd tin pina,
och dÿrebäre blood,
åtherlöst aff sÿnder mina,
tÿ will iag dragha titt oock.

1 En evig frögd och gläde,
haf*uer* tu them beskärt,
som sit korss tålig[3] bära,
och achta alt för flärd,
huat werden mönde inskencka,
Anfäcktning korss eller nöd,
när wÿ allena oss tröste,
wed iesu christi döödh.

---

1) Hdskr. barm hertighet.
2) Hdskr. förvanta.
3) Hdskr. korsstålig.

Rättwise fader och herre, 1
tu Är min högsta tröst,
än dock tu mig nu frestar,
iag blifver doch snart förlöst,
alt effter tin nådige vilie,
så låt tå alting skee,
huat iag ther öfver skall lida,
bedröfvelse sörg eller vee.

98 Så will iag nu besluta, 1
och troo titt löffte fast,
att tu mig icke bort skivther,
för noghen sÿnd eller last,
tÿ tu hafver öff*uer* vonnet,
och trått vnder tin foott,
Alle helvetz mackt och fvnder,
huat oss står emoott.

Döödhen will mäd oss skämpta, 14
och klappar vppå wår döör,
vth sender sina strålar och skäckter,
och warnar oss ther fäör,
wÿ skole wår sack wäll betrackta,
i werden eÿ säcker boo,
om wÿ vele salighe varda,
och fää en evigh roo,

O herre lär mig besinna, 15
och flitight tencka wppå,
Att thenna tid snart för svinner,
och iag skall här ifråå,
och till then frögd och Ära,
som oförgenghelig Är,
ther iag fåår vÿrda och tiena,
min herre och frelsare kiär.

Tröst mig mäd tin Ande, 16
hugsvala mig mäd tin nåd,
lät mig i troon fast stånda,

ehuat mig kommer vppå,
när min förnufft eÿ minner, [98 b]
min öron eÿ höra må,
min sÿn och så för svinner,
min siäll annamma tå,

Herre vthi tina hender,
som mig hafver åther löst,
när tu på kårset hengde,
kom oss till hielp och tröst
haf*uer* tu mig förvarfvat,
giönom tin pina och död,
att iag skall saligheten arfva,
eÿ (ey) smacka h*e*lvetss glöd,

Effther döden iag förventer,
en ovthseghelig frögd,
then ingens hi*a*rta kan tencka,
och inthe öra haf*uer* hört,
wÿ skole iblan gudz englar,
i huita kläder ståå,
hoo vell sig icke frögda,
och mäd stor hiarta*ns* Åtråå.

Rätt ärones herre förventa,
som kommer mäd rätt och lag,
och vill alle meniskor dömma,
ef*ter* sin nåde och behag,
the fr*omm*e vill han bevara,
i gläde eyinnerlig,
the onde skola neder fara,
och pinass till evigh tid.

τελως Finis Ende

Bröms Gÿllen Märs.

76.

99 Her[1] pädar han sitter öffver brede bord,
han kunde både dickta och marckia,
fru margreta går på frustu gulff,
så svåra hendas hiarta monde warckia,
min herre hafver gifvit mig orloff.

Her pedar han sitter öffwer brede bord,
han löste både dickta och rimma,
fru margreta gångar både till och frå,
så svara hennass *ögon*[2] monde rinna,
min herre haf*uer* giffvit mig orloff.

Jag haffver mig en örtegård planteratt,
mäd roser och så mäd lelior,
och ther Är wäxet ograss i bland
som Är både tistel och torne,
m. h. h. g.

Jag haffver mig en örtegård pla*n*teratt,
mäd örter och så ädel mÿnte,
och ther Är wäxet ograss i bland,
som Är både tistel och klinte.

Här Är en hiort i baghen van,
han gångar mig Alt för när,
han plåckar wthaff the roser små,
som stå i mit hiarta så kiär,
min herre haf*uer* gifvit mig orloff.

[99 b] Här Är en hiort i vår haghe wan, 6
han bläder fast mer Än iagh will hafva,

[1]) Kustod herr.
[2]) Hdskr. ogon.

om han wänder[1] icke snart igen,
så ståndar hanss lif i stor fara,

Aldrigh hengher Äplet så högtt vti thrä,
thet stundar till iorden Att falla,
huilcken som blifver svecken aff sin fvltro vän,
han blifver och svecken mäd allo.
m. h. h. g. m. o.

Frv margreta sitter öffver brede bord,
hun marcker så väll hanss ord,
så litit hun Äther, så lititt hun dricker,
så snart gångar hun från bord.
m. h. h. g. m. o.

Min fader gaff mig the gångare säx,
och fäm förgÿlta karmar,
i låte[2] mig en Att rida på,
the frugher pläghar inthe gånga.
m. h. h. g. m. o.

Thet war sköne fru margreta,
hun rider sig wnder öö,
thet will iag för sanning säia,
Aff sorgen motte hun döö.
Min herre hafuer gifvit mig orloff.

τελως Finis Ende.

[1]) Hdskr. wander.
[2]) Hdskr. låle.

77.

100 Herr Karll han drömmer en dröm om natt
i sängan ther han låå,
alt huru han skulle then stolz iungfru [1],
wthur klosteret fåå,
mäd iag sofver allena.

Arla war thet om morgonen, 2
han går för sin moder att ståå,
min kiära moder lären mig (*r*åd) rådh,
huru iag skall then stolz iungfru fåå,
mäd iag sofver allena.

Giör nu tig siukan 3
du läg tig neder på bäår,
tu lätt ingen i werden weta,
att (lifvit) tu skalt lifvit fåå.
mäd iag sofver allena

Tu lätt aldrigh ingen i verden vetha, 4
att lifvit i tig Är,
för vthan tin lelle små dräng,
som maten till tig bäär.
M. J. s. A.

Till klosteret gångar then lille små dräng, 5
var klädt i kiortelen röö,
löster edher iungfru i [2] wacka gåå,
och wacka öff*uer* harr karlz döödh,
mäd iag soffver allena.

---

1) Hdskr. iung i slutet af en rad, fru i början af nästa.
2) Efter detta ord ett par bokstäfver utsuddade.

6 Jungfrun gångar för sin moder Att ståå, [100 b]
var kläd i skarlackan röö,
kära moder låfve mig i wacka gåå,
och vacka härr karlz döödh.
mäd iag sofver allena.

7 Gack nu om tu gångha will,
inte loffvar iag tig,
när tu kom*m*er titt här karl han Är,
så vackta han sv*e*cker tigh,
Mäd iag sofver.

8 Jungfrun gångar till hoffdegiärd,
hun beder för här karlz siäll,
mädan tu wast i werden till,
så wnde tu mig wäll.
M. J. s.

9 Jungfrun gångar Till hans fötter,
hun löffter vnder lin,
råde gud fader i himmelreek,
här Är icke lifvit wthi.
Mäd Jag.

10 Jungfrun går Åt dörren wtt,
hun binder them Alle godh natt, 101
wp sattes licket på förgÿltt bår,
min jungfru huÿ gåå i så brått.
mäd iag soffver allena.

11 Bären wth thenna bänck*er*,
J b*ä*ren[1] vth thenna båår,
J skolen soffva hoss oss i natt,
allt som kiäraste wåår,
mäd iag soffver alle*na*.

12 Vthe stodhe the kloster nunner
läste the i boock,

[1]) Hdskr. baren.

thet war west en gudz enghel,
som thenne vår söster tock,
mäd iag sofver allena.

Vthe stodhe the kloster iungfrugher, 1
t*ä*nckte[1] the så ved sigh,
geffve gud fader i himmelreck,
Att engele*n* toghe så mig.
mäd iagh soffver allena.

τελως Finis Ende.

78.

Alla då sitta the kongens hoffmen,
vth öffver thet breda bord,
för vthan orm vngher sven,
han satt nedass ved bord,
mäd skoghen ståndar i blomster.

Thet war boghe ben resar, 2
han dricker miöd aff horn,
huatt Är thet för en ÿngling,
som haf*uer* the store Ord.
mäd skogen stå*n*d.

Jag Är ingen ÿngling, 3
för dÿ du mig så kalla,
min fader han het kong sef*r*ed,
och monde i bergit falla.
m. s. st.

[101 b] Thet lidher så fast åt*t* afftonen, 4
the leda sina h*ä*sta[2] till backe,
thet war orm vngher svän,
han lÿster sin fader Att wacka.
m. s. stånd.

[1]) Hdskr. tanckte.
[2]) Hdskr. hasta.

5 Thet var orm vngher svän,
begÿnte till Att kalla,
thet rimnar mur och malmesten,
och så the harde halle.

6 Thett war orm vngersvän,
han begÿnte till Att rÿsta,
thet riemnar[1] mur och malmesten,
och fughelen faller aff queste,
mäd sko:

7 Huem Är thett mig[2] wäcker
huem är thett mig kallar,
mädan iag icke soffwa fåår,
vnder the harde hallar.
mäd skogen stånd.

8 Thet Är iag orm vnger sven,
kiäre sonen tin,
huat fattass tig nu s*ö*lfver[3] eller gull,
eller thet klara win.
m. s. s. i. b.

9 Mig fattass inte sölff eller gull,
eÿ heller thet klara win,
men vilt tu låna[4] mig bortingen
och vinna så vänt itt wiff
mäd skogen st.

10 Jnthe får tu aff bortingen, 102
och winna så wän en möö,
vthan tu dragher på resarenss land,
och h*ä*mnass[5] tin faders dööd,
m. sk. st.

---

[1]) Synbarligen först skrifvet ri, därefter i utsuddadt och e skrifvet bredvid.

[2]) Efter detta ord ett par bokstäfver utsuddade.

[3]) Hdskr. solfver.

[4]) Detta och föregående ord sammanskrifna.

[5]) Hdskr. hamnass.

Thet war kong sefrid, 11
han skött [1] honom bortingen emott,
så bleff han stoor och mannastarck,
och kiämpar folle honom till foott,

Thet war orm vngersvän, 12
han rider i rosen lund,
ther motte han hoghe ben resar
vthi then sam*m*a stund
mäd skoghen ståndar i blo*mster*.

Höre tu orm vngher sven, 13
huat iag segher för tig,
och vest tu noghet aff bortinghen,
tu döll thet inthe för mig,
mäd sko: stå:

Jnthe wet iag aff bortingen, 14
thet segher iag för tig,
min fadher han monde i bergit vara
han hade bortingen mäd sig,
mäd skoghen standar i blomster.

τελως Finis Ende.

gud oss sin nåde sende.
Bröms Gÿllen märs.

---

[1]) Hdskr. sefrid han skött, (i slutet af en rad).

79.

Thett war wäll siw och siwsens tiughe, [102 b]
1 ther the rida vtt för halle,
och när the komme till bortingens borg,
tå slogho the vtt sin sölke kiäller,
thett dundrar wnder raske hoffmen,
ther the wtt rida.

Kongen står i hogha lofft,
2 han ser sig vthi marcke,
huatt föra the hoffmen vthi sin skölld,
eller hui rida the så starcke,
T. d. w. r.

Thet skrifz vthi therass förste sköld,
3 ett läion och en brånd,
och kronan vthaff thet röda[1] gul,
thet war kong dirickz sköldemarcke,
t. d. w. r. h. t. t. v. r.

Thet skrifs vthi therass andra sköld,
4 en pil och han Är huit
ther förer brant vart nilzferlingz son,
på kiämpar tör han icke litta,
thet dundrar vnder raske hofmen
ther the vt rida.

Thet skrifz i therass tredie skiöld, 103
5 en hammar och en tång,
thet förer vidrick welan son,
han bad slå och eÿ taga till fånga.

Thet skrifz i therass fiärde skiöl,
6 tuå för gÿlta spåra,

[1]) Hdskr. roda.

thet förer vnge hommorlom,
han rider i marcken före,
thet d. w. r h. t.

Thet skrifz i therass fämpte skiöld, 7
ett svärd för velan vick,
och huar han rider i marcken vtt,
för kiämpar bar han priss,

Thet skrifz i therass sättie skiöld, 8
en orm och han Är röd,
thet förer vnge b*o*lgiärd dansk,
som slår så mongen till dööd.
t d v. r.

Thet skrifz i therass sivnde skiöld 9
en falk och han Är huit,
thet förer sivor sn*a*ren sven,
för han lÿster altid ått krÿ.
t. d. w. r.

Thet skrifz i thet åttende skiöld 10
en kiällare aff kopar,
thet förer munck her alfver,
han strider mott bortingens borg.
thet dundrar vnder raske hoffmen.

[103 b] Thet skrifves i thett nionde sköld, 11
tuå stållstånger[1] i så starcke,
thet förer hellevan håkesån,
thet var hanss skölde marcke.
t. d.

Thet skrifves i thet tionde sköld, 12
en fedla och en boghe,
thet förer marckuz speleman,
han bad dricka och aldri soffva.
t. d w. r.

1) Hdskr. ståll stånger.

13 Thet skrifves i thet elloffte skiöld,
en guldorm[1] vthi en länckia,
then förer mester hillebrånd,
för kiämpar tor han väll skiänckia,
thet d. w. r. h. t. the. v.

14 Thet skrifves i thet tolffte skiöld,
ett förgÿllande marcke,
thet förer mäster kong dirick,
thet var hanss sköldemarcke[2],

15 Thet war sivor snaren sven,
han knapar på tavelbord mäd leste,
och huilcken tor dusten mott mig rida,
thet giäller bäggess wara hästar,
t. d. w.

16 Och så kasta the mäd tarninga*r*
the tarningar stuncko så vida,
och tarningen f*å*ll på hommor lom,
han skulle mott sivor rida
t. d. w. r. h. t t. v.

17 Thet war vnge hommorl*v*m[3], 104
han sveper sitt hoffvit i skin,
och så går han i hoga lofft,
för vidrick vela*n* son in,
t. d. v. r. h. t. t. v. r.

18 J sitten här vidrick velan son,
och dricken både miöd och win,
och will tu lana mig skiömlingen i dag,
*s*å[4] länge iag dusten rider

19 Jnte får tu aff skiömlingen min
mäd mindre tu sätter mig pant,

---

1) Hdskr. guld orm.
2) Hdskr. har punkt öfver e.
3) Synbarligen först skrifvet lum, sedan ändradt till lvm (l. lom?).
4) Hdskr. har få.

wäll Främptan borgare på bortingens borgzland,
tin ÿngsta söster på hånd.
t. d. w. r. h. t. t. w. r.

Jag haf*uer* icke söster fler än en, 20
gud late mig henne niuta,
och thet kom aldrig vthi min hug,
iag skulle henne för *hä*star [1] bortbÿta.

Jag sätter tigh the borghare nio, 21
them sätter iag tig till vissa,
och blifver skömlingen skader i dag,
beholler tu alle thesse.
t. d. w. r. h.

Skömlingen Är min bäste häst, 22
then kiärast haf*uer* iag vnder mina *hä*nder [2],
[104 b] och blifver skömlinge*n* skader i dag,
tu betalar honom icke mäd alla tina fränder,
t. d. v. r. h.

Så rinder svärdet i sivors hånd, 23
som kringlan vthi spåre,
tu vackta tig vnge hommvr lum,
om tu kommer ther före,
t. d. w. r. h. t. t.

Thet war sivor snaren svän, 24
han holler vnder gröna lida,
huat heller ser iag en drucken hoffman,
eller han kan inte hesten rida,

Then förste dust the samman rede, 25
the wore tuå hielta så starcke,
och hommvr lumss sadelgiord gick i tu,
och sielf föll han till marcke*n*.

---

1) Hdskr. hastar.
2) Hdskr. hander.

26 Nu hafver iagh stött tig aff tin häst,
och hästen han Är min,
och hör tu fagher vngher svän,
tu säg mig aff släckten tin.

27 Åtte kong hetter min fader,
han rörde i kiämpa blod,
och siälff tå heter iag hommvr lvm,
nu vest tu vtt aff min ord.
t d.

28 Var åtte kong tin fader,
homor och min gode vän,
thet må iag för sanning säia,
tu Äst min söster son.
t. d. w. r. h. t. t. w. r.

29 Tu tag nu b*ä*ggess [1] våra snällerema,
och bind mig [2] ved thenna eck,
och gack tu tig i staden in,
och säg tu hafver vonnet then leck,
t. d. w. r. h. t. t. v. r.

30 Thet war vnge hommor lum,
han kasta sin hanske på bord,
och siwor står i lunden bvnden,
han tor icke tala itt ord,
t. d. w. r. h.

31 Suarade vidrick velanson,
hommor lum tu far alt mäd tant,
och alt war thet mäd velie giort,
om tu sivort bant.
t. d. v. r. h.

32 Och thet war vidrick velan son
han sala sin gångare grå,

[1]) Hdskr. baggess.
[2]) Detta ord i hdskr. skrifvet öfver raden med annat bläck.

och iag skall rida i lunden i dagh,
och see huar sivor bvnden ståår,
t. d. v. [1]

Sivor står bunden wed en eeck, 33
och ser sig vth i skÿ,
ther fick han see vidrick velan son komma,
och skömlingen vnder honom gnÿ,
thet dundrar vnder raske hoffmen
ther the vth rida.

[105 b] Ther fick han see vidrick velan son komma, 34
och skömlingen vnder honom gnÿ,
bidar iag honom bunden här,
han hugger mig i stöcker trÿ,
t. d. w. r. h. t. t. w. r.

Thet var sivor snaren svän, 35
han stampar på iorden mäd fott,
så brött han vp then hårda iord,
och eckan tog han vp mäd roott.
t. d. w. r. h. t. t. w. r.

Kongen står i högalofft, 36
han ser sig vthi skÿ,
och sivor haffver warit i lunden idagh,
han bär nu sommer i bÿ.
t. d. w. r. h. t. t.

Kongen står i höga lofft, 37
han seer sig vp i sånde,
och sivor haffver varit i lunden i dag,
hanss righ han bär nu blånde.
thet dundrar vnder raske hoffmän
ther the vth rida.

τελως Finis Ende.
Gud oss sin nåde sende.

---

[1]) Hdskr. d. t. v.

80.

1 Vidrick han sitther på bortingens borg, 106
han seer sig vtt så vida,
Aldrig såg iag kiämpen then,
som mig torde wäckia och bida,
ther står en borg för bärne [1],
och ther bor inne kong dirick.

2 Suarade elvart *n*ilzfärling,
som fardas hade så wida,
skulle tu vara then ÿppaste kiämpe,
och ingen skulle mäd tig töra strida.
T st en b. o t. b. J k. d.

3 Vidrick tagher honom i hanss halz [2],
så röcker han vtt sin kniff
visa skalt tu mig kiämpen then,
eller thet skall giälla titt liff.
t. st. e.

4 Vngher hetter konunghen then,
som råder öffver slått och f*e*ste,
sivart heter hanssa marckess man,
och hono*m* stack aldri ingen Aff häste,
t. st. e. b.

5 Hörer tu elvart [3] *n*ilzfärling,
allt huatt iag sägher tig,
tu skall vara min marckess man i dag,
och rida mäd mig i strid.
t. står e. b. f. b. o.

---

1) Hdskr. borg, för bärne
2) Hdskr. har hansshalz.
3) Mellan detta och följande ord i hdskr. ett par bokstäfver utsuddade (troligen felskrifna).

Och inthe vill iag tin marckess man wara,
och föra nogitt herre marcke,
ther liger itt tråll på bortingenss skog,
thett Är både stortt och startt.

[106 b] Thett var widrick velanson,
han leder fram sin friss,
han var en fangh vnder hoffskäg
och slätter[1] som en iss,
ther står en borg. f. b. o. t.

Vidrick han springher på skömlingens back,
han lather sig glafven henta,
kommer iag icke i affton igen.
i tore mig Aldrig vänta[2].
t. står. E.

Höör tu vidrick velan son, 9
och wilt tu lifvit tiggia,
tu rid vp till bortingenss skog,
mäd andra små stigar the liggia
T. st. E b. ff.

Thett var vidrick velan son, 10
vtt rÿcker han sin kniff,
iag holler thett för inghen hoffman Att vara,
som rädess om sitt liff

Vidrick han rider Ått skogen framm, 11
te stigar giörss honom för långa,
ther fan han på thett samma tråll,
thett war både brett och långt.
t s. E. b. f. b. o. t b. J k. d.

Vidrick han rider i skoghen fram 12
han ropar och skriar fast,
hör tu hoge ben resar,
tu statt vp mäd hast.
t st

[1]) Hdskr. slatter.
[2]) Hdskr. vanta.

3 Thett var hoge ben resar,
han löfft*e* vnder sitt vänstre ööra,
hvadan Är the fvglar små, 107
som iag Aff skogen hörer.
t. s E. b. f b. o. t. b. i. k. d.

4 Thett Är ingen liten fvgel,
som tu aff skogen hörer,
här Är kommen kiämpen then,
som tig tör väckia och bida.

5 Jag haf*uer* legatt i fämptan år,
alt på min vänstre sida,
här kom aldrig kiämpen then,
som mig torde väckia och bida,

6 Högeben tage*r* till then stora ståll stång [1]
han slåår till vidrick fast,
fämptan alna i thett hårda ba*r*g,
ther aff hanss ståll stång[1] brast,
t. s e b. fb.[2] o. t. b. i. k. d.

7 Vidrick wart var och skömlingen snar,
och vidrick sitt svärd vtt röckte
han hög honom itt finger i frå,
ther till så stortt itt stöckie,
t st. e. b. f b. o.

8 Han hög honom itt finger i frånn
ther till så stort itt stöcke,
starcke vore the hästar tolff,
the kunde huarcke*n* löffta eller rÿcka.
t s eb fb[2] o t b J k. d.

9 Och hör tu fagher vnger svän,
vilt tu mig gripa till fanga,
iag vill tig gifva så möckitt gvll,
som resaren åtte förlånge.

---

[1]) Hdskr. ståll stång.
[2]) fb senare tillskrifna ofvanför raden.

Hör tu fagher vnger svän, 20
alt huatt iag seger tig,
tu giör thet på tin hoffmanz[1] Ära,
titt nampn döll eÿ för mig.
t s e b f b. o. t b i k d.

[107 b] Skömlingen hetter min gode häst[2], 21
Är fallen under granenss st*o*de,
mördenge*n* heter mitt goda svärd,
är härtt i kiämpa blode,
t. s. e. b. f. b. o. t.

Mördengen heter mitt goda svärd, 22
är härt i kiämp*a*[3] blode,
siälf heter iag widrick velanson,
så Är mitt nampn till hoffwa.
t. s. e. b. f. b.

Och vidrick redh och resaren kröp, 23
och the vore båda licka högha,
han viste honom till så stortt ett slått
besatt mäd för gÿlta flögder,
t. s. e. b.

Han viste honom till så stortt ett slått, 24
besatt mäd förgÿlta flöger,
hör tu långe ben resar,
tu visa mig nöckla till dööra.
t. s. e b. f. b. o.

Han viste honom till så storen steen, 25
then vidrick förmåtte eÿ röra,
hogeben tagher till mäd finger tu,
then sten röcker han i skÿ,
ther st*å*r[4] en borg f. b. o t b. J.

---

1) Hdskr. hoff manz.
2) Hdskr. godehäst.
3) Hdskr. kiämpå.
4) Hdskr. star.

6 Höör tu fager vnger svän,
tu Är väll stor att namna,
starckare *är*[1] iag i finger tu,
Än tu i båda tina hander, 108
ther står en borg för berne.
o. t. b. i.

7 Suarade vidrick velan son,
han svarade honom lititt till men,
iag holler thett för ingen hoffman att wara,
som läger sin mackt på en steen.
t. st. e. b. f. b. o t. b.

8 Thett war vidrick welanson,
och han sitt svärd vtt drog,
thett var höge ben resar
han för hanss fötter doogh.

9 Såå tager han hanss grömma huffvedt,
och satte på förgÿlt spiut,
så rider han till bortingens borg,
och mante the kiämpar vtt.

30 Alla the kiämpar ther inne vore,
the monde ått skoghen ränna,
förvthan elvart nilzfärling,
han monde sin bogha sp*ä*nda[2],
t. s. e. b. ff b. o t. b.

31 Thett war vidrick velan son,
han begÿnte till att lee,
hvem skulle mäd kiämpen strida,
i töre icke then döödhe sec.
ther står en borg för bärne,
och ther boor inne kong dirick.

τελως Finis.

---

[1]) Hdskr. ar.
[2]) Hdskr. spanda.

81.

[108 b] Verdenes sveck marfaldeligh,
bedröffvatt mitt hiarta och sinne,
gråå gammall och svartt,
giör tu mig snart,
Thett kan iag väll för nimma,
min lÿcka Är mindre Än nog*o*n troor,
minn mottgång Är större i thetta År,
thett haffwer iag offta för nummit

Dåå far iag bårt och wett wäll huart, 2
in på frammade landh att tiäna,
tÿ gåss mig bårtt,
och lÿckan giörss m*i*g svår,
och later mig wara allena,
tÿ vill iag lata thett beståå,
och itt annatt begÿnna vppå,
thett kan mig ingen förmena.

Mången stö*te*r[1] sig och misunner mig, 3
thett gud mig haf*uer* gifvit,
och hade the fåått
sin vilie fram,
the vnthe mig inthe liffvitt,
tÿ må iag lida om thett så sker,
thett kan mig[2] ingen förmena.

109 Thett måå väll licknass mott verdenes svick, 4
som Ar mangen man till mena,
som en liten mvss,
vthi itt stortt huss,
then moste man lata fara,
thill thess hun sig bortt vicka vill,
så brucka the falske klaffvare sitt spell,
the klafvare Äre så månge

[1]) I hdskr. först skrifvet stöder, sedan t skrifvet in i d.
[2]) Hdskr. kan, mig.

5 Far väll far wäll iag icke mer,
aff min olÿcka kan sivnga
iag holler mig fast
in till gudz *and*[1],
mott alla falska tungor,
iag hoppass till gud thett får en god ende,
när gud vill mig sin lÿcka s*ä*nda[2],
gud kan min sorg bort venda

τελως Finis Ende.

82.

1 J fordom tidh war sanningen mäcktig och b*åå*ll, [109 b]
aff hållen i alla måta,
öffver alla verden bade hun våll,
och ingen giorde hende vånde,
men nu Är lögnen vorden henne wred,
hun gitter henne huarcken höra eller sce,
och will henne platt för drifva.

2 Sanningen dragher till herra slått[3]
hun Achtar ther borläier fånga,
så snartt hun war kommen ther vppå,
så klaghade hun sin wånda,
män ther kom lögnen ridandess igård,
mäd reddare och sväner så väldig hun var,
mäd blancke sv*ä*rd[4] vthi hender.

3 Lögnen war hollen i herra stått[5]
the monde henne hedra och Ära,
sanninghen fick thett spöria så brått,
stor sorg monne thett henne giöra,
sanningen[6] skrider sig gönom porten vtt,

1) Hdskr. möjligen Ord.
2) Hdskr. sanda.
3) Kanske först stått i hdskr., sedan ändradt med något olika bläck.
4) Hdskr. svard.
5) Hdskr. st delvis ifylda med annat bläck.
5) Hdskr. san ningen.

110 thett hun wtt kom hun tackade gud,
Att lögnnen [1] skulle henne eÿ finna.

Sanninghen gaff sig i kiöpstaden in, 4
then kiöpstass rätt Att niuta,
lögnen fick thett så i sin,
hun ville henne thett förbiuda,
lögnen skrifver till borgmester och råd,
och beder them sanninghen i hiäll att slåå,
hun skulle icke hoss them blifva.

Sanningen motte om midnatz tid, 5
the kiöpstass män vnvicka,
fördÿ the lade ther om sin flit,
the velle henne besvicka,
sanningen drager sig i bondenss gård,
hun achta ther blifva i nogre åår,
att lögnen skulle henne eÿ finna.

Lögnen skrifver breff till Alle ting, 6
hun beder tem sanninghen gripa,
och föra henne Till slåttett igen,
hun vill them gåfva giffva,
eller lögnen [2] skulle bonden beskatta så,
mäd daghelig vee och mocken omhug,
Att bonden skulle inthett trifvass.

Finis.

83.

[110 b] Kiärast tu moste wandra, 1
tin otro haf*uer* iag sportt,
tu elskar then ene för then andre,
ther före rÿggar iag min ord,
effter iag befinner,
aff anderss manss kiärlighett,
pröffvar iag titt ostadigha sinne,

[1]) Hdskr. lognnen.
[2]) Hdskr. lognen.

tÿ giffwer iag tig öff*uer*
tÿ giffver iag tig öff*uer*.

2 Jag Ärna mig Att gifva,
vthi titt våll och mackt,
och Ärna mäd tig Att leffva,
thet hade tu eÿ haft i acht,
effther tu mig behagade,
för andra vngersvänar skön,
therföre iag mig wågade,
att elska tig J lönn,
att elska tig i lööu.

3 Män effther iag befinner,
Tu bruckar sueck och flärd,
såå wett iag Att mitt trogna sinne,
är ganska för härdt,
och haffver tig öffver giffvit,
ena annor mig vtt valt,
ther före min iungfru sköna,
en nÿ sorg är tig tel rett
en nÿ sorg är tig til rett,

4 Ther före min iungfru sköna, 111
then sörg Är tig till rett,
ther mäd vill iag tig belöna,
tin stora ostadihet
effther tu mig bort bÿte,
så haf*uer* iag tig bortt sålt,
och tu mäd alla tin lÿte,
vthi fru uenises våll,
vthi fru uenises våll.

5 Tu holler tig klock Aff sinne,
menar iag Är tig icke l*i*ck,
thett skall tu väll för nimma,
ehuatt thett båtar tig,
svick varder mäd s*ve*ck befunnet,
plägbar vara itt gammalt ord,
titt nu thett samma röness,

som tig nu sker mäd rätt,
som tig nu sker mäd rätt,

Var mig trogen och benägen, 6
f*a*st tiden säger så till,
nÿ kiärleck äst tu giffwen,
then tid är obekiändt,
om tu aff hiartatt menar,
thet tu fast bögger vppå,
iag frucktar tu soffver allena,
tu kant tin vilie eÿ fåå,
tu kant tin vilie eÿ fåå.

Finis Ende.

84.

[111 b] Jagh hördhe en fogell siunga, 1
i skogen ther han satt,
en sång mäd frögdefull tunga,
han önskar habor god natt.

Han bad honom komma ige*n*, 2
thett forsta som han kunne,
och huila på then leliegren
här i rosen lunde.

Mäd alskönss frögd och skön*n* gröde, 3
han knoppass nu [1] (alt) som (alt som) bäst,
honom kan väll vara öde,
en så lustig gäst.

Kommer han icke igen mäd hast, 4
som han monde lofva,
för visnar quisten som itt bast
som sitter i kloffva.

---

[1]) Skrifvet öfver raden.

5 Tÿ ingen haf*uer* hun så kiär,
och ingen kan hun lida,
som habor hennass broder är,
kom*m*a ved sin sida.

6 O fröia tu ber*ö*mda[1] fru,
hoo kan oss nu ått skelia,
til hopa bint oss vnge tu,
thett är b*ä*ggess[2] vår vilie

τελως Finis.

85[3].

En lÿstig Och skön vise, huru ledes paris bort f*ö*rde[4] helenam, Och huruledis tröleborg bleff vonden. &c. 112

1 Paris hand var saa liden en dreng,
hand tiendte kong Nilaus för Sin Seng,
vell op rose*n*[5] Om J vile paris fölge,

2 Kong Nilaus han var sa rigger en mand,
Men ænd var paris Rigger en hand,
w. O. R. O.

3 Paris han var sa Riger En man[6],
vell Siu kongericke dem aatte han.
v*e*ll op roser, O. J w. p f.

4 Vell Siu kongerige, och ænd ett land,
lige væll tiente hau en annen man,
w. O. R. O.

---

[1]) Hdskr. beromda.
[2]) Hdskr. baggess.
[3]) Med denna visa börjar i hdskr. nytt bläck. Fol. 112—117 i hdskr. äro skurna efter skrifningen, hvarvid i kanten stundom en bokstaf bortskurits. Där så skett, är det bortskurna ofta tillskrifvet i inre kanten. Fol. 112—117 ingå i samma lägg som fol. 118 och 119.
[4]) Hdskr. forde.
[5]) Först skrifvet roser, sedan rättadt till rosen.
[6]) Tillskrifvet i inre kanten i början af raden; i slutet af föregående rad m utstruket.

Hand tiente kong Nilaus cÿ for anden lön, 5
Ænd for d*ro*ning[1] helena hun var s*a* sköön.
v. O. R. O. J v. par

[112 b] Kong nilaus hand skulde i led*ing*[2] fare, 6
Och paris skulde hiemme tage landene vare,
w. O. R.

Hör nu paris du Est min frende Nest, 7
du vochte væl land Och Riger best,
w. O. R. O. J V. p.

Paris hand Gar till Smedie, 8
hand lader Gull harpen vride.

Harpen aff Sälff Och strengene aff guld, 9
selff leger den herre Saa frögefull,
w O R. O. J. V.

Paris tager Gullharpen i hande 10
Saa Gar han for h*e*lena adt stande.
w. O. R.

Hand lechte i timme han legte J too, 11
droning helena hun sad Och lÿde der paa.
w. O R.

Heller Ere i paris nogen engel lig, 12
Eller ere J christ aff him*m*elrig,
w. O. R. O. J. w p f.

113 Jeg er icke nogen Engell lig, 13
icke heller christ aff himme[l]rig[3],
v. O. R. O. J. v. p. f.

Hielp gud paris hure ven er i, 14
Gud giffve min herre v*ar* halff sa ven som i.
w. O. R.

---

[1]) dro står i slutet af en rad och är rättadt från dr, efter hvilket resten af första stafvelsen bortskurits.

[2]) Hdskr. snarast lednig.

[3]) el bortskuret (i kanten) och sedan e tillskrifvet med något yngre bläck.

15 J lader hellena i siger Eÿ sligt,
ingen suend maa være sin herre lig.
w. O. R.

16 Höör droning helena huad ieg sige vill,
J forlade kong nila[us] [1] Och troloffver mig,
w. O. R.

17 Jaa gerne ville Jeg thedt gör*e*
viste ieg huor vÿ vdi fred konde vare.
w. O. R.

18 Troienborg Er fast bade vde Och inde,
der skall Oss aldrig nogen vd vinde,
v. O. R.

19 Huor skulle vÿ sa mögen [2] fetalie faa,
der vÿ vor lifftz tid skul*e* holde paa.
well Op Rose[r] [1] Om J vele pariss fölge.

20 Vnder Jorden der Er en halff mill adt gaa, [113 b]
der kunde vÿ altid Øll Och mad noch faa.

21 Mellem portene Er och rum och gaa,
der kunde vÿ væll Siu pund korn Saa,
v. O. R.

22 Saa l*o*d han graffve vnder Jorden med huiden hand,
med Roller adt löpa fra slotedt till stran.
w. O. R.

23 Der bleff silcke paa iorden lagt
droning h*e*lene vilde till strande*n* gaa,
w. O. R. O. J. w. p. f.

24 Den tid de komme till strande
der lagde kong nilaus till lande,

25 Her star du paris min frende god,
huar haf*uer* du faadt den stolte Jungfrud,
w. O. R. O. J. w. p. f.

[1]) I kanten.
[2]) Hdskr. har mogen.

J lader kiære herre tager dedt icke i sinde, 26
dett Er droning h*e*llen*e*s[1] tienste quinde.
w. O. R.

Aldrig Saa ieg nogen iungfru vare saa deÿglig[2], 27
eller vare droning helene saa lig.
v. O. R. O. J.

114 J lader kiære herre J siger icke sligt, 28
der Er sa möge*t* hin anden lig.
w O R O J.

Daa halt nu paris her vde, 29
med ieg taler med helene saa pr*u*de.
v O R. O J w. p.

Kong Nilaus Red, Helena vnder iorden Rand, 30
End kom hun till slotet för end hand.
w. O R.

Den tid han kom till bure, 31
der stood droning helena saa saa pr*u*de.
v. O R. O J w p.

Her sidder du droninng med huiden hand, 32
aldrig saa ieg ligere End du stod ved stra*n*.

J lader kiære herre J siger icke sligt, 33
dedt Er sa meget hindt andet ligt.
w. O. R.

Höör du helena aldra kiærest[e][3] min, 34
Och vilt du giffve paris tienste Quinden din
w. O. R. O. J. w. p. fölge

[114 b] Vill han icke haffv*e* andet för lang tienst sin, 35
saa gerne giffver ieg hanem tienste Quinden min.

1) Hdskr. har e med punkt öfver.
2) ÿ senare tillskrifvet mellan e och g.
3) I kanten.

6 Kong Nilaus han kom till strande
der stod droning helena pa sande,

7 Paris han stÿrer sin snecke fran land,
Kong nilaus han Red sin ganger paa sand.
w. O. R. O.

8 Droning helene hon vöffte med parises hadt,
J siger kong nilaus tusen god nadt.
v. O. R. O. J.

9 Kong Nilaus han kom till bure
borte var droning heleue saa p*r*ude.
w O R. O J w. p.

0 Kong Nilaus hand vred sin huide hand,
nu Er droning hele*ne* med paris aff land.
w. O. R.

1 Kong nilaus han lader de lände breff skriffve,
meninge man lader han i striden binde
w, O, R.

2 Han böd[1] icke vdt huarcken fler Eller ferre,
en alle dem som suärd kunde bære.
w O R. O J w.

3 Den som icke haf*uer* sön i stride*n* kan staa,
han lader sin datter for sönen gaa.
w. O. R. O. J.

4 Saa tog hand med sig firesins tiuffve tusind mænd,
Och drog till tro*i*enborg, och vilde hende vinde.
w. O. R. O. J. V. p. f.

15 Han laad der fore i vinter fæ*m*
icke kunde han vinde i nogen aff dem.
w. O. R. O. J. w.

[1]) Hdskr. bod.

Han laa der for i vindter nÿ, 46
han kunde icke vinde i nogen aff de.
v. O. R. O J. w. p.

Der kom gaendes (En) saa gamel En man, 47
Sacheus kong sa hede han,
w O R. O. J V.

Huÿ leggie i her saa mange ved naffn, 48
huad heller vele i göre skade eller gangn.
v. O. R. O J w p f.

[115 b] Vÿ haffve her legg*e*t i vintre nÿ, 49
vÿ kunde icke v*i*nde tro*i*enborg i en aff de.
v. O. R. O. J. v.

Hielp gud huilcke darer maa i v*a*re, 50
men i lege saa lenge for En gard here.
w. O. R.

Her star ieg En Gammel mand, 51
dett siger ieg Eder pa min sand.
v O. R. O. J. V.

Haffde ieg her varidt tre maneder sin, 52
da skulle nu troienborg varedt min.
v O.

Huad torde i væll giffve den man, 53
Som Eder troienbor*g* vinde kand.
v O. R. O. J. v.

Vÿ velle giffve hanem bade Sölff Och Guld, 54
Och male hanem dett med skepper full.
w. O. R. O J w. p.

Lader göre[1] en hest aff koper Och icke aff blÿ, 55
Jtt hundrede [hoffmænd i sætte] der vthi[2].

[1]) Hdskr. gore.
[2]) Nedersta raden bortskuren till större delen. Slutorden öfverskrifna.

56 Och lader saa skruer i benen sla[a][1], 116
der besten kan haffve at gange paa.
v. O. R. O. J v. p.

57 Foruden lader male med salff icke med Gull,
for inden Er han saa svige full.
v. O. R. O.

58 Saa lader hanem *löbe*[2] for porten adt staa,
saa snardt lader de hanem porten opga[a][1].

59 Der kom bud i lofftett for paris den herre,
der star En hist for porten vÿ sae aldr*i*[1] slig En förre,
v. O. R. O. J.

60 Dett suarade helene dett er mitt rad,
J lade den hest for porten staa.
w. O. R. O.

61 Dett suarede paris dett er mitt Sind,
i lade hesten gaa adt porten in.
v. O. R. O J v p f.

62 Hesten begÿnte adt rude, [116 b][3]
gloende*s* Eld adt sprude,
v. O. R. O.

63 J Otte dage troien borg brende
for en man dett rettelige kunde kiænde
v. O. R. O J. V.

64 Paris han sueber sidt huffued i skÿndh[4],
Saa gar han i lofftet for helene in.
w. O. R. O. J.

65 Huad heller velle i med mig döö,
Eller i ville fölie kong Nilaus vnder *ØØ*.
w. O.

---

[1]) Sista bokstafven bortskuren i kanten.
[2]) Hdskr. lobe.
[3]) Versnummerna äro på denna sida och 117 b bortskurna i ytterkanten och senare tillskrifna i innerkanten.
[4]) n skrifvet med mindre stil öfver raden.

Langdt heller vill ieg med Eder döö, 66
End ieg vill fölie kong nilaus vnder Ø.
w. O. R.

Daa vele vÿ dricke miöden hin (Södde) Söde, 67
Och lade hanem full vell gl*ö*de[1].
v O R O J w

117 Saa vele vÿ lade (bade) v*o*re medianer slaa, 68
En lædtere dö*ö* kunde vÿ Eÿ faa.
v. O [3]

Saa vele vÿ lade bloden l*ö*b[e][2] oss i hiell, 69
befale sa gud bad[e][3] legem[4] Och siæll.
v. O. R. O. J. v.

Saa lade de deris medianer blöda[5] 70
saa sö*n*gendes ginge de till döda[6].

Dett var kong Nilaus hans störste quide, 71
droning helena döde ved parises Side.
v. O. R.

Dett var kong nilaus En stoor harm, 72
droning helen[a][3] döde J parises arm.
v. O. R.

Huilcken fast gard motte troienborg vare, 73
bade vde Och inde bade fieren och nær
v O

Tÿ de lae der fore firsens tiuffve tusen mænd, [74]
i nie ar och kund[e][3] icke vinde den.
v O R O.

[117 b] De haffde dett icke vvnet paa min San, 75
hade icke komet den gamle mand.
v. O R.

---

1) Hdskr. glode.
2) Hdskr. lob i kanten.
3) Sista bokstafven bortskuren i kanten.
4) Ordet skrifvet i rasur.
5) Bortskuret i ytterkanten (blott b synligt), senare tillskrifvet i innerkanten.
6) da bortskuret i ytterkanten, senare tillskrifvet under raden.

76 Den gamle man gud giffve hanem vee,
han skylde adt bade glade Och Fred.
Vell Op Rosen Om J vele paris Folie.

τελω.
Bröms Gÿllen Mærs
Egen Hand.

86.

118

[1] Jagh well begÿnna skriffua,
well gud mig löckan giffva,
En degtt om ära och tuckt,
huar med iag vell vttÿdha,
Om i vele mig att lÿdha,
huatt eder prÿder smuchtt.

2 När i vele gudh allena,
för all ting ära och tiäna,
Mäd flitig troo försan,
Såå hafve i sägher vonnitt,
och ett klenod vpfunnitt,
huars licke eÿ finnass kan.

3 Gudhz fruchtan är en kiälla,
huar aff monde vttvälla,
dÿgder för vthan tall,
vele i them flitigt lära,
sker eder priss och ära,
här och vthi gudz saall.

4 Elsker ther näst försechtigh,
äran thett gootz vprechtig,
Och hafve then altid kiär,
Frå henne skole i eÿ falla
För godtz och peninghar alla, [118 b]
vthi hela verden är,

Rådhe godtz och vener fromme, 5
Kunne i väll bekomma,
men äran troo mig vest,
J henne icke betale,
med godtz sölff eller daller,
hafve i henne en gångh mest,

Om i vele altid lära, 6
dÿgder fromhett och ära,
skolen i thett förståå,
att thett är bätre smöcke,
än gull och ädell stöcke,
huatt thett kostass vppå.

Rikedom godtz och velde, 7
thett kan och nogett gälla,
then stund thett ståår i floor,
men vell sig löckan om venda,
Thett hafver så snartt en enda,
med sorg och iämmer stoor.

Ringha i all ting achthe, 8
om i altid betrachthe,
huatt dÿgd vtt rätha kan,
när i vthi iorden soffve,
dÿgd eder rosar och loffvar,
altid man effther man.

119 Jagh vell eder ther näst råda 9
om i vele vnflÿ vådhe,
så skÿ högferdihett,
som aldrig gått förvarfvar,
Män offtha mången för arghar,
med sin förgefft så ledh.

Gud hafver sielfver talatt, 10
att leffva oss befalatt,
J ödmiuckhett och troo,
vele i ther acht på giffva,

skole i på iorden blifva,
med glädie fred och roo.

1 Låther eder och behagha,
någett arbett före tagha,
medan i äre vng och snäll,
Att i eder kunne nära,
ther aff med dÿgd och ära,
om mottgång slår sig till.

12 Aff alt thett verden handlar,
sig ingen tingh för vandlar,
så snartt som löckoness pracht,
ther före skall ingen böggha,
med frÿhett[1] roo och tröghe,
på löckoness väldhe och macht,

13 Vele i thetta lära, [119 b]
edra föräldrar ära,
och tiene them med skääll,
Så skall thett gud behagha,
och huatt i före taghe,
skall eder allt löckass väll.

14 Räckner thett eÿ för quidhe
med them drage och lidhe,
theras ålderdoms suaghett,
tÿ huatt sig kan tilldragha,
J edra ålders daga
J nu enthett af vett.

15 Säther vthi gudz hender,
om gud eder till sender,
sorg olöcka och mottgång,
gud vell eder så hemsöcka,
och eder hielp till fogha,
när tÿden gör sig lång.

---

[1]) Hdskr. frÿ hett.

När gud eder så vell pröffva, 16
skole i lidha och töffva,
J en gudfruchtig böön,
så kunne i med gamman,
öffvervinna alt samman,
och få en evig löön.

J skole och gärna samla, 17
och rådslåå med the gambla,
som äre vise och klock,
om i skole någitt drifva,
som skall varachtigt blifva,
seger sÿrach i sin boock.

Tÿ then sitt egett sinne, 18
altid låther vinna,
och annors råd försmår,
för sentt han vissdom sanckar,
och hans rådslag och tanckar,
sällan en god ende får.

Alth thett i verden vanckar 19
hatt förtall och mistanckar,
ther före ehuatt tu gör,
så vachta väll titt röckte,
Att tu tör icke frucktha,
huem thett helst effther spöör.

Anse thett eÿ för vnder, 20
om klafarens falske munder,
förfolger eder med spått,
sacken i gud befale,
och altid om andra tale,
gärna thett som är gått

Tencker och väll thett römmer, 21
att i icke strafve och dömmer,
then i sÿnd fallen är,
vÿ äre doch alle svaghe,

och låthe oss snartt bedragha,
om gud eÿ är oss när.

2 Troo eÿ för venner alla, [120 b]
som sig till eder holla,
mädan alting väll tillståår,
men vell sig löckan omkastha,
huilcka tå äre trofasta,
J snarligha vetha fåå.

3 En trogen ven med äran,
kan han än fatig vara,
then skole i eÿ försmå,
han kan väll fram komma,
till dÿgd med ära och fromma,
sådant kan gud för måå.

4 Ransacker i gudz tempell,
skreffthen om god exsempell,
huru i kunne lefva väll,
Jag vell eder här med alla
Then högste gud befalla,
till sundhett liff och siäll.

87.

1 Vtt Aff fortuna,
Vardth Jagh dreffven aff,
vthan förskoning
J thett vildha haff,
kunde eÿ venda,
tÿtt iagh velle lända,
Jag dreffz bortt
och moste fortt,
gönom mång farlig ortt.

121 J första spelett, 2
Löckaz mig alt väll,
vinden var godh,
Aff skepett *e*tt fritt modh,
Att iagh och menthe,
skepett suicker inthett,
thett slogh felt,
Mitt hop förspeltt,
J stora hafvett vilt.

Tagh till tigh modh, 3
med skep och farkooss godh,
hoppass på gudh,
fast stormen gör tig nöd,
när thett mest Stormar,
gud sig tå förbarmar,
vågen suår,
Brusar och slår,
Er skaden icke vår.

Effther Jagh ser, 4
min tienst Eÿ achtass mer,
på lomans artt,
vell iagh stella min fartt,
Och vell lovera,
och m*i*tt skep [1] Regera,
till thess vinn,
J sägell min,
J rätt tid faller in,

Natt och så dagh, 5
vthi thett hop är iagh,
Att en god vin,
kommer effther mitt sin,
Jaa han skall komma,
mig till frögd och fromma,
mitt skep i hamn,

[1]) Hdskr. m*i*ttskep, skrifvet ofvanpå ett annat, längre uttryck, hvaraf de två sista bokstäfverna utstrukits efter p.

att föra fram,
förvthan last och skam.

Finis.

88.

En lustig Vissa. [121 b]

1 Min vän haff lustigt sinne,
Fast tigh Ÿness löckan vrång,
Haff stadighett i minne,
Fast tu skulle lida tuång,
Lätt tig icke förskräckia,
ifrå then trohett stor,
Som tu mig monne vptäckia,
Och J titt hiarta boor,

2 Omöglig mig förfärar,
the falske tungors macht,
eÿ skall them skee then äran,
Att the förandra then pacht,
Om thett så är gudz velie,
doch mången man emott,
skall oss ingen åttskelia,
vthan then sistha soth.

3 Där ved vell iag mig Hålla,
gör tu och sammalund,
ehuatt mig monne till falla,
iag röggar eÿ mitt förbund,
then troo iag tig tillsade,
then holler iag stadelig,
lätt ingen tig aff råda, 122
Huatt tu hafver loffvatt mig

4 Gudh vende theras hiarta och sinne,
som monde ther emott ståå,

lätt se att tu kan finna,
en annan väg att gåå,
effter tu vett och kienner,
alt huatt vår velie är,
så står i tina händer,
vårtt vpsått och begär.

Nu lätt mig trohett finna, 5
min hiartans ven när tig,
Aldrig skal tu för[1] nimma,
falskhett eller Sueck hoss mig,
Then stund Jagh är i liffve,
min ven troo stadelig,
Så skall platt ingen blifva,
så kiär som tu est mig,

Men gud höre min begäran, 6
om hun är nötig mig,
titt nampn till priss och ära,
tÿ machten är hoss tigh,
ehuatt som här moott sträffvar,
aff Quinna eller man,
så är thett alt förgäffvess,
När gud thett eÿ[2] stÿrer an.

[122 b] Så vare thenna visan sungen, 7
till ära tig min ven,
Jagh vnner tig gått otuongen,
gör mig thett samma igen,
far väll och var mig trogen,
haff mig vthi titt sin,
tig är iagh redebogen,
med tienst aldra kiäraste min.

Christe iag tig befaller, 8
min ven så hiartelig,
then iag och skall åkalla,

[1]) Hdskr. tuför.
[2]) Skrifvet något öfver raden.

med böner flitelig,
O gud tu mig snartt tröste,
och giff mig frögd igen,
J mitt Sorgfulla bröste,
Ad[e] min hiartans ven.
Finis.

89.

1] Frisk up mitt hiarta och haff gått mod,
Huad velt tu tigh så kränckia,
tu moste venias ondt och gått,
Och icke ther på tänckia,
kommer tigh thett eller thett i sin,
Haf gått mod, lätt fara hän,
Mäd tiden växer Roser,

2 Velt tu tig fördarfva aff idigh, 123
Och tig till döda grämma,
och döö för än kommer tin tid,
Så må tu tig väll skämma,
Haf ett friskt mod [1], itt ordspråk är,
tÿ Satan han bedröffvelse [2] bär,
mott honom skall man standa.

3 Mäd itt skeppund Melancholi,
kan tu ingenting vtt rätha,
Therföre haf gått mod i tig,
Om någen mäd tigh träther,
Haff friskt mod och tig men still,
Lätt murra then icke lee vell,
tu kant eÿ bäter göra,

4 Jngen större frögd på iorden är,
än itt friskt mod och Sinne,
ett vngt hiarta och stränghe spell,

[1]) Hdskr. möd.
[2]) Hdskr. bödroffvelse.

ther till en kanna vine,
ther hoss min lelia och hiartans kiär,
gud giffve iag vore henne när,
Och venlig med henne tala.

På iorden är hennas licke eÿ, 5
hun är både kiösk och sköne,
[123 b] när Jag henne ser, frögdar hun mig,
Hun är min hiartans krona,
hun har mitt hiarta in tagitt,
med sin skönhett thett beslagett,
löss mig aff the suåra bånde.

När iag hennass tuckt kan fåå see, 6
mitt hiarta sig tå frögdar,
Altid hennass Röde munner leer,
Hennas ögon liufflig skina,
Hennas *ord*[1] äro sött, v*en*lig och godh,
hennas hiarta är friskt, och ved gått modh,
med dÿgder väll beprÿdatt.

Hon drager ett suartt bruntt flätatt håår, 7
Rosen fargatt är hennas vandell,
ther till och tu ögon klaar,
hun har mitt hiarta intagitt,
Hennas mun lÿser som en Rubin,
gud giffve hun rede vore min,
thett vore min hiartans glädie,

Therföre är thett Rätt och väll, 8
124 att man henne eÿ bedr*ö*ffvar[2],
vngdomen är med frögde*r* full,
Och arlig kiärleck pröffvar,
när som then tunga ålderdom,
kommer, och tager mig ifrån,
Min glädie, så må iagh sörgha.

---

[1]) Hdskr. örd.
[2]) Hdskr. bedroffvar, kustod dröfvar.

9 Annatt iagh eÿ nu önska kan,
Och aff hiartatt begära,
än boo hoss thenne Jungfru sköön,
Till thez mitt huffved gränar,
Och med min aldra kiäraste tröst,
på Jorden lida nöd och lust,
och döö aff thenne verden.

0 Sedan med henne i en graff,
läggass till att huila,
och sedan vthi himmelrick,
vthi all glädie bliffva,
licka Som gudz änglar tuå,
Jagh och min Bäste ven och såå,
vthi All evighett amen.

τελως Finis Endhe
Gud oss sin nåde Sende
Bröms Gÿllen Mærs.

90.

En liten och lustig vissa.

1 Mitt hiarta tränchtar, [124 b]
och ängslas fast i lön,
och altid länicktar,
efter en iungfru sköön,
Migh haar betagit,
och med kierleck beslagit,
Hennas trohett,
Som iagh på lett,
är stadigh iagh thett veet.

2 Aff dÿgdh och ära,
Begåfvatt är hon vest,
thett loford bära,
af migh then lillie quist,
skall hon alltide,

vnne migh herre blide,
när henne,
ia väll lenge,
Hafva gått omgenge.

Lätt signelz kiärleck, 3
tigh här betaga fast,
tÿ habor hon eÿ suek,
Och gorde åter kast,
för hanss skull inne,
Månne hon siellf brinna,
ther af huar man,
kan see försan,
huatt trohett habor fan,

Jaa rätt Betänckia, 4
Huatt trohett innebär,
och huatt hon plägar skänckia,
then henne hafva kiär,
Rickedom och ära,
Huem kan mer begära,
Mera kan hon eÿ försan,
begåfva någon man.

Nu väll bessinna, 5
kan iagh all tid och stund,
att trohett vinner,
huadh hon af hiartans grund,
här kiär mon hafva,
Ja alletidh och dagha,
bär hon priss,
och hålles wiss,
af allom mångeledz.

På ingen annan, 6
min förhopningh iagh haar,
vthan till tigh försan,
som migh så trogen var,
lätt stadigh blifva,

thett iagh monne drifva,
af migh all stundh,
af hiartans grund,
elskass tu marg*e*lund.

7 Effter gudz villia, [125 b]
är förbundet gordt,
att någor kan thett skillia,
lätt thett eÿ varda Sportt,
Klafvare nu månge,
thett väll efter gånge,
huru the må,
oss både tuå,
vthi sine nät få.

8 Rätt Som ormen snille,
altidh beflitar sigh,
att göra ille,
med sin tagg visserligh,
alt så nu ficke,
klafvare till licke,
med sin list,
the först och sist,
äre tillstädes vist,

9 Slåå them ved öra,
min kiärast*e* all stund,
Som villia förstöra,
vår kiärlech och förbund.
falskhett försuinner,
trohett alltid vinner,
Klafvare,
som huar skall see,
fåå både skam och vee.

0 Theras artt beskrifva,
tillföllest iagh eÿ kan,
then the här fort drifva, 126
Emott quinna och man,

Sött är theras tunghe,
Doch förgift i munne,
hafva the,
Som huar kan see,
aff hiartans Sorg och wee.

O huru farligh, 11
är en meniskaa vist,
ia ganska dårligh,
vmgåss med sådan list,
tagh tigh till vara,
för klafarens snara,
om tu skall,
vndflÿ stort fall,
i tidh och dagar all,

Tänck på min kiära, 12
huatt iagh här hafver sagdt,
När dÿgdh och ära,
altid hållez vedh macht,
trohett stadigh blifver,
Som falskhett fördrifver,
ia sorgh och quidh,
all stund och tidh,
och löckan altid blidh,

Effter monde skrida, 13
thett skall huar man fåå see,
them som stadigt bidha,
och sin trohett bete,
[126 b] Emott huar annan,
vthi frögd och gamman,
skall vist skee,
välsignelse,
vthan all sorgh och vee.

Rätt nu befalla, 14
vill iagh af kiärlighett,
min kiäreste med alla,

af trofast stadighett,
tigh iesu christe,
Som migh gått beviste,
var migh troo,
Så få vÿ boo,
till hopa i godh roo,

τελως, Finis, Ende.

91.

En Liten vissa.

1 En lithen sångh och äreskreft,
en iungfru till behagh,
till största beröm,
min ven tillskrifver iagh,
Gulldh och ädle stenar,
hafver löckan migh förmenatt,
vptagh förtÿ then ringa skänck,
Af ett gått hiarta sendt.

2 En spegell iagh tigh kallar klar, 127
Som iungfruger gärna see,
ther vthi the sigh skodha fåår,
Som dÿgdesam vell sig betee,
huatt dÿgdh man mer af säger,
then henne väll bekläder,
Jaa mera hon beprÿder tigh,
än parlor vÿsserligh.

3 Gudhfruchtighett och ärlighett,
är tigh altid näst,
tuchtighett och kierlighett,
är tin kiärkomne gäst,
liuflighett och mildhett,

Stadighett och stilhett,
Blÿgdsamhett är tig fast när,
J sanningh huar tu ähr.

Tu löper eÿ på gatun vth, 4
att låtha skodha tigh,
[127 b] tu huispar eÿ om huario knutt[1],
vthan äst skeckeligh,
gärna tu hemma sitter,
eÿ många sådanna hettes,
som husett inne hålla kan,
thett säger iagh för san.

Tu kan eÿ höra lösa ord, 5
eÿ skualler och förtall,
högfärdh är aldrigh hoss tigh sportt,
eÿ någen tidh hörass skall,
trohett hoss tigh *gä*ller
vÿseligh tu tigh ställer,
Ach huru säll hålless then man,
Som tigh bekomma kan.

Gudh hafver och begåfvatt tigh, 6
med möcken Däielighett,
och skönhett ganska täckeligh,
beprÿdt medh tuchtighett,
tina föräldrar kiäre,
hålles och i stor ära,
med rickedom stor vtan lest,
vällsignatt äst tu vist.

128 Som solen iblandh stiernor mångh, 7
är kiendh af stor klarhett,
Så äst tu ibland iungfruger mångh,
med tucht och lustighett,
tu äst vist avis rara,
och phenex then dÿrbara,

[1]) Kustod knut.

såsom sällan kommer fram,
och eÿ finness i all land.

Jagh vetth thett väll o iungfru kiär,
att många thett försmå,
thett iagh så fast berömer tigh,
Doch passar iagh ther inthett på,
om somblige thett veste,
tå skulle hiartatt bresta,
af thett ha*att* och a*f*uon[1] stor,
som vthi hiartatt boor.

Ändoch tu eÿ berömmas vell,
doch moste thett så skee,
tÿ honom hörer äran till
Som dÿgdesam vell sig betee, [128 b]
Ach iungfru hålt tin vapa,
iagh tigh så kiärlig förmanar,
så äst tu gudh then högste kiär,
och frommer huar tu är,

Jagh tigh nu gudh till lif och siäll,
befaller innerlig,
och biuder tigh att fara väll,
Både evigt och timmeligh,
Haf migh vthi titt minne,
lätt mig och så för nimma,
till huilcken tu hafver gått behagh,
och goda hiartelagh.

Finis.

---

[1]) Möjligen rättadt från avuon.

92.

EN Jungfru Stålt,
Then Haffwer Jagh Migh Vtth valdt,
Kunne iagh henne vinna,
then ädla Rooss,
129 All Sorgh drifver Hon sin kooss,
Sophia then gudhinna,
Henne om kringh,
vthi en ringh,
Som en Drottningh fin,
tre gånger, tre söstrar tiena,
J Rosenlund Dantza the iungfrur.

Konungh Salmons hugh
in till then Jungfru ståår,
thett ståår i högha wissan,
löcksaligh han
ganska Rick och en wiss man,
therföre monde blifva,
vthi stor acht,
tå var hans macht,
Alt så igen,
plägar man lööna sin ven,
J Rosenlund:

Män Konungh pariss,
ganska rick och inthett wiss,
när han om guldäplett dömde,
för Sophiam
han vthvalde [1] helenam,
[129 b] thett honom illa röntbes [2],
troia stor,
som stodh i floor,
alt för then skull,

[1]) vth skrifvet i stället för ett utsuddadt helen.
[2]) Kustod röntess.

moste om kull,
till ståft och mull,
J Rosenlund:

Jngen Jungfru är thett,
Endoch iagh nu Så
om en ståldtz iungfru Quäder,
thett är visshett,
then Zacharias[1] prophett,
Kallar iungfru migh glädier,
Hun är En tröst
i nödh och lust,
thett hiarta får
nu glädie stor,
Som hon i boor.

Far väll far väll min ven,
Kom Snartt igen,
Som the Jungfruger begära,
till rosengårdh,
ther the siu rosenträ ståå,
thär och the iungfruger äre,
Om Someren,
mädan fugelen siunger,
är skogen grön,
och marcken sköön,
J Rosenlundh Danssa the iungfrur.

Finis Ende.

93.

1 Prisa well Jagh then sommars tidh,
När örter ståå alle i gröde,
till ett lelliebladh står all min litt,
För henne bär iagh stor möde,
Eÿa, Eÿa, Eÿa.
then Sorgh tuingar migh vist till födhe.

[1]) Hdskr. Zachrarias.

En lönligh sorgh i mitt hierta[1] är,
för kiärleck och en godh villie,
En ven håller migh i sitt hiarta kiär,
Och klafvare vela oss ått skellia,
Eÿa, Eÿa, Eÿa,
gud låthe aldrigh skee theras villie,

[130 b] Vore icke klafvare, så vore iagh gladh,
the plägha både lasta och föra,
och liugha på migh huar endeste dagh,
och huiska i huar annars öra,
Eÿa, Eÿa, Eÿa,
Gudh gifve them lön som the göra,

Förste sinn iagh henne sågh,
Hon på en grön ängh monde gångha,
Ett ögnableck hon till migh sågh,
strax monde iagh glädien fånga,
Eÿa, Eÿa, Eÿa,
Hon måthe migh aldrigh vngånga.

Måthe iagh huar dagh hennas ögon få see,
Hon hafver mitt hiarta i Duala,
tå vore iagh löst från sorgh och vee,
131 måtthe iagh med henne få tala,
Eÿa, Eÿa, Eÿa,
Hon kunde mitt hiarta hugsvala.

Thenna visan är alt som iagh vell,
Hon är nu Quäden till ända,
min beste ven i tencke till,
Huru mitt hiarta för eder monde brenna,
Eÿa, Eÿa, Eÿa,
gud gifve vår sorgh en godh ende.

τελως Finis Ende.

---

[1]) Ordet efteråt tillskrifvet med mindre stil i inre kanten.

94.

1 Lustigh war tu mitt hiarta och (och) modh,
Lätt migh eÿ Suåra Quida,
tin sach hon blifver än nu väll godh;
Snartt kommer then dagen blidhe,
Kommer tigh något enfald*i*gtt i Sin,
att tu moste någott lida,
lätt arligett hiarta vara till,
Så trÿggeligh kan tu bidha.

2 Verdsligh beröm pråll och stoor pracht, [131 b]
lätt tigh eÿ möckett achta,
All högfärdh lätt vara tigh ombracht,
För falska vener tigh vachta,
ttroo alla väll men tigh sielf bäst,
om tu tigh vell besinna,
then som biuder en falsk ven till gäst,
stor skade skall han förnima.

3 Then högste gudh i himmelen boor,
then iagh af hiartans (grun) grunde,
vell till bed*h*ia och stadigt troo,
att han migh then vell vnna,
then iagh hafver kiär,
Ehuar hon är,
thett vest tu gudh allena,
O herre christ,
lätt thett skee vest,
thett migh ingen kan förmena.

4 Wenus hafver migh betagett hartt,
thett må iagh nu bekienna,
Cupido och så med sin artt,
the pilar till migh senda,
som löpa igöno*m* mitt hiarta och bröst,

132 och göra migh möcken pina,
O herre med en fartt,
gif migh then snartt,
som förlåssar sorger mina.

Caritas är then ÿpersta Ross,
Som nu i verden kan finnas,
Helst när Patientia är ther hoss,
Som man kan väll förnimma,
Tålamodh är bäst,
hoss kiärlighett näst,
som all sorgh kan förtaga,
gudh vnne mig tålamodh i all stund,
i alla mina lifz dagar.

Lättfärdighett gud migh bevara ifrån, 6
J alla mina lifz dagar,
att inge mina vener thett spöria må,
att iagh ther öfver må snafva,
vndt migh herre gudh rätt trofasthett,
att iagh migh ther vthi må öfva,
mina vener vthi all arlighett,
må iagh ther vthinnan pröfva.

Alss ingen hielp eÿ heller tröst, 7
vett iagh hoss någon förmodha,
[132 b] vthan hoss gudh och min kiärast ther näst,
Helst när iagh henne beskodar,
när iagh henne seer,
mitt hiarta thett leer,
och' önskar af glädie och gamman,
att thett vore skett,
J arlighett,
vÿ vore väll komne till samman.

Vndt migh herre christ thett hiarta fåå, 8
Så trofast och staddigt [1] hafva,
Som florens emott Blansefloor var,

[1]) stad i slutet af en rad och digt i början af nästa.

när hon ifrån honom var tagen,
tå vagade han sitt vnga lif,
alt för sin hiartligh kiärast,
och blef så när henne all sin lifztidh,
både med dÿgdh och ära.

9 Ett beder iagh tigh o herre gud,
tu velt mig thett beiacka,
att iagh och så min kiära brudh,
aldrigh huar annan försacka,
att tu gud velle thett skecka så,
att vÿ kunde komma tillsaman,
Och sedan med tigh evinnerlig,
Få lefva i salighett amen.

Finis.

95.

En liten vissa. 133

1 Osigelligh sorgh mitt hiarta Bär,
tÿ görs iagh sällan blidh,
För then iagh hafver J hiartat Så kiär,
giörs mig långh stund och tidh,
Bedröfveligh,
ställer iagh migh,
thett kunne i och väll See,
min blodh och hÿdh,
offtha skefter sigh,
giör alt mitt hiarta vee,
Får iagh eÿ bott,
till thenna här sott,
Af Sorgh blifver iagh vest dödh.

2 Nu kan iagh eÿ lustigh blifva föör,
Af huatt som hälst thett är,
än som iagh tröst vth af eder Spör,

mitt hiartans veen så kiär,
min lust och frögdh,
all slätt är bögdh,
till sorgh oändeligh,
Ach skulle iagh tå,
[133 b] ingen tröst få,
vore thett eÿ klagheligt,
Helst vthaf then
vthvalde veen,
iagh elskar så innerligh,

Män af thin dÿgdh och höfvelighett, 3
thin ögon klar och såå,
är iagh kommen i sådan nöd,
Huatt blifver mig nu för rådh,
thett frögdar migh,
att iagh af tigh,
må elskatt blifva igen,
När J min troo,
och villie godh,
vthan falskh*e*tt och skeen,
besinnen rätt,
att thett allslätt,
till eder allen är satt.

Digh ändtligh befaler iagh min skatt, 4
Som skapt haf*uer* himmel och iordh,
och önskar tigh mångh tusan god natt,
gif acht vppå min ord,
Elska tu migh,
134 Som iagh giör tigh,
Alz ingen i verde*n* all,
af verdsligh tingh,
högh eller ringh,
oss både åttskelia skall,
Ade far väll,
till liff och Siäll,
then ricke christ bevare tigh väll.

τελως, Finis, Ende.

96.

1 Aach Huar uthi skall iagh migh klädia,
Emott then*n*e vinther kåll,
tÿ sorgh är all min glädie,
efter iagh är tagen med våll,
Af the tre gudinner enn,
Huilcken heett Venus och var eÿ seen,
Lätt Cupido migh skiuta med ett Reffbeen.

2 Till sorgh låther eder bevecka,
Som thenne min klagha förståå,
och icke till lust eller lecka,
om iagh ther en korgh skall fåå, [134 b]
Hoss then tucktsamma iungfru skön,
som iagh elskar i löön,
Ach att hon v*i*lle höra min böön.

3 Jaa then lust hugnatt och glädie,
Som iagh då finge där,
kan aldrigh någon tung*a* bekläda,
på thenna verden här,
Näst den evige glädie och frögd,
Hoss gud i himmelz högdh,
kunne iagh med ingen stör*r*e vara nögdh.

4 Rätt snartt kom Venus gudin*n*a,
Som mig mitt hiarta haf*uer* spänt,
Af kiärlighett vp tändt till att brenna,
med the pilar tu migh hafver sendt,
kom therföre med en fartt,
och skÿnda tigh full snartt,
beveck hennas hiarta om thett är hartt,

Betagh med kiärlighetz flammer, 5
hennas hiarta tu milda och leen,
135 Beskodha hennas Hiartans kammar,
Huru hon är sinnatt mott mig igen,
Och sägh huatt tu kan troo,
om vÿ bade skulle boo,
tillsam*m*an i godh roo.

Wselt armt och Elendigtt, 6
giörs dåå alt lefvernett mitt,
låter hon sig finnas obestendig,
alt mäd thett talett sitt,
och far med någon flärdh,
efter vÿ ähre huar andra värdh,
Såsom tu godhe Suärdh.

Mädh Sårgh vell iagh nu ändha, 7
thenna visan och göra beslutt,
och ingen henne tillsända,
för än thett brester vtt,
huatt som nu är så kålt,
och ligger än fördåldt,
thett varmes Så mari*e*faldt [1].

τελως, Finis, Endhe.
B. G. M.

97.

[135 b] En Swanasångh iagh sivnger, 1
vppå min siste dagh,
Eff*ter* mit liff vngha,
skall efter gudz behagh,
ifrån kroppen sk*e*lias,
lekamen lägz i graf,
tÿ vell iagh Senda,
vthi gudz hender,

1) Hdskr. mari*e* faldt.

min siell och and,
till sitt fäderness land,

2 The bäste väner,
Räckia huar andra hand,
med en sådan iämmer,
som ingen vth säia kan,
Extremum vale,
höres nu ÿnckelig,
gambla förbunder,
J alla stunder,
Som är att tu skall döö,
gäller på thenna öö.

3 Endoch för döden,
naturen förskrecker sigh,
och vell then möda*n*
fast gärna vara frÿ,
vell iag doch bÿtha,
min vselhett i frögd,
Alt mitt elände,
får nu en ende,
sorgh och oroo,
nu får iagh säcker boo.

4 Jagh hafver bedröfvatt, 136
min gud then helighe andh,
i thett iagh bortt röfvade,
itt vngt lif med min hand,
Endoch orsackan,
var iagh så högheligh,
tÿ vell iagh och måste,
ehuatt thett kostar,
som timmeligett är[1],
måste iagh quarlåtha här,

5 Jtt liuss vptändt,
var af tigh herre gudh,
som mina händer

[1]) Skrifvet öfver raden

af slächte mott titt budh,
iag hafver sÿndatt,
i himmelen för tigh,
o gud tu högste,
som mig förlöste,
ifrån then evigha dödh,
hielp migh i min sista nödh.

Huatt mig kan hända, 6
ske gud efter vellien tin,
lätt min siell lända,
till rätta hÿddan sin,
tag doch min anda,
i himmelen till tigh,
tÿ vell iagh låtha,
väne*n* så såtha,
med möcken sorgh och grått,
snarligha skellias ått,

[136 b] Vÿ skole finnas
i ch*ri*sti frögd sall, 7
thär oss eÿ tuingar,
then bettra dödssens quall,
Jaa thett skall snartt hända,
vÿ få huar andra see,
non amicisti,
sed præmicisti,
eder son så kiär,
ach moder farer väll,

O hiartans moder, 8
O kiära moder min,
som mig hafver burett,
med sueda och stor pin,
låther sorgen fara,
strÿcker tårar af kinn,
måtheliga sörgha,
n*ä*r som i fåå spöria,
om eder sons lif,
huru thett hafver endatt sigh,

9 Ach gud, af nåde,
förlått mig min stora skull,
lätt them eÿ råda,
Fast iagh är sÿnda full,
sÿnderna suåra,
begråther iagh beterligh,
O gudh tu *hö*gste[1],
som mig förlöste,
Jfrån then betra döödh,
Hielp mig i min sista nödh,

10 Här med iagh ändar, 137
thenna min suana sångh,
och mig nu vänder,
till mina väner mångh,
som så många tårar,
fälla för min afgångh[2],
kroppen tager iorden,
ther af han var gorder,
O Jesu tagh min siäll,
Ach väner fare*n* väll[3].

τελως.

98.

En Andeligh vissa.

Lönligh Sårgh Och smartha,
1 som migh Betaghet haar,
ÿppas vthi mitt hiarta,
tÿ giörs migh vppen baar,
tÿ borte är,
min vän så kiär,
stor sorgh iagh ther före bär,
J Döttrar i Jerusalem,
säger min vän,
att iagh Är kranch af Elskogh,

---

[1]) Hdskr. hogste.
[2]) Hdskr. af gångh.
[3]) Hdskr. farell.

Jerusalem sköön dotter, 2
frögda migh i min nödh,
min vän tu kallas ååther,
[137 b] Som är både huitt och rödh,
vth kåratt vän,
bland mångh tusend,
huar finner man tigh igän,
J Döttrar. etc.

Flÿtandes som roser, 3
är henn*as* mun af mÿrahm,
guldringar med turkoser,
b*är* hon vppå sin hand,
som sophir
i elfvenben,
skiner hennas mun allen,
J döttrar i Jerusalem,
säger &c.

Vänt om vänt om min kiära, 4
vent om tu solati,
En ross med dÿgd och ära,
lätt see ansechte titt,
vänt om min vän,
kom snartt igän,
vänt om var icke seen,
J Döttrar i Jerusalem &c.

Alt som en Ross i Dalen, 5
och Blomster i sarum,
så är min vän i salen,
liufligh som libanon,
tu lilium
convalium,
tu äst min sköna brugum,
J Döttrar i Jerusalem,
säger min vän
att iagh är kranck af elskogh

τελως Finis Ende.

99.

Jagh wmgås Här Huar dagh, 138
Emott all rätt och lagh,.
blandt obeskedeligett lefverne,
thätt gudh är täckt giör iagh,
Ändoch iagh ähr,
iagh fatigh är,
mott min begär,
försålder är,
moste iagh lidha bedröfvelse,
sampt iemmer sorgh och nödh.

En däieligh rooss hon kan,
fast hon här af man,
blifver satt i blan tistell eÿ förkrencker sigh,
fast hon vexer ibland,
Ändoch iagh är,
iagh fatigh är,
mott min begär. &c.

3 Jagh väldeligen ähr,
till thenna staden här,
af röfvare tagen,
och så frelst från dråparens hender,
Ändoch iagh är,
Jagh fatigh är,
mott min begär,
försålder är,
moste iagh lida bedröfvelse[1],
sampt iämmer sorgh och nödh.

4 Nu ähr iagh saldh enom, [138 b]
här vthí min barndom,

[1]) Hdskr. bedrofvelse.

förgiftig röfvare men iagh haar,
ännu min iungfrudoom,
ändoch iagh är,
iagh fatigh är,
mott min begär. &.

Min fader ähr en konungh,
män Sorgen giörs migh tungh,
Så är iagh lickväll vedh thett hopp,
att frögdas än en gångh,
ändoch iagh är,
iagh fatigh ähr,
mott. &.

Män veste iagh min faar,
som för migh omsorgh bar,
Så ändadess all min bedröfvelse,
frögd blef migh vppenbaar,
ändoch iagh är, &c

När all min sorgh bortt gåår,
och iämmer ende fåår,
så i hiälslåss af tålmodighett,
frögd i mitt hiarta gåår,
Ändoch iagh är,
iagh fatigh är,
mott min begär,
försålder är,
moste iagh lidha bedröfvelse,
sampt iämmer sorgh och nödh. Finis.

B. G. M.

100.

En Lustigh visa, vnder the nother more palatino. 139

1 Jtt[1] memoriall att siungha,
hafver iagh satt mig i Sin,
Dätt iagh nu vell förkunna,
eder aldrakiäraste min,
nu till valethe,
att i eÿ förgäthe,
then kierlighetz acht,
och trohetz pacht,
Som vÿ hafve samman satt.

2 Ther till är och orsackan,
then stora kierlighett,
ther af iagh är betagen,
till eders Däielighett,
mitt hiarta springer,
när iag edra kinder,
beskoda kan,
och med min hand,
af kierlighett tagha i famgn,

3 Edertt an[si]chte blidha,
frögdar mig margelundh,
vthi huatt stund och tidha,
iagh thett af hiartans grund,
vell mig beskåda,
och ther hoss beboda,
med kierlighett,
och arlighett,
bebunden med trohett,

[1]) Under tt har förut stått något annat, hvarefter synes ännu ett utsuddadt h.

Och när iagh rätt besinner,
Eders stora fromhett [1],
i sanningh iagh befinner,
migh altid vara betedt,
[139 b] Kiärlighetz [2] affecter,
som mig altid vpvächer,
till träncktan stor,
som ingen tror,
then i mitt hiarta boor.

Ty ingen tingh kan vara,
vthi verdene här,
som migh kan vederfaras,
och äre mig så kiär,
vthan gudz ordh thett rena,
och sedan J then ena,
then iagh förvest,
vthan all list,
Elskar både först och sidst,

Aldrigh hafver iagh eders licke,
än vthi verden seett,
till huilcken iagh kan vicka,
mitt hiarta med kierlighett,
vthan till eder,
then iagh nu beder,
med kierlighett,
förvthan sueck,
mig elska med trohett.

Therföre iagh altid länchtar,
att vara eder hoss,
och med stor hiartans trenktan,
beskoda eder min ross,
mitt hiarta thett tuingas [3],

[1]) Hdskr. möjligen frömhett.
[2]) Kustoden har kierlighetz.
[3]) I hdskr. synbarligen först tuinges, därefter ändradt till tuingas. På samma sätt finnes — finnas i nästa rad.

när vÿ icke finnas,
som iagh försan,
rätt säia kan,
en sådan iagh aldrigh fan,

8 Så offtha iagh begrundar,
Ederss stora kierlighett,
i sanningh iagh förvndrar,
huar före i hafve beetedt,
migh then stora ära,
then iag eÿ kan begära,
men iagh är ringh,
och ingen tingh
kan eder bevisa igen.

9 För många edra skencker,
som i mig hafven betedt,
iagh eder altid täncker,
migh sielf med all trohett,
vthi alla tidher,,
mädan vÿ här i lifvett,
med kierlighett,
i ärlighett,
såsom förre är skedt.

10 Om i annatt fram före,
än thett som sanningh är,
orätt i mig tå giören,
eder som så trogen är,
lather sanningh vancka,
både med ord och tanckar,
ehuar man är,
fiär eller när,
är min hiarttans begär,

11 Här af kunne i väll marcka,
huatt kiärlighetz nÿtt iagh bär,
ther hoss beskoder mitt hiarta,

om falskhett ther vthi åhr,
*a*ch [1] hiartans blomma,
låther mig doch bekomma,
[140 b] tin trohettz tall,
förvthan quall,
beprÿdt med sanningh all,

Ju mer iagh på eder täncker, 1
iu mer tå ängslas iagh,
kierleken mitt hiarta säncker,
och förer migh i quaf,
tÿ tiden lider,
och nu fast framskrider,
att iagh min kooss,
ifrån min ross,
moste nu fara fortt.

Endoch iagh thenna tÿden, 1
moste från eder bortt,
så varer lickväll blidhe,
then tidh går väll fortt,
Om gudh Så nöies,
vest thett icke dröges,
förän iagh snartt,
alt med en fartt,
får see ederz kierl*i*ghetz arth.

Här med iagh gud befaller, 14
min lellia och beste ven,
och vppå honom vell kalla,
att han oss både igän,
fogar till samman,
med lust och med gamman,
J verden här,
och sedan ther,
må lefva gudi när.

---

[1]) Knappast och.

5 Ach gudh gif oss tin nåde, 141
för tin sons christi dödh,
att mig här så vändes,
vthi frögd[1] lust och nödh,
att vÿ här timmiligh,
och sedan ther evinnerligh,
med tigh få boo,
J fred och roo,
ther eÿ vanckar oroo.

6 Far väll min hiartans lellia,
gud eder bevare väll,
för satans onda vellia,
Både till lif och siäll,
låther eder finna,
vthi sådant sinne,
i kiärlighetz acht,
som föör är sackt,
om thett vessa trohettz pacht.

τελως Finis Ende

Gud oss sin nåde Sende.

101.

En skön[2] visa stelt på Jesu christi nampn.

1 Jagh christe ähroness Konongh,
Gudz Högstes evighe Son,
Min faders vredes försoningh,
Binder aff nådenes trohn,
Så mildeligh,
mitt rådh min tröst mitt ricke,

[1]) Hdskr. frogd.
[2]) Hdskr. skon.

Min nådh, min tröst venite,
them som sig bätra i tidh.

Edhsuorne chrestne betäncken, 2
Huad Faderen var edher huld,
[141 b] tå han monde mig eder skencka,
Som bleff för sÿnderna skull,
aff blåtta nådh,
Korsfest försmädh och slagen,
ther näst dödh och begrafven,
af guddoms eviga rådh.

Som och tå monde förgiöra, 3
the trognas plåga och riss,
att the må vest trivmphera,
med mig vthi paradis,
Som vell och kan,
theras sÿnder borttaga,
teras fiendher borttiagha,
med starck och väldigh handh.

Vthvalde täncker i Kröntbe, 4
mig till en konungh allen,
J dopett tÿ iagh vpfÿlthe,
för eder lagen igen,
täncker i tidh,
betencker hielten smorde,
minnes then edh i giorde,
then tid i hÿllade migh.

Söcka till muncka och nunnor, 5
eller till påven i room,
Till klocka quinnor och brunnar,
behöffves eÿ någon stundh,
tÿ hurulundh,
skall then en annan frelsa,
som Kan sig sielff eÿ hielpa,
thett är alt satans påfundh.

6 Chr[i]stne eder eÿ förfären,
Oansedt Sÿnden är suår,
Kommer min nåder begären,
Barmhertighett vitt öffvergår,
Söcker till migh, 142
söcker tå man migh finner,
Söcker föör än iagh dömmer,
Snartt ändas nådenes tidh.

7 Håller min budh vthi vördningh,
Står vp af sÿnden suår,
Så bli*fuer* Jagh eder herde,
och i vthkorade fåår,
och skolen fåå,
Söött manna i mitt Ricke,
och dricka musten huithe,
eÿ fruchta vlffvarna gråå.

8 Ropar iagh och vth så vidha,
thetta mitt löffte och budh,
i thesse ÿtersta tider,
till tigh min kiärkomna brudh,
och alt än vell,
så nu som fööre hielpa,
platt för intett tigh frelsa,
om tu ther troo sätter till,

9 I mett folck tager till godhe,
min tienst fast bäther än guldh,
Som skenckes af blåtta nådhe,
och eÿ för g*ä*rningar[1] skull,
Täncker ochsåå,
om i mitt budh för achtar,
Satan grantt på vachtar,
och engelen vicker i fråu,

---

[1]) Hdskr. garningar.

Ser till backa i thett föörra, 10
aff satans onda partÿ,
[142 b] från frelsaren vore förde,
till lögn och bedrägerÿ,
åkaller migh,
så vell iagh mig förbarma,
och föra eder arma,
till salighetens stigh.

Thetta mandatt iag vth sender, 11
att i som sölens alt än,
som suin i sÿnd vthan ända,
må en gångh venda igen,
store och små,
som höra mett ord Klinga,
Eder ännu besinnen,
min nåder skole i fåå,

Vthplåna vell iagh tå alla, 12
Sÿnder som i hafve gjordt,
Så att för nÿa och gambla,
skall eÿ till räcknas ett ord,
thett Suär iagh på,
Ja, Såsant som iagh leffver,
och vell än tå thervthöffver,
Evigh frögdh skencka och såå.

Snartt skall iagh och förgiöra, 13
them Som eÿ lÿdha mitt budh,
nedarst J helfvettett grömma,
tÿ the förachta sin gudh,
Sÿ, dommadagh,
är snarliga för handen,
Doch är fast oves stunden,
Räthe sigh alle här aff.

τελως, Finis, Endha,

Gudh oss sin nådhe Sendhe.

102.

Then 42 Konungh davis psalm. 143

1 Såsom effther wattnett Kålla,
Hiorten skrier med högdt Liudh,
Altså och min siäll medh allo,
Ropar till tigh Herre gudh,
Till tigh Hon lencktar först,
Här lider möcken törst,
När skall iagh ther till Komma,
Titt ansicht beskoda med fromma.

2 Dagh och natt med mina tårar,
Spisar såsom matt och Bröödh,
När som iagh hörer the dårar,
Säia huar är nu tin gudh,
Mitt hiarta tå bresta måå,
Män iag vell i gudz huss ingåå,
Ther vell iagh tigh loffsiunga,
Och priss giffva med min tunga.

3 Min Siäll Hui velt tu tigh plågha,
Och ängsla så Jämmerligh,
Troo på gudh af all förmågho,
Then iagh tackar dagheligh,
Som mig giör byståndh allen, [143 b]
Giönom sitt ansichtes skeen,
Gudh min siäll sigh nu bedröffvar,
Grämmes och geffver sigh öffver.

4 Män iagh täncker på tigh Herre,
J thett Landett wedh Jordan,
Och på bergett Hermons fiälle,
Och på then Litzla bergens plan,
DJupen [1] och Såå,

[1]) Synbarligen rättadt från Jupen.

Sin meningh låtha huar annan förstå
Ty tina bölior the brusa,
Och högdt öffver mitt hufvod susa.

Tina watuvågher alla, 5
Och the[1] bölior alle slätt,
Högdt öffver mitt huffvod[2] falla,
Doch tröster mig gud vesserligh,
Han hielper mig om natten såå,
Om dagen iagh loffsiunga må,
Och honom storligha prisa,
Som mig så gått mondh Bevisa.

144 Gudh min Klippa will iag å kalla, 6
Säia Hui förgätes iagh,
Fienderna mig öffver falla,
Och förfölia dagh från dagh,
Theras håån iagh af them fåår,
Som Suerdett in till benen gåår,
Thet Spått the dagliga drifva,
Skåda huar tin gudh nu vell blifva.

Min siäll hui velt tu tigh plågha, 7
Och ängsla så Jämmerligh,
Tro på gudh af all förmågo[3],
Then iagh tackar innerligh,
Som mig giör bÿstånd allen,
Och iagh med min ögon thett seer,
Att han tå min gudh well vara,
Och fria mig ifrån allan faara.

τελως Finis.

Gudh är min Tröst.

Bröms Gÿllen Mærs

Eghen Hand.

[1]) Hdskr. thz.
[2]) Rättadt från huffvdh.
[3]) Hdskr. formago.

103.

1. [144 b]

See nu böriar winteren ifrån oss skrida,
Sommeren kommer igen then Blida,
See nu kommer Lust och frögdh igen.
Elskogan kommer och låther sigh skina,
Wpfriskar verden med gåfvorna sina,
See nu söcker huar och en till sin wen,
All tingh glädier och frögdar sigh,
Men Jagh allena Elendeligh,
Lefwer platt vtan all frögd.

2.

Marcken blomstras och fuglarna siunga,
Sigh frögdar både gambla och vnga,
J thenna Liuflige sommerss tidh.
Ja, Skogar, wallar, Ståckar och stenar,
Lellior, trää, Quistar, och grenar,
Sÿnes nu alla fått nÿtt lif.
Men ingen tingh vthi werden är.
Som ett så Sorgeligett hierta bär.
För en skiön Jungfru iagh hafver kiär.

3. 145

Höör giöken gall och täcklingen springer,
Stighlitsan Quittrar och Liufliga klinger,
Små foglar flÿga och bÿgga boo.
Larckan, Sualan, och Dufvorna bÿgga,
Elgarna ligga i skogen så trÿgga,

Män Jagh allena hafver ingen Roo.
Ach wee then som så elendig är,
Och af sin Jungfru eÿ är hållen [1] kiär,
Hielp gudh huatt för ett besuär.

4.

See huartt och ett diur söcker sin macka,
The älska huar annan och lefva så spacka,
The lefva tillsamman och frögda sigh.
Ja Ormar, drackar, vggler, och örnar,
Läion, ther till the grömme Biörnar,
The älskas af sina så hierteligh,
Jntitt diur är i werden till,
Såsom nu eÿ glädias well,
Förvthan min Jungfru som är så omill.

5.

[145 b] Ach welle min Jungfru betäncka thetta,
Sigh en gångh ångra och låta rätta,
Huru tiden löper sin kooss.
Ållderen kommer och lusten försuinner,
Med tiden förfaller hennes rosen kinder
Tÿ skönhett är en förgengelig Rooss.
Mädan hon vngh och dägelig är,
Huar man håller henne af hiärtatt kiär
Män Sedan är ingen henne begär.

τελως, Finis. Ende [2].

---

[1]) Hdskr. hallen.
[2]) Längre ned på sidan står skrifvet med yngre bläck Bröderli(?) och än längre ned B . . . .(?).

104.

1\. 146

Kommer här Gudinner i gemen,
Aldra först Musa och war ey seen,
Räck mig hitt titt instrument,.
Att iagh må fullfölia mitt intent.

2\.

Lather tillicka Harpor reen,
Sampt andre instrumenter igemen,
Kromhorn, trometer gifwa resonans,
När the äre stälte med concordans.

3\.

Tager och så fram eder Sinka godh,
Eder Skalmeia gifver gått modh,
Zithara, Luta, sampt och fiol,
Welliudandes clavcordia med sitt B moll.

4\.

Tager och så fram thett godha Positiff,
Regal, och orgor gifva lätt liff
Bläser med trometer claret,
Med Piper och Basoner i liuflighett.

5\.

När i sålunda hafve stält eder Music,
Med god correspondens och klang tillick
Hiärtatt i Brysten dansa må,
Fötterna med' Caprioler och så.

[6.]

Aff Poeters tractater man vett fulwäll,
Att orpheus kunne ställa sett Speell,
När han thett rÿckte af krocken ned,
Stockar och stenar dansa ther wedh.

[146 b]

7.

Munserer och Crabater igemen,
Till Galiarter warer eÿ seen,
Padvan, Sinkapas sampt och Cardus,
Suinger eder been med konstitt puss.

8.

Låther och så see en skön Corant,
Tillicka Passas Cavalerer bekant,
Sincadus och Röös med darrande foot,
Skiöne Jungfrur fatta ther af kiärlighz modh.

9.

Achter och så grant Munserisc reverentz,
Zirat gravitett gifwa Eminentz,
Lustighett och Kiärlighett vare ther hoss,
Ödmiuchett och tucht äre *vär*de[1] rooss.

10.

Sigh ma presentera till thenne dans,
För vthan messingh med förgÿllen glans,
All trofasthett blÿgd och tucht,
Wnger svener och Jungfruger beprÿder smucht.

---

[1]) Hdskr. varde.

11.

Och när en Cavaleir cupidinis skott,
Hafwer bracht en Jungfru i hiärtans flot,
Allom kungiöra haf eÿ för lagh,
En vngersven skemmer thetta, säger iagh.

12.

Cartusanisc mod och funkars t*a*all,
Med sin polidetz sampt mortial
Lätt tigh eÿ bedraga the tistlar blåå, 147
Wexa tillicka med roserna Småå.

13.

Allomodisk cavaler*er* äre[1] wäll värd,
Förgÿlta Sporar, försölfradt Swerdh,
Guldpossemen*te* på kiöller och kaftan,
Perlesteckatt Sammet med rött skarlan.

14.

Med ringar, guldkiädio, och armeband,
Som med sin coleur stå prächtigdt an,
Äre wäll dÿrtt censeratt och högdt,
Män Sedighett i ordh hafva klepporna bögdt.

15.

Och när en vngersuen ställer sin Danss,
Skiöne Jungfruger Sittia och tencka på skans,
Huru the skola winna then vngersuen båll,
Eÿ kunna the honom gripa med wåll.

[1]) Hdskr. cavalereräre. Bokstafven r är synbarligen efteråt tillskrifven i mellanrummet före äre; öfver det föregående e står en prick, hvarför man kan misstänka, att först skrifvits cavaleri.

16.

Will någon fråga om thenna ringa decht,
Huatt hon betÿder är direct,
Af en vngh student hon Stälter[1] är,
Huar rättskafens hierta skäncht och förärtt,

17.

Här med valete Wngersvener all,
Jungfrur och möör till ett stort tal,
När i Siungen thenne Liuflige sångh,
Dricker min skåll, önsker god näter mång.

Finis.

105.

[147 b] Säll är then man medh allo, 1[2]
Som Gärna fruchtar gudh,
Och Herrans nampn påkallar,
Håller Hans wägh och Budh,
Tÿ han skall tigh wäll nära,
Alt med tin egen hand,
Löckan well gud beskära,
Wällsigna titt kall och Stånd.

Tigh Bliffwer Hustrun trogen,
Ther till J husett hull, 2
Såsom en winquest mogen,
Mäd Bär och drufwer full,
Tin barn omkring titt borde,
Såsom olie planter Ståå,
Efter gudz helga orde,
Stor frögd iagh Säia må.

[1]) Bokstäfverna älte otydliga, skrifna ofvanpå något annat.
[2]) Står i hdskr. midt öfver strofen, ehuru de båda följande strofernas siffror stå i kanten..

3 See Huatt för gafwor sköna,
Herren wår fader kiär,
Låther then mannen röna,
Som frucht för honom bär,
Aff Zion gudh tig Signar,
Att tu ser vthan flärdh,
J alla dagar tine,
Jerusalems wällfärdh.

[4] Tu skallt och Så med gamman, 148
Beskoda vthan lest,
Huru tin Sädh tillsamman,
Öckes med stortt tall west,
Fred skall och icke wicka,
J från gudz Jsraell,
Tÿ Säie wÿ tillÿcka,
Amene Alle ther till,

τελως. Finis.

Register. [1]

[1]) Texten slutar på s. 287 (ny pag. = f. 148), registret upptager ss. 295—300. Mellanliggande blad äro oskrifna, utom något klotter med oöfvad hand på ss. 292—293. Det andra siffertalet ofvan anger sida i den här tryckta upplagan.

[1]) Hdskr. frogdha.
[2]) Hdskr. bedrofvat.

[1]) Först skrifvet **mig**.

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN och HENRIK SCHÜCK.

III. BARBRO BANÉRS VISBOK.

UPSALA 1889
AKADEMISKA BOKTRYCKERIET
EDV. BERLING.

Barbro Margretha Banérs visbok tillhör Herr Grefve Axel Mörner och förvaras på egendomen Espelunda. Boken, som har ett vanligt kvartformat, är bunden i svart skinn och innehåller 221 blad, af hvilka skrifvaren dock endast användt bl. 2—33; visboken kan således sägas blott vara påbörjad. Stilen är en prydlig och lättläst skönskrift. Skilnaden mellan stora och små bokstäfver är dock föga utpräglad, hvarför vi vid deras återgifvande stundom torde hafva misstagit oss. På permens innersida står namnet **Barbro Margretha Baner.**

Denna adelsdam, hvilken troligen både ägt boken och afskrifvit de där införda visorna, var dotter af Axel Gustafsson Banér och dennes andra fru Ebba Brahe. Hon föddes enligt Anrep den 5 maj 1634 och gifte sig 1657 med Friherre (sedermera Grefve) Göran Gyllenstjerna. Då hon i denna bok tecknar sig med sitt eget och ej med sin mans familjenamn, förefaller det, som om visorna skrifvits före giftermålet. Detta antagande vederlägges dock af visan 2. Denna måste nämligen vara författad mellan 2 april 1658, då utskottsmötet i Göteborg började, och utbrottet af det nya kriget med Danmark i augusti 1658. Möjligen var boken ämnad att användas 1657, då den tjugutreåriga ägarinnan införde sitt namn å permens insida, men af en eller annan anledning kom den ej till bruk förr än något af de följande åren.

Äfven vid korrekturläsningen af denna visbok hafva vi haft att glädja oss åt Docenten Lundells värksamma biträde.

För den beredvillighet, med hvilken Herr Grefve Axel Mörner stält visboken till utgifvarnas förfogande, bedja dessa få hembära honom sin tacksägelse.

I. [1]

1.

Dhe Hiältar the Liggia Slagne,
Så widt om Swäriges Landh,
Alt sedan her Såne Fålkwarsson
bordt Tog det Lillie wan,
der liggia the hieltar slagne.

2.

Ther war stoor ÿnka I Swerige,
och Hiältarna wore wreda,
Alt sedan The herrar af Fålkungars Äth,
The bruto Wreta Kloster neder
der Liggia the hieltar slagne.

3.

Konung Magnus han Bodde I Swerige
han war både rÿk och kååt,
Så skiöna tå Åtte han dåttrar Twå,
The fägersta man medh ögon sågh,
der liggia the hieltar slagne.

4.

Konung Magnus Låter en Herredagh hålla
och the rådde Alla så,
Ståldt Elin skulle i Wreta Kloster,
och Ståldt Carin för Landet Ståå,
der Liggia the hieltar slagne.

[2] 5.

Stålt Elin Skulle I Wreta Kloster,
Att blifwa der några Åhr,
sedan skulle hon hafwa Kungen af Spanien,
medh alt det han äga fåår,
der Liggia the hieltar slagne.

6.

Det war Her Sone Falkwarson,
han talar till broder her Knut,
wele wÿ Rÿda till wreta Kloster,
och taga Ståldt Elin ther Vth,
der Liggia the hieltar slagne.

7.

Draga wÿ oss till wreta Kloster,
och winna wÿ den möö,
får det konung Magnus hennes fader weta,
för hennes skuldh måste wÿ döö,
der Liggia the hieltar Slagne.

8.

Thet war och the ädla Härrar
och bodo the sadla sina hestar,
wele wÿ rida till Vpsala,
Konung Magnus hemma ath`giesta,
der Liggia The hieltar Slagne.

9. [3]

The Herrar the Redo till Vpsala,
på Slättet tå monde the giästa,
The frågade fast effter konunng Magnus,
thet war icke för hans besta,
der Liggia The hieltar Slagne.

10.

Jnkom och den Liten hofdreng,
war Klädd J Kiortelen grå,
Konung Magnus han ligger i Höga Lofft,
alt i så lång en Trå,
der liggia the hieltar Slagne.

11.

Kungh det war Rÿka Magnus,
dödde Then samma Natt,
Så brådt tå blefwe, the Tÿender
The Ädla herrar sagt,
der Liggia the hieltar slagne.

12.

Thet war Her Sohne Falkwarsson,
han lätt sin gångare Springa,
så gierna gifwer iag vth penningar
alt för hans Siähl att Ringa,
der liggia the hieltar slagne.

13. [4]

Thet war Her Sone Falkwarsson,
Han talar Till sin broder her Knut,
nu wele wÿ Rÿda till Wreta klöster
och taga Stålt Elin der Vth,
der Liggia the hieltar slagne.

14.

Draga wÿ oss till wreta Klöster,
och winna wÿ den wÿff,
weta må tu min broder her Knut
den Iungfru skall blifwa min,
der Liggia the hieltar slagne.

15.

Stålt Elin hon drömde en dröm om Natt
i sängen der hon Låg,
Arla om mårgonen hon waknade,
hon sade sin moster der af,
der Liggia the hieltar slagne.

16.

Jagh drömbde att min fadhers Falkar,
The för Östan flugo,
iag fruchtar iag får sårg Vtj min bröst
det gåår mig sällan Vthur hugen,
der Liggia the hieltar slagne.

[5] 17.

Iagh drömbde att min fadhers[1] Falkar,
The wore eÿ flere än Tree,
The flugo Öfwer wårt klöster taak,
så ynkelig Lågo[2] the,
der Liggia the hieltar slagne.

18.

Iagh drömbde alt om den willande Örn
och så den willande Gam,
the begÿnte sig een Träta emillan
och flugo Vtj min fampn,
der Liggia dee hieltår Slagne.

---

[1]) Hdskr. fådhers.
[2]) Hdskr. snarast låga.

19.

Dett war och den Abbedissan.
hon skulle den drömmen Vthtÿda,
Thet är the herrar af fålkungars[1] äth,
dhe willia om tig Strida,
der liggia dee hieltar slagne.

20.

Drömbde tigh att tin Fadhers` Falkar,
The wore eÿ flere än tree,
det är her Sone folkwarsson,
han giör tig både ångest och wee
der Liggia the hieltar slagne.

21. [6]

Drömbde tigh om den willande Örn,
och så then willande Gam,
det blir her Sohne folkwarsson,
han giör tig både ångest och harm
der liggia dhe hieltar slagne.

22.

Siu gångor tå Rede the ädla Herrar
Klosteret Rundt om kring,
Och mitt opå den Klostermur
der bruto the herrar sig Jn,
der Liggia the hieltar slagne.

23.

Wacknadhe och den Abbedissan
I Sängen ther hon Låg,
hwem brÿter vppå wår Klostermur
eller hwem buldrar så.
der Liggia dhe hieltar slagne.

[1]) Hdskr. falkungars.

24.

Nedher kom Liten Klostermöö,
war klädd i kiortelen blå
Hwem brÿter Vppå wår klostermur,
eller hwem buldrar så
der Liggia dhe hieltar slagne

[7] 25.

Höre tu Liten Klöstermöö
alt Hwadh iag säger tig,
och hwar tå såfwer Stoldt Elin
tu dölg det intet för mig,
der liggia dhe hieltar slagne.

26.

Thet Huus thet är af marmorsteen,
och taket är täkt medh blÿ,
och sängen är medh silke vpredd
der Jungfrun sofwer vtj,
der liggia the hieltar slagne.

27.

Inkom liten Klostermöö
war Kledd J Kiortelen fin,
her Knut han brÿter wår Klostermur,
her Sone will her Jn,
der ligger the hieltar slagne.

28.

Her Knut han brÿter wår Klåstermur
her Sone will her Jn,
så sleckte the Vth the stora waxliuss
som brunno för Ståldt Elin,
der Liggia the hieltar slagne.

29. [8]

Waknadhe Iungfrunes ÿngsta Riddar,
han talte till sin medbröder altså,
wele wÿ wåga wårt Vnga Lÿff
för kära Jungfru wår,
der Liggia dee hieltar slagne.

30.

Icke kunde the Stålt Elin,
medh goda ther Vth fåå,
för än hennes . 12 . Riddare
ther döde för dören Läg,
der liggia the hieltar slagne,

31.

Barhufwudh och m*edh* baran foot
tå förde The henne af döör,
aldrig hördes någonn Kungedåtter
så ÿnkelig blifwa fördh
der Liggia the hieltar slagne.

32.

Så kastade the öfwer Hennes gola Håår
en kappa och den war blå,
så Lÿffte the henne på gångaren sin,
och förde henne åter ifrå,
der Liggia the hieltar slagne

33. [9]

The Redo sigh åt wägen fram,
och Öfwer Wreta bro,
hören i Stålten Elin lilla
i Låfwen min broder eder Troo,
der liggia The hieltar slagne.

34.

I Tÿgen Her Knut Falkwarson,
I säÿen icke så,
iag hafwer det offta till förende sworit
her Sone skulle mig aldrig få,
der liggia the hieltar slagne.

35.

Thet war Stålten Elin
hon talte ett Ordh för sig,
får det min fader Konung **Magnus** weta,
han hempnas det wist för mig,
der liggia the hieltar slagne.

36.

Thet war her Sone Falkwarson,
han ÿppade all hennes sorg,
Kung **Magnus** Ligger i höga Lofft
alt på förgÿlta båår,
der Liggia the hieltar slagne

[10] 37.

Är thet sandt i säÿen för migh,
Konungh **Magnus** min fadher är dödh,
så är thet ingen i werlden till
som mig hielper af min nödh,
der liggia the riddare slagne.

38.

Thet war Her Sone Falkwarsson,
han fördhe henne oppå sin borg,
och det will iag försanning säÿa
hon lefde dagelig sig till sorg
der Liggia the hieltar slagne.

39.

The Lefde tillsamman I . 15 . Åhr,
och Lefdhe the nu så,
att ingen till den andre sadhe,
medh gledie antingen neÿ eller Ja,
der Liggia the hieltar Slagne.

40.

Det war alt om en Onsdagh,
Stålt Elin fick håll i sin sÿda,
hon badh till Gudh så Jnnerlig
ath tÿden skulle snart Lÿda,
der Liggia the hieltar slagne.

41. [11]

Det war Stålt Elin
hon talte till tärnor[1] Twå
i beden her Sone falkwarsson
i stugan Jn till mig gåå,
der liggia the hieltar slagne.

42.

Jnkomme tå the tärnor Twå,
wore Kledd i kiortelen Rödh,
her Sone willen i till Ståldt Elin gåå,
iag fruchtar hon blifwer dödh,
der Liggia the hieltar slagne.

43.

Inkom her Sone Falkwarsson
war kledd i Skarlakan skin.
hwÿ sende i mig budh så brått
iag skulle gå ifrån gäster min,
der Liggia the hieltar slagne.

---

[1]) Hdskr. tärnar.

44.

Iagh Hafwer ett Sting i min sÿda fådt
iag hoppas att iag skall döö,
iag tackar Gudh Fader i himmelrÿk
som mig Låssar af min nödh,
der liggia dhe hieltar slagne.

[12]

45.

Thet war Her Sone Falkwarsson,
han klappar henne widh kind.
förlåt mig all min skuldh och bråt
aldrakiäresten min.
der Liggia the hieltar slagne.

46.

Iagh kan eder aldrig förlåta,
alt för den stoora harm,
J togen[1] min liten Tienstmöö
och Lade henne vppå eder arm,
der Liggia thee hieltar slagne,

47.

Då toge i min TiensteMöö,
och lade henne på bålstern blå,
men mig hafwen i både bannat och slagit,
och dragit mig i mit hår
der liggia the hieltar slagne.

48.

Det war her Sone Falkwarson,
han Klappade henne på sin kin,
förlåt mig all min skuldh och bråt
aldrakiäreste min.
der liggia the hieltar slagne.

[1]) Hdskr. tagen.

49. [13]

Jagh Kan eder aldrig forlåta,
alt för thet stoora wee
. 7. döttrar hafwer iag medh eder fåått
iag måtte dem aldrig see.
der liggia the hieltar slagne.

50.

Siu döttrar hafwer iag medh edher fådt
alt medh een så stor Möda,
The 3. Jungfrur Lefwa än,
the . 4. äre döda,
der liggia Thee hieltar slagne.

51.

Så snart tå blef den wäggen
alt medh skiönt silke beredd,
Tå blefwe the ädla Jungfrur
alt för sin moder Ledd,
der liggia the hieltar slagne.

52.

Tu war wälkommen Ståldt Carin,
och äldsta dåtter wår,
Tu war wälkommen Ståldt Cirstin
kungens i Spanien wäna Gemål,
der liggia the hieltar slagne

53. [14]

Tu war wälkommen Ståldt Adelin,
och yngsta dåtter min,
giff tu tig i Kloster Jn,
och bedh gådt för K: moder tin,
der Ligger hielten slagen.

54.

Hör tu Ståldt Carin,
tu lÿdh tin Moders Ordh,
tu Låfwa tig aldrig Magnus Benedictson
han blifwer tig aldrig godh,
der Ligger hielten slagen.

55.

Thet war Stålten Carin
Hon swaradhe sin moder så,
det kan Gudh willia iag Lefwer
så lenge iag seer huru mig will gåå,
der Liggia the hieltar slagne.

56.

Det war Stålten Elin
hon swarade henne så snart,
det will iag försanning säÿa
tu brår på tin faders art,
der liggia the hieltar slagne.

[15] 57.

Thet war Stålt Adelin,
Hon swarar uppå sin sann,
intet gifwer iag mig i Klöster
iag tager mig fast heller een man,
der Liggia the hieltar slagne.

58.

Thet war Stålt Elin,
Hon wredh sina hender i harm
må iag icke blifwa hördh
ett ordh Vthaf mit egit barn,
der liggia the hieltar slagne.

59.

Thet war Stålten Adelin,
och henne ran tårar på kin,
iag gifwer mig gierna i kloster
effter eder willia K. moder min,
der liggia the hieltar slagne.

60.

Jagh blef i Kloster gifwen
alt medh en silkes särk
der Vth tå blef iag tagen
medh een stoor hiertans werk,
der Liggia the hieltar slagne.

61. [16]

Det war Her Sone Falkwarson,
han klappade henne på kin,
förlåt mig all min skuldh och bråt
aldrakiereste min
der Liggia dhe hieltar slagne.

62.

Förlåt mig all min Skuldh och brådt,
aldrakiäreste min[1],
och allt det iag haf*wer* giort eder emot,
så skall iag nu till Rom at gå,
alt m*edh* min bara foot[2],
der Liggia de hieltar slagne.

63.

Gå I Eder till Rom
och så till Jerusalem
förgiäter icke mina 12. Riddare
förgiäter icke them,
der Liggia dhe hieltar slagne.

---

[1]) Dessa två ord genom misstag hitförda från föreg. strof.
[2]) Hdskr. möjligen fodt.

64.

Fram tå Stego the. 3. Jungfruer
och them Kan tårar på kin,
så flÿdde the sin fader wändskap
Vthaf kär moder sin,
der Liggia the hieltar slagne.

[17] 65.

I Läggen nu af eder Skarlakan Skin
i sliten wäll Kappan blå,
J tagen nu eder een Riddaredåtter,
een kungedåtter i aldrig mer få,
der Liggia the hieltar slagne.

66.

Det war Stålten Elin,
wände sigh till wäggen så bråt,
det will iag försanning säÿa
hon dödde then samma Natt
der Liggia the hieltar slagne.

67.

Det war Her Sone Falkwarson,
han låter henne ärlig begrafwa,
så lätt han hennes kista beslå
alt medh förgÿlta bokstafwer,
der Liggia dhe hieltar slagne.

———

2.

Konung Carls Wijsa Siunges efter Olle Strångesons Melodij. [18]

1.

Konung Carel han Råder I Swealundh.
och Låter sina hofmän Vthrÿda.
Medh Glimmande hielmar margelundh
dhe Skulle moot Hedukar Strida
I Rÿden medh mig Om een Affton.

2.

Konung Carl han Rÿder på en Apelgrå häst
hans Kiämpare dee äro sa Raske.
honom tiente wäll både håfmän och Präst
medh gÿllene harnisk han braskar
I Rÿden medh mig Om een Affton.

3.

Dhe sigh I Skepen sättia In.
Medh silkes flaggor och bulsanor
Så foro dhe Öfwer medh een godh windh
dhet Ruskar vnder hiällmar och Ahner
I Rÿden medh mig om een Affton.

4. [19]

Dhe Läggia till wedh Pomerska Strandh.
Snöde Ammiraler och wige båtzmän
Konung Carl han rÿder då först på Landh
Medh så månge Tusendh käcke hofmän
I Rÿden medh mig om een Affton.

5.

Dhe Rÿda sigh för Warschow Fram.
der dundrar Vnder berg och dahlar
dhe Söfwa så mången Tapper man
Så ath bloden i wixelen Sqwalar
I Rÿden medh mig Om een affton.

6.

Der Falla Tartare och Swarta Cossaker.
medh Kograr och well Spente bogar
der falla Massover och snöde Polacker
der falla både höga och Låga
I Rÿden medh mig Om een Affton.

[20] 7.

Konung Casmir rÿmmer af Landet Vth
här äre Starka Giester Inkompne
Och får iag intet hielp af Sancte Knut
Iag mister både Rÿket och Croonan
I rÿden medh mig Om een Affton.

8.

Dher Pösa och Swälla dhe Öÿar wedh Bellt.
och ruska sig som dhe mest förmåå
dee willia nu reesa moot Swerige i feldt,
Konung Carl han war nu Långt der ifrå
I rÿden medh mig Om een Affton.

9.

Konung Carl han Kastar sin Häst omkring
min dråttning och rÿke will iag då frÿa,
Och rÿder så der medh åth Jutelandh Jnn,
medh Tÿotusendh på hwar sÿdha,
I Rÿden medh mig Om een affton,

10. [21]

Dhe Swenskas hästar dhe Trafwa så Högdt.
det bäfwar både danska och Jutar
Fredrichz Vdd som war så well bÿgdt
för blinckande swerdet han Lutar.
I rÿden medh mig om een Affton.

11.

Konung Carl han rÿder på Fÿen In.
Starke Strömmen han frÿsser
danske hoffmän få eet annat sinn
Deres blodh både Kållnar och rÿser
I Rÿden medh mig om een Affton.

12.

Dhen Brusande Siöö och Wällande Haff.
måste nu wara broo och brÿggia
her kommer Sweea Konung Carl Gustaff
han achtar på Seelandh ath bÿggia
I Rÿden medh mig om een Affton.

13. [22]

Konung Carl han skiner medh glim*m*ande glaff
hans Kiempare äro så boldhe
det darrar Selandh och Kiöpenhambns Stadh
dhe äro nu i Swenskas wålde
I rÿden medh mig om een Affton.

14.

Konung Carl han wänder sin häst omkringh
een wäldoger herre Öfwer alla.
Och får iag Hallandh, Skåhne och Bleking
Jag låter min wrede snart falla.
I Rÿden medh mig om een Affton.

15.

Dhe Ährlige Býskoper af Trånhem och Lundh.
medh Bornhollms Öýar dhe wäna
Baahuss Lähn och i samma Stundh
Ewiglig dhe swärige nu Tiäna
I rýden medh mig om een Affton.

[23] 16.

Konung Carl han sitter I Giöteborgh.
sin Kiäreste dråttning widh handen
För Öýarna bär han ingen sårg
han råder Öfwer fasta landet.
I rýden medh mig om een Affton.

17.

Konung Carl och hans Ädhle Män.
sampt Präster borgare och bönder
dhe gledia sig nu hwar och een
Gudh låte dhem sin Nådh aldrig sönia
I Rýden medh mig om een Affton.

18.

Tack hafwe Konung Carl den högh Ädla herre
sampt hans Kiempar och trogne män
Sweriges Rýke det blifwer nu Större,
och[1] råder öfwer Östrasiö och nårska Landen
I Rýden medh mig om een Affton.

[24] 19.

Lýflandh och Rýga dhet Står sigh wähl
fast Rýssen är mýket gahlen.
Ester och finnar medh Swenske håffmän
dhe Stýra honom dicht Vthi sadelen
I Rýden medh mig om een Affton.

[1]) Hdskr. för och med orätt till föregående rad.

20.

Gudh hielpe Konung Carl och Swerige medh.
hans Edla Rÿken och Wäna
Gudh gifwe oss nådh och een godh fredh
att wÿ kunde honom räth dÿrkia och tiäna
I Rÿden medh mig om een Affton.

Ändha.

Denne Wÿsa kan Siungas
Effter, fölliande sätt
Vnder Nestföresbrefnes Melodÿ
som wedh slutet så Lÿder rätt,
der Liggia the hieltar slagne.

3.

1. [25]

Det war Bÿskoph Waldmar Sönner,
dee wore Twå Rosenne blommor,
så skulle dhe sig till danmark fahra,
och winna bådhe heeder och fromma[1],
Så wunno dee sin fadher Vthaf sina Boÿor,

2.

Det war Bÿskoph Waldmar Sönner,
dee wille till dammark gånga
och ginge dee sig den wägen så Lång
att Lösa sin fader Vthaf sin wånda
så wunno dhe sin fader Vthaf sina boÿor

[1]) Hdskr. foromma.

3.

Ginge dhe sigh ått wägen fram.
Allt till den siöde Strande,
och hörer tu nu du fergekarl
du förr oss till danmarkz Lande,
Så wunno dhe sin Fadher Vthaf sina boÿor

[26] 4.

Och hörer tu nu du Färgekarl,
allt hwadh wÿ bedie om
du giff nu oss det waldmar Grå
för Sametz Kleder Wår
Så wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

5.

Ginge the Sigh till Börtingens Borgh.
och än till Börtingens Bÿ,
dhe frågade sig så Lönneligh
hwadh Torn deres Fader satt fången Vtj
Så wunno dee sin fader Vthaf sina Boÿor

6.

När som dee komme till det höga Slådt.
och i then samma Bÿ,
finge dhe Spöria hwar deres fadher war,
och hwadh Torn han satt fången Vthj,
Så wunno dhe sin fader Vthaf sina boÿor.

[27] 7.

Dhet war danske drånningen.
hon Vth genom fönsteret Sågh,
hwadan då är det fremmende fålk
som gånger sig der Vthe medh ÅÅ.
så wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

8.

Dhet war Bÿskoph Waldmar Sönner.
dhe swarade drånningen såå,
wÿ äre kompne af fremmende Lande
och äre fÿskiare Sönner Twå
så vunno dhe sin fader Vthaf sina boÿor

9.

Dhet war danske drånningen.
och hon oppå dem sågh,
det i säÿa eder fiskiare Sönner at wara
det Linga i eder Vppå,
Så Wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

10. [28]

Hören I danske drånningh,
som är både mechtig och Rÿker
Låfwen i oss fathige fiskiare Sönner
att fiskia Vtj edra dÿker,
Så wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

11.

Dhet I Begiären att Fÿskia
der medh achten i mig ath swika
I ären wist Biskop Waldmars sönner
och ären honom så Lÿke
Så wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

12.

Wÿ ären twå Fattige Fÿskiare Sönner.
det sÿnes oppå wåra Kleder
och hören I danske drånningen
I mågen oss icke så heda.
Så wunno dhe sin fader Vthaf sina boÿor·

[29] 13.

Ähr thet sandt I Säÿgen För migh.
J welen mig icke Swÿka
iag gifwer eder Låff och frÿheet
alt Vtj detta mith Rÿke
Så wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

14.

Så toge dhe af sigh sine Fÿskiare Klädher.
dee Låto dem på Jorden Liggia,
och togo thee sig Skafftafwel och Tärning af guldh
och satte sig neder ath Leeka,
Så wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

15.

Dhet war danske dråningen.
war Kledt Vtj Scharlakan Rödh
fick hon see Terningen och Skafftafwel Speel
Det war af gullet Rödh,
Så wunno de sin Fadher Vthaf sina boÿor.

[30] 16.

Hwadh ähren I för Fÿskiare
iag fruchtar i ären icke huld
J hafwen Skafftafwel och Tärningar
dhe äre Vthaf Röda Guld,
Så wunno dee sin Fader Vthaf sina boÿor

17.

Dhet är och icke det rödha Guldh.
Endoch eder tÿcker Såå.
det är den klara messing
och Solen Skÿner der Vppå.
Så wunno dee sin Fadher Vthaf sina boÿor

18.

Dhet war alt om en Söndagz Morgon.
dhee sungo messan så Lenge.
dhe ginge sig till Smedian
och ländte både hammar och Tänger,
Så wunno the sin fader Vthaf sina boÿor.

19. [31]

Dhe Stöte och the Brute,
och arbetade så Swåra
Ären i her Jnne bÿskop Waldmar
och hafwen i någon förmågo.
Så wunno dhe sin fader Vthaf sina boÿor

20.

Hwem är den som nu Klappar.
eller hwem är den murarna brÿter
her hafwer iag Legat i Fempton Åhr
och aldrig hördt sådana Gnÿer.
Så wunno dee sin Fadher Vthaf sina boÿor

21.

Hören I Bÿskoph Waldemar.
det är edra sönner båda
wÿ äre kompna af Sweriges Landh
att hielpa eder af Järn och boÿor.
Så wunno dhe sin Fader Vthaf sina boÿor.

22. [32]

Här hafwer iagh Legat I Fempton Åhr
allt som een fattig fånge
och hören i mine Käre Sönner
iag förmå nu intet Gånga.
Så wunno de sin fader Vthaf sina boÿor

23.

Dhet war Býskoph Waldmar Sönner
The satte sin fader på förgýltan Stool
Buru dee honom så sachtelig,
alt Vtj den Gröna Skough,
Så wunno dee sin fader Vthaf sina boýor

24.

Buro the honom Så Sachteligh.
igenom then Gröna ängen
fingo the höra the hestars Gný
Tee töfwade icke Lenge
Så wunno the sin fader Vthaf sina boýor

[33] 25.

Hören I nu mine Käre Sönner.
J låten mig på Jorden Liggia
Rädden i nu edert Vnga Lýff
och Vthaf Skougen hårdt rýmmen
Så wunno dee sin Fader Vthaf sina boýor

26.

Hören nu I wår Käre Fadher.
wý hafwe hulpit eder Vthaf boýor
och det skall aldrig till Swerige Spörias
wý gånge eder ifrå handa
Så wunno dee sin Fader Vthaf sina boýor

27.

Dhet war Býskoph Waldmars Sönner.
The woro twå Riddare så Starke
Femp *så* wore the Vthaf drånningens Håffmän
The slogo dem alla till marke
Så wunno dee sin Fader Vthaf sina boýor

28. [34]

Nu Liggia drånninges håfmän döda
och neder fallen Af hest,
wÿ sättie wår Fadher på Gångaren Grå
han tiänar och honom best
Så wunno dee sin Fader Vthaf sina boÿor

29.

Dhet war Bÿskoph Waldemar.
han war så mÿket gladh,
så rede dee så Lustelig,
alt till den Färigestadh.
Så wunno dee sin Fadher Vthaf sina boÿor

30.

Så gofwe dhe den Fergiekarl.
Sölfwer och guldh på handen
så förde han dem Vthöfwer det Sundh
och heem till sweriges Landen
Så wunno dee sin Fadher Vthaf sina boÿor.

31. [35]

Dhet war Bÿskoph Waldmars Sönner.
Dee Lÿffte oppå sin hath,
Och hörer du nu tu Färigekarl
du säg danske dråningen så mÿken Otack.
Så wunno dee sin fader Vthaf sina boÿor

32.

Du Sägh nu danske drånningen.
bådhe Laster och Skam
den Spoth hon hafwer wår Fader giordt
den wel*e*[1] wÿ hempnas på danmarkz Landh
Så wunno dee sin Fader Vthaf sina boÿor

---

1) Hdskr. möjligen wel.

33.

Dhet war glädie och mÿken Frögdh
och helsande mera Gamman
Fader och sönner dee wore heem Kompne
så wÿdt Vthaf Fremmande Lande.
Så wunno dee sin Fader Vthaf sina boÿor

[36] 34.

Nu hafwer Bÿskoph Waldmar.
förwunnit all ångest och qwida
och Leffwer han så gladelig,
medh sine Sönner så rÿka
Så wunno dee sin fadher Vthaf sina boÿor

Ändhe.

4.

1.

Priamus han war en Konungh Boldh.
Både Landh och Rÿke hade han i Woldh
wäll op i Roser om i welen Pariss föllia

2.

Fähm Sönner hade han bådhe Starke och Raske.
J blandh dem alle war Parriss mÿket Karsk.
wäll op i Roser om i welen Parriss föllia,

3.

Hörer du min Sohn Parriss hwadh iagh säger tigh.
Till Greekelandh skall tu Reesa ner
Well op i Roser om i welen Parriss föllia

4. [37]

Dhe Greeker togo wår Sÿster Bordt.
det giorde dee oss till håån och Spoth
wäll op i roser om i welen Parriss föllia,

5.

Vthi lÿka måtto du bethala dhem.
Dheres däÿgeligste qwinna för till oss heem.
wäll op i roser om i welen Parriss föllia.

6.

Efter dee Ordh drager Parriss åstadh.
medh Tiugu Skeep Öfwer det wilda haff.
wäll op i roser om i welen Parriss föllia,

7.

När som dee komme sigh mitt oppå haaf.
och der mötte Konung Melanus dhem.
Well op i roser om i welen Pariss föllia

8.

Af[1] honom wiste Parriss inthet aff[2].
Tÿ lett han sina Skeep för Segel gåå
well op i roser om i welen parriss föllia.

9. [38]

Dhe ladhe sina Skeeph på hwitan Sandh.
och det war Parriss träder först oppå Landh,
wäll op i roser om i welen parriss föllia

10.

Brådt kom buden för dråning Helena Bordh.
Af Parris hörde hon så mången Ståldtz ordh.
well opp i roser om i welen Parris föllia.

---

[1]) Senare tillskrifvet på den plats, som ursprungligen afsetts för stor initial.

[2]) ff Senare tillskrifvet.

11.

Parris Stiger vppå högan Luftz Broo.
han låter sina hestar Thämia op fordt
wäll op i roser om i welen Parris föllia

12.

Erligen gånger dråning Helena I Kÿrkian Ihn.
och der Stodh Parris, som Sohlen hoon Skeen
wäll op i roser om i welen Parris föllia.

13.

Så kommo till hopa the deÿgelige Tuu
Så Skiöna finss icke i werlden nu.
wäll op i roser om i welen Parris föllia.

[39] 14.

Och icke hafwer iagh i werlden någon Sorgh.
Om i welen föllia mig till Trogen borgh.
well op i roser om i welen parris föllia

15.

Och Råden I migh till Troghe Landh.
Så skolle i blifwa min Käre mann
well op i roser om i welen parris föllia,

16.

När dagen war Framleden och natten giordes mörk.
Så Stulo dhe drånning heelena hårdt
well op i roser om i welen Parris föllia.

17.

Brådt Kom Konung Melanus medh sine Skeeph.
Så snart han dee tÿenderna weeta fick
wäll op i roser om i welen Parris föllia

18.

Så föll han nedher på grönnan Iordh.
och aldrig då kunde han tahla eth ordh
Well op i roser om i welen Parris föllia.

19. [40]

Straxt der efter een Liten Stundh,
Stodh Konungen Op af det sorga Rum
wäll op i roser om i welen Pariss föllia

20.

Gudh I Himmelen ware mitt Rådh.
att iag måthe hempnas det Öfwerdådh
wäll op i roser om i welen paris föllia

21.

Så Skrifwer han bref till Konungen Boldh.
att dee willia hempnas det Öfwerwåldh.
wäll op i Roser om i welen paris föllia,

22.

Då finge dee Förstar så Storan en Sårgh.
dheres däÿgeligste Qwinna war i Troge Borgh.
wäll op i Roser om i welen paris föllia

23.

Och aldrigh hade dhe en sådan qwinna Sedt.
mÿket mindre af någon så Skiön säÿga weet
Well op i roser om i welen Parris föllia.

24. [41]

The Greeker dhe Lade sine Skeph Ifrån Landh.
Ettussen Twåhundrede och Tingu försann
well op i Roser om i welen Pariss föllia

25.

Dhe Ladhe sine Skeeph För Troge Stadh.
der af Priamuss blef intet Gladh
well op i roser om i welen Pariss föllia

26.

Dhe Lågo derförre I Tyo Åhr.
det wancka så många födeliga Såår
Well op i roser om i welen paris föllia,

27.

När som the Fingo ther ingen macht,
ath wÿka aff hadhe dee i acht,
well op i roser om i welen parris föllia

28.

Lell funno dhe på ett Skalka Seedh.
Thee giorde een hest af trä och weedh
well op i roser om i welen parris föllia.

[42] 29.

Hästen af Trää Konstelig giordhe dhe Såå.
Ettusendh man Vthj honom Lågh.
well op i roser Om i welen parris föllia

30.

Brådt Kommo buden för Priamus Bordh.
Eder Skencker dee Greker een hest så Stoor.
Well op i roser om i welen parris föllia

31.

Hästen Skenckte dhe bådhe Stoor och Ryk.
Aldrig war han Skiönare i Troge bÿ.
well op i roser om i welen parris föllia

32.

Till Klostre I Staden hafwa de honom Skenckt
att dhe icke i Siöön skulle blifwa fördrenkt,
well op i roser om i welen parris föllia.

33.

Vpstiger Konung Priamus från Bredhe Bordh.
han wille den hesten Skodha fordt
Well op i roser om i welen parris föllia.

34. [43]

Troghe-Stadh Vth medh honom gick.
så snart dee den hesten Skodha fick,
well op i roser om i welen parris föllia.

35.

Dhe Förde dhen Hesten vp till Trogenborgh.
det blef dem då alla till grååt och Stoor sorg,
well op i roser om i welen parris föllia.

36.

Hästen war Stoor och Porten war Trångh.
dee bruto nedh murar medh Jerne Stång.
Well op i roser om i welen parris föllia.

37.

Hesten Fördes In, I Troghe medh Bångh.
det hördes Vthi honom så Storanen Klangh.
Well op i roser om i welen parris föllia

38.

The drucko och gladdes then Långa Natt.
The meente sig hafwa fådt een så Storanen Skatt
Well op i roser om i welen parris föllia.

[44] 39.

Somblige Lågo I Sängen ner.
och somblige Orka icke röra sig
Well op i roser om i welen paris föllia

40.

Tröst och modh togo de Greeker till sigh.
Vthur hestens buck så Krupo dhe Vth
Well op i roser om i welen parris föllia

41.

Dhe Thände Straxt Elden I Staden så Rödh
det blef thee Trogjaner till sorg och ködh.
Well op i roser om i welen paris föllia

42.

Vthi Stadhen dhe andra då Straxt Kommo.
Så snart dec Greeker det förnummo
Well op i roser om i welen paris föllia

43.

The Sköflade och brände Så Margelundh.
The Skondte hwarken Gammal eller Vng
Well op i Roser om i welen parris föllia.

[45] 44.

Melaus Fick der sin drånning Igen.
I kommen till mig min gambla och goda wänn.
Well op i roser om i welen parris föllia

45.

Nu Hafwer Troghe en Ända Fådt.
som Casandra hafwer om honom Spoodt
Well op i roser om i welen parris föllia.

46.

Christus I Himmelen ware wårdt Rådh.
och beware oss alla för Öfwerdådh.
Well op i roser om i welen parris föllia.

Ändha.

5.

1.

Ebbe drömde en dröm om Natt.
J sängen der han Lågh,
och arla om mårgonen han wacknade
han sade sin moder der aff,
för oräth sack och mÿken osanning
Så togo dhe Ebbe hans Lÿff aff.

2. [46]

Migh Tÿckte att min Kappa Blåå.
hon war mig worden swarth
och alle dee Fouglar i Skougen wore
dhe sade mig alla godh nath.
för orätt sack och mÿken osanning
Så togo dhe Ebbe hans Lÿf Aff.

3.

Och icke skal du draga I Rosen Lundh.
och beeta diur heller hinn
men tu skall blifwa hemma
och Tahla wedh fästemö dÿn
för orätt sack och mÿken osanning
Så togo dhe Ebbe hans Lÿff aff.

4.

Swarade Ebbe Tÿckeson,
war Kledd i Kiortelen Rödh.
iag håller det för ingen Ryddare at wara[1]
så redder att han skall döö.
För orätt sack och myken osanning
Så togo dhe Ebbe hans Lÿf af.

5.

Thet war Ebbe Tÿckeson.
satte på Rennaren Rödh,
[47] Jag håller det för ingen Ridders man at wara[1]
som achtar dee Lösa drömmar
för oräth sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf af.

6.

Thet war Ebbe Tÿckeson.
Rÿder i Rosenlundh
och ter mötte honom hans banneman
som herre Gudh Laste den Stundh
för oräth sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf af.

7.

Hwar är dÿn höck hwar är dÿn hundh.
hwar äre dÿne Raske håfredar
hwÿ Rÿder tu så allena
J genom dhee gröna heedh.
För orätt sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf af.

8.

Hwar är dÿn Höck Hwar är dÿn hundh
hwar äre tÿne Raske håfdrengiar
[48] hwÿ rÿder tu så allena

[1]) Hdskr. för att wara till föregående rad.

igenom the gröna ängiar
för orätt sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hanss Lÿff af.

9.

Min Hundh han är I Rosenlundh.
och bÿter diuur och Råå.
och somblige af mine håfmän äre på den s*a*lta flodh
och brÿta den böllian Blåå.
För oräth sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf aff.

10.

Min Hundh ähr I Rosenlundh
och bÿter di*uu*r och hÿnd,
och somblige af mine[1] hofmän äre hemma
och achta på Fästemö min
För orätt sack och mÿken Osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf af.

11.

Somblige honnom medh Spiuten Stungo
och somblige höggo honom medh swärdh
och det må iag försanning S*ä*ÿga[2]
Den döödh war den herren aldrig wärdh. [49]
För oräth sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿff af.

12.

Togo dhe vp Ebbes Klädher.
dee wore af bloden så tung
och så låto dee löpa hans goda gångare
Allt igenom den gröna Lundh.
För orätt sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿff af.

---

[1]) hof skrifvet i rasur.

[2]) Hdskr. Saÿga.

13.

Gångaren Loop I Stallen.
der han waar waan att Ståå
och vthe Ståår Ebbes moder
och såg hon allt der oppå.
För orätt sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf af.

14.

Gudh Nådhe den digh Sadladhe.
Gudh Tröste den du baar
Gudh frögde dÿn Siähl Ebbe Tÿckeson
Så Rask een håfman du waar
För orätt sack och mÿken Osanning
Så togo dhe Ebbe hans Lÿf af.

[50] 15.

Dhet war Ebbes Modher.
war kledd i Scharlakan och hermelins Skin,
och så gåår hon i Sängstufwan
för Ståldtzen Adelin Jn.
För orätt saack och mÿken osanning
Så Togo dee Ebbe hans Lÿf af.

16.

I Sitten här alle mine Iungfrur.
J Sÿn eder gierning så brådt
och her är kommit et så fremmande Lÿck
Som her will hwilas J nath.
För orätt sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf af,

17.

Och dett war Stålten Adelin.
hon blecknade i Blomekinn,
och hwadh är det för ett fremmande Lÿck

som icke Orkar her omkring
för oräth sack och myken osanning
Så togo dhe Ebbe hans Lyf af.

18. [51]

Swarade Ebbes Modher.
och henne raan tårar på kin
det är Ebbe Skemmelson
alldrakiäreste Syster Sohnen min
För orätt sack och myken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lyf af.

19.

Somblige grafwen grofwe.
och somblige Waxliusen optende
och allt satt Stålten Adelin
så swåra[1] effter Ebbe månde hon längta.
För orätt sack och myken osanning.
Så togo dee Ebbe hans Lyf af.

20.

Gudh Nåde digh Ebbe Tyckeson
Som måtte komma heem
dyn moder hon har fådt een så Storan een sårgh.
för aldrekierste Syster Sohnen sin,
För orätt sack och myken Osanning
Så togo de Ebbe hans Lyf af.

21. [52]

Swaradhe Ebbes Modher.
och henne Runno Tårar på Kin
Du Statt op Ståldtzen Adelin
och Kiänss wedh festemannen dyn
För orätt sack och myken osanning
så togo dee Ebbe hans Lyf af.

---

[1]) Hdskr. för så swåra till föregående rad.

22.

Arla war det om morgonen.
och förr än dagen giordes liuss
Tree wore dee Sabl. lÿken.
I Ebbe Tÿkesons huuss.
För orätt sack och mÿken osanning
Så togo dee Ebbe hans Lÿf af.

23.

Dhen ena war Ebbe Tÿckeson
och deen andra war hans moder
den tridie då war hans Fästemöö
af sorgen så blefwo thee döda.
För orätt sack och mÿken osanning
Så togo de Ebbe hans Lÿf af.

Ändha.

6.

[53] 1.

Dhet war Ollof Strångeson.
och så ten Vnga habor
dee tiente sig så lenge
Vtj danske Konungens håff.
Så wunno dee sina gode godtz under Rÿlandh

2.

Dhe Tiente sigh så Lenge.
alt som Twå Stalbröder Såthe
och det war ingen i werlden till
deres wändskap kunde åthskillia
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh

3.

Dhe Tiente sigh så Länge
för danske konungens besta.
Begÿnte dee sig een Trätta
alt om begges deres goda hestar.
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

4.

Och hörer tu Vnga habor.
wÿ wele intet Trätta
din moder hon war min gode Gummor
att hon icke sörger oss båda,
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

5. [54]

Och war min Mor dÿn goda Gummor.
och säger duu det medh Skäl
Gudh låte dig aldrig blifwa manssens macka
om duu icke duster medh mig,
Så wunno dee sina goda godtz under Rÿlandh.

6.

Och Ingen Skal då rosa mina Starcka hender.
för än man hafwer dem förestådt
men så raske då hafwer iag hestar
Som duusten medh tig törss Rista
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

7.

Arla war det om Morgonen.
och för än dager giordes liuss
Så många då wore de sadleda hestar
alt för det duuste huuss
Så wunno dee sine gode Godtz under Rÿlandh

8.

Arla war det om Morgonen.
så fagert den Lärikian sång
Vp ständer Ollof Strångesson
han kleder sig för sin Sängh.
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

[55] 9.

Han Klädher sigh I Pantzsar
och så vthi Pantzsar fiäll
och det war danske Konungen
han fruchte sig för honom sielf
Så wunno dee sin*e* gode godtz under Rÿlandh.

10.

Den Första Dust dhe Samman Redho.
Så gnägade habors hest.
Mången duust då hafwer iag Rydj
iag fruchtar att denne blifwer mig och werst.
Så wunno dee sine gode Godtz under Rÿlandh

11.

Dhen Andra Dusten dhe samm*a*n Redho.
då blef habor Såår
dee greto och sörgde dee danske fruer
dee feldte så modig*a*n Tåår.
Så wunno dee sine gode Godtz under Rÿlandh.

12.

Dhen Tridie Dusten dhe Samman Redho.
då bleff habor dödh
hon dåna der wedh danske drånningen
och så habors Fästermöö
Så wunno dee sine gode Godtz under Rÿlandh.

13. [56]

Dhet war Ollof Strångeson.
Slår op medh sin hwita handh.
det gifwe Gudh fader i himmelrÿk
iag wore vppå Fremmande Landh.
Så wunno dhe sine gode godtz vnder Rÿlandh.

14.

Dhet war Olluf Strångeson.
han talade till sin hest
mig tÿcker nu så vtj mitt sinn
att Skougen Skÿler oss best.
Så wunno dee sine godtz vnder Rÿlandh.

15.

Ropade Danske Konungen
så högdt vthöfwer all sin gårdh.
och det förbiude den altzmechtige Gudh.
att tu skulle Skougen nå så.
Så wunno dee sine godtz under Rÿlandh.

16.

I Gifwen mig nu litet watten.
Jag dricker det så gierna som wÿn,
men aldrig kommer iag till örsalss Landh.
och Tala medh moderen min.
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh,

17. [57]

Tack hafwer Ollof Strångeson.
och han war sig intet Seen
han drog sig af Landet bårdt.
för konungen och alle hans håfmän.
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh

18.

Nu Ligger habor vnga dödher.
Nederfallen af hest.
Oluf Strångesson är een fredlöös man
och Skougen tiänar honom best.
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

19.

Nu Ligger vnga habor.
att bloden rinner honom till Dödha
Oluf Strångesson är een flÿchtig man
Men han kan well tiäna sin föda
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

Ändhe.

7.

[58] 1.

Redherstige tiänar I Konungz Gårdh.
Slÿter han Skarlakan fordra medh Mårdh
Fruwer i Gifwen oss Orloff.

2.

Rederstige tiänar han Konungen.
medh Skäbl fruwer och Jungfrur Vndte honom well
Fruwer i Gifwen oss Orloff.

3.

Rederstige Skänkte för konungen Wÿn.
hans ögon dee Lechte på Lÿten Cerstin[1]
Fruwer J Gifwen oss Orlof.

[1]) Ce skrifvet i rasur.

4.

Fiortande Winter sedan iagh Runer nam.
J affton skall iag pröfwa om dee äbro san
Fruwer i gifwen oss Orlof.

5.

Medh den hög*ra*[1] handen han för konungen Skänkte,
medh den wenstra handen han dee Runnorna sende
Fruwer J Gifwen oss Orloff.

6. [59]

Han kastade Runor till Lÿten Cerstin.
dee Stuncko Strax vnder Stålss Adelinss Skinn,
Fruwer i Gifwen oss Orloff.

7.

Stålss Adelin hon Rånnade som en Blodh.
Och Rederstige han blecknade der han Stogh,
Fruwer i gifwen oss Orlåff,

8.

Rederstige han gånger för sin Modher att Ståå.
ach min käre moder i gifwen mig gådt Rådh,
Fruwer i gifwen oss Orlof.

9.

Iagh gifwer dhe Rådhen som iagh Plägar
förr gack i Sängh och stängh din döör,
Fruwer i gifwen oss Orlof.

10.

Iagh kastade Runor till Lÿten Cerstin[2]
dhe Ruchko Strax vnder Stålsz adelins Skinn,
Fruwer i gifwen oss Orloff.

---

[1]) Hdskr. höga. [2]) Ce i rasur.

18.

Nu Ligger habor vnga dödher.
Nederfallen af best.
Oluf Strångesson är een fredlöös man
och Skougen tiänar honom best.
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

19.

Nu Ligger vnga habor.
att bloden rinner honom till Dödha
Oluf Strångesson är een flÿchtig man
Men han kan well tiäna sin föda
Så wunno dee sine gode godtz under Rÿlandh.

Ändhe.

7.

[58] 1.

Redherstige tiänar I Konungz Gårdh.
Slÿter han Skarlakan fordra medh Mårdh
Fruwer i Gifwen oss Orloff.

2.

Rederstige tiänar han Konungen.
medh Skähl fruwer och Jungfrur Vndte honom well
Fruwer i Gifwen oss Orloff.

3.

Rederstige Skänkte för konungen Wÿn.
hans ögon dee Lechte på Lÿten Cerstin[1]
Fruwer J Gifwen oss Orlof.

[1]) Ce skrifvet i rasur.

4.

Fiortande Winter sedan iagh Runer nam.
J affton skall iag pröfwa om dee ähro san
Fruwer i gifwen oss Orlof.

5.

Medh den högra[1] handen han för konungen Skänkte,
medh den wenstra handen han dee Runnorna sende
Fruwer J Gifwen oss Orloff.

6. [59]

Han kastade Runor till Lÿten Cerstin.
dee Stuncko Strax vnder Stålss Adelinss Skinn,
Fruwer i Gifwen oss Orloff.

7.

Stålss Adelin hon Rånnade som en Blodh.
Och Rederstige han blecknade der han Stogh,
Fruwer i gifwen oss Orlåff,

8.

Rederstige han gånger för sin Modher att Ståå.
ach min käre moder i gifwen mig gådt Rådh,
Fruwer i gifwen oss Orlof.

9.

Iagh gifwer dhe Rådhen som iagh Plägar
förr gack i Sängh och stängh din döör,
Fruwer i gifwen oss Orlof.

10.

Iagh kastade Runor till Lÿten Cerstin[2]
dhe Ruchko Strax vnder Stålsz adelins Skinn,
Fruwer i gifwen oss Orloff.

[1]) Hdskr. höga. [2]) Ce i rasur.

[60] 11.

Redher stige gånger till Buren sin,
han wille icke läta nagon till sigh,
Fruwer i gifwen oss Orlåf.

12.

Stålsz Adelin hon gånger för sin Foster
Modher att Ståå.
Och låfwen i mig att Spassera gåå,
Fruwer i gifwen oss Orlåf,

13.

Fulla Låfwar iagh eder att Spassera fahra.
Men sielf då skolen J för edra gierningar at swara
Fruwer J Gifwen oss Orlåf,

14.

Stålsz Adelin hon Axladhe kappan Bläå.
Och så gånger hon tÿtt som Rederstige Lågh,
Fruwer i Gifwen oss Orlåff,

15.

Hon klappa på döran medh fingrarna små.
Står op Rederstige Låter Låszerna J frånn
Fruwer i Gifwen oss Orlåf.

[61] 16.

Jngen hafwer iagh Stämpna satt.
och ingen då Låter iag Jnn J natt,
fruwer i Gifwen oss orlåf.

17.

Och Jungfrun Axladhe kappan Blåå.
Så sårgelig då månde hon dädan bårdt gåå,
Fruwer i gifwen oss orlåf,

18.

Och när som hon kom till Slåthe
Konungen henne der mötthe,
fruwer i gifwen oss Orlåf,

19.

Hörer tu Stålsz Adelin käre dåtter min.
hwart Liger tina wägar om affton tÿdh,
fruwer i gifwen oss Orlåf,

20.

Och iagh har Warit Vthe medh åå.
och hempta dee blåmster Stora och små.
fruwer i gifwen oss Orlåf.

21. [62]

Och hwar hempta du dem så Lenge.
allt Vthe wedh Rederstige Sänge.
fruwer i gifwen oss orlåf.

22.

Och må iagh nu icke Redher stige fåå
Så skall iag mig af landet bårdt gåå,
fruwer i gifwen oss Orlåf,

23.

Konungen kallar på små swänner Twå,
J beden Rederstige Jnn för mig gåå
fruwer i gifwen oss Orlåf.

24.

Rederstige Inn J genom dörran Stegh.
Konungen honom medh ögonen negh.
fruwer i gifwen oss orlåf.

25.

Och hörer tu Rederstige wäll Swepter J Skinn.
Hwadh hafwer tu bestella medh dåttren min,
fruwer i Gifwen oss Orlåf,

[63] 26.

Rederstige swarade konungen medh Skiäll
och intet har iag att bestella m*edh* eder dåtter käär
Fruwer i Gifwen oss Orlåf.

27.

Ock hörer du Rederstige wäll Swepter J Mårdh.
Jag gifwer tig Stålss Adelin dåtteren wår
fruwer i gifwen oss nu Orlof.

28.

Rederstige Tackadhe Konungen medh Skiäl.
Jag Tager giärna Ståltz Adelin eder dåtter kiär
fruwer J gifwen oss Orlof.

29.

Dhet war Glädie och mÿken Gamman.
Rederstige och Ståltz Adelin gofwes Tillsamman
fruwer i Gifwen oss Orlåf.

Ändhe.

1500- OCH 1600-TALENS

VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH HENRIK SCHÜCK

IV. PÄR BRAHES VISBOK.

2:dra upplagan.

UPSALA 1920
EDV. BERLINGS BOKTRYCKERI A.-B.

»Pär Brahes Visbok» är en tvär oktav, bunden i pressadt pergamentsband och förvarad i det grefliga Braheska biblioteket på Skokloster. Handskriften upptager 197 blad, af hvilka dock de flesta äro oskrifna. På första bladet läses:

Fiducia et Spe.
Verum decus in virtute positum.
Petrus Brahe C. D.
W. I jan. A:o 1620
Giessæ.

De följande sju bladen äro oskrifna. Bl. 9 v. vidtager en samling musiknoter utan text: 9 v. på luthan & fedhlan. 10 Les Boffons. Bergamasco. 10 v. Balletto francovis. 11 Teutscher dantz. Nachdans. 11 v. Teutscher dans. 12 Balletto. 12 v. Corante pastorelle. 13 Wolte francovise. 13 v. Balletto. 14 Vtaf Fortuna. 14 v. Cupido. 15 Balletto cauda. 15 v. Galiarda trio frog(?) 16 v. Balletto. 17 Puer natus in Bethlehem. 17 v. Curante Francovis 18 Bergamasco. 18 v. Ballo in Echo. 19 v. Curante la Muresq*ue*. 20 Pavana. 20 v. Amor. 21 v. Teuscher dantz. 22 v. Wår Gudh ähr oss en väl*dig* borgh. 23 v. Phantasia. 24 v. Von himell hoch da kom ich här. 25 v. Galiarda Englese. 26. Favorite. 27 Galiarda du passameta. 27 v. Fuga. 31 v. Polensk dantz. 32 Nun kom der heÿden heÿland 33 Galiarda englese. 33 v. Præludium. 34 Corante. 35 Ich danche dir Liber herre e? morge*n* . . g . 35 v. More Palatino. 36. v Galiarda. engles 37 More palatino. 37 v. Liebe. Bl. 39 r. står följande dikt:

E[1] Quest' il premi' amore
Che già mi promettest' empio signore
In si lunghi martiri
Di terminar' i pianti é li sospiri.

---

[1] Står i marginalen.

E questa la mercede
Della mia sald' é inuiolabil fede
Doppo molt' è molt anni
Crescer le fiam*me* mie con nou' inganni.
E questa la dispensa
Ch'io habbia il danno è altrui la ricompensa
Ahime cotal martire
Quest' alma afflitta non l*o*[1] po soffrire.
E questo al fin il merto
Del pianger mio é del' incendio aperto
Altri gode il bon mio
Sentisti mai dolor si acerb' é rio.[2]

Bl. 39 v. Courante. 40 r. och v. Balletto. 41. Variatio. 41 v. Volta. 42. Courante. 42 v. Galliarda. 43. Ballet. 43 v. Lamentatio Bocqueti. 44 v. Ballet.

Bl. 45 r. sluta dessa musiknoter, hvarefter följa 56 tomma blad. Därpå vidtager den här aftryckta vissamlingen, som således börjar bl. 102 v. med dikten »prÿammus han uar en kånigh båldh». Underst på första sidan af denna dikt står skrifvet: Min sÿsters Fröken Ebba Brahe hand.» Dikten »More Palatino», som börjar bl. 108, är skrifven med en ny handstil, möjligen den samma som återfinnes i dikten »Nun bin ich durch Liebe» (bl. 109 v.) I den bl. 111 v. börjande dikten »Elender Mensch» möta vi en tredje stil, som dock erbjuder vissa likheter med Ebba Brahes. Dikten »De tålff starke Kempars Wissa» (bl. 115 ff.) är skrifven af två olika händer, af hvilka den ena, som synes vara Pär Brahes egen, skrifvit endast de två första stroferna (bl. 115 r.); bl. 115 v., där den andra stilen vidtager, har i margen följande anteckning: »her begÿnnes greff Nils Brahes hand». De följande visorna — »thett gÿllende ABC», bl. 122 r. — 126 r., »Habors Wisa»,

[1] Handskr. *la.*

[2] Enligt hvad professor P. A. Geijer, som godhetsfullt granskat denna dikt i manuskriptet, upplyser, är den en s. k. »villanella alla napolitana», bestående af 4 strofer, sammansatta af omväxlande settenari och endecasillabi. I Zeitschrift für Romanische Philologie, B. 16 och 17, behandlas »Villanelle alla napolitana» af M. Manghini, som uppger, att denna visart florerade i slutet af 1500- och början af 1600-talet. Bland de af Manghini hittills meddelade 153 villanelle återfinnes icke den i Pär Brahes visbok förekommande; men hans nr 6, 109, 110 och 119 äro af absolut samma byggnad som denna.

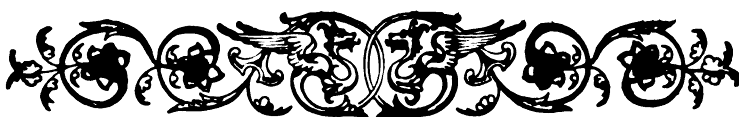
bl. 126 r. — bl. 134 r. — äro troligen skrifna af Pär Brahe. Den bl. 134 r. börjande visan »skammel han bor» etc. är enligt en anteckning nederst på sidan skrifven af Margaretha Brahe (»M[in] S[ÿsters] Fröken Margretas hand»). Visorna om »propheten jona», bl. 140 r.—bl. 144 r., och »Torkiltrone Son», bl. 144 r.—175 v., förefalla åter skrifna af Pär Brahe. Den sista dikten (bl. 175 v. — 177 v.) visar slutligen en alldeles ny handstil. De sista 19 bladen äro oskrifna.

Självfva boken är tydligen köpt af Pär Brahe d. y. under det uppehåll, han på sin utländska uppfostringsresa 1620 gjorde i Giessen hos landtgrefven Ludvig. Under detta uppehåll i Giessen »öfvade jag mig — berättar han i sin Tänkebok s. 4 — något i dansande, mera i fäktande, lade mig ock något på hebräiska och fransyska språken». Boken, som tydligen afsetts till en samling af dansnoter, påbörjades säkerligen i samband med dessa dansöfningar. De svenska visorna inskrefvos antagligen strax efter hans hemkomst i augusti 1621.

Vid vårt aftryck af texten hafva vi följt samma principer som vid utgifvande af föregående tre visböcker. En obetydlig inkonsekvens i fråga om användningen af stora och små bokstäfver hafva vi på sätt och vis gjort oss skyldige till genom att återgifva handskriftens båda *a*-typer (a och ɑ) med resp. *A* och *a* liksom dess båda *h*-typer (h och ƀ) med resp. *H* och *h*, men däremot de båda *s*-typerna (s och ſ) likformigt med *s*, så snart icke typens extraordinära storlek otvetydigt gaf vid handen, att stor bokstaf verkligen af skrifvaren åsyftats. Vid bedömandet af, huruvida handskriften har *tt* eller *th*, *ch* eller blott *h*, *ck* eller blott *k*, kunna vi på grund af pikturens otydlighet härvidlag icke garantera, att vi alltid lyckats träffa det rätta valet.

Vid korrekturläsningen hafva vi äfven i fråga om denna visbok haft förmånen af professor Lundells verksamma och insiktsfulla bistånd.

För det tillmötesgående, hvilket Öfverste-Kammarjunkaren och Kommendören m. m. Herr Grefve Nils Brahe visat oss genom att utlåna handskriften till Uppsala universitets bibliotek, där vi varit i tillfälle att begagna den, bedja vi att få aflägga vår vördsamma tacksägelse.

I.

1. prÿammus han uar en kånigh båldh [1]
både landh och rÿke hade han ÿ uålldh
uäll up roser[1] om ÿ uÿlle paris fõllia

2. fãm sönner hader han både starkar och raska
ÿ bllandtt huÿllaka parÿstt uar mÿkett karsk
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿst fõllia

3. och hörre du nu mÿn ssån parÿstt huadh iagh säger dÿgh
ttÿll greken skall du reda dÿgh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fõllia

4. de greker de toger uår syster bårtt
dätt giorde de oss tÿll hån och spått
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllia

5. uttÿ llÿka måtta du bettalla dem
den degellÿgesta kuÿnna fõr ttÿll oss hem
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fõllia. fõ

6. ãftter de orden drager parÿs åstta [2]
mädh ttÿuge skep uttöfuer dã storra haf
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fõllia

---

1) Hdskr. uproser här och på alla ställen i det fõljande utom str. 10.

7. en llÿtten stun seglla de der hän
upå hafuett mötter kånÿngh menellafus dem
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllia

8. af honom uÿstte icke parÿst då
så llätt han skepen för segellen gå
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllia

9. up sttÿger parÿss på gröna sttran
han ttackade gudh han kom ÿ llandh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllÿa

10. brått kom buden för hellena [bordh][1]
om parÿss hörde hon många sttålz ordh
uäll up roser [om] ÿ uÿlle parÿs föllÿa.

[3] 11. hellena sttÿger up ifrån breda bordh
hon llåtter sÿna hästtar ttömma up fortt
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

12. ärllÿgh går hellena ÿ kÿrkÿan ÿn
och der sttodh parÿs som sollan han sken
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

13. så komer ttÿll hopa de degellÿogha ttu
sådana fÿnness icke uttÿ uärden nu
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

14. parÿstt han går för hellena att stå
gudh unne eder allttÿdh uäll må
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

---

[1]) Hdskr. brått kom buden för hellena bratt kom budden för med de tre sista orden öfverstrukna.

15. sttor mäcktighe kånÿgh sson iagh utaf tråÿam är
så llönlÿgha ttÿender iagh hem ttÿll eder bär
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia.

16. icke har iagh uttÿ närdenne någen ssårgh [4]
om ÿ u ÿlle migh föllia hem ttÿll tråÿa bårgh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

17. och råde ÿ migh ttÿll tråÿa llandh
så skulle ÿ bllÿfua min käre man
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

18. ũp stÿger parÿstt mädh all sinna män
ÿ rÿden eder ttÿll och uarre icke sen
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

19. når natten uar mÿken morck
så ttoge de drånÿngh hellena bårtt
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

20. de ÿämmrade ssigh ÿ samma sttundh
alltt fållkett uttÿ staden så margellundh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

21. stor ÿämmer kllaghan sårgh och mÿken ue [5]
måtte man på könÿngh menelafus see
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

22. ÿgen kom kånÿngen mädh sÿne skep
så snartt han de ttÿender uetta feck
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

23. så full han neder på gröner iordh
och alldrÿgh då kunnde han ttalla itt ordh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

24. äftter den ssårgh en llÿtten sttundh
sttodh kånungen up af dä sårgha rum
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

25. krÿsttuss ÿ himmellen han uare mÿtt rådh
iagh måtte hämnass dä öfueruålldh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia.

[6] 26. så skrefu*er* han bref ttÿll kånÿgar båll
att de uÿlle hämnass dädh öfueruåll
uäll up roser om ÿ u[ÿ]lle parÿstt föllÿa

27. här fÿnge dee förstar så sttor en sårgh
derastt dellÿgstta kuÿnna uar ÿ ttråÿa bårgh
uäll up roser om ÿ u[ÿ]lle parÿstt föllia

28. och alldrÿgh hade dee en sådana kuÿnna sett
icke häller[1] någ*a*n af sådna säÿa uett
uäll up roser om ÿ u[ÿ]lle parÿstt föllÿa

29. så llägär de greker sina skep ifrån llandh
ÿtt ttusen ttu hundrade och ttÿnge för sa*nn*[2]
uäll up roser om ÿ u[ÿ]lle parÿstt föllÿa

30. hasttellÿ komme dee in för tråÿa sttadh
der af uar kånÿgen prÿamnus ÿntte glladh
u*ä*ll[3] up roser om ÿ u[ÿ]lle parÿstt föllÿa.

[7] 31. wp sttÿger dee ttÿll den fastta bårgh
de sätter där före så mång[4] en skanse kårgh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

1) Hdskr. häller [häller]
2) Hdskr. sam
3) Hdskr. uall
4) Hdskr. möjligen mångt

32. dee llågee där förre ÿ ttÿe årr
der uankar så många dödellÿgha[1] sår
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

33. de kunne icke brÿtta den sttarka mur
han hade när bllÿfuÿtt de greker sur
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

34. sädan dee fÿnge där ÿngen mack[tt]
att uÿka af hade dee uttÿ acktt
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

35. llÿck uäll funne dee då ett skallka snedh
och gÿorde en hästt uttaf (*tträ*) tträ och uedh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

36. hästtän aprÿss kånsterllÿgha giorde så [8]
ttre tusen man u[tt]ÿ buken llågh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

37. up sändess båden ttÿll prÿame bordh
eder skäncker dee grekär en hästt så sttor
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

38. hästten skäncker de bådee sttor och nÿ
alldrÿgh uar han sttöre utÿ tråÿe bÿ
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa

39. ttÿll klåstter u[tt]ÿ sttaden hafua de honom skän[ck]tt
att de icke u[tt]ÿ sÿön skulle blifua för dränck[tt]
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllia

40. ÿ samma sttun sttegh prÿammuss up ifrån brede bordh[2]
så geck han utt igenom dän högha portt
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿstt föllÿa.

---

[1]) Hdskr. dädellÿgha
[2]) Hdskr. brodh

[9] 41. ttråÿa sttadh utt mädh honom geck
den högha hästt han där skådha feck
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllie

42. up uttÿ hässttenäss buck llaokem han sttack
han uÿlle försökia om hästten uar rap
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllie

43. rätt kunne han icke ÿgenom portten gå
ttÿ bödh prÿamuss muren om kull sllå
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllie

44. så llede de hässtän för ttråÿa bårgh
dä bllef dem dåck både ttÿll grått och sårgh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs föllia

45. dee drucke och glladess den llånga natt
dee me[n]tte hafua fått en rÿkan skatt
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿss föllie.

[10] 46. somligha llåge uttÿ sängen nedh[1] (*ne*dh)
och somligha årka icke r*ö*ra[2] sigh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fölle

47. ttröstt och modh ttoghe dee greker ttÿll sigh
uttaf hässttenss buck så krupe de
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fölla

48. ÿ sttaden *t*ende[3] dee ellden[4] rödh
de*r*[5] bllef dåck ÿämmer mädh ssårgh och nödh
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fölle

---

[1]) Hdskr. sängennedh. Möjl. för sängen[ne] nedh.

[2]) Hdskr. rora

[3]) Hdskr. dende

[4]) Hdskr. ellenden. Möjl. för ellen den.

[5]) Hdskr. dee

49. stt[r]ax dee andra dätta förnume
uttÿ sttaden dee alla sttrax komme
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fölle

50. de mörde och brände ÿ alla rum
och skonade ÿngen hu[a]rken gammall äller ungh
uäll up roser om ÿ [uÿlle] parÿss fölle.

51. menellafuss feck där sin drånÿngh ÿgen [11]
ÿ kommer ttill migh min gamlla uän
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fölle

52. nu hafuer ttråÿe en ända fått
ssom kasandra hon hafuer om honom spått
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fölle

53. icke hÿellper hugnnadh äller öfuer uålldh
man bllÿfuer där förre så illa såll
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿss fölle

54. så bllef ttråÿe*e* parÿss och prÿam*us*
dän starke häckttor och ttråÿe llustt
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿss fölle

55. gudh unne oss alla sÿn hellgha andess nådh
och beuara oss ÿfrån öfuer dåå
uäll up roser om ÿ uÿlle parÿs fölle.

2.

[12] **More Palatino.**

1.

Hörtt an menis*ch*ligh Creatur,
ein vnerforschligh miracel,
welches laufft *v*ber der natur,
der gantzen welt spectacel,
dacht ach förwar[1]
aller gefahr
gentzlich seÿ zu*r* antgongen,
itz weiss mein hertz,
mein lautter schmertz,
das mein liebling (? ist)[2] gefangen.

2.

A*c*h wer hilfft mir beklagen sehr[3],
i*nn* diessen frembten[4] lande,
Mein freünd[5] Ach das ich beÿ ihr wehre
verstrickt in fr*un*des bande
Ach vber Ach
wo soll ich doch
mein schmertziges hertz hink*e*ren,
Fortuna ha*r*tt
dein crudelitet
lass An de*n* todt byw[e]hr*enn*.

3.

Itz muss ich denken alle stundh,
zum todh[6] thutt man in führen,
mein liebsten freundt ach das ich kont
mitt ihr das leben verliren

[1]) Ändradt (af annan hand) till Thut auch vorwar

[2]) g och 2 à 3 följande bokstäfver af en senare hand utstrukna och det föregående lin ändradt till ste

[3]) Ändradt (af senare hand) från något annat (sher?).

[4]) en tillagdt af senare hand öfver raden.

[5]) Ändradt (af senare hand) från något annat (frunnt?).

[6]) Ändradt till todt.

daus vnser sell
zur gleiken theill[1] [13]
von[2] gott[2] we*re* auffgenomen[3],
ach wo bleibett er,
soll er nicht mher
zur[2] seinner Damen komen.

4.

Ætna der berg brent nicht så sehr
wie ich in libes fla*m*men,
Des Tantali pein ist nicht so schwer,
noch Sÿsiphus mitt n*a*mben
leÿdt solche pl*á*g(en)
zu seiner kl*o*gh
wie ich arme matresse,
auss welcher provintz
komptt hehr mein printz
von stundt ich sein vorgesse,

5.

Pluto geschwinder helle[4] Gott,
den Tÿrannen thu nachiaghen
der meinen freunt zur hon vndt spått
in seinen gefengniss thutt plagen
schik auss geswin
di inferos
das sie den feint ereÿlen
vndt binden ihn
tieff in die helle
mitt stricken[5] vnt mitt seÿlen.

6. [14]

Ruhmen muss ich sein trew, geswint
di er mihir hath gesworen[6]

---

[1]) Ändradt från Deill (Dell?).
[2]) Ändradt (af senare hand) från något annat.
[3]) u skrivet öfver raden.
[4]) Ändradt af senare hand till hellt.
[5]) k ändradt från h.
[6]) Ändradt till geshworen.

reichdom schonheit beÿ mir nicht sint
aber doch Von ehren geboren,
mein ruhm bekant
dur*c*h gantz Teutschlandh
das thut den helt moviren
zur seinen lohn
ich seiner[1] person
nah[2] Gott thu Respectiren.

7.

Euch bitt mein hertz ihr Gotter All,
zur hören migh supplicanter,
sprecht[3] ihr Ein vrtheil in meinem vnfall,
erl*a*st mein leben verachten
ihr wust dass ich
gantz durstigligh
Ahn veneris brost gesogen,
wie soll wns de*n*
discordia
in der lieb so haben bedroghen.

8.

Wen ich gedenke der honen, weit
L*o*viren meine gedanken,
ach[4] ich an mir thutt einen worth,
[15] oder soll ich von ihm wancken,
wi da ist di
Lucretia
in Consta*n*tia gestorben,
wie, soll ich den
elendiglich
in der liebe so sein verdorben.

---

[1]) r tillagdt med annat bläck.
[2]) Hdskr. naht
[3]) e uppfriskadt med annat bläck och annan form.
[4]) Skrifvet med annat bläck i stället för något annat.

3.

1.

Nun bin ich durch Liebe zu trau*re*n, gebracht
gezwungen, gedrungen, in Venus gewalt,
Ich het*t*e ia nimmer in Sie gedacht,
Solche[1] Kräffte zu haben in frauwes gestallt,
Mein hertz voll schmertz, mein gedanken mih kre*n*ken,
Ach Liebe Liebe Liebe, wie bistu så schwer.

2.

Ein Zarth jungfrauw von ehren geboren,
mitt höfflichett Sitten Scher woll geziehreth
Hab ich mih fur alles in hertzen erkoren, [16]
ihr *sch*öne mir tägligh viell schmertz gebiehrt,
Ist liebligh, ist frundligh[2], gahr arthigh, annmutigh,
Sie lieb ich, sie will ich, si mein ich allein.

3.

Fruh morgens wan ich vor angest erwache,
verlangt mir mein Göttine zu sen,
Nieh weiss ich wie gehett des tages mein[3] sahe,
Schweehrmutigh des Abendes nach bette muss ghen
Dan schlaff ich, dan wah ich, dan trau*w*e ich dan lah ich
Allerliebste, mein Jammer ist euh vnbekant.

4.

A*ch*[4] wuste mein Jungfrauw meins hertzen g*r*undt
Ich hoffe sie wurde nicht lang so sein
Dan konte sie glauben was sagt der Mundt [17]
Sie liess mich nicht leiden ein så[5] grosse Pein,
Ihr gedanken noch wanken sie schauwett nicht trauwett
Allerliebste, mein hertz ist ia viell zu fromb.

---

[1]) e tillagdt med annat bläck.
[2]) d skrifvet i stället för urspr. t.
[3]) i har två stafvar i st. för en.
[4]) Hdskr. Auh.
[5]) Ändradt från SO (eller tvärtom).

5.

Wollte Gott das euh mühte mein Dienst gefallen,
 Der liebe zu geniessen, vord*rü*sse mich mich nicht,
zu dienen, liebhaben, wollt ger*ne* vor allen
 Mitt lieben, vndt sterben euh verpflicht,
Ach müht ich, *ac*h sollt ich, wie wolt ich so lustigh,
 Allerliebsten, müht morgen doch kommen die zeitt.

6.

Wan[1] Ich zu zeiten vorüber spatziere,
 mitt schweren gedanken, vnd traurigh gebert,
[18] So gedenkett das ewer liebe mein hertz regire,
 O zarte Köninginne mein leiden verkert!
Seid grundtligh, bleibet freundtligh, bestendigh, das endigh,
 Der Liebe Goth geb ewes hertzen begher.

4.

[19] **Ein schon liedt gemachtt von Jochim Minsingere von frundeck.**

1.

Elender Mensch sag Ich ohn schertz
mag nichtt vff erden leben,
der tregtt ein solch verwundet hertz,
mitt pfeilen viel vmbgeben,
fewrig vndt streng
wehret es die leng,
Ich kanss nicht mehr ertragen,
Cupido blindt
dass schnöde kindt,
machtt mich schier gahr verzagen.

---

[1]) n i st. för urspr. S.

2.

All tag all stundt all augenblick,
thut er mihr pfeil zufügen,
von bogen so gahr offt vndt dick,
hatt doch gahr kein genügen,
dass Ich nuhr schlechtt,
muss sein sein knechtt,
Ihn halten fur mein herren,
Reitzt ahn dass glück
dass es sein tück,
teglich an mihr thut mehren[1].

3.

Mechttig vndt hartt hatt bunden (mich) rechtt,
mich an ein frewlein zartte,
wann mihr dass glück nuhr günstig wehr,
dass Ich bey mihr könt wartten,
so hett Ich doch
bissweilen noch
labung in meinem fewr,
Aber dass ich
muss meiden dich,
krenckt mein hertz vngeheuer.

4. [20]

Hett Ich nicht offt vndt viel bedachtt,
die wohlfarth meiner seelen,
vndt wass fur schmertz, wenn Ichss gewagt,
würdt haben in der hellen,
ohn einiges endt,
hett Ich behendt,
mihr selbst dass leben genommen,
wenn Ich nicht immer
hett gehofft,
wieder zu dir zu kommen.

---

[1]) Skrifvet ofvanför ett utstruket ord.

5.

Alhie sitz Ich gleich wie ein traum,
mit sorgen viel vmbgeben,
die lieb lesst mich auch leben kaum,
weiss mihr kein trost zu geben,
Allein dass Ich
sehe rings vmb mich,
mein Endt meiner lieb zu sehen,
Aber nuhr (pfle) pfeil,
fewrig mitt eill,
gegen mich thun ergehn.

6.

Rechtt wie ein hirsch suchtt wasser kaltt,
wenn Ihm die hund*t* nacheilen,
damit er finde erquickung baldt,
Also mitt V*enus* pfeilen,
v*o*rwundet Ich
gantz inniglich,
labung meinem schwachen hertzen,
such hin vndt her,
wo Ich mich kehr,
findt Ich nuhr eittel schmertzen.

[21] 7.

Ich sehe wohl dass mihr dass glück,
den rücken hatt gewendet,
vndt brauchtt an mihr all seine tück,
sein segel hatt gelendet,
an andern ortt,
ach V*enus* zartt,
wie hab Ich vbertretten,
dass du mich wiltt,
so gahr vnmildt,
nichtt von der pein erretten.

8.

Nichtt wust Ich doch dass irgendt wehr,
damit Ich hette gesündigt,
drumb bitt Ich dich du wollest der,
die mich in lieb entzündet,
mitt deiner kertz,
Ihr junges hertz,
ein wenig nuhr entzünden,
Auf dass sie noch,
möge prüffen noch,
wass Ich fur schmertzen empfinde.

9.

Aber du weist, mein Mündtlein roth,
gesagtt darf dirss nicht werden,
wass mein hertz leidt fur grosse noth,
du mihr gefelst vff erden,
fur iederman
kein Jungfraw schon,
mihr iemahlss hatt gefallen,
so wohl alss du,
setz mich zu ruhe,
du mihr gefelst fur allen.

10. [22]

Ein stundt deuchtt mich ein gantzes jahr,
darin Ich dich nichtt sehe,
wass meinstu dass mihr wiederfahr,
ietzt Ich warlich verstehe,
in nöthen viel,
kein mass noch ziel,
kan meiness leidenss schreiben,
dass Ich allein
hertzliebste mein,
von dir so lang muss bleiben.

11.

All augenblick dass hertze mein,
viel seufftzen dihr thut senden,
vndt kan auch nicht vergessen dein,
darumb wolst nicht abwenden,
vor dem der viel
ohn einiges ziel,
muss dulden deinetwegen,
wendstu dich ab,
gewiss inss grab,
wirstu mich niderlegen.

12.

Dess nachtss im Schlaff dein schön gestaltt,
mihr gahr offt thut erscheinen,
wenn Ich den zugreiff mitt gewaltt,
dich zu fassen vermeine,
vndt will ietzundt
an deinen Mundt,
mein schwachen geist erquicken,
so ist es frey
nuhr fantasey,
die lieb will mich ersticken.

[23] 13.

Ja wenn ein fewer thet gegen mihr,
wir der berg Æthna verbrennen,
woltt ich doch, wenn ich soltt zu dihr,
mitt grosser Eill durchrennen,
Aber die zeitt
mihr dass gebeut,
dass Ich dich ietzt muss meiden,
kein grösser pein
vff erde mag sein,
denn von der liebste scheiden.

14.

Wen Ich soltt rache begehren thun,
v̈ber die so mich beleiden,
so woltt Ich ihn wünschen zu lohn,
dass sie auch müsten scheiden,
vndt lassen die,
gegen welche sie,
in rechtter liebe brennen,
mann könt gewiss,
vff erden kreiss,
kein grösser plage finden.

15.

Achtss nicht fur schertz, hertzliebstes hertz,
mein trew hastu gemercket,
dir ich gahr keine schuldt nicht[1] gieb,
du hast mich offt gestercket,
vndt mihr vergönt,
dein rothen mundt,
so süssiglich zu küssen,
welches ich ietzundt
zu dieser stundt,
abwesender muss büessen.

16. [24]

Ich fresse in mich mein hertzenleidt,
darf es schier niemandt sagen,
dess klefers zung, hatt vnss all beydt,
gebracht in dieses klagen,
Abgunst ist gross,
ô Amor bloss,
scheuss deine pfeil zürücke,
triff kleffers hertze,
dass es mitt schmertze,
erkenn sein falsche tücke.

[1] Skrifvet öfver ett utstruket Ich.

17.

hoffnung doch noch, ob Gott nuhr will,
allzeit soll mich ernehren,
denn Ich gedenck nach schmertzen viel,
wieder zu dir zukehren,
mein trost vndt leidt,
ich hoff der zeitt,
mein leiden soll sich (wenden) enden,
wenn nuhr dass glück,
genug sein tück,
gev̈bt, wirdt sichss wohl wenden.

18.

Brennende lieb allzeitt will Ich,
hertzlich vndt gern erdulden,
biss dass Ich wieder komm zu dir,
bitt du wolst solches v*er*schulden,
mitt lieb vndt gunst,
damitt vmbsonst,
Ich nichtt leidt solche schmertzen,
betrachtss bey dir,
Ach höchste zier,
lieb ist furwahr kein schertzen.

[25] 19.

Nimb hin hertz lieb diss liedtlein klein,
welchess Ich dir hab gesungen,
kein gute tag, nuhr schmertz vndt pein,
hatt mich darzu getrungen,
verwarss also,
damit ess Io,
keim kleffer kom zu handen,
behaltss bey dir,
Ich wünsch bey mihr,
dass Gott all klefer schende.

20.

All trauren wirdt weitt sein von mihr,
wenn Ich dich wieder finde,
hiermit feinss lieb, so wüusch ich dir,
viel tausendt guter stunde,
hab dir nicht kunt,
zu dieser stundt,
mein brennendess hertz verhelen,
verdenck mihrss nichtt,
nuhu thue ich dich,
dem lieben Gott befehlen.

Ende.

5.

De tålff starke Kempars Wissa. [26]

1. Dett wore siu och siu sine tiugo,
der de redo uth mädh hallan
(och nhär de kommo uthe medh hallan,)
och nhär de kommo der nedan förre,
der slogo the deras silkes kiäll[1],
det dunnar under the Raske Håffmän där de utride.

2. Kong Isiak han står uppå börtingens borgh,
han sågh sigh uth så wida,
der sågh han tållff starka kempar,
der uthe medh slåttett rida,
dätt donnar.

---

[1]) I raden står kiäller öfverstruket; däröfver segell, också öfverstruket; där bredvid kiäll.

[27] Och hör(*er*) duu Sefuar snaresuenn, 3
doch huadh Jagh seger digh,
denn skattenn skall du krefuia uth,
so*m*[1] dee böra[2] gifua migh,
dåå donner &c.

Och Sefuar hann tager sigh ehnn littenn hest, 4
hann låther fast efter lidha,
och hörer alla starka kempar,
huar då lÿster Eder Rida
der dånnar &c.

Och hörer alla starke kempar, 5
lÿster eder hålla och bidha,
denn skattenn (skattenn) skall Jagh krefuia uth,
som J böre*nn* minn herre ath gifua
då donnar &c.

Och alla dåå hölle de starke kempar 6
som de hade uathenn J munne,
för uthann Enn lithenn små drengh,
hann suaradhe deth besta som hann kundhe,
der dånnar &c.

[28] Och hörer i Sefuar snare Suenn, 7
de suarenn dåå gifue wÿ Eder,
denn skattenn uy icke gifua må,
medh minder han[3] hafuer narith J fordom[4],
dåå donnar &c.

Och deth war sefuar snaresuenn, 8
hann klappar påå dörenn megh lÿster,
och ehr någånn (st) såå starker kempe,
som döstenn tör medh migh (ståndha) fresta,

---

[1]) Hdskr. sonn.

[2]) a tillskrifvet med annat bläck.

[3]) Skrifvet öfver ett utstruket deth

[4]) Härefter ett utstruket fordom, hvaröfver skrifvits wo(?)

så Ride wÿ oss uppå heedhen Jdagh,
då geller om begges uâra hestar
der dânnar &c.

9 Dee kastadhe strax terningh uppå tafuellzbordh,
deras terningar stunncke så widha,
de stunncke för unge her hammerlom[1]
hann skulle emoth Seuâr Ride.
dåå dånnar &c.

10 Dee kastadhe terningh på tafuell bordh, [29]
deras terningar fulle såå,
dåå uar denn unge her hammerlom[1],
hann skulle till markenn gåå,
der dånnar &c.

11 Och deth war denn unnge her hamerlom[1]
hann går denn borrestufuuann om kringh,
och såå går hann i högelåfte
för hindrik wellam sânn in
då donnar &c.

12 Och hörer duu hinndrik uelam sânn,
sâm du est minn nerskylda frendhe,
och uill du lenna migh skÿmligenn J dagh,
ath Jagh måtthe Renna dösten J dagh,
der donnar &c.

13 Och seuar hann ähr[2] star blindh mann
hann ser icke sith gilla suerdh till Endha,
och får skÿmligenn någânn skadha J dagh,
du böther hânnum Jcke medh alla dinna fre*n*der,
däär d*ån*nar &c.

---

[1]) r tillskrifvet med annat bläck öfver raden.
[2]) Skrifvet öfver ett utstruket Enn

[30] Minna femthonn borgarr uppå bortingenns Landh 14
då setter Jagh digh uist före,
får skumlingenn någânn skadhe i dagh
då behåller du alle desse,
der dånnar &c.

Och Jnteth får du skÿmlingenn I dagh, 15
medh minder du setter migh i[1] panth
alla dinna borgarr uppâ bortinngens lanndh
och dinn[2] ÿngsta[3] sÿster till minn hanndh
der dånnar &c.

Och alla minna borgarr uppå bortingenns Landh 16
dåå setter Jagh tigh till pannth,
minn ÿngsta sÿster till dinn hanndh,
och så der till minn huitha halz,
dâ dânner &c.

Och hommerlom[4] stegh uppå skÿmlingenns bak 17
hann låther fast efter lidha,
och deeth uar skÿmlinngenns största quida
ath spårann högh hårth J sidha,
d*å*å donn*a*r &c.

[31] Och deth uar seuars skölderemar 18
de glimmade som soll om somars tidhe,
gudh nåde migh fattigh gammall mann
nuu måste Jagh bidha,
dåå dånnar &c.

Denn första dust dee till sammann Renndhe 19
deras hestar dee lÿster ath leka,
dåå uar denn unge her homelom
han blef i sinna kinder såå blek,
dåå donnar &c.

---

[1]) Senare insatt mellan migh och panth.
[2]) Ändradt från denn.
[3]) Ändradt från ÿnsta.
[4]) r möjligen tillskrifvet efteråt.

20 Denn anndra dust dee till sammann Rennde
dee uare tuå hieltar sâå starke,
och sönnder bruste deras skölldreremmar
deras hestar de stogo uell starke,
de*r* donnar &c.

21 Och hörer duu fager godhe unger suenn (du)
och skulle uÿ leng*re* Ridha,
duu giordha better hestenn dinn,
dinna giordar dee hengia så sidha,
der donnar &c.

22 Och skall Jagh aldrigh draga stöflar påå benn
och aldrigh spenna spårar på foth, [32]
uell skall iagh Ridha ehnn dust i dagh,
ehnn dock iagh skall falla till iordh,
dää donnar &c.

23 Denn tredhie dust dee till sammann Rendhe
och dåå uar sefuar wredh,
der uar denn unge her hommelom
hann (gig) gik så långt*h* af sinn ledh,
der donnar &c.

24 Och såå klinngar suerdeth uthi seuars hanndh,
som kringlann honn löper J sporrann,
du uacta digh fager godhe unnger suenn
du kommer der aldrigh förre,
dää donnar &c.

25 Nu hafuer Jagh digh till Merkenn Rennth
och wunnith[1] hafuer Jagh denn hest
du segh migh fager godher unger suenn
huadhann du kommenn est,
der donn*a*r &c.

---

[1]) w ändradt från u.

[33] Nu hafuer Jagh digh till Markenn Renth, 26
och nuu ehr hestenn min
du segh migh snarth och war[1] Jcke senn
af Rikeste frender dinn,
dä donnar &c.

Konugh Abelom hetter minn fader 27
och bor påå bortingens landh,
sielf hetter Jagh unge her homerlom[2]
ehuar Jagh Rider J markenn fram.
däär donnar &c.

Och uar konugh Abelom fadrenn dinn 28
då est du minn nerskÿlde frennde,
du tagh dinn hest och Ridh I fredh
Jagh digh aldrigh förre kende
der do*nn*ar[3] &c.

Och uar konugh Abelom faderenn dinn 29
dinn Moder af ke*is*erlige slecte
då est du minn sÿster sånn
Jagh kender digh nu först Reth
der donnar &c.

[34] duu tagh nuu begges uåre skölderemmar 30
och binn migh uedh Enn (Ek) eek,
(så) och Ridh[4] så (hann) till dee kemmper igenn
och segh du hafuer uunnith denn lek,
där donnar &c.

Så togh hann begges deras skölderemmar 31
och bannth honnum uedh ehnn eek,
så Redh hann till dee kemper Jgenn
och sadhe ath hann hadhe uunneth denn lek,
däär donnar &c.

[1]) w ändradt från u.
[2]) r senare tillskrifvet med annat bläck.
[3]) Hdskr. domar
[4]) Först skrifvet Redh

32 Deth uar denn unge her homerlom[1]
hann stannadhe för bredhe bordh
nu hafuer Jagh sefuar J lu*nn*den[2] bunndith
alth uedh Eekeroth.
deth don*nar*[3] &c.

33 Dåå suaradhe kemper och godhe hommenn
uth öfuer deth bredhe bordh,
och hörer duu unge her homelom
hui tallar [du] så stora ord,
der donnar &c.

34 Och hörer duu unger her hommerlom,[1] [35]
och du far allth medh dannth,
och aldrigh uar deth medh uillienn giorth
om du sefuar bannth,
dää dornar &c.

35 Och hinndrik hann Er Enn aluarligh (mann) suenn
och skemth kunde[4] hann icke lidha
hann ladhe strax sadelenn[5] upå[5] skÿmlingenns bak
J markenn uille[6] hann Ridha,
d*åå* donnar &c.

36 Och deth uar sefuar snare suenn
hann sågh hindrik uellam sånn Rida,
hann Rÿcte denn Ekenn medh Rötter up,
och bunndenn uelle hann Jcke bidha,
der dånnar &c.

---

[1]) r senare tillskrifvet med annat bläck.
[2]) Hdskr. lumden.
[3]) Hdskr. dom (i radens slut).
[4]) Ändradt (med annat bläck) från kann.
[5]) Skrifvet öfver raden.
[6]) Ändradt (med annat bläck) från uill.

Kongh Jsak hann står uppå bortinges borgh 37
och hann sågh sefuar komma,
der sågh han sefuar snare suenn
uppå bak*enn* ber han stor blomma,
dåå donnar &c.

[36] Och sefuar hann går på slåtteth Jnn 38
och Eckenn imillann sinna hender,
see nuu her kere herre minn,
detta giordhe minna Egnna fre*n*der
då donnar &c.

Och hörer duu sefuar snare suenn, 39
medann du hafuer farith der efter
huadan komme dee starke kemper
heller huar ere deras sköldee merkenn,
dåå donnar &c.

Deth skinn uthi denn första skoldh 40
trÿ leÿonn och Eth hierta,
ehnn krona utaf deth Rödha guldh,
deth ehr kånningh dirikz merkie*e*,
dåth donnar &c.

Deth skinn uthi denn andra skoldh 41
bådhe hammar och tenger,
dem förer hinrick[1] uellam sånn,
honnum griper ingen till fånga,
deth donnar.

Deth skinn uthi denn tridhie sköldh 42
tuå förgÿlta spörar,
dem förer denn unge her hommerlom[2],
tÿ hann Rider altidh före,
dåå donnar &c.

---

[1] Ändradt från **denn**, hvarpå följt **unge her hommelonn**, som sedan öfverstrukits.

[2]) **r** senare tillskrifvet med annat bläck.

43 Deth skinn uthi denn fierde sköldh
denn flÿgande drakenn leda,
denn förer denn unge Rolann Rÿs,
hann fructar icke herre wredhe,
der donn*ar* &c.

44 Deth skinn uthi denn femthe sköldh
ehnn Armm uthi ehnn le*n*ckie
denn förer denn unge her Aluar långh
hann plegar för kempar skenkia,
der donnar &c.

45 Deth skinn uthi denn siette sköldh
tree förgÿlta flögar,
dem förer hilletann[1] hagenn,
hann har tu*å*[2] henndher så slöga
då donnar &c.

46 Deth skinn uthi denn siuenndhe skoldhenn [38]
ehnn fedla och ehnn boga,
dem förer Markuar spellemmann
han uill altidh dricka och sofua,
dää donnar &c.

47 Deth skinn uthi denn åttennde skoldh
eth suerd alth medh tuåå hender,
deth[3] förer den unge her ollof f*o*nn Jernn,
hann uill sinn faders döö hemmas,
deth dånnar

48 Deth skinn uthi denn nÿiendhe skoldh
ehn guldhorm uthi ehnn kiedhie,
denn förer denn Raske konng hållier dannsk,
(s) hann slogh så många turkar till döda,
dää donnar &c.

---

1) Hdskr. hille tann (på olika rader).
2) Hdskr. tua.
3) Ändradt från demm?

Deth skÿnn uthi denn tÿennde sköldh
tuåå falckar och dhe ehre huitha,
dem förer Mester hillebrandh
tÿ hann uill altidh stridha,
dätt[1] donnar &c.

[39] Deth skinn uthi denn elfte skoldh
tree pillar utaf huita sölfer,
dem förer Branndhenn huith förlink
påå honnum må kempar Lita,
dää donnar &c.

Deth skinn uthi denn tolfte skoldenn
tolf förgÿlta marker,
dem förr her Magnus Almunn sånn,
han stridher altidh för Jiungfruens Era,
däätt[2] donnar &c.

6.

[40] **En wisa som kallas thett gÿllende A B C.**

Alena till Gudh sett titt hop ffast
Tÿ Meniskiors hielp gåår hän medh hast,
gudh ähr allena (som) trofast och huld,
medh otrohett all werden full.

B.

Bewara tin ähra, iagh säger fförwist,
tÿ hon ähr tigh een ädela qwist,
Tu kant henne mista i föga tingh
hon möter tigh eÿ, löp werden omkring.

[1]) Ändradt från dä.
[2]) Ändradt från dää.

C.

Christi folk tu tetta lär,
ingen baktala, ehwem han ähr,
haff tan för tunga, ähr ingen blÿgd,
baktall på fålck ähr stoor odÿgdh.

D. [41]

Dööm eÿ illa, then tigh ähr förnär,
Tÿ satan strax tin gärningh åttleer,
then ringare ähr tu eÿ försmå,
all höghfärd en ond ända får.

E.

E hwar tigh tillfaller stoor rikedom,
högfärdas ei, män tenk tigh om,
Tÿ rikedom ähr ith län aff gudh,
then thu skallth bruka effter hans budh.

F.

6 Fromhett och dÿgd sampt ähra och tuckt,
tigh mer ähn guld beprÿder smuckt,
När guld förswinner man veth icke hwarth,
så bliffwer dÿgd och fromhett qwar.

G. [42]

7 Gudhz arme betenck, när tu mår wäll,
så kant tigh henda deth samma skell,
om Gudh som haffwer tin lÿcka hos sigh,
will then omwenda, tin barn eller tigh.

H.

8 Haffwer någon bewist tigh ähra och gott,
förglömmer tu theth ähr tigh stoor spåth,
thett fins altidh hos gammal och ungh,
ath tacklös gärningh ähr altidh tungh.

I.

I tin ungdom beflita tigh, 9
i arbete och lärdom idkeligh,
När tu ähr gammal theth pryder smuckt,
tÿ ungdoms planta ähr ålderdoms frucht.

[43] K.

Kan eÿ alla för wenner wara, 10
som tigh beröma, doch med swik fara,
tÿ mång i taal ähr söth och rundh,
i hiertath menar han annorlundh.

L.

Lÿcka eller mothgång nähr tigh komer vppå, 11
tith sinne tu stadigt regera så,
ath tu eÿ wÿker hÿth eller tith,
tÿ ändan ähr eÿ begÿnnelsen lik.

M.

Medh wrede tu eÿ tin sak för an, 12
godh framgångh hon to eÿ haffwa kan,
Tÿ mången gör i wrede medh hast,
thett honom sedan förtrÿter fast.

[44] N.

När tigh läres[1] thett tu eÿ kan, 13
blÿgs eÿ ther wÿdh, tÿ hos hwar man,
håls the*nn* i ähr*e* som någoth weth
johannes in eode*m* ähr allom ledh.

O.

Om ith klagemåll kommer för tigh, 14
dööm eÿ strax, lär theth aff migh,
förhör först parterna hwar för sigh,
giff så räth dom theth råder iagh tigh.

[1]) Skrifvet öfver raden.

P.

15 Prâll och ståâth aflägg försan,
tÿ thett borttskemmer qwinna och man,
ödmiukheth elska haff för sedh[1],
then högt will stiga faller offta nedh.

Q. [45]

16 Qwidha och ångest kommer mångom uppå,
förök them eÿ giff heller godh Rådh,
beflita tigh ter om i alla stund,
tÿ steen på bÿrdo ähr ganska tungh.

R.

17 Roos och berömmelse bliffwer eÿ nähr,
then rosas will och roos haffwer kär,
tÿ thett ähr wist een gam*m*all sedh,
the*n* sigh berömmer går aff medh spee.

S.

18 See till att tu flÿr thett selskap,
som tu[2] kant snart förföras aff,
Men bliff i umgenge medh thee fromma,
så kant tu snart till heder komma.

T.

19 Tu skallt eÿ glädias widh annars fall, [46]
när hiuleth wenner ähr tin lycko all,
tÿ mången haffwer waritt högt vpsath,
som ähr nidfallen och giffwit tapt.

V.

20 Vthi stoor trätto wåldh och kiff
för Rikedom wåga eÿ tith liff,
ther medh sÿnd kommer medh sÿndh bårtt går,
rättfångett godz medh ähran beståår.

---

[1]) Hdskr. försedh, ändradt från förredh?
[2]) Hdskr. tÿ med efteråt öfverstrukna prickar.

W.

Wänligh och from i umgenge tigh hålt, 21
thet ähr stoor blÿgd ath wara stålltt,
tÿ ingen aktas för tän han ähr,
om han sigh sielff will haffwa för kär.

[47] X.

Xerxes förlätt sigh på sin macht, 22
ther aff han kom i stoort föracht,
han hade fått säger wisserligh,
hade han i allt hafft gudh medh sigh.

Ÿ

Ÿtterligare lär nu min wen, 23
Gudh fruchta och elska ale*n*,
och mott tin, nästa tigh så betee,
som tu willt aff honom tigh skall skee.

Z.

Zachariæ Låffsångh med stoor frögd, 24
siungo*m* Heranom i himels höghd,
som oss all nådh haffwer betett,
hwilkom skee pris i ewigheeth,
Amen.

7.

[48] **Habors Wisa.**

1.

Habor kong och siwar kongh,
the begÿnte sigh ith kif,
theth war om stålten Signill Liten,
hon war så wen*n*en itt wiff,
Men Habor haffwer wunnith sin jomfru.

2.

Habor drömde en dröm om nath,
i se[n]gen der han lågh,
arela om mårgånen han waknade,
han sade sin modher ther aff,
Men Habor haff. &c.

3.

Migh tÿckte iagh uthi Lunden war,
Allt medh min brÿnnia tungh,
ther ran ena ross vppå min arm,
hon war bådhe skiön och ung,
Men Habor haff. &c.

4.

Ther Ran ena ross vppå min arm,
hon war bådhe skiön och ung,
hwar och een fugell på Qwisten *såtto*
the monde för hen*n*e siunga,
Men habor haff. &c.

5. [49]

Jngen Vthi konungens gårdh,
then drömen rådha kunde,
vthan habors Modher,
hon sörier så mångalunda,
Men Habor haff. &c.

6.

Åhr thett[1] tigh till glädien lagt,
att tu skallt win*n*a then möö,
Så ähr thett migh till sörien lagt,
för hennes skull skallt tu döö,
Men Habor haff. &c.

---

[1]) Skrifvet öfver raden.

7.

Åhr thett migh[1] till glädien lagt,
att iagh[2] skall[3] winna then möö[4],
så litett passer iagh der på
att iagh[5] för hennes skull skall döö[6],
Men habor haff. &c.

8.

Habor lätt sigh wäxa håår,
och jomfru kläder skära,
så seglade han åth[7] fremmande land,
ther wille han slögder lära,
Men Habor haff. &c.

[50] 9.

The hÿste vp theras silkes segell,
under theras förgÿllande råå,
så seglade the ått fremmande land,
fast mindre än månader twå,
Men habor haff. &c.

10.

Te kastade ut sin ankar,
vppå then hwite sand,
thett war Habor konge son,
han träder der först vpå land,
Men habor haff. &c.

---

1) Skrifvet öfver ett utstruket tigh.
2) Skrifvet öfver ett utstruket tu.
3) Ändradt från skallt.
4) Skrifvet öfver ett utstruket wiff.
5) litett . . . iagh skrifvet öfver utstruket åhr thett migh till sörien lagt.
6) skall döö skrifvet öfver utstruket låter tu titt liff.
7) Skrifvet öfver raden.

11.

Habor stiger öffwer stätte,
hans brÿnnia hon war nÿ,
thett ringer uthi thett kalla iern,
thett giorde så stort ett gnÿ,
Men Habor haff. &c.

12.

Mitt vppå Medie gårdar,
ther Axlar Habor sitt skin,
så går han i höge låfft
för fruger och jomfruer in,
Men habor haff. &c.

13. [51]

Här sitten i stålten sig*ni*l liten,
bådhe i och edhre möör,
Min fader haffwer megh till edher sent,
iagh skulle här slögder nimma,
Men Habor haff. &c.

14.

Har edher Fadher edher till migh sent,
j skolen här slögder lära,
j skolen äta aff fatt medh migh,
och såwa hwar natt hos mi*n* tär*na*,
Men Habor haff. &c.

15.

Jagh ähr wan ath såwa på swana dun,
iagh ähr itt konunge barn,
skulle iagh hoss edher tärna såffwa,
så doge iagh uthi stoor harm,
Men habor haff. &c.

16.

tiänen i qwar min stålten jomfru,
i gióren edher ingen qwida,
j skolen äta aff faat medh migh,
och såffwa hwar nath hos min sida.
Men Habor haff. &c.

[52] 17.

Alla såto[1] ståltz signil liten möör,
the hadhe söm på knää,
för uthan Habor kongeson,
Han skaar uth roser aff trää,
Men Habor haff. &c.

18.

Alla såto ståltz signils litens möör,
the sÿdde thett bästa the kunde,
föruthan Habor kongeson,
han leker medh Nâlen i munne,
Men Habor haff. &c.

19.

Ter satt signill litens tienste möö,
hon hade twå hender så slöga,
aldrigh sågh iagh någon stålten jomfru,
haffwa tu dierware ögon,
Men Habor haff. &c.

20.

Så leka Habors ögon,
som solen öffwer andra stiernor,
ehwart som stålten signill Liten war
thitt sågh Habor så gärna,
Men Habor haff. &c.

[1]) Skrifvet öfver raden.

21. [53]

Aldrigh sågh iagh ingen stålten jomfru
kun*n*a mindre sÿ medh Nål,
Aldrigh sågh iagh ingen stålten jomfru
kunna bättre dricka, aff skåll,
Men Habor haff. &c.

22.

Tigh du signil Litens tienste möö,
tu achta inthett på migh,
ehwart som iagh[1] min ögon wender,
så litett achtar iagh tigh,
Men Habor haff. &c.

23.

Jagh ähr tr*ö*th aff färd*a*n mödh,
iagh haffwer faritt e*n* wägh så lång,
Hören i stålten signill Liten,
Lÿster edher till hwile gå,
Men Habor haff. &c.

24.

Te åto och drucko en Liten stund,
thett war intett mökett lä*n*ge,
vpstodh stålten signil Liten,
Hon fölgde Habor till senge,
Men Habor haff. &c.

25. [54]

J sitten här alla mina möör,
sÿn edhra gärningh till ända,
mädan iagh gåår i höge låfft
och fölier then jomfru till senge,
Men Habor haff. &c.

[1]) Skrifvet öfver raden

26.

Habor satte sigh i sängen nidh,
och tärna*n* drogh af hans skor,
thett måtte höras så långan ledh
huru habors hierta thett logh,
Men Habor haff. &c.

27.

Ther lågo the then natt så långh,
allt widh hwar an*n*ars sidha,
arla om morgonen the waknade,
the sadhe hwar an*n*an sin qwidha,
Men Habor haff. &c.

28.

Hören i stålten signill lilla,
Hwadh iagh edher spöria må,
ähr här någon i werden till,
som edher hugh leker vppå,
Men Habor haff. &c.

[55] 29.

Här ähr ingen i werden till,
min hugh han leker vppå,
vthan habor kongeson,
honom kan iagh aldrigh fåå,
Men Habor haff. &c.

30.

Ähr thett sant i säien för migh,
i haffwen habor så kiär,
thett will iagh för sanningh säia,
han ähr edher ganska när,
Men Habor haff. &c.

31.

Hören i Habor kongeson
hwi welen i migh så skemma,
Hwÿ ridhen i icke i min faders gårdh,
medh eder hök uppå hender,
Men habor haff. &c.

32.

Jagh war migh i edher faders gårdh,
medh min hök i[1] min händer,
edher fader ähr migh worden wredh,
han will migh låta, uphängia,
Men Habor haff. &c.

33. [56]

Hören i Habor konge son.
i snacken dok icke så,
här ligger widh mina fötter,
the falska tärner twå,
Men Habor haff. &c.

34.

Ligger ther widh edra fötter,
the falska tärner twå,
så ligger här widh min hoffdegärd,
min skarpa brÿnnia blå.
Men Habor haff. &c.

35.

Vpstodh signils litin tiäneste möö,
Hon axlade kappan blåå,
så gick hon i högelåfft,
tith unga konungen lågh,
Men Habor haff. &c.

---

[1]) hök i skrifvet öfver raden.

36.

I waken up Herre konnungh,
i Haffwen nu sowith för lenge,
Här åhr Habor kongeson,
han haffwer eder dotter i sänge,
men Habor haff. &c.

[57] 37.

Vpstodh unga Konungen,
Han ropte öffver all sin gårdh,
i stånden vp alla mina hoffmän
i kläden edher i iär[n] och stål,
Men Habor haff. &c.

38.

I stånden vp alla mina hoffmän,
i klädhen edher icke falsk,
thett will iagh försanningh säia,
Habor åhr en wågehals,
Men Habor haff. &c.

39.

Thett war stålten signil litin,
H*o*n[1] sågh sigh ut för sängh,
Här klädes i mins faders gårdh
så mångan raska*n* hoffdre*n*gh
Men Habor haff. &c.

40.

klädes ther vthi edher faders gårdh,
så mångan raskan hoffdrengh,
thett will iagh försanningh säia,
litit räs iagh för dem,
men Habor haff. &c.

[1]) Hdskr. Han

41. [58]

Här ligger widh min hoffdegärdh,
mitt swerdh och silff boga knif,
Migh tagher ingen här ut i dagh,
för än mången låter till sitt lif,
men Habor haff. &c.

42.

Här ligger widh min hoffdegärdh,
min brÿnnia och godha swerdh,
migh tagher ingen här ut i dagh,
för än han får en ondh ofärdh,
men Habor haff. &c.

43.

Thett war signilillas tienste möödh,
Hon lÿddes ther vppå,
stall hon bort hans godha swerdh,
och så hans brÿnnia bläå,
men Habor haff. &c.

44.

Te stötte vppå dören,
bådhe medh swerdh och spiut,
Höre tu Habor kongeson,
tu gack för dören ut,
Men Habor haff. &c.

45. [59]

Thett war Habor konge son,
han togh till sin hoffdegärdh,
Borto war hans brÿnnia,
och så hans godhe swerdh,
Men Habor haff. &c.

46.

Borto ähr min brÿnnia,
och så mitt godha swerdh,
Hören i stålten signil liten,
Här bliffwer een ömkeligh färdh,
Men Habor haff. &c.

47.

The stötte vppå dören,
medh spårspentan foth,
(Hwar then) Hwar then nagla i dören war,
the ruko Habor emott,
men Habor haff. &c.

48.

somliga han medh fötterna sparn,
somlige medh henderna slogh,
thett war femtio aff konungens hoffmen,
som for hans fotter dogh,
men Habor haff. &c.

[60] 49.

Te ladhe på Habor the hårdesta bandh,
the woro alla nÿ.
Hwar thett bandh på honom kom,
thett slett han sönder i trÿ,
men Habor haff. &c.

50.

Ter stodh signils lillas tienste möödh,
och hon them rådhen kände,
i taghen itt hår aff signils hufwudh,
i binden om Habors hender,
Men Habor haff. &c.

51.

Te togho itt hår aff signils hufwudh,
the bundo om Habors hender,
för wille han heller för henne döö,
ähn han wille slita thett sönder,
men Habor haff. &c.

52.

Te togho Habor konge son,
the ledde honom ut för bÿ,
ther fick han se the galga trää
the woro alle nÿ,
Men Habor haff. &c.

53. [61]

Hören i stålten signill liten,
i låten godh kärlek finnas,
När i sen min kappa hengia,
låten edher i buren brin*n*a,
men Habor haff. &c.

54.

J hängen vp min kappa,
Hon ähr aff skalakan rödh,
får thett fruger och jomfruger see,
the ömke sigh öffwer min dödh,
men Habor haff. &c.

55.

Tett war stolten signill Liten,
När hon sågh kappan hä*n*gia,
tände hon elden på buren sin,
och lätt sigh ther inne br*ä*nna,
men Habor haff. &c.

56.

Tett war Habor kongeson,
han målte itt ordh medh skäll,
ähr nu signill lilla inne brent
som migh unte ganska wäll,
men Habor haff. &c.

[62] 57.

j tagen nu nidh min kappa,
hon må nu på iordene liggia,
fast om iagh hadhe trÿ tusent liff,
iagh will icke itt aff them tiggia,
men Habor haff. &c.

58.

Thett war unga konungen,
när han sågh buren brin*n*a,
somligha hielpa Habor nedh,
och somliga hielpa stålts signil,
men Habor haff. &c.

59.

När the kommo vthi rosenlundh,
så war tå Habor hengdh,
när the kommo till buren,
war signil inne bränt,
men Habor haff. &c.

60.

När the kom*m*o vthi Rosenlund,
så war tå Habor födh,
när the kommo till buren
war signill bränt i glödh,
män Habor haff. &c.

61. [63]

Hadhe iagh thetta förra wist,
Teras kärlek hade waritt så stoor,
icke skulle Habor hängt i dagh
för hundrade tusen mark,
men Habor haff. &c.

62.

j tagen nu signils tiäneste möödh,
i sättien Henne qwek i iordh
Hon haffwer skillt migh widh dotter min
och[1] så en mågh så godh,
men Habor haffwer wunnett sin jomfru.

Finis.

---

8. [64]

äbe ska*m*ällså*n*s[2] uisa

1 skammel han bor upå ttÿden,
han uar både Rÿker[3] och ung,
så Raske då åttee han sönnerna fäm,
män uärden gås dem emott,
fördÿ ttråder äbeskamelsån så mången stig uill.

2 ttee ttuå tthe äro döda,
ttee ttre tthe lefua ä*n*[4]

---

[1]) Hdskr. och och
[2]) Hdskr. skanällsåms
[3]) Skrifvet öfver raden.
[4]) Hdskr. äm

dä, uill iagh er för saning säÿa,
de uore så Raska håmen,
för dÿ.

den ena hettee päder den andra hettee påll, 3
tthen ttredÿe hettee äbee den unge,
gudh laste den stund han ttill uärden blef föd,
hans skäpner tthhe giordes håno*m*[1] ttung,
för dÿ ttrå.

äbee han ttiänar i kongens gård, 4
alltt öfuer ttre kånige Rÿke,
där fästee han (iag) iångfrulusee lila,
håno*m*[2] ttÿcktte hon uar hans like,
för dÿ ttråder.

[65] äbe han drömde en drö*m*[2] om natt, 5
i sängene där han låg,
migh ttÿcktte (iagh) att *min* faders gård,
han stod i lius*a*n låga,
där ine brand fader och moder,
och så *min* stålttsen iångfruge,
för dÿ ttråder.

migh ttÿcktte att *m*in kiorttill Röd, 6
och han uar blifuin suartt,
och alla dee skinn där under såtte,
dee uåre migh stollne bårtt,
förr dÿ ttråder.

dä uarr och dän spå kuinna, 7
som hade dee drömar ttill Råda,

---

[1]) Hdskr. hånon
[2]) Hdskr. drön

här päder er broder hafuer låkatt er fästemå bårtt,
och nu månde bröllåpett stå
för dÿ tttråder.

8 och dä uar äbe skammellsån[1],
han går för kåningen in,
och (i gifuen) höre i gifuen migh orlåf i dagh,
alltt hem ttill [m]in faders land,
för dÿ ttråder.

9 och orlåf han månde begära,
och orlåf han månde få,
och dä uar äbe skammelsån,
han sättee sigh på gångaren grå,
för dÿ ttråder.

10 och dä uar äbe skammelsån, [66]
han Rider i sin faders gård,
och utte då står hans sÿstra, ttuå
de fägresta Rosende bloma,
fö[r] dÿ ttråder.

11 i står i fred mina sÿstrar ttuå,
de fägresta Rosende blomma,
och huru må fader och moder,
och huru må *min* stålttsen, iångfrue.

12 och uäll må fader och moder,
och så er stålttsen iångfru,
här päder eeder broder hafuer häne fäst,
och nu månde brölåpett stå,
för dÿ ttråder äbe skamelsån[2].

[1]) Hdskr. skammellsom,
[2]) Hdskr. skamelsåm.

den e*na* gaf han ett gulkårs på bröst, 13
den andra ett förgÿlande s*m*ÿke,
dä hafuer iagh ttiäntt i kâningens gård,
och ärnade iångfru, lusee,
för.

och utt kâm äbes fader, 14
ha*n* mentte att göra ttill bästee,
och äbe i kâme i stufuen in,
i skâder uâra brölåpes gäster,
för dÿ ttråder

[67] och utt kâm äbes moder, 15
hon mentte att göra ttill god*e*
och äbe i kâme*n* i stuuån in,
i skåden uâra brölopes forer,
för dÿ ttråder.

och äbe han går i stufuå*n* in, 16
han hälsa öfuer alla (bänck) bäncker,
hans moder fick hå*nom*[1] itt sölstop i hand,
hon bad hå*nn*om gâ och skänckia,
för dÿ ttråder.

och äbe ttager stop(ett) uttÿ sin hand, 17
han skäncktte dä bästa såm han kunde,
för huar den gån[g] ha*n* på bruden sågh,
så både hans ögo*nn*[2] de Rune,
för dÿ ttråder.

dä lÿder så fa*st* åtț afttåuen, 18
åtț bruden skulle gâ (ttill sängen) i brude hus,
och dä uar Reder och suänner,
dee bure för hä*n*e höga lius.
för dÿ ttråder.

---

[1]) Hdskr. möjligen håmon
[2]) Hdskr. ögom

19 dee ginge sigh åp för ttrapa,
och åp för den högelåfs broo,
och mines i iångfru luse lila,
när i låfuen *m*igh eder ttroo,
för dÿ ttråder.

20 den sama ttro iagh hafuer eder låfuatt, [68]
dän hafuer her päder eder broder,
och alla de dagar iagh lefua må,
skall iagh uara eder för moder,
för dÿ ttråder.

21 och mines i iångfru luse
när iagh fäste eder i fioll
iagh fäste eder (fioll iagh fäste) för *min* hiärttelig kär,
och alldrig för *min* mor,
för dÿ ttråder.

22 och dä uar[1] äbe skamellsån[2],
han drager[3] sin brune brand,
så huger han iångfru luse lilla,
hon faller i stÿken fäm,
för dÿ.

23 och dä uar äbe skammellsån[4],
han går i stufuan in,
och dä uar *her* päder hans broder,
han bleknade så*m* ett lick,
för dÿ.

24 och hörer du päder skam*m*elsån,
alltt huad iagh sägerr digh,
din brud hon sitterr i brude hus,
så suåra hon l*ä*ncktar[5] äffter digh,
för dÿ ttråder.

---

1) dä uar skrifvet öfver raden.
2) Skrifvit ofvanpå något annat.
3) han drager skrifvet öfver raden
4) Hdskr. skannelsån.
5) Hdskr. lanckttar.

och sitter *m*in brud i brude säng, 25
så såra hon länckttar äffter *m*igh[1],
och hörer du äbe skamell sån,
du stigh i sängen ttill hän*n*e,
för dÿ ttråder.

[69] och ttiänt hafuer iagh i kå*n*ingens gårdh[2] 26
alltt söder upunder een[2] öö
iagh hörde aldrigh där iagh for fram,
ttuå bröder skule fästa en möö,
för dÿ ttråder.

*ä*be[3] han drager sin bruna brand, 27
han glimmar såm gullett Röda,
så huger han här päder sin broder iäll,
dä blloden Ran hâno*m* till döda,
för dÿ.

hans fader *m*iste sin ögon ttu, 28
hans moder sin högra hand,
män gud *n*åde äbe skam*m*ellsån,
han ttråder så uida öfuer land,
för.

dä spordes och så långan lled, 29
alltt söder up under öö
huru äbe ska*mm*ellsån,
han hämnades sin fäster möö,
för dÿ ttråder äbe ska*mm*ellsån så mångeu stig *u*ill.[4]

---

[1]) Ändradt från digh?
[2]) Skrifvet öfver raden.
[3]) Hdskr. abe.
[4]) Hdskr. stigull eller stigilll.

9.

En wissa om propheten jona. [70]

1.

Gudz nådhe och barmhertighett,
bör oss altidh tacka och loffwa medh flit,
som ähr bådhe godh och mildh,
sin nåde nekar han
hwarken qwinna eller man,
som giör pænitens och both.

2.

Tett folk som bodde i Niniwe staedh,
förtörnade gudh leffde trÿg och gladh,
i sÿndh och onska sin,
tÿ bleff gudh wredh,
och wille senkia nedh,
bådhe folk och stadh så fin.

3.

Gudh sadė till jonam prophet medh hast, [71]
tu giör[1] tigh redo, och gack medh en hast,
till´Niniwe stadh så båldh,
förkunna them
teras sÿnder slem,
the giöra så margefall.

4.

jagh kan eÿ lenger haffwa fördragh,
theras sÿnder ähre för migh nath och dagh,
om hemd ropa the så fast,
iagh ähr till redo
medh hemd och wrede,
ath strafa theras sÿndh och last.

---

[1]) Hdskr. gior.

5.

jonas han bleff bedröfwath aff tesse ordh,
han torde eÿ bliffwa på tenna iordh,
och eÿ till Ni[ni]we gå,
han flÿdde för gudh,
giorde eÿ hans budh
stoor[1] sorgh månde han få.

[72] 6.

Till joppe stadh gick han medh een hast,
fan ter ett skep som lågh redo fast,
och slett segellferdigh lågh,
för penningar han gaff,
allt medh en fart
i skepeth månde Han gå.

7.

Te ladhe tett skep från landh medh een hast,
gudh lätt strax blåsa eth wäder fast,
een storm begÿntes stoor,
tillika the räth
önskade släth
ath wara på landh och iordh.

8.

Te bolger så hårt på skeppett slogh,
te mente tett skep skulle i stÿcker gå,
all redskap kastade te ut,
the ropade medh flit
endrechteligh,
om hielp Hwar till sin gudh.

[73] 9.

jonas neder i skeppeth lågh,
een sömn så tungh kom honom vppå,
aff sårgh och ångest stoor,

[1]) I slutet af en rad och stoo i början af nästa.

ten skeppar bleff wredh
gick till honom nedh
och sade tesse ordh.

10.

Hwÿ såwer tu här trÿgg och frÿ,
och achtar eÿ hwadh fara wÿ ähre uthi,
åkalla tin gudh medh flith,
tett kan wäll skee,
att gudh oss beteer
sin Hielp och nåde blidh.

11.

Tee skepmen sade endrechteligh,
läter oss kasta låth medh falskhett och swik,
ath wÿ måthe wetha räth
Hwars skull tett ähr,
wÿ alle nu Här
i sådan fara ähre stadd.

12. [74]

Te kommo till Hopa the woro eÿ Sen,
the kastade loth räth Hwar och een,
teth föll strax jonam vppå,
Hwar bleff widh sigh
widh råden slik,
och sade till honom så.

13.

Tu segh oss uthan falskheth och swik,
Hwÿ gåår theth oss nu så illa för tigh,
tith ährende segh oss räth,
Hwadan kom tu
theth segh oss nu,
af hwadh landh folk och äth.

14.

Han swarade iagh ähr een Hebreisk man
som och flÿdde för Gudh som Haffweth och landh
och altingh haffwer i handh,
Hwar fruchtade sigh
för talen slik,
och sade till honom på stundh.

[75] 15.

Hwÿ förde tu oss tetha uppå,
sägh oss nu hwadh wÿ medh tigh giöra må,
ath Haffweth kan stillas snart,
i skole sade han
kasta migh i strandh,
så bliffwer tett stilla och klarth.

16.

Te ropade till gudh, o fadher huldh,
förderwa oss eÿ för tenna mans skull,
tillrekna oss eÿ hans blodh,
Hans sårgh och nödh,
o Herre söth
ähr oss alldeles emott.

17.

The kastade jonam öffwer bordh,
Gudh beskerde strax een fisk så stoor,
Han slök honom medh een fartt,
teth Haffweth fast,
stillades medh hast,
och Haffwer så klartt.

[76] 18.

Dagar och netter tree
Han sath i fiskens buk och altidh
badh gudh om sin hielp och tröst,

wår Herre sött
som will ingens dödh,
hialp honom aff nödh och brist.

19.

Gudh giorde ath fisken foor till landh,
och sköth jonam in på Hwitan sandh,
honom skadde eÿ till ett Hâr,
till liff och siäll
så gauska wäll,
till pas och sundh Han war.

20.

Gudh talade till jonam prophet på nÿ,
tu gack nu strax till Niniwe bÿ,
förkunna them wreden min,
iagh will medh hast,
then stadh full fast,
Nidsenkia till ewigh pÿn.

21. [77]

Tå gick jonas som Herren badh,
till Niniwe som ähr een stadh
tree dagas resor stoor,
Han gick ter in,
och gaff them tillkenna
gudz wrede medh hårde ordh,

22.

Gudh will eder strafa innan kortan tidh,
giörer pænitens, râder iagh medh flith,
tâ kunne i Nâdher fââ,
innan fÿretio dagar
medh wee och plågo,
skall tenna stadh förgâs.

23.

När konungen aff Niniwe teth förstodh,
sin konungsliga krone Han strax afläth,
sin purpur kläder medh,
een säck aff Håår
Han på sigh bar,
satte sigh i asko nedh.

[78] 24.

Han läth utropa öffwer all then stadh,
jngen skall smaka drick eller math,
eÿ meniskio eller qwick,
tager secker vppå,
gudh bidier och så,
om nåde hwar för sigh.

25.

Hwar wende sigh ifrån sindsens wegh,
gudh wille sigh förbarma, och straffa oss eÿ,
i tenna wreden sin,
faller nedh för gudh
giörer hans budh,
tett ähr befallningh min.

26.

Teth giorde the allt medh een hast,
giorde bättringh, medh böön och fast,
te togo secker vppå,
then ganska stadh
om nådhe badh,
bådhe store och små.

[79] 27.

När gudh theras ödmiukheth monde see,
sin faderlige nåde han them beteer,
och wende sin wrede bort,

theras sÿnder slem
bleff tâ förglömdh,
bådhe litteth och stoorth.

28.

Terföre bleff jonas ganska wredh,
och sadhe: o Herre iagh teth wäll weth,
ath tu äst nådigh och mildh,
barmhertigh och godh,
i hierte rooth
snart bliffwer tin wrede stilldh.

29.

Tÿ flÿdde iagh på Haffweth uth,
och lÿdde eÿ tin willia och budh,
iagh wiste så skulle tillgå,
tagh Herre frå migh,
min siell till tigh,
iagh lenger eÿ leffwa må.

30. [80]

Tå swarade gudh: jona tu giör tigh wredh,
förutan rättmetigh beskedh,
ath iagh ähr mildh och godh,
aff staden han strax
gick medh een hast,
Medh sårgfullt hierta och modh.

31.

En boningh bÿgde han sigh full snarth,
vthan för stadsens östre porth,
Han ter i skugge sath,
och wille see,
Hwadh som skulle skee,
medh Niniwe stadh och folk.

32.

Gudh läth eth gräskar waxa så skönt,
öffwer jonæ huffwudh medh bladene gröön,
Hans hierta ter aff bleff leth,
Han gladdes ter widh,
gaff sigh till fridz,
all sårgh war tå förglömdh.

[81] 33.

För sålen gick vp ten andra dagh,
Gud skickade een orm som ödelagh,
theth grässkar släth i grund.
ten orm stack hårth
teth wissnade bårth
allt i så stakoth stundh.

34.

gudh skickade een östanwin så heeth,
ath jonas ther wansmechtades widh,
och solen skinte warm,
att önskade sigh,
att wara lÿk
*ä*n leffwa i sådana harm.

35.

gudh sadhe jona tu giör tigh wredh,
om teth grässkar medh ont beskedh,
som tu eÿ haffwer skapt:
teth ÿmkade[1] tigh
räth Hiärteligh,
ath tett Haffwer mist sin krafft.

[82] 36.

Tu haffwer för theth eÿ liteth eller stoorth,
eÿ plantath eÿ wattnath eller arbete giorth,
endock giöör thett tigh wee,

[1]) Hdskr. yuckade?

theth wexte snart,
och wissnade borth,
såm tu kant merkia och see.

37.

S[k]ulle iagh och icke förbarma migh,
öffwer Niniwe stadh, såm så hierteligh,
min gunst och Nådhe begär.
allt (qwick) folk och barn,
allt qwick ter inne,
min Händers gärningh ähr.

38.

Teth ähre och månge diur så skiön,
skulle iagh them straffa medh sådan lön,
(Hwar bleffwo tå min) och eÿ wara skonsam,
Hwar bleffwo tå min
barmhertigheeth fin
såm warar i alla stundh.

39. [83]

En sÿndares dödh begär iagh eÿ,
men ath han omwender sigh från sÿndsens wägh,
och medh migh leffwa må,
Hwar wende sigh,
från sÿnden till migh
min nåde skall han få.

40.

Gudh fader skee loff ähra och pris,
Hans endeste sön och lika wist,
för sin barmhertigheeth,
then helge and,
wår trösterman,
sskee loff i ewigheth,

Amen

10.

[84] **Torkiltrone Sons wisa.**

1.

Och Torkill Han war den ÿppersta swen,
som swerdett kan binda widh sidha,
för hwar den dagh dett östan dagas,
så lÿster torkill utrida,
så feller hon liten för honom.

2.

Och dett war torkill troneson,
Han ridher sigh södher under öö,
der feste Han stålten Adelin,
Hon war så wenen möö,
så &c.

3.

Och han b*a*dh Henne i wintre,
och Han badh Henne i twå,
ingen man tett wiste,
och ingen man tett troor,
så &c.

[85] 4.

Och ingen[1] man thett wiste,
och ingen man tett troor,
förut*om* Elin Hennes tienste möö,
och Törkils swe*n*er twå,
så &c.

---

[1]) Hdskr. i ändradt från H.

5.

Och Torkill Han läter Henne kläder skära,
ehurudan Hon will them Haffwa,
för hwar den söm der war uppå,
lätt Han medh rödegulle draga,
så &c.

6.

Och dett war stolten Adelin
när Hon di kläden sågh,
gudh signe alle dee skreddare,
såm Här lade arbete på,
så &c.

7. [86]

Gudh signe alle dee skreddare,
som der lade arbete på,
först och senast Torkill Troneson,
som allan kostnath månde stå,
så &c.

8.

Och kongen Han läter een Herredagh hålla,
medh Riddare och raska hoffswenner,
och icke kom Torkill Troneson,
för ähnn Herredagen Hade enda,
så &c.

9.

Och deth war om een Helgedagh,
så Heligh war then tidhen,
och då luster Torkill Troneson,
Hem till kongen rida,
så &c.

[87] 10.

Och Han kunne icke i stuwan bliffwa,
så wart honom orden giffwen,
ått sporde danske kongen,
ehwartt som Torkill war riden,
så &c.

11.

Och höre du Torkill Trone sån,
Hwar Haffwer du waritt så lenge,
Hwÿ war du icke tillstädes i gäår,
medh riddare och raske Hoffswenner,
så &c.

12.

Medh min Hök och medh min Hundh
war iagh reden i gröne lundh,
Hwilken swen som beta skall diur,
Han moste wäll töffwa een stundh,
så &c.

[88] 13.

Och iagh Haffwer waritt ath beta diur,
uthi Här Lages Haga,
och Hwilken Reddar som lÿster rida,
Han får wäll diur ath iaga,
så &c.

14.

Och ridh du degh ath beta diur,
uthi Her Lages Haga,
deth samma diureth du effter iagar,
deth legger dith liff i graffwe,
så &c.

15.

Och iagh skall få degh annath ath giöra,
än beta dee diur i Haga,
du skallt fara till jslandh
allt medh Här Esbiörn snaren,
så &c.

16. [89]

Då swarade Torkill Trone sân,
deth giorde Hans Hierta wee,
Herre däth ähr een stoor fara
ath fara sâ lângan een ledh,
så &c.

17.

Och du skallt fara till jslandh,
allt medh Här Esbiörn snare,
och hemta skallt du megh allt deth söllwer,
som i jslandh ståår tillbaka,
så &c.

18.

Då swarade Torkill Troneson,
Han kunde sin ordh wäll wenda,
i ähren Min Herre och iagh ähr edher swen
e hwart i willien mig senda,
så &c.

19. [90]

Stålt Adelin och Hennes foster Moder,
dee såto i Högelofftsswala,
Hwilka ähre te senningebudh,
som i åhr till jslandh skulle draga,
så &c.

20.

Då swarade Hennes fostermoder,
Honn smiler Allt[1] u*n*der sin skin,
och deth skall Torkill Troneson
alkäresta wennen din,
så &c.

21.

Och tigen Min käre Foster[2] Mor,
i gioren migh ingen men,
och intett under iagh Torkill Tronesån
något bättre ähn en annan swen,
så &c.

[91] 22.

Jntett under iagh Torkill Trone sån
bättre ähn een annan swen,
Gudh låte migh den dagen leffwa,
Han kommer Här glader igen,
så &c.

23.

Och Åhrle war dett om mårgonen
dee klocker begÿnte ath ringa,
och Torkill *a*th går vthi kÿrkion,
Han låter der messer siunga,
så &c.

24,

När Messan Hon war siungin,
och folketh deth foor allt Hem,
godhe nath biude torkill Trone sån,
käre godh wennerna sina,
så &c.

---

[1]) Ändradt från hell eller hall.
[2]) Hdskr. F ändradt från M.

25[1]. [92]

Han biuder dem alla godh nath,
dee bodhe honom wäll ath fara,
först och senast stålten Adelin,
tÿ Hon war kärest öffwer alla,
så &c.

26.

Och deth war Torkill Trone sån,
Han klappar He*nn*es blomme kin,
j sörien icke stålten Adelin,
i Hiärtan aldrakäreste[2] min,
så &c.

27.

Då swarade stålten Adelin,
och Henne ran tårar på kin,
deth weth så gudh fader i Hi*mm*elrik,
att sårgen Hon ähr komen Hem till min,
så &c.

28. [93]

j sörgen icke stålten Adelin
i bären för megh ingen qwida,
will dett gudh iagh kommer igen,
och glädien skolen i bidha,
så &c.

29.

Twå aff mina swenner,
di skola Här hoss eder bliffwa,
dee skola eder till tienst wara,
i beden dem gå och rida,
så &c.

[1]) Skrifvet dels nederst å s. 91. dels öfverst å s. 92.
[2]) al ändradt från A.

30.

j sörgen icke stålten Adelin
i waren i Hiertatt from,
iagh will innan åhr och dagh
medh edher både byggia och boo.
så &c.

[94] 31[1].

(Torkill och) Här Esbiorn och dee danska Håffmän,
de ginge så gladeligh ner till den strand,
förutan Torkill Tron sån,
Han bar för stålten Adelin stoor wånda,
så &c.

32.

Och dett war stålten Adelin,
Hon glimm*ar* der såm eth gull,
Hon kende ingen som när henne stodh,
tÿ Hon war aff sårgen full,
så &c.

33.

Och deth war Torkill Trone sån,
Han stÿrer sin snecke ifrå lande,
så sörgende ståår stålten Adelin,
allt uppå den Hwite sandh,
så &c.

[95] 34.

Och dagen Han ledh och skeppett deth skredh,
dee bölger dee ligga för bordeth,
och då satt Torkill Tronesån,
Han talade aldrigh eth ordh,
så &c.

---

1) Skrifvet dels nederst å s. 93, dels öfverst å s. 94.

35.

Och Höre du torkill Trone sán
Hwÿ sitter du nu så tÿst,
Haffwer du aldrigh före,
seglath så högan siöö,
så &c.

36.

Och iagh will segla een siöö medh digh,
om tusen gÿlden ath tera,
och iagh will brÿtta een sperr medh digh
om alla jomfruers ähra,
så &c.

37[1]. [96]

Så wunne dee up deras silkes segell,
så högt i förgyllta rådh,
så seglade de till jslan
i fulla Månader twå,
så &c.

38.

Der kastade de teras ankar
vppå den Hwite sandh,
Torkill och Här Esbiörn snare,
de stege der först uppå landh,
så &c.

39.

Mith uppå midie gårde,
der axlade de deras skin,
så ginge dee i Höge låfft,
för jslands kongen in,
så &c.

---

[1]) Skrifvet dels nederst å s. 95, dels öfverst å s. 96.

[97] *40*[1].

Der Helsade de jslands kongen
utöffwer sith brede bordh,
Här Haffwe (wÿ) di seninge breff,
Min Herre Haffwer sent edher ordh,
så &c.

41.

Och deth war jslandskongen
när Han di breffwen sågh,
togh Han segh een liten knif,
Han skar them i stÿcker små,
så &c.

42.

Då talade[2] jslands kongen,
Honom kom så mångt i Hågen,
well Har man Hörtt så fattigen swen,
få een så riken jomfru,
så &c.

[98] *43*[3].

Då swarade Torkill Tronesân,
deth giorde Hans Hierta wee,
Härre icke wore dee brewen så illa skreffwen,
att i iu måtte them see,
så &c.

---

[1]) Skrifvet dels nederst å s. 96, dels öfverst å s. 97. — Stroferna 40—86 äro i hdskr. numrerade resp. 30—76, således str. 40—49 med samma siffror som de näst föregående 30—39.

[2]) tal ändradt från sw.

[3]) Skrifvet dels nederst å s. 97, dels öfverst å s. 98.

44.

Tigh tu Torkill Tronesån,
tu tagh din ordh[1] wäll till wara,
åffta Haffwer din fader
warith på min[2] skadha,
så &c.

45.

Siu tÿnner aff deth hwita sölwer,
då skatha din fader ifrå migh,
åtha tÿnner aff deth röda gull,
så will iagh nu icke[3] taga för[4] digh,
så &c.

46. [99]

Då swarade Torkill Trone sån,
der han di orden månde Hörde,
Hwadh kunde iagh der till wålla,
att min fader månde illa giöra,
så &c.

47.

Och Höre du Torkill Tronesån,
Har du deth icke förra Hörth
ath deth skallt grissen umgella
såm gammall swin Haffwer giorth
så feller Hon Liten för hono*m*.

48.

Så togho de Torkell Tronesån,
de satte honom i torneth in,
der gåffwo dee Honom drecka
waten[5] för deth klara win,
så &c.

---

[1]) rdh ändradt från något annat.
[2]) ändradt från din.
[3]) Hdskr. inke.
[4]) Ändradt från frå.
[5]) Eller watne?

[100]

49.

Då talade Här Esbiörn snare,
war klädd uthi kiortelen rödh,
wÿ welom haffwa Torkill till danmark medh oss,
elliest skole wÿ medh Honom döö,
så &c.

50.

Då swarade Tårkill Trone sån,
bådhe medh sårgh och qwida,
liten macht haffwa wÿ[1] der till
ath kunna moth kongen strida,
så &c.

51.

Du far nu wäll Här Esbiörn snare,
Alkäreste we*n*nen min,
gode Nath sägär[2] stålten Adelin,
hon ähr Alle*r*kärestan min,
så[3] &c.

[101]

52.

Seen i stålten Adelin
så säger[2] icke utaff min wånda,
seger ath iagh tienar uthi konungens gårdh,
för gull och rika lande,
så &c.

53.

Och deth war torkill Trone sån,
Han talar till sina swenner,
sin i stålten Adelin,
så säger icke sårgen min
så feller Hon liten för Honom, så &c.

---

[1]) Ändradt från ni.

[2]) Ändradt från seger (eller tvärtom).

[3]) Ändradt från tå.

54.

Här Esbiörn och dee danske Hoffmän,
the skolle hem till danmark fara,
forutan Torkill Tronesån
han[1] måste i târneth wara,
så &c.

55. [102]

Här Esbiör och the danske Hoffmän,
the gingo så sörieligh nedh till den strandh,
bârte war Târkill Tronesân
såm war deras Höffwesman,
så &c.

56.

Der wunne dee up deras silkes segell,
så högt i förgÿllta rådh,
så seglade de till danmark igen
i fulla månader twå,
så &c..

57.

Der kastade dee deras ankar
uppå den Hwite sandt,
deth war Här Esbiörn snare
Han stegh der först uppå landh,
så &c.

58. [103]

Deth war stâlten Adelin,
Hon redh allt uth medh den strandh,
der mötte Henne Här Esbiörn snare,
vpå den Hwite sandh,
så &c.

---

[1]) ha ändradt från något annat.

59.

Du war wäll komen Här Esbiörn snare
Allkäreste wennen min,
Hwar ähr Torkill Tronesån
Allkäreste stallbroder din,
så &c.

60.

Torkill Han tienar i kongens gårdh,
för guld, penningar och kläder,
Han badh[1] megh sega edher god nath
i ähren Hans Hiärtelige käre,
så &c.

[104] *61.*

Torkill Han tienar i kongens gårdh,
Han badh[1] edher wara uthi Hiertath from,
Han sadhe Han will innan åhr och dagh
medh edher både bÿggia och boo
så &c.

62.

Då swarade den Lilla små drengh,
war klädh vthi kiortelen rödh,
Torkill Han sitter vthi jslandh,
i Tårneth så måste Han döö,
så &c.

63.

Torkill[2] han sitter uthi jslandh,
uthi en så hårdan *G*ömme,
Han badh edher för den öffwerste gudh
ath i skole Honom aldrig förglöm*ma*,
så feller &c.

---

[1]) Eller bodh?

[2]) T ändradt från H.

64. [105]

Då swarade stålten Adelin,
så sörgandes månde hon wara,
bättre megh Gudh i Himmelrik
iagh seer Hånom[1] aldrigh mera
så &c.

65.

Och ähr nu Torkill uthi jsslandh[2]
allt uthi Torneth inseth,
deth will iagh edher för sanningh sega,
ått megh så niuter Han deth,
så &c.

66.

Och deth war stålten Adelin,
Hon wrider sin hender af nödh
giffwe deth gudh i Himmelrik,
ath iagh uthi werden wore dödh,
så feller Hon Liten. &c.

67. [106]

Och deth war (icke mer) der effter
allt[3] mer ähn månader twå,
dett war stige Här jönsån,
Han bleff i sitt Hierta så froo,
så &c.

68.

Och deth war Stige Här jöns son,
Han badh sala sina Hestar,
och wÿ skole rida oss op i Landh,
Här Lage då skall iagh gesta,
så &c.

---

[1]) Ändradt från Honom.

[2]) Ändradt från islandh?

[3]) Ändradt från något annat.

69.

Och wÿ skole ridha oss op i Landh
Här Lage skall iagh gästa,
Han har så wennen een dâther,
stållt Adelen skall iagh festa,
så &c.

[107] 70.

Och dett war stige Här jons sån,
han kom der[1] ridandes i gårdh,
och ute står Här Lage
såm war wäll swept i mårdh,
så &c.

71.

Och Hör i Här Lage,
i ähre wäll swept i skin,
i giffwe*n* migh stålten Adelin,
Allekereste dottren din,
så feller Hon Liten för hånom.

72.

Och deth war Hären Lage,
sweber Han sigh i skin,
och så går i frustuwan,
för sin käre [dother] in,
så &c.

[108] 73[2].

Och wäll ähr degh min käre dother,
och wäll ath du monde leffwa,
degh beder stige Här jöns sån,
och Honom will iagh degh giffwa,
så &c.

---

[1]) Skrifvet öfver raden.

[2]) Strofnumret skrifvet dels nederst å s. 107, dels öfverst å s. 108.

74.

Då swarade Elin Hennes tienste möö,
stålt Adelin swara intett der till,
i giffwen den jomfru ingen man
uthan den Hon sielff Haffwa will,
så &c.

75.

Och Tigh[1] du Elin tienste möö,
tu tala icke eth ordh,
wäll giffwer iagh min dåtter bårth,
så liteth iagh spörier digh åth,
så &c.

76. [109]

Och jlla[2] giordhe Her lage,
full illa giorde han då,
så gaff han bårt stålten Adelin,
förutan Hennes egitt iaa,
så &c.

77.

Och så drucke dee deth festninge ööll,
allt på den samma dagh,
medan gråder stålten Adelin,
Hon will honom inteth Haa,
så &c.

78.

Och deth war Herren lage
Han tagher sin dåtter till lära,
när du kommer i Her Stige jons sons gårdh,
så tenck uppå dygdh och ähre,
så, &c.

79. [110]

Så war du digh een godh Hustru,
öffwer ditt brede bordh,

1) Ändradt från Digh.

2) Ändradt från illa, som ursprungligen börjat raden.

elska du wäll den fattigh,
så wida förer Han din ordh,
så &c.

80.

Nu äst[1] du digh sårgefull,
du gitter icke tala eth ordh,
du läth Honom inteth annath bemärkia,
ähn ath du will wara Honom godh,
så &c.

81.

Nu äst tu digh så sorgefull,
och tärar rinna ner uppå kin,
så gåck du digh så gladeligh bårt
för din kära Hussbonde in,
så &c.

[111] *82.*

D*ä*th[2] warr stålten Adelin,
Hon wrider sin Hwite Hand,
giffwe deth gudh i Him*m*elrik,
ath iagh aldrigh får ho*n*om,
så &c.

83.

Så redde de dett brölop
i fulle wekorna fem,
meda*n* sörger stålten Adelin,
Hon gråte då alla dem,
så &c.

84.

Och nu sitter bruden uppå brude benk,
medh silke flettath Hâr,
cronan Hon war af röde gull
Hon fäller så mångan tår,
så feller Hon &c.

---

[1]) Ändradt från est.

[2]) Hdskr. dåth

85. [112]

Cronan Hon war aff röde gull,
Hon fäller så många tårar,
Hennes fader han går uppå golwett,
Han gaf Henne orden så Hårde,
så &c[1].

86.

Och Herre Gudh nåde digh arme piga
du kan digh nu inteth stilla,
du lätt nu ingen uppå digh see,
ath du låter så illa,
så &c.

87[2].

Dett[3] förde dee den unge brudh,
allt till deth brude Hus,
Henne[4] folgde danske kongen,
och Riddare bore före lius,
så &c.

88. [113]

Dett ledde then unge brudh,
allt till den brude seng
Elin och stålt Adelin,
dee giorde eth taall så lenge,
så &c.

89.

Och Höre du Elin min tienste mödh,
will du icke wara brudh för migh,
wiste du icke utaff sörge*n* min,
full nödigt bode iagh digh,
så &c.

90.

Då swarade Elin Hennes tienste möö
och Henne ran tårar på kin,

---

[1]) Hdskr. &c. så &c

[2]) Stroferna 87—190 äro i hdskr. numrerade resp. 78—181 (d. v. s. 77 är vid numreringen öfverhoppadt).

[3]) D ändradt från O.

[4]) Hdskr. Hennes

full nödigh wore iagh brudh för digh,
wiste iagh icke sårgen din,
så &c.

[114] *91.*

O serla war deth om afftonen,
då skifftade de deth så
Elin Hon går till brude sengh,
och stålten Adelin Hon geck ter ifrån,
så &c.

92.

Elin Hon går till brude sengh,
stållt Adelin gek ter ifrån,
swepte Hon sigh i een kappa blåå,
Hon wedh theras fötter lågh,
så &c.

93.

Deth war stige Her jöns sån,
Han klappar Hennes blomme kin
i sörgen icke stålten Adelin
i ähre hiärtans Aldrakäreste min,
så &c.

[115] *94.*

Och deth Haffwer warith migh offta sagt,
att i ähren icke möö,
nu will iagh edher orsaker giöra,
om iagh ähn medh edher skulle döö,
så &c.

95.

Då swarade Elin Hennes tienste möö,
Hon swarade Honom så,
den ähr icke uthi werden till,
såm icke bliffwer lugith vppå,
så &c.

96.

Och årle war deth om Mårgonen,
då skiftade [de] deth så,
ståll t Adelin Hon går till brude sengh
och Elin geck ther ifrån,
så &c.

97. [116]

Ståll t Adelin Hon går till brudesengh
och Elin gek ter ifrån,
swepte Hon segh i een kappa blåå,
Honn widh theras fötter lågh,
så &c.

98.

Åhrle war dett om Mårgon,
och dagen Han görs lius,
deth war danske kongen
Han går till deth brudeHus,
så &c.

99.

Och digh giffwer iagh deth hwita sölwer,
uthi din Hwita Handh,
tigh stilla stige Her jöns sån
om deth fins någoth misfell iblant,
så &c.

100. [117]

Och haffwen i siälf edart Hwita sölf,
och edart gull så rödh,
i gåfwen migh ståll ten Adelin,
Hon ähr så wennen en möö,
så &c.

101.

Och ähr deth sant du seger för migh,
ståll t Adelin Hon ähr möö,

icke skall törkill Trone sån,
i åhr på isslan bliffwa döö,
så &c.

102.

Och deth war danske kongen,
Han taler till Riddare fem
i skole fara till jsla*n*d,
och Hemta migh Torkill Tro*n*e sån Hem,
så &c.

[118] *103.*

Och deth war icke mer der effter,
allt mer ähn månader fem,
deth war Torkill Tronesån,
Han kom då ifrån jslandh Hem,
så &c.

104.

Och deth war Torkill Trone sån,
han månde uthi landeth fara,
så for han till den samma kÿrkia,
som Han wiste stållt Adelin wara,
så &c.

105.

(Och Hören i stålten) När Mässan Hon war sungin
och fålketh deth foor allt Hem,
Tårkill och stålth Adelin,
de giörde eth tall så lenge,
så &c.

[119] *106.*

Och hören i stålten Adelin
Allkäreste wen*n*en min,
Hwadh Heller war deth dina frenders rådh,
eller war dett willian din,
så feller Hon liten för Honom.

107.

Och Hören i Tårkill Trone sån
Alltkäreste wennen min,
deth war alla mina frenders rådh
och aldrigh willien min,
så &c.

108.

Min Fadher och Måder the goffwe migh bårth,
och så mina frender månge,
deth war icke medh min willie giortt,
att iagh gek edher ifrån hande,
så &c.

109. [120]

Min Fadher och Modher the goffwe migh bårth
och så mina frender flere,
då gick glädien bårth ur mith bröst,
hon kom*m*er der Aldrigh mera,
så &c.

110.

Och Hören i stålten Adelin
min käreste under öö,
iagh will slå stige Här jönson i Hiäll,
och rymme tåff lande medh[1] digh,
så &c.

111.

Och Hören i Torkell Trone sån,
dett war inteth medh min willie,
den san*m*e gudh oss tillsam*m*anf*o*gath,
Han kan oss fast bether åttskillia,
så &c.

112. [121]

Och Hören i Torkell Trone sån,
i Riden edher söder under öö,

[1]) Rättadt från migh

i *ff*esten Här pedhers dåtter,
Hon ähr så wennen möö,
så &c.

113.

Och deth war Torkell Trone sån,
han bedher sala sina Hestar,
wÿ skole ridha oss op i landh
Här Pedher skall iagh gesta,
(Han) så &c.

114.

Wÿ skole rida oss op i landh
Här pedher då skall iagh gesta,
Han har så wennen dotter,
stollt Metta skall iagh festa,
så &c.

[122] *115.*

Och deth war Torkell Trone sån,
Han kom der ridandes i gårdh,
och ute står Här per;
Han war wäll swept i mårdh,
så &c.

116.

Och här står i Her per,
i ähren wäll swept uthi skin,
i giffwen migh stållt Metta lilla,
alkäresta dåttren din,
så &c.

117.

Och Hören i Torkell Trone sån
i stigen aff edhr*a* Hestar,
så lenge iagh spöri Hennes Modher åth,
Hon weth migh råden the besta,
så &c.

118. [123]

Dett war Herren pedher,
sweper han segh uthi skin,
och så går han i frustuw*an* (in)
för sin käre dåtter in,
så &c.

119.

Och wäll ähr digh min kiäre dåtter,
och wäll ath du månde leffwa,
degh beder Torkell Trone sån,
och Honom will [iagh] degh giffwa,
så &c.

120.

Och Torkell Han Haffwer stållt Adelin kär,
för alla dee jomfrur uthi werden ähre,
Hadhe han kunna den jomfru fåå,
Han had*h*e inteth bedeth megh Här,
så &c.

121. [124]

Stållt Adelin Hon under Stige Her ions sån wäll,
then stund ath[1] the månde leffwa,
du skallt ha Torkell Troneson,
och Honom will iagh degh giffwa,
så &c.

122.

Der war een[1] stoor lust i frustuw*an*,
och lÿda der uppå,
Huru Torkell och stållt Metta lilla,
de låfwa Hwar annan sin troo,
så &c.

123.

Och så redde dee deth brölop,
i fulla wekorna fem

[1]) Senare tillsatt öfver raden.

medh gläddes stålt Metta Lilla.
Hon gläddes ått alla them,
så &c.

[125] *124.*

Och dett war Torkell Trone sån
Han beder sala sina Hestar,
och iagh will migh uthi jafton,
min käre Modher gästa,
så &c.

125.

Och dett war Torkell Tronesån,
Han kom der ridandes i gårdh,
och uthe stodh hans modher
Han war wäll swept i Mårdh,
så &c.

126.

Och Höre du Torkell Tronesån,
Alkäreste sånnen min,
tala du medh stållt Adelin
alkäreste wennen din,
så &c.

[126] *127.*

jagh tala*d*e medh stålth Adelin
min käresta under öö,
iagh Haffwer fäst stå[l]th metta lilla,
Hon ähr så wennen een möö,
så &c.

128.

Så skriff du till ditt brölop,
både fruer och Mör,
sielff ridh du till ståll Adelin,
din käresta under öö,
så &c.

129.

Och deth war torkell Trone sån,
Han beder sala sin Hestar,
och wÿ skole r*i*da oss op i Landh,
ståll t Adelin skall iagh gästa,
så &c.

130. [127]

Och dett war Torkell Trone sån,
Han kom der ridandes i gårdh,
ute ståår stålt*en* Adelin,
som war wäll swept i mårdh,
så &c.

131.

Och deth war Torkell Trone sån
han klappar Hen*n*es blomme kin,
wille i låna megh hus i nath,
allekäreste min,
så &c.

132.

Och Hören i Torkell Trone sån
i stigen aff edhra hestar,
i wett*e*n[1] i ähren Här Hem*m*a
i ähren här inge frem*m*a*n*de gester,
så &c.

133.

Och deth war Torkell Trone sån, [128]
Han klappar hen*n*es blome kin,
hören i *s*tålten A*d*elin,
wele i tillreda bruden min,
så &c.

134.

Och lenge stodh stålten Adelin,
Hon swarade intett der till,

[1]) Hdskr. wettan

Hon wiste icke utaff sin Herre,
huru theth haffwa will,
så &c.

135.

Och deth war stige Här jöns son
Han monde der till swara,
du skallt medh Torkill Trone sân,
bårt till hans brölop fara,
så &c.

[129]

136.

Så skaar Hon nedh dett silke,
och så dee rödhe gull wewar,
ingen fru till brölopeth kom,
gaf bruden så rika gâfwor,
så &c.

137.

jngen fru till brölopeth kom
gaff bruden så rika gåffwår,
förutan stålten Adelin,
Hon gaff deth Hon will sielff haffwa,
så &c.

138.

Och deth war stälten Adelin
hon redh den bruden i moth,
deth war theth swarta silke,
thett slogh nedh på Hestens footh,
så &c.

[130]

139.

Dee reede igenom te waller,
och så igenom rosen skogar,
aldrigh kom Torkils hwita handh,
ifrån stålt Adelins sadellboge,
så &c.

140.

Och Hören i Torkell Trone sån,
i riden megh icke så när,
dett märke fruer och jomfruer,
att i Haffwe*n* migh i Hiertath kär,
så &c.

141.

Och märkia deth fruer och jomfruer,
och möör och Höffweske qvinnor,
allt ähre i hierta aldrakäresta[1] min,
(på) både nu och i alle sinne,
så &c.

142. [131]

Och dett förde te ten unge brudh,
allt uthi then brude gårdh,
dett war icke dett röde gull,
för dett läger ospart,
så &c.

143.

Der sette de den unge brudh
uthi den brude benk
förre gingo Reddare och swenner,
såm bore för Henne skenk,
så &c.

144.

Der skenkte the then brune miöö,
allt medh thee godhe söllskålar,
dett lider så fast ått afftonen,
att the skulle till sengia gåå,
så &c.

145. [132]

Och der förde the then unge brudh,
allt till dett brude hus,

[1]) Det börjande a senare tillskrifvet.

förre gingo reddare och swen*n*er,
som bore för hen*n*e lius,
så &c.

146.

Der förde the then unge brudh,
allt till then brude sengh,
torkell och stålten Adelin,
the giorde ett tall så lenge,
så &c.

147.

Och hören i stålten Adelin,
min käresta under öö,
Hwadh sade stige Här iöns son,
att i wore icke möö,
så &c.

[133] *148.*

jagh tackar Elin min tieneste möö,
och hon war brudh för migh,
först friade hon min ähre,
och sedan liffwett för degh,
så &c.

149.

Då swarade Torkell trone[1] sån,
så hemeligh inne medh sigh
i jafton skall iagh migh wackta,
för slicht eth qwinno snedh,
så &c.

150.

Och dett war stålten Adelin,
Hon klappar Hans blom*m*e kin,
Hwar togh i dett odÿgdelighe ordh,
hierta aldrakäresta min,
så &c.

[1]) Tillskrifvet öfver raden.

151. [134]

Och du skÿnda degh torkill Trone sån,
och skÿnda degh[1] snart ifrånn migh,
bruden sitter i brude hus
hon wenter fast effter degh,
så &c.

152.

Så hielpe megh Gudh i Himelrik,
och så den ewige gudh,
iagh will fast heller medh edher tala,
ähn såwa hoos min brudh,
så &c.

153.

Så hielpe migh gudh i himelrik,
både utaff sårgh och Harme,
iagh will fast heller medh edher snacka,
ähn såffwa på brudens arm,
så &c.

154. [135]

j sitten så lenge och tala medh migh,
dett bliffwer een Hårdan fara,
först få i otack utaff edher brudh,
och sedan iagh utaff min Herre,
så &c.

155.

Och Torkell Han gåår till brude seng,
han sörier och suckar så swåra,
stållt Adelin Hon står der före,
Hon feller så många tårar,
så &c.

156.

Hon bredde utöffwer dem silke,
och så den silkes pell,

---

[1]) Hopskrifvet med skÿnda.

dett må nu Hwar man tänkia widh segh,
Hon Logo der heller sielff
så[1] &c.

[136] *157.*

Och dett war stålten Adelin
Hon skiuter dee spallakan till sam*m*an,
Hon togh den sorgen näst Hierta lågh,
hon giorde ter aff eth gam*m*an,
så &c.

158.

Och dett war stålten adelin
stenger hon brude husseth broth,
Torgell och edher bruth,
Christe giffwe edher godh nath,
så &c.

159.

Oah dett war fÿratijo wekor der effter,
dett skedde allt om een höst,
stolt Metta Lilla hon går till bure*n*,
Hon födde een sån så godh,
så[2] &c.

[137] *160.*

Stoltt Metta lilla Hon går till bure*n*,
hon födde een sån så godh,
deth will iagh edher för sannigh seia,
sitt liff hon för hånom låth,
så &c.

161.

Der lade the stolt Metta Lilla
uthi then swarta jordh,
dett war Torkell Tronesån,
Han sender stållth Adelin (budh)ordh,
så &c.

---

[1]) Tillskrifvet öfver raden.
[2]) S ändradt från de

162.

Och dett war stålten A*d*elin,
breder Hon sina benkar,
den milde gudh i Him*m*elrik
han giffwe migh nu dett iagh tenker,
så &c.

163. [138]

Den milde gudh i Himelrik
han gifwe migh nu deth iagh tenker,
ath iagh motte innan åhr och dagh
wara, så rika*n* änkia,
så feller Hon liten för honom.

164.

Och dett war icke mer der effter,
ähn månader twå,
dett war stige Här jöns sån,
han lades i helse sott då,
så &c.

165.

Och dett war stige Her jöns sån,
han lågh i så långa*n* å*t*trää,
och dett war stålten Adelin
hon går honom till och frän,
så &c.

166. [139]

Och dett war stige Här jöns[sån],
han talade af sårgh och harme,
Gudh nåde degh stålten Adelen,
wÿ haffwa icke till sam*m*an ett barn,
så &c.

167.

Då swarade stålten Adelin,
Hon logh allt under sin skin,

dis rikare haffwa i frender,
dis större ähr skaden min,
så &c.

168.

Och deth war stige Här jöns sån,
Han wendes till weggen i dwala,
dett will iagh edher för sanningh seia,
han bleff dödh i samma taall,
så &c.

[140] *169.*

Der lade the stige Här jöns sån
uthi then swarta jordh,
dett war stolten Adelin,
hon sender Torkell tronesån budh,
så &c.

. *170.*

Teth war Torkell Trone sån
Han slår the tafellbårdh tillsamman,
bedher wäll för stige Här jöns såns siäll,
dee giorde ter aff ett gamman,
så &c.

171.

Och deth war tårkell Trone *sån*,
Han mände bådhe åka och ridha,
Han bedher till gudh fader i Himelrik,
att tett åhrett skulle snartt framlida,
så &c.

[141] *172.*

Och dett war Torkell trone sån,
Han bedher sala sin Hestar,
och wÿ skole rida oss op i land
här Lage skall iagh gästa,
så &c.

173.

Och wÿ skole rida oss op i Landh
Här Lage skall iagh gästa
Han har så wennen dåtter,
och Henne skall iagh festa,
så &c.

174.

Och dett war torkell Trone sån
han kom der ridandes i *gå*rdh[1]
och ute står Här Lage,
såm war well swept i mårdh,
så &c.

175.

Här stån i Här Lage, [142]
i ähren wäll swept i skin,
i gifwe*n* migh stålten Adelin,
aldrekäreste dåttren tin,
så &c.

176.

Och Hören i torken Trone sån
i stigen aff edra Hestar,
så lenge iagh spörier Hennes moder åth,
Hon wett migh råden di besta,
så &c.

177.

Och dett war Hären Lage,
han sweper sigh [i] skin,
så går han i frustuwan
för sin käre dotter in,
så &c.

178. [143]

Och wäll ähr tigh min kiäre dotter,
och wäll att tu månde leffwa,

[1]) Hdskr. gardh

digh beder Torkell Trone sån
och Honom will iagh degh giffwa,
så &c.

179.

Dett war ståltt Adelin
hon på sin fader sågh,
allt ähr de*n* den samma swen,
som i sworen iagh skull aldrigh få,
så &c.

180.

Så dru*c*ke dee dett festninge ööll,
uppå then sam*m*a dagh,
brölopett strax der effter,
all för ähn månader twå,
så &c.

[144] *181.*

Så redde the dett bröllop
i fulle wekorna fem,
medhan gläddes stålten Adelin,
hon gläddes då ått allom dem,
så &c.

182.

Dett sette the then unge brudh,
uthi then brudhe benk,
förre gingo reddare och swen*n*er
som bure för hen*n*e skenk,
så &c.

183.

Der sken*c*kte the then brune miödh,
och så dett klara wijn,
allan den långe såm*m*ar dagh,
för brölopets fälkett in,
så &c.

184. [145]

Ach serla war dett om aftonen,
der rimett faller af,
Torkell och stålt Adelin
the skulle till sengia gåå,
så &c.

185.

Der förde the then unge brudh,
allt till dett brudehus,
för ginge reddare och swenner
såm bure för henne lius,
så &c.

186.

Der sette the then unge brudh,
uthi then brude sengh,
dett war torkill Tronesån
Han töffwade intett länge,
så &c.

187. [146]

Så hadhe Tårkill Trone sån
förwunnitt all ångest och harme,
då såff han så gladeligh
uppå stålts Adelins arm,
så &c.

188.

Då hadhe ståliten Adelin
förwunnith all ångest och qwide,
då såff hon så gladeligh
hos Torkil Trone såns sida,
så &c.

189.

Och dett war icke der effter,
allt mer ähn månadher fem,

då gaff Târkill Trone sân
Elin så rikan een swen,
så &c.

190.

Och då gaff Târkill Trone sân
Elin så riker een swen
dett war bätter ähn trÿtusen mark
som ha[n] gaf medh Elin[1] hem,
så feller[2] hon liten för honom

Ende.

II.

[147] 1.

Gantz Matt vnnd müth von Reÿssen vil
Ruhen begert ich mit eÿl
Wie aber mich der Schlaff an kam
Traẅrigkeit mein sinn benam
Von vielen bössen traumen.
Veneris flammen.

2.

Mir dünckte dass eine ros auffwachst,
Mit schöner gestalt vnd ohne last
Die bleter wahren weiss vndt roth
Welche sie zierlich aussbreiten lot
Damit man ihre liebliche geruch
Empfinden much.

[148] 3.

Von solcher Ihrer Schönheit
Vnnd sehr gross anmüthigkeit
War ich vber wunden
Vnndt hart strack verbunden
Jhr leibeigen gar zu sein
Treẅlich allein.

---

[1]) Hdskr. Elim
[2]) Hdskr. filler?

4.

Welches mich erst sehr Lustig war
Frolockent von hertzen gar
Meinent solche zu fassen
Vnndt lieben auss der massen
Ach vbel ist mir gelungen
Leid aufgetrungen.

5.

Eÿlent dann wie ich wolte
So höfflich wie ich solte
Nemmen vnd hertzlich küssen
Müste ich sie büssen
Dann sie gleich geschwindt entwich
Fern von mich.

6.

Ach gar von grosser Verlust
Vnnd innerlich hefftig verdrust
Traẅren wie auch schmertzen
Weh klagent von hertzen
Jämmerlich thät ich mich quelen
Vngunst zehlen.

7.

Ich suchte fleissig hin vnnd her,
Meinent sie zu finden mehr
Biss dass ich war gantz verschmacht
Niderfallent auff erden sach,
Hülffen mir niemants könte
Noch vnderstönde.

8.

Endlich war es mir gesägt
Durch ein stim von Gottes macht
Thu dir nicht mehr gräncken
Gott würd deiner gedencken
Dan für ihm nichts vnmüglich ist
Zu aller frist.

9.

Diss hab ich ietz gesungen
Von lust vnd leid geschwungen
Aber vnbekand es ist
Wer[1] es singt vnd wol list
Warumb ich so habe gedacht
Vnndt gemacht.

[1]) Rättadt från wen.

